ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ 1927 ΣΕΛΙΔΕΣ 36

ΕΤΟΣ Δ' Νο 186 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2.50 ΠΕΜΠΤΗ 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 200

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

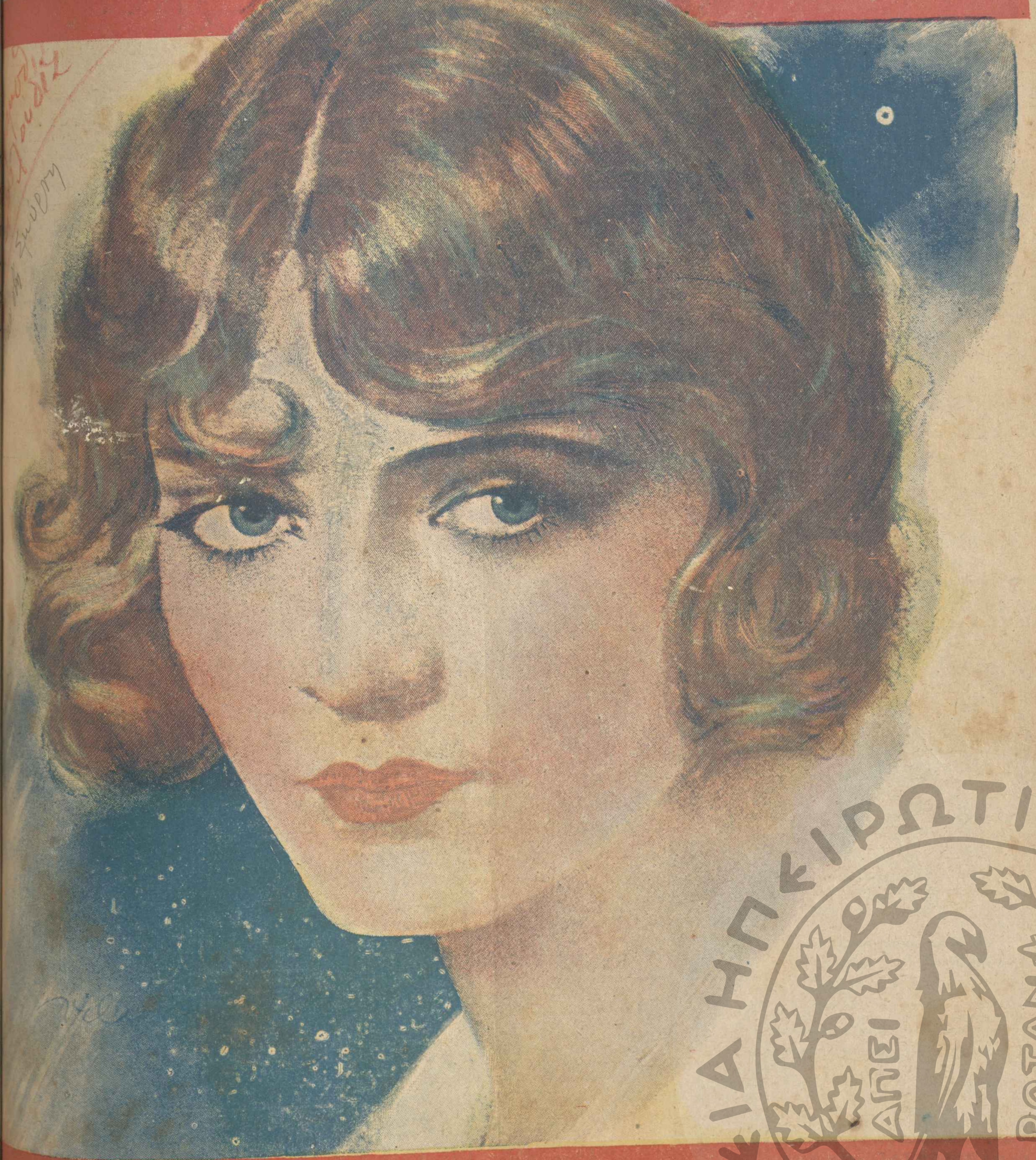

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡΧ. 112.000.000

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Εἰς Δραχμὰς
Ἐν ὄψει . . . . πρὸς 3 1)2 ο)ο
Μὲ 15ήμερον προειδοποίησιν . » 4 1)4 ο)ο
Ταμιευτήριον
μέχρι Δρχ. 100.000. . » 5 ο)ο

Εἰς Συνάλλαγμα ἐπί :
Λονδίνου ἐν ὄψει . . . πρὸς 3 1)2 ο)ο
» ἐπὶ προθεσμίᾳ 6 μην. » 4 ο)ο
Νέας Ὑόρκης ἐν ὄψει . » 4 ο)ο
Παρισίων » . » 2 ο)ο

SAVON FILODERMA
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ
Μονον ὁ Σαπων
ΦΙΛΟΔΕΡΜΑ
διατηρεῖ τὴν ἐπιδερμίδα, δροσερὴ νεανικὴ καὶ δὲν τὴν καταστρέφει συνιστᾶται παρὰ τῶν ἰατρῶν ὡς ἁγνότερος ὅλων
ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ
Πωλεῖται εἰς ὅλα τα καλὰ καταστήματα
Γενικὴ Παρακαταθήκη
ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΣΤΥΛ. Α. ΜΠΑΧΑΡΙΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ 31

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ
ΚΑΠΕΛΛΑ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ
Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας 16
ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
χειμερινῶν καπέλλων
ΚΑΣΤΟΡΙΑ ΕΙΣ ΠΟΛΛΑΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

Η ΦΕΛΑΜΙΝ
SANDOZ
Προστατεύει, θεραπεύει, διεγείρει τὴν λειτουργίαν τοῦ ἥπατος.
Ἀναρρώσεις ἀπὸ μολυσματικὰς νόσους.
Ἑλονοσία, τύφος, κ. λ. π.
Συμβουλευθῆτε τον Ἰατρόν σας.
Ι. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Στοὰ Φέξη 128 Ἀθῆναι.

ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΧΡ. & Θ. ΝΙΚΟΛΑΐΔΟΥ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΑΙ
Συνεταιρισθέντες ἤρχισαν τὰς ἐργασίας των εἰς τὸ νέον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοραῆ 5 (ἄνωθεν Ἀγγλοαμερικανικῆς Τραπέζης) κατάστημά των μὲ τὰ πλέον μοντέρνα Ἀγγλικὰ ὑφάσματα.

ΟΛΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΝΕΑ
3000 Ἀδιάβροχα EXTRA
2500 Καπαρδίνες ΛΟΥΞ
2000 ΠΑΛΤΑ Μοδέρνα
1500 Κουστούμια Λονδρέζικα
ΤΙΜΑΙ Ὡρισμέναι Ἐργοστασίου
Ἀσυναγώνιστοι
Γ. ΜΠΑΛΑΣΚΑΣ
Ἕκαστος εἰς τὸ εἶδος του
4 Ὁδὸς Γεωργίου Σταύρου 4
Ἀριθ. Τηλεφ. 13-46 Νέον

ΕΙΣ ΤΟ ΕΛΕΓΚΑΝ
ΘΑ ΕΥΡΗΤΕ ΠΛΟΥΣΙΑΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΙΣΙΝΩΝ ΜΟΔΕΛΛΩΝ
ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ
ΒΟΥΛΗΣ & ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΟΔΟΣ ΕΡΜΟ
(ΣΤΟΑ ΡΙΖΑΡΗ
τὰ ὡραιότερα
MODÈLES
Γυναικείων πίλων
ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΑΛΟΝ
ΚΩΝ. ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕ

Δ. Γ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗ
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ-ΙΑΤΡΟΣ
Τέως βοηθὸς εἰς τὰς κλινικὰς τῶν Πανεπιστημίων Βιέννης καὶ Λειψίας
Ἐφαρμόζει τὰς νεωτάτας διαγνωστικὰς καὶ θεραπευτικὰς μεθόδους.
Αἴθουσα διὰ Κυρίας
Σατωβριάνδου 52α
9-1, 3-8

«ΒΟΤΡΥΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙ
Κεφάλαιον Μετοχικὸν καὶ Ἀ
θεματικὸν Δρχ. 57.500.00
Κεντρικὸν Πρατήριον ὁδὸς Ἀθ
Οἶνοι χῦμα : λευκοί, ἐρυθροί, κεῖς, μοσχατοι.
Οἶνοι εἰς φιάλας : Ἐπιτραπέζιοι, ἐπιδόρπιοι, ... κοί, τονωτι
Βερμοὺτ ἐκ παλαιοῦ Μοσχάτου
Μαυροδάφνη ἀπαράμιλλος
Παλαιὸν ἀπόσταγμα Οἴνου «ΒΟΤΡΥΣ» τύπου Κονιάκ
ΕΦΑΜΙΛΛΟΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τα κέντρα κατα

Ἐπανῆλθεν ἐκ Παρισίων
Γ. ΒΡΑΧΙΟΛΑΣ
κομίσας μεγάλην συλλογὴν modèles γυναικείων φορεμάτων καὶ ὑφασμάτων.
Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΗΡΧΙΣΕ ΝΙΚΗΣ
Ἕτοιμα φορέματα ἀπὸ Δρ. 1300 καὶ ἄνω.

ΚΥΡΙΑΙ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΙ
Θέλετε νὰ ἔχητε δέρμα καθαρὸν ἄνευ ρυτίδων, μεταχειρισθῆτε τὴν ΚΡΙΝΟΣ, ἥτις εἶνε ἀβλαβὴς καὶ ... σαμική, ἐξαλείφει τὰ σημεῖα τῆς ... ώσεως καὶ τοῦ γήρατος. Κεντρικὴ ἀποθήκη Φαρμακεῖον Ν. Χριστ... ὁδὸς Ζωοδόχου Πηγῆς 48. Τιμὴ ... χείου δρ. 15 διὰ τὰς ἐπαρχίας δρ.
ΒΑΦΗ ΤΡΙΧΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙ
Ἐγκεκριμένη ὑπὸ τοῦ Ἰατροσυ... Δὲν κόπτει τὰς τρίχας ἀλλὰ τὰς ... μώνει. Δὲν βάφει τὴν ἐπιδερμίδα ... εἶνε ἐπιβλαβής. Κεντρικὴ ἀποθήκη Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθῆναι Φαρμακεῖον Ν. Χριστοπούλου. Τιμὴ δρ. ... τὰς ἐπαρχίας δρ. 60.

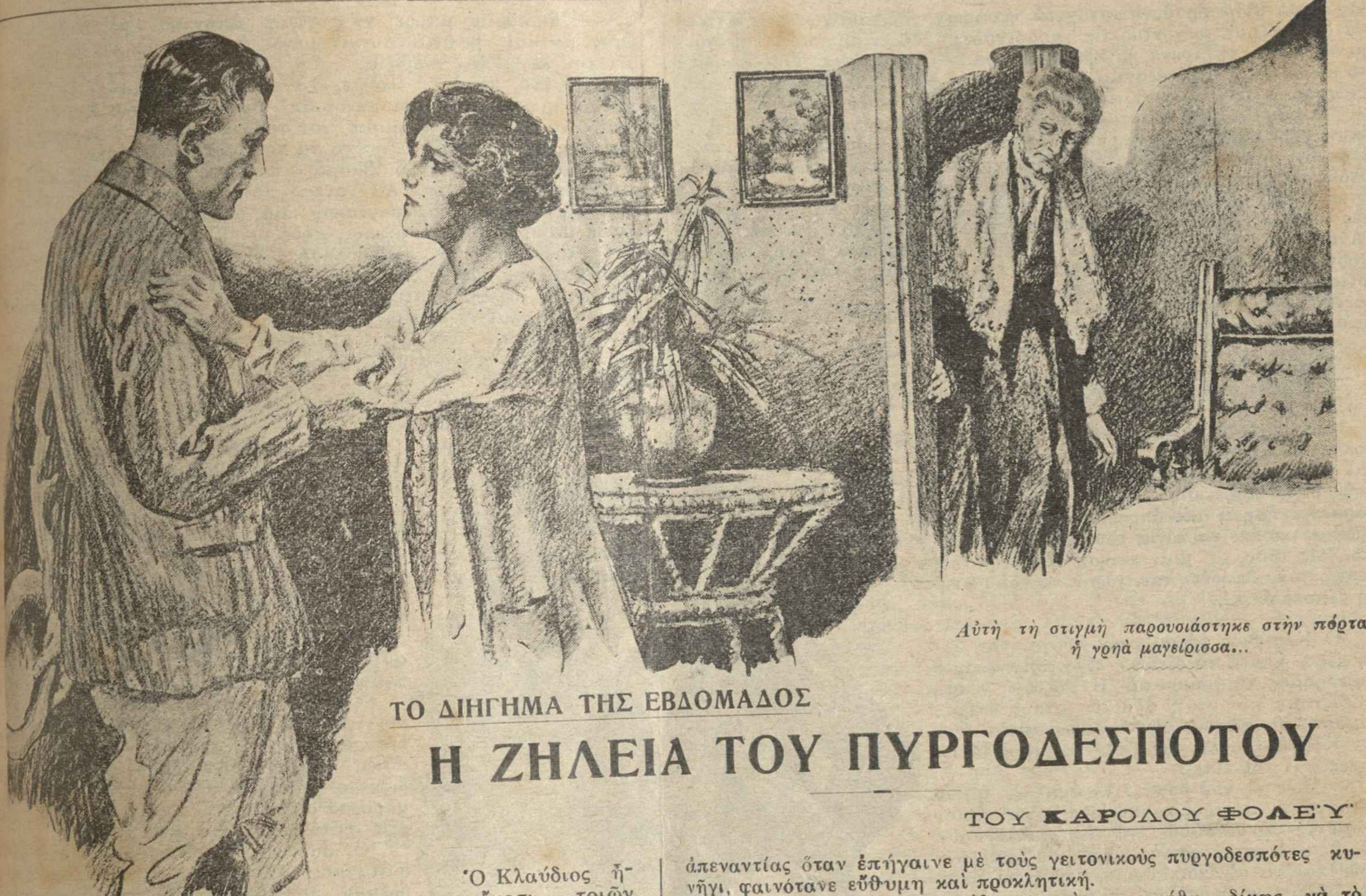

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ παρουσιάστηκε στὴν πόρτα ἡ γρηὰ μαγείρισσα...

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η ΖΗΛΕΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΔΕΣΠΟΤΟΥ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΦΟΛΕΫ

Ὁ Κλαύδιος ἦταν εἴκοσι - τριῶν χρόνων παλληκάρι. Μόλις εἶχε μπεῖ τὸ θέρος ὑπηρέτης στὸ ὑποστατικὸ τοῦ βαρώνου ντὲ Στὸρμ καὶ κατὰ τὸ φθινόπωρο, ὁ βαρῶνος, συνοδευόμενος ἀπὸ μιὰ νέα καὶ ὄμορφη γυναίκα, τὴν δα Ἀνίτα, ἐγκατεστάθηκε στὸν πύργο πούταν στὸ ὑποστατικό του αὐτό.

Ὁ Κλαύδιος, καλὸ καὶ τίμιο παλληκάρι, καθόλου ἀδιάκριτος, ἔμαθε ἀπὸ τὶς κουβέντες τῶν ἄλλων ὑπηρετῶν ὅτι ὁ βαρῶνος ἤτανε θυμώδης καὶ ὅτι ζήλευε τρομερὰ τὴν Ἀνίτα τὴν ὄμορφη φίλη του ἡ ὁποία, πρόστυχη ὅπως ἦταν δειχνότανε κοκέττα, ἐπιπόλαια καὶ καπριτσιόζα. Οἱ ὑπηρέτες τοῦ ὑποστατικοῦ ἐξ ἄλλου δὲν χώνευαν τοὺς ὑπηρέτες ποὺ ἔφερνε τὸ ἀφεντικὸ ἀπ' τὸ Παρίσι. Τοὺς εὕρισκαν ὅλους ἀναιδεῖς, διεφθαρμένους καὶ κουρκουσοῦρηδες.

Ἔτσι ὁ Κλαύδιος ἀπέφυγε νά συναντήσῃ τ' ἀφεντικά του καὶ ἰδίως τοὺς ἄλλους ὑπηρέτες.

Μιὰ μέρα ὡς τόσο, στὸ γύρισμα ἑνὸς δρόμου, ὁ Κλαύδιος συναντήθηκε ἄξαφνα μὲ τὸν βαρῶνο καὶ τὴν Ἀνίτα. Σὲ μερικὲς ἐρωτήσεις ποὺ τοὔκανε ὁ βαρῶνος ἀπήντησε χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ. Ἡ φυσική του εὐγένεια, οἱ ἁπλοὶ καὶ ἀπροσποίητοι τρόποι του, τὰ ἔξυπνα μάτια του, τὸ ὄμορφο καὶ ὑπερήφανο πρόσωπό του τέλος ἄρεσαν στὸν πυργοδεσπότη καὶ στὴν Ἀνίτα ἡ ὁποία εἶπε ἀμέσως στὸ βαρῶνο.

— Πάρτε τὸν νέον αὐτὸν στὸν πύργο, ἀγαπητὲ βαρῶνε. Θὰ γίνῃ ἕνας πρώτης τάξεως καμαριέρης !

Ὁ βαρῶνος συνοφρυωμένος, ἔρριξε στὴν ὄμορφη φίλη του καὶ στὸν Κλαύδιο μιὰ δύσπιστη ματιά. Ὕστερα ὅμως γοητευθεὶς ἀπὸ τὴν γεμάτη εἰλικρίνεια μορφὴ τοῦ νεαροῦ ἀγρότου, εἶπε :

— Γιατὶ ὄχι ; Αὐτὸς θὰ εἶνε ἴσως πιὸ τίμιος ἀπ' τοὺς ἄλλους !

Ἔτσι ὁ βαρῶνος προσέλαβε τὸν Κλαύδιο στὴν ἰδιαίτερή του ὑπηρεσία ὡς πρῶτον του καμαριέρη. Δραστήριος, ἀκριβής, ὑποχρεωτικὸς χωρὶς δουλοπρέπεια, ἔχοντας τὸν νοῦ του μόνον στὴ δουλειά του στὴν ὁποίαν πολὺ γλήγορα κατετοπίσθη, ὁ Κλαύδιος, ἐκέρδισε ἀμέσως τὴν ἐκτίμηση τοῦ βαρώνου' συγχρόνως ὅμως ἐξήγειρε καὶ τὸ μῖσος τῶν ἄλλων ὑπηρετῶν. Μιὰ βραδειὰ ὡς τόσο μόλις ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ γραφείου τοῦ βαρώνου γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἀλληλογραφία του, εἶδε τ' ἀφεντικά του νὰ μαλώνουν. Ὁ βαρῶνος, θυμωμένος ὑπερβολικὰ κατηγοροῦσε τὴν ὄμορφη φίλη του ὅτι ἔδειχνε ἀδιαφορία ὅταν ἦταν μαζί του, ἐνῶ ἀπεναντίας ὅταν ἐπήγαινε μὲ τοὺς γειτονικοὺς πυργοδεσπότες κυνῆγι, φαινότανε εὔθυμη καὶ προκλητική.

Ὁ Κλαύδιος στενοχωρέθηκε ποὺ παρευρέθη, δίχως νὰ τὸ θέλῃ, σ' αὐτὴ τὴ σκηνή, ἐν πρώτοις γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ μπαίνῃ στὰ μυστικὰ τῶν κυρίων του, καὶ ἔπειτα γιατὶ ἐπρόκειτο νὰ ζητήσῃ τὴν ἄδεια νὰ πάῃ τὴν νύκτα ἐκείνη καὶ ὅλη τὴν ἄλλη μέρα στὰ πρώην ἀφεντικά του, ὅπου θὰ τρυγοῦσε, θἄτρωγε καὶ θὰ χόρευε... Μολαταῦτα, παρ' ὅλους τοὺς φόβους του, ἡ ἄδεια τοῦ ἐδόθη, μόλις τὴ ζήτησε, χωρὶς ὁ βαρῶνος καὶ ἡ Ἀνίτα νὰ πάψουν νὰ καυγαδίζουν. Ἦταν μάλιστα ἕτοιμος νὰ φύγῃ, ὅταν ἡ νεαρὴ γυναίκα, μανιασμένη ἀπὸ ἕναν ὑπαινιγμὸ τοῦ βαρώνου πειὸ ἄμεσο γιὰ τὴν φιλαρέσκειά της, προσπέρασε γλήγορα τὸν Κλαύδιο, πῆγε στὴν πόρτα καὶ κατόπιν γυρίζοντας πρὸς τὸ μέρος του, τοῦ φώναξε μὲ τὴν πονηρὰ πρόθεση νὰ στρέψῃ πρὸς ἄλλη κατεύθυνση τὶς ὑποψίες τοῦ βαρώνου :

— Μὴν ἔβγῃς πίσω ἀπὸ μένα, Κλαύδιε, γιατὶ ὁ κύριός σου εἶνε σὲ τέτοιο βαθμὸ ζηλιάρης, ὥστε θὰ ἦταν ἱκανὸς νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι μὲ παρακολουθεῖς στὴν καμαρά μου !...

Τὰ λόγια της αὐτὰ φάνηκαν στὸ βαρῶνο τόσο ἀπροσδόκητα, τόσο ἐξωφρενικῶς ἀπρεπῆ, ὥστε ἀνατρίχιασε ὁλόκληρος! Ὁ Κλαύδιος, ἀντικρύζοντας τὸ διαπεραστικὸ καὶ ὕποπτο βλέμμα τοῦ κυρίου του, βρέθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ σὲ ἀμηχανία.

Τὴν ἀμηχανία του αὐτὴ τὴν ἀντελήφθη ὁ βαρῶνος μὰ δὲν τοῦ εἶπε λέξι. Τὸν ἄφηνε νὰ φύγῃ κυττάζοντάς τον μόνον ὕπουλα καὶ ἀπειλητικά. Ὁ Κλαύδιος ἐμάντεψε τί γινόταν αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὸ πνεῦμα τοῦ βαρώνου, θέλησε νὰ πῇ κάτι γιὰ νὰ τὸν καθησυχάσῃ, μὰ δὲν βρῆκε τὰ κατάλληλα λόγια...

***

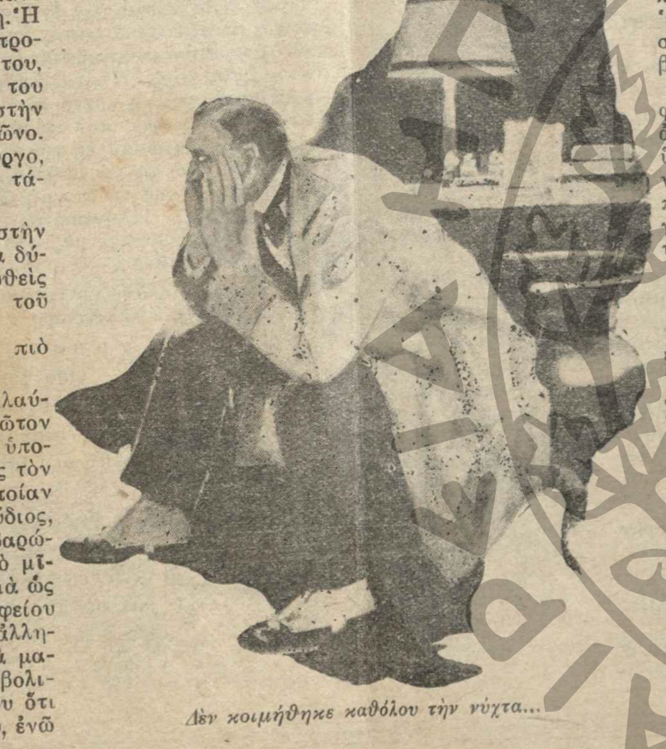

Δὲν κοιμήθηκε καθόλου τὴν νύχτα...

Κατὰ τὶς ἔξη τὰ βράδυ, εἴτε γιατὶ ἤθελε νὰ ἐξηγηθῇ καθαρώτερα εἴτε γιατὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ συμφιλιωθῇ μὲ τὴν φίλη του, ὁ βαρῶνος κατέβηκε στὸ ἰσόγειο ὅπου βρισκότανε ἡ κάμαρα τῆς Ἀνίτας. Τὴν βρῆκε ὅμως κλειδωμένη. Μὲ τὰ πρῶτα χτυπήματα ἄκουσε ἀπὸ μέσα τὸν ψίθυρο δυὸ φοβισμένων φωνῶν καὶ ὕστερα τὸν κρότο ἑνὸς παραθύρου ποὺ τὸ ἄνοιγαν μὲ προφύλαξι. Ἂν καὶ ρωμαλέος δὲν μπόρεσε ὁ βαρῶνος νὰ σπάσῃ τὴν πόρτα.

Ἀνέβηκε ὅμως γρήγορα-γρήγορα στὸ γραφεῖο του, πῆρε το πιστόλι του, ξανακατέβηκε καὶ χύμηξε στὸ πάρκο, μαντεύοντας ὅτι ἐκεῖ θαὕρισκε τὴν Ἀνίτα καὶ τὸ φίλο της, ποὖχαν πηδήσει πειὰ ἀπ' τὸ παράθυρο.

Πραγματικὰ ὁ βαρῶνος δὲν γελάστηκε. Μέσα στὴν βραδυνὴ καταχνιὰ φάνηκαν δύο μαῦρες σιλουέττες νὰ διασχίζουν τρέχοντας τὶς πρασινάδες τοῦ πάρκου κατευθυνόμενες πρὸς τὰ πυκνὰ καὶ ψηλὰ δέντρα. Ὁ βαρῶνος ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τους οὐρλιάζοντας ἀπὸ λύσσα. Μὰ ἄξαφνα ἡ δυὸ σκιὲς ἐχώρισαν, καὶ ρίχτηκαν πρὸς διαφορετικὲς κατευθύνσεις.

Ὁ βαρῶνος δὲν ἐδίστασε. Μολονότι δὲν διέκρινε ἀρκετὰ καλό, ἐκυνήγησε ὡς τόσο ἀκόμη τὸν ἕναν ἀπ' τοὺς δυὸ ἴσκιους ποὺ ἐμάντεψε ὅτι ἦταν ὁ ἄντρας. Αὐτός, ταχύτατος, κατώρθωσε νὰ φτάση στοὺς πυκνοὺς θάμνους. Τότε ὁ βαρῶνος, ἀπελπισθεὶς ὅτι θὰ τὸν ἔπιανε ἐκεῖ μέσα, σταμάτησε, ἐσκόπευσε καὶ ἔρριξε στὴν τύχη πολλὲς σφαῖρες μὲς στὰ σκοτεινὰ βάθη ὅπου εἶχε χαθεῖ ὁ φίλος τῆς Ἀνίτας. Περίμενε ὕστερα λίγο, δὲν ἄκουσε καμμιὰ φωνή, κανένα θόρυβο καὶ γύρισε στὸ γραφεῖο του, ἔξω φρενῶν γιατὶ δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ τοὺς πιάσει...

Μόλις ἀνέβηκε στὸ γραφεῖο του ἐσήμανε καὶ παρουσιάσθηκε ὁ δεύτερος καμαριέρης.

— Ποῦ εἶνε ὁ Κλαύδιος; τὸν ρώτησε.

Ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε ὕπουλα:

— Πῆγε στὰ πρῶτα ἀφεντικά του... Ἔτσι μᾶς εἶπε, τουλάχιστον!

Ὁ βαρῶνος, στὸ ἄκουσμα τῆς φράσεως αὐτῆς ποὺ ἄφηνε πολλὰ νὰ ὑπονοηθοῦν, ἀνατρίχιασε νευρικὰ καὶ τὸ βλέμμα του πῆρε τὴν ἴδια ἔκφραση ποὺ εἶχε πάρει ὅταν ἡ Ἀνίτα γιὰ νὰ τὸν παραπλανήση ἢ ἀπὸ ἀπροσεξία, εἶχε πεῖ τὰ ἐξωφρενικὰ ἐκεῖνα λόγια τους γιὰ τὸν Κλαύδιο. Ὡς τόσο, μὲ μιὰ κίνηση νευρική, ἀπέπεμψε τὸν ὑπηρέτη του, χωρὶς νὰ τὸν ρωτήση τίποτε ἄλλο...

***

Ὁ Κλαύδιος γύρισε στὸν πύργο, τὴν ἄλλη μέρα, κοντὰ τὸ δειλινό, λίγο πρὶν φέρη ὁ ταχυδρόμος τὰ γράμματα. Ἡ Ρόζα, ἡ νεαρὴ σιδερώτρια ποὺ μόνη, ἀνάμεσα στοὺς ὑπηρέτες, ἔνοιωθε κάποια κρυφὴ συμπάθεια γιὰ τὸν Κλαύδιο, μόλις τὸν εἶδε, τὸν πῆρε ἰδιαιτέρως καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἔχε τὸ νοῦ σου!... Ὁ ἁμαξᾶς, ἡ μαγείρισσα, ὁ δεύτερος καμαριέρης καὶ οἱ ἄλλοι ὑπηρέτες προσπαθοῦν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὸ χθεσινὸ περιστατικὸ γιὰ νὰ σὲ ξεφορτωθοῦν καὶ νὰ σ' ἐκδικηθοῦνε. Δὲν ξέρω τί ἀκριβῶς εἶπαν ἢ ἄφησαν νὰ ὑπονοήση ὁ κύριος γιὰ σένα, μπορῶ ὅμως νὰ σὲ βεβαιώσω ὅτι τοὔστειλαν, χθὲς τὴν νύχτα, ἕνα ἀνώνυμο γράμμα, στὸ ὁποῖο τοῦ λένε ὅτι ἐσὺ ἤσουν χτὲς μαζὺ μὲ τὴν Ἀνίτα στὴ κάμαρά της. Τὰ ξημερώματα, ὁ ἁμαξᾶς πῆγε καὶ ἔρριξε κρυφὰ το γράμμα αὐτὸ στὸ κουτὶ τοῦ χωριοῦ, ὥστε νὰ ταχυδρομηθῆ τὸ πρωῒ καὶ νὰ φτάση στὸν βαρῶνο ἀπόψε, βρίσκοντάς τον σ' ὅλην του τὴν φούρια τοῦ θυμοῦ του.

Κατέβηκε στὸν κῆπο βαθειὰ συλλογισμένος...

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ παρουσιάστηκε στὴν πόρτα ἡ γρηὰ μαγείρισσα, ἡ ὁποία τους ἔρριξε ἕνα μοχθηρὸ βλέμμα καὶ ξανάφυγε.

— Καὶ ὁ κύριος; ρώτησε ὁ Κλαύδιος τὴν Ρόζα.

— Δὲν κοιμήθηκε καθόλου τὴ νύχτα. Κλεισμένος στὸ γραφεῖο του, μιὰ πέρνει καὶ μιὰ ἀπιθώνει τὸ πιστόλι του στο τραπέζι, παίζοντας μ' αὐτὸ νευρικά. Περπατεῖ κατὰ μῆκος καὶ πλάτος τῆς κάμαρας, σὰν θηριὸ στὸ κλουβί του. Κανεὶς δὲν τολμᾶ νὰ μπῆ μέσα..

Σχεδὸν τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμὴ ὁ ταχυδρόμος παρουσιάσθηκε στὴν κουζίνα. Οἱ ὑπηρέτες ποὺ παραμόνευαν τὴν ἄφιξή του, ἔτρεξαν νὰ δοῦν τί θὰ γίνη.

Ὁ ταχυδρόμος ἔρριξε ἕναν μόνον φάκελλο στὸ τραπέζι λέγοντας:

— Γιὰ τὸν κύριο βαρῶνο!

Ὁ Κλαύδιος σκέφθηκε: «Μέσα σ' αὐτὸ τὸ γράμμα μὲ συκοφαντοῦν ἄνανδρα. Ἂν δὲν τὸ πάω ἐγώ, ποὺ πηγαίνω πάντα στὸν κύριο τὰ γράμματα τοῦ, θὰ δείξω, γιὰ πρώτη φορά, ὅτι θέλω νὰ τὸν ἀποφύγω. καὶ ἔτσι ἡ ὑπόνοιές του θὰ μεγαλώσουν. Καλλίτερα μιὰ καὶ καλὴ ν' ἀντιμετωπίσω τὸν κίνδυνο.

Χωρὶς νὰ σταματήση οὔτε μιὰ στιγμή, ὅταν ἔφθασε στὸ δεύτερο πάτωμα, τράβηξε κατ' εὐθεῖαν στὸ γραφεῖο τοῦ πυργοδεσπότη και χτύπησε θαρραλέα τὴν πόρτα. Ἕνα ἐμπρὸς ἄγριο καὶ θυμωμένο τοῦ ἀπάντησε ἀπὸ μέσα.

Ὁ Κλαύδιος ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε. Ὁ βαρῶνος ἦταν καθισμένος ἐμπρὸς στὸ γραφεῖο του, μὲ τα μαλλιὰ ἄνω-κάτω, μὲ βλέφαρα κόκκινα, μὲ μάτια στυγνά, μὲ πρόσωπο τρομερὰ ἐξαγριωμένο, ἔχοντας ἐμπρός του, ἀκουμπισμένο πάνω στὸ στουπόχαρτο, τὸ πιστόλι του.

Μόλις εἶδε τον Κλαύδιο νὰ μπαίνη, ἀνεπήδησε, καὶ μὲ μιὰ ἄγρια χαρὰ ἀνθρώπου ποὺ βρίσκει ἐπιτέλους κάποιον ἐπάνω στὸν ὁποῖον νὰ ξεσπάση τη λύσσα του, ἔκραξε:

— Ἆ ἦρθες!... ἦρθες ἐπὶ τέλους!

— Ναί, κύριε. Σᾶς φέρνω τὴν ἀλληλογραφία σας, ὅπως συνήθως, εἶπεν ὁ Κλαύδιος.

— Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι;

— Ἀπ' τὰ πρώην ἀφεντικά μου, κύριε, ἀπήντησε ἤρεμα ὁ Κλαύδιος.

— Ψέμματα λές, ψέμματα λές, οὔρλιαξεν ὁ βαρῶνος. Ἤσουν κάπου ἀλλοῦ καὶ θὰ τὸ μάθω!

— Ὁ κύριος μπορεῖ νὰ ρωτήση, ἀπήντησε μὲ τὸ ἴδιο ἤρεμο ὕφος, ἂν καὶ βαθειὰ συγκινημένος, ὁ Κλαύδιος, καὶ θὰ βεβαιωθῆ ὅτι τοῦ λέγω τὴν ἀλήθεια.

— Καλά, καλὰ θὰ ἰδοῦμε, ἔκανε ὁ βαρῶνος πάντα ἀπειλητικός, κάπως ὅμως καθησυχασμένος ἀπ' τὴν στάση τοῦ Κλαυδίου. Καὶ χωρὶς νὰ πῆ ἄλλη λέξη, ἀπ' τὸν φόβο μήπως τὸν ξαναπιάση ἡ μανία του, ἔγνεψε στὸν ὑπηρέτη νὰ τοῦ δώση τὸ γράμμα.

Μόλις τελείωσε τὸ διάβασμα ὁ βαρῶνος ἀπὸ κόκκινος ποὺ ἦταν ἔγινε φριχτὰ χλωμός. Ἀφήνοντας τὸ γράμμα, πῆρε τὸ ρεβόλβερ, ἔρριξε μιὰ ματιὰ ὄχι μανιακοῦ πιά, ἀλλὰ ματιὰ ψυχρή, διαπεραστικη ματιὰ τρομεροῦ μίσους, πρὸς τὸν Κλαύδιο, σήκωσε τὸ ὅπλο καὶ τοιμάστηκε νὰ πυροβολήση. Ὁ Κλαύδιος αἰσθάνθηκε ὅτι ἦταν χαμένος, ἀλλὰ ἡ μεγαλοψυχία του τὸν ἐκράτησε ἀκλόνητο. Ἄλλωστε ὡς ἐξ ἐνστίκτου ἔννοιωσε ὅτι καὶ μιὰ κίνηση ἱκεσίας, ἂν ἔκαμνε, καὶ τὸ παραμικρότερο δειλὸ τραύλισμα ἂν τοῦ ξέφευγε, καὶ ἂν ἔκλεινε ἁπλῶς τὰ βλέφαρά του φοβισμένα, ὅλ' αὐτὰ θὰ ἔπαιρναν τὴν ἔννοια μιᾶς ὁμολογίας καὶ ὁ βαρῶνος θὰ τὸν σκότωνε σὰν σκυλί.

— Ξέρεις τί λέει τὸ γράμμα αὐτό; εἶπε ὁ βαρῶνος μὲ φωνὴ ποὺ τὴν ἔπνιγε ἡ ἀγωνία.

— Ναί, ἀπήντησε ὁ Κλαύδιος μὲ φωνὴ καθαρὴ καὶ ἄφοβη. Ἡ Ρόζα, ἡ σιδερώτρια, μοῦ φανέρωσε πρὸ ὀλίγου, ὅτι ὅλοι οἱ ὑπηρέτες, ἀπ' τὸ μῖσος ποὺ μοὔχουν, σκέφθηκαν νὰ σᾶς στείλουν τὴν ἀνώνυμη αὐτὴ ἐπιστολὴ γιὰ νὰ μὲ καταστρέψουν.

—Καὶ πῶς μοῦ ἦρθε τὸ γράμμα σήμερα;

—Ὁ ἁμαξᾶς πῆγε καὶ τὸ ἔρριξε στὸ κουτὶ τοῦ χωριοῦ σήμερα τὰ ξημερώματα.

— Καὶ ἀφοῦ ἤξερες τί ἔλεγε τὸ γράμμ' αὐτό, τόλμησες νὰ μοῦ τὸ φέρης ἐσὺ ὁ ἴδιος ἀπόψε; Δὲν φοβᾶσαι λοιπὸν μὴν σὲ σκοτωσω;

— Φοβοῦμαι γιὰ σᾶς, κύριε βαρῶνε, γιατὶ θὰ ἦτανε ἔγκλημα καὶ ἀνανδρία γιὰ ἕναν ἀφέντη νὰ σκοτώση ἕναν ἄοπλο καὶ ἀθῶο ὑπηρέτη. Ἂν ἤμουν ἔνοχος θὰ γύριζα στὸν πύργο, καὶ θὰ παρουσιαζόμουν μπροστά σας, προτείνοντας τὸ στῆθος μου στὶς σφαῖρες τοῦ πιστολιοῦ σας;

Ὁ βαρῶνος αἰσθάνθηκε ἕναν ὕστατο δισταγμό. Ὀξύτερα παρὰ ποτὲ ἐβύθισε τὸ βλέμμα του στὸ βλέμμα τοῦ Κλαυδίου γιὰ νὰ διαβάση ὡς στὴν ψυχὴ τοῦ θαλαμηπόλου του ἂν ἔλεγε ἀλήθεια ἢ ψέμματα, ὅταν ὅμως ἀντίκρυσε τὰ γεμάτα εἰλικρίνεια καὶ εὐθύτητα μάτια τοῦ Κλαυδίου κατέβασε ντροπιασμένος τὰ δικά του.

Ὕστερα, πέφτοντας ξαφνικὰ ἀπ' τὴν μεγάλη νευρικὴ ὑπερδιέγερση στὴν ὁποία βρίσκοταν, σὲ μιὰ τρομερὴ ἀτονία, τσακισμένος ἀπ' τὴν κούραση καὶ τὴν ταραχή, παράτησε τὸ πιστόλι, καὶ ταρασσόμενος ὅλος ἀπὸ λυγμοὺς ποὺ δὲν ξεσποῦσαν, ἐστέναξε μὲ φωνὴ μικροῦ παιδιοῦ, παιδιοῦ ἀρρώστου:

— Καλὰ ἔκανες καὶ ἦρθες... ὅμως φοβοῦμαι ἀκόμη πάρα πολὺ τὸν ἑαυτό μου.. Φύγε, Κλαύδιε, φύγε!

Καὶ ὁ Κλαύδιος ποὺ αἰσθανόταν καὶ αὐτὸς ὅτι δὲν εἶχε πιὰ τὴ δύναμη νὰ μείνη περισσότερο, βγῆκε ἀθόρυβα ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ πυργοδεσπότη. Καὶ κατέβηκε στὸν κῆπο βαθειὰ συλλογισμένος.

***

Ποτὲ τίποτε πιὰ δὲν ἐγνώσθη γιὰ τὴν Ἀνίτα. Ἀλλὰ δυὸ μέρες μετὰ τὰ περιστατικὰ αὐτά, ἕνας φύλακας βρῆκε στὸ δάσος τὸ πτῶμα ἑνὸς γείτονα πυργοδεσπότη ποὺ τὸν καλοῦσε τακτικὰ ὁ βαρῶνος στὰ κυνήγια του. Ἦταν ὁ ἄνθρωπος ποὺ βρισκόταν μὲ τὴν Ἀνίτα στὴ κάμαρή της, τὴ νύχτα ποὺ χτύπησε ὁ βαρῶνος νὰ τοῦ ἀνοίξουν. Ἦταν ὁ ἄνθρωπος ποὺ πήδησε μαζί της ἀπ' τὸ παράθυρο. Ἡ σφαῖρες τοῦ βαρώνου τὴ νύχτα ἐκείνη, δὲν εἶχαν πάει χαμένες. Ἡ Ἀνίτα εἶχε βρῆ ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸ νὰ ξεφύγη. Μιὰ σφαῖρα χτύπησε τὸν φίλο της τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἦταν ἕτοιμος νὰ κρυφτῆ στοὺς θάμνους. Πληγωμένος θανάσιμα, κατώρθωσε νὰ κάνη μερικὰ βήματα. Σύρθηκε μὲς στὸ σύδεντρο μέρος γιὰ νὰ πεθάνη ἐκεῖ, χωρὶς νὰ τὸν δοῦνε..

Οἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν τὸν θάνατο αὐτὸν μὲ τὴν κλασσικὴ ἐπιγραφή: «Κυνηγετικὸν Δυστύχημα».

Ὅσο γιὰ τὸ βαρῶνο ἐγκατέλειψε πολὺ γρήγορα τὸν πύργο, ἀφοῦ διώρισε τὸν Κλαύδιο γενικὸ ἐπιστάτη τῶν κτημάτων του καὶ παρευρέθη ὡς κουμπάρος στὸν γάμο του μὲ τὴ Ρόζα...

Γιὰ τὴν Ἀνίτα δὲν ἄκουσαν νὰ γίνεται πειὰ λόγος. Ὡς ποὺ μιὰ μέρα ὁ βαρῶνος διάβασε στὶς ἐφημερίδες μιὰ εἴδησι γιὰ τὸ τραγικό της τέλος. Τὴν ἔπνιξε κάποιος φίλος της τιμωρώντας την ἔτσι σκληρὰ γιὰ τὶς ἀπιστίες ποὺ τοὔκανε!...

Σὰρλ Φολεῦ

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΜΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

Τερατολογίες:

Ὁ Λεβὺ καὶ ὁ Μπλοὺμ συνηντήθησαν στὸ καφενεῖο καὶ τὰ λένε:

— Φαντάσου, φίλε μου, λέει ὁ Λεβύ, στὸ ταξεῖδι μου στὸ Ἀλγέριο, εἶδα ἕνα μαῦρο, τόσο μαῦρο, ὥστε ἀναγκάσθηκα μέρα μεσημέρι ν' ἀνάψω τὴ λάμπα γιὰ νὰ τὸν ἰδῶ.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτε, εἶπε ὁ Μπλούμ. Ὅταν ἤμουν στὴν Ἰσπανία, εἶδα ἕναν ἄνθρωπο ἀδύνατο, ἀλλὰ τόσο ἀδύνατο, ὥστε ἔπρεπε νὰ μπῆ δυὸ φορὲς στὸ δωμάτιο γιὰ ν' ἀντιληφθῶ τὴν παρουσία του!

***

Ὁ Ρὸτ συναντᾷ τὸν φίλο του Μπερνστάϊν καὶ τοῦ ἀναγγέλλει ὅτι ἐπαντρεύθηκε.

– Μπράβο, τοῦ λέει ὁ Μπερνστάϊν, καὶ ποιὰν ἐπῆρες;

– Τὴ Ροζαλία Μπλός.

– Τί λές φίλε μου;

– Σοῦ φαίνεται περίεργο;

– Ὄχι. Ἀλλὰ αὐτὸ μοῦ εἶνε μιὰ μικρὴ ἔκπληξις. Τὴν ἔχω γνωρίσει τὴ Ροζαλία. Λαμπρὸ κορίτσι. Κάποτε ἐκάναμε λίγο παρέα. Καμμιὰ φορὰ μάλιστα ἐβγαίναμε μαζὺ περίπατο. Τὸν περασμένο Ἀπρίλιο παραδείγματος χάριν, τὴν ἐπῆρα κι' ἐκάναμε μὲ τὴν βαρκα μια μικρὴ ἐκδρομὴ μὲς στὴ λίμνη τοῦ δάσους. Λιγάκι ἔλειψε μάλιστα νὰ ἔχουμε μιὰ δυσάρεστη περιπέτεια. Ἐγυρίζαμε καμμιὰ ὥρα μὲ τὴ βάρκα. Εἶχε νυχτώσει καὶ ὅπως φυσοῦσε τὸ θεῖο ἀνοιξιάτικο ἀεράκι, μοῦ ἦρθε μια τρελλὴ ἐπιθυμία. Μοῦ φάνηκε πὼς ἤμουν ἐρωτευμένος μαζύ της. Τῆς τὸ ἐξομολογήθηκα καὶ τῆς εἶπα ὅτι ἂν δὲν μοῦ ἔδινε ἀμέσως ἐκεῖ τὴν τελεία ἀπόδειξι πὼς ἀνταποκρινόταν στὸν ἔρωτά μου, θ' ἀναποδογύριζα τὴν ἐλαφρὴ βάρκα καὶ θὰ πνιγόμαστε καὶ οἱ δύο στα βάθη τῆς λίμνης. Καὶ πράγματι εἶχα σκοπὸ νὰ τὸ κάμω.

– Εἶσαι τρελλός, εἶπε ὁ Ρὸτ μὲ ἀγωνία. Καὶ τί ἔγινε ὕστερα;

– Ησύχασε, ἡσύχασε, φίλε μου. Βλέπεις πολὺ καλὰ ὅτι βρισκόμαστε στὴ ζωὴ κι' αὐτὴ κι' ἐγω.

***

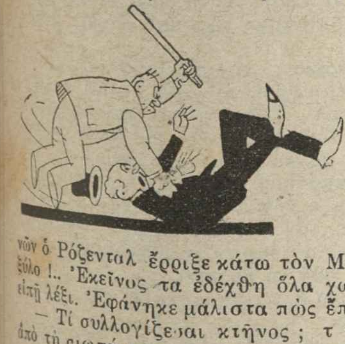

Ὁ Μπρόμπεργ καὶ ὁ Ρόζενταλ γεροντοπαλλήκαρα καὶ οἱ δύο ἦσαν καλοὶ φίλοι καὶ ἐκτιμοῦσαν πολὺ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Ἀλλὰ κάποτε ὁ Ρόζενταλ παντρεύθηκε καὶ δὲν ἄργησε δυστυχῶς ν' ἀντιληφθῆ ὅτι ἡ γυναίκα του τοῦ ἔκανε ἀπιστίες. Ἕνα βράδυ γυρίζοντας ἀπροόπτως στὸ σπίτι εὗρηκε τὴ γυναίκα του νὰ μιλῆ κατα τρόπο πολὺ ὕποπτο μὲ τὸν φίλο του Μπρόμπεργ. Ἔξω φρενῶν ὁ Ρόζενταλ ἔρριξε κάτω τὸν Μπρόμπεργ καὶ τὸν ἔσπασε στὸ ξύλο!.. Ἐκεῖνος τα ἐδέχθη ὅλα χωρίς νά κινηθῆ καὶ χωρὶς νὰ εἰπῆ λέξι. Ἐφάνηκε μάλιστα πὼς ἔπεσε σὲ βαθειὲς σκέψεις.

— Τί συλλογίζεσαι κτῆνος; τοῦ εἶπε ὁ Ρόζενταλ ἐρεθισμένος ἀπὸ τὴ σιωπή του.

— Σκέπτομαι, ἀπήντησε ὁ Μπρόμπεργ μὲ τὸ πειὸ σοβαρὸ ὕφος, ποιὸς θὰ ἔτρωγε αὐτό τὸ ξύλο, ἂν εἶχα παντρευθῆ ἐγὼ τὴ γυναίκα σου καὶ ἤμουν στὴ θέσι σου.

***

Ὁ Σαμουὲλ Μπλοὺμ θὰ ἐζοῦσε ζωὴ εὐτυχισμένη στὸ σπίτι του, ἂν ἡ πεθερά του δὲν τοῦ ἐφερόταν πάντοτε πολὺ ἄσχημα. Ἡ φοβερὴ αὐτὴ μαμὰ ἦταν πολὺ νευρικὴ καὶ ζητοῦσε διαρκῶς καυγᾶ μὲ τὸ γαμπρό της.

Ἀλλὰ μιὰ μέρα εὐδόκησε ὁ Θεὸς ν' ἀρρωστιήση ἡ πεθερὰ πολὺ σοβαρὰ καὶ ὁ Μπλοὺμ ἔστειλε νὰ φέρη τὸ γιατρό. Σὲ κάθε ἐπίσκεψι ἐφτὰ ἡμέρες ὁ γιατρὸς κινοῦσε ἀπελπιστικὰ τὸ κεφάλι. Ἡ γρηὰ φαινόταν πῶς θὰ πέθαινε.

Ἐπὶ τέλους ἕνα βράδυ ὁ γιατρὸς εἶπε στὸ γαμπρὸ τῆς ἄρρωστης, μ' ἐνθουσιῶδες ὕφος:

— Ἡ κρίσις ἐπέρασε. Ἡ ἄρρωστη εἶνε ἐκτὸς κινδύνου.

Ὁ Μπλοὺμ ἐστραβομουτσούνιασε καὶ εἶπε:

— Γιατρὲ μπορούσατε νὰ μοῦ ἀναγγείλετε αὐτὴ τὴ σοβαρὴ εἴδηση μὲ λεπτότερο τρόπο.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Τὰ πειὸ περίεργα ψάρια τοῦ κόσμου, βρίσκονται, φαίνεται στὴν Κίνα.

— Ἀπὸ τὴν Κίνα μᾶς ἦλθαν ἄλλωστε καὶ τὰ χρυσόψαρα.

— Ἀπὸ τὴν Κίνα ἔφεραν τελευταίως στὴν Εὐρώπη καὶ τὸ ἀκριβώτερο ψάρι τῆς ὑφηλίου ἕνα κυπρῖνο μὲ οὐρὰ σὰν βούρτσα τόσο μικροσκοπικό, ὥστε μπορεῖ νὰ κρυφτῆ ὁλόκληρος κάτω ἀπὸ ἕνα δίφραγκο!...

— Τὸ ψάρι αὐτὸ ἦταν κατ' ἀρχὰς ἀπηγορευμένο γιὰ τοὺς ἰδιώτας στην Κίνα καὶ ἐθεωρεῖτο ἱερό. Ζοῦσε καὶ ἐπολλαπλασιάζετο μόνο στὶς δεξαμενὲς καὶ στὶς λίμνες τῶν παλαιῶν αὐτοκρατορικῶν Ἀνακτόρων.

— Ἀπὸ τὸν καιρό, ὅμως, ποὺ ἐξέπεσε ἡ Αὐτοκρατορία στὴν Κίνα καὶ ἐκηρύχθη δημοκρατία ἄρχισαν νὰ μεταφέρουν πολλὰ ἀπὸ τὰ ψάρια αὐτὰ στὴν Εὐρώπη.

— Ἡ τιμή τους εἶναι φυσικὰ μεγάλη. Στοιχίζουν 4-5 χιλιάδες τὸ ἕνα. Λέγεται μάλιστα, ὅτι μία μανιώδης Ἀγγλὶς συλλογεὺς ἐπλήρωσεν 7.000 γιὰ ἕνα τέτοιο ψάρι!...

— Τὰ μετεωρολογικὰ χρονικὰ τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ ἔχουν νὰ ἀναφέρουν πολλὰ περιεργότατα φαινόμενα.

— Τὸ οὐράνιον αὐτὸ πυροτέχνημα δὲν ἦταν βέβαια, προμήνυμα τοῦ τέλους τοῦ κόσμου, ὅπως ἐπίστευσαν μερικοί.

— Ἡ ἀστροβροχὲς αὐτές, ὅπως βεβαιώνουν οἱ «ἀστρονόμοι, εἶνε πολὺ συνηθισμένες. Πρόκειται για κομμάτια ἀστέρων, τὰ ὁποῖα καθὼς πέφτουν πυρακτοῦνται ἐρχόμενα σ' ἐπαφὴ μὲ τὴν ἀτμόσφαιραν...

— Οἱ Ἰάπωνες εἶνε μοναδικοὶ στὴν διοργάνωσι μεγαλοπρεπῶν παρελάσεων, ἄλλοτε πενθίμων, ὅταν πρόκειται νὰ ταφῆ κάποιο ἐπίσημο πρόσωπον καὶ ἄλλοτε εὐθύμων, ὅταν πρόκειται γιὰ καμμιὰ μεγάλη ἑορτή.

— Μιὰ τέτοια εὔθυμη καὶ μεγαλοπρεπὴς παρέλασις εἶνε κ' ἐκείνη ποὺ γίνεται ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς Ἀνοίξεως καὶ ἡ ὁποία ἐπονομάζεται «φέστιλ Ματσοῦρι».

— Στὸ φέστιβαλ αὐτὸ τὸ ὁποῖον παρακολουθοῦν μὲ μεγάλη τους εὐχαρίστησι ὄχι μόνο οἱ Ἰάπωνες ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ξένοι ποὺ βρίσκονται στην Ἰαπωνία, παρελαύνουν ἅρματα ποὺ παριστάνουν πλοῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων παίζονται ἔργα μὲ ὑποθέσεις μυθολογικές.

– Τὸ θέαμα τῶν ἁρμάτων αὐτῶν εἶνε ἐντελῶς φαντασμαγορικό. Ἡ πολύχρωμες ἐνδυμασίες τῶν ἠθοποιῶν καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν ἁρμάτων, ἡ ζωηρότης τοῦ ἀπείρου πλήθους ποὺ τὰ παρακολουθεῖ καὶ ὁ στολισμὸς τῶν σπιτιῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα περνᾶ ἡ πομπή, δίνουν ἐντελῶς ὀνειρώδη ἐντύπωσι στὸ θεατή.

— Τὸ «φέστιβαλ Ματσοῦρι» διαρκεῖ τρεῖς ὁλόκληρες ἡμέρες. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα κάθε ἐργασία παύει, κάθε συνοικία συναγωνίζεται μὲ τὴ γειτονική τη, στὴν κατασκευὴ τοῦ ὡραιοτέρου ἅρματος καὶ ὅλος ὁ κόσμος διασκεδάζει μὲ τὴν καρδιά του.

— Θέλετε νὰ μάθετε πόσες ὧρες κοιμᾶται, τρώει, ἐργάζεται, κ.τ.λ. κ.τ.λ. ἕνας ἄνθρωπος;

— Ἕνας Ἄγγλος στατιστικός, ὁ κ. Ἐβεράτ, προέβη εἰς εἰδικὰς μελέτας σχετικῶς, ἀπ' τὶς ὁποῖες ἔβγαλε τὸ παρακάτω συμπέρασμα, προκειμένου γιὰ ἕνα ἄνθρωπο ποῦ ἔζησε πενῆντα χρόνια:

— Ὕπνος 24 χρόνια καὶ 9 1)2 μῆνες. Ἐργασία 11 χρόνια καὶ 8 1)2 μῆνες. Διασκέδασις 11 χρονια 18 μῆνες. Φαγητὸν 5 χρόνια καὶ 10 μῆνες. Ταξείδια καὶ λοιπαὶ μετακινήσεις 5 χρόνια καὶ 10 μῆνες. Τουαλέττα 2 χρόνια καὶ 11 μῆνες. Τεμπελιά, 1 ἔτος καὶ 5 1)2 μῆνες. Διάφοροι μικραὶ ἀπασχολήσεις 1 ἔτος καὶ 5 1)2 μῆνες. Φλυαρία 1 ἔτος καὶ 5 1)2 μῆνες. Σκέψεις 1 ἔτος καὶ 6 1)2 μῆνες. Χαμένος καιρὸς 1 ἔτος καὶ 5 1)2 μῆνες!...

— Ἀπὸ πότε ἆρά γε κυκλοφοροῦν τὰ νομίσματα, ὡς μέσον ἀνταλλακτικόν; Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἀπησχόλησε πολλοὺς ἱστορικούς, νομισματολόγους καὶ ἄλλους σοφούς, ἰδοὺ δὲ τὰ συμπεράσματα εἰς τα ὁποῖα κατέληξαν:

— Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μᾶς διδάσκει, ὅτι τὸ χρυσάφι καὶ τὸ ἀσῆμι ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς μέσον ἀνταλλακτικὸν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Σὴμ καὶ ὅτι ὁ Ἀβραὰμ γύρισε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον κατὰ τὸ 1018 π.Χ. πολὺ πλούσιος εἰς ζῶα, ἄργυρον καὶ χρυσόν.

— Ἐπίσης ἀπὸ τὰς τοιχογραφίας τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου εἶνε ἐξηκριβωμένον, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι μετεχειρίζοντο στὶς συναλλαγές τους νομίσματα καὶ ἀσημένια.

Ὁ Συλλέκτης

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΦΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΜΠΑΛΑΟΟ

ΤΟΥ ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Διηγοῦντο, ὅτι χέρια μὲ ἀμολόγητη δύναμη τοὺς εἴχανε γαντζώση, τραβήξη καὶ σφίξη στὸ λαιμὸ, σὰ νὰ ἤθελαν νὰ τοὺς πνίξουν.

Ὁ ἐνωματάρχης ποὺ καυχῶταν γιὰ τὴ δύναμή του, ὡμολογοῦσε ὅτι ἔνοιωσε τὸν ἑαυτό του σὰν παιδάκι ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνα τὰ σιδερένια δάχτυλα.... Τέλος, τὸ σφίξιμο ἔπαψε, μόλις ἄρχισαν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ λαιμό τους τὰ πρῶτα βογγητά.

Ὁ κύριος ντὲ Μερεντὲν ὑπεστήριξε ὅτι εἶχε νοιώση ἕνα χέρι νὰ περνᾷ ἀπὸ τὸ στῆθος του. Καὶ αὐτὸ ἔγεινε ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ ἔσκυψε ἀπότομας. Τὸ χέρι αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶχε ἀγγίξῃ τὸ στῆθος, χώθηκε ὕστερα στὴν τσέπη τοῦ γελέκου του, καὶ πῆρε τὸ ρολόγι του. Ἦτανε γεγονὸς, ὅτι ὁ κύριος ἀνακριτὴς δὲν εἶχε πειὰ τὸ ρολόγι του. Ὁ ἄγνωστος, τὸ φάντασμα τοῦ τὸ εἶχε κλέψει !...

Ὁ Πατρίκιος γυρνώντας στὴν ἔπαυλη, δὲν ἀνεκοίνωσε τίποτε ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτὸ, σύμφωνα μὲ τὶς διαταγὲς τοῦ κυρίου ντὲ Μερεντέν.

Μόνο, τὴν ὥρα ποὺ ἡ Μαγδαληνὴ τὸν καληνύχτιζε, τὴ ρώτησε ἂν οἱ Βωτρὲν ἦταν δυνατοὶ στὴ γυμναστική.

Ἐκείνη τοῦ ἀπήντησε ὅτι στὶς 14 Ἰουλίου – ἐθνικὴ ἑορτὴ τῶν Γάλλων – εἶχαν καταπλήξῃ ὅλο τὸν κόσμο μὲ τὴν ἐπιτηδειότητα τῶν γυμναστικῶν τους παιχνιδιῶν. Κατόπιν ὅμως ἐπρόσθεσε :

— Μὰ γιατὶ μὲ ρωτᾷς;

— Ἄ, ἔτσι !...

Ὁ Κοριολὶς βρισκόταν κι' ὅλας στὸν πύργο. Ὁ Πατρίκιος ἐπροχώρησε πρὸς τὸ δωμάτιό του. Περνώντας μπροστὰ ἀπὸ τὴν κουζίνα, ἄκουσε τὴ φωνὴ τῆς Ζωῆς. Τότε ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ εἶδε τὴ Γερτρούδη νὰ καταγίνεται μὲ τὶς κατσαρόλες της, ἐνῷ ἡ Ζωὴ μπάλωνε κάλτσες. Εἶχε ἀρκετὲς κοντά της μέσα σ' ἕνα πανεράκι.

Ὁ Πατρίκιος κοίταξε ἀφηρημένος τὸ πανεράκι, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀνεσκίρτησε ! Εἶχε δῆ μιὰ κάλτσα μπαλωμένη στὴ φτέρνα ἀπαράλλαχτα ὅπως ἦταν τὸ σημάδι ποὖχε ἀφήσει στὸ πανδοχεῖο μετὰ τὸ ἔγκλημα ὁ «ἄνθρωπος ποὺ περπατοῦσε μὲ τὸ κεφάλι κάτω», ὅπως ἔλεγε ὁ ἀνακριτής....

Τὸ κομμάτι τοῦ μπαλώματος ἦταν πλατὺ-πλατὺ, κολλημένο στὴν πατοῦσα μὲ μιὰ χονδροειδῆ ραφὴ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὸ ἀποτύπωμα ποὔμεινε στὸ νταβάνι τοῦ Πανδοχείου...

Ὁ Πατρίκιος ἅπλωσε τότε ἀποτόμως τὸ χέρι γιὰ νὰ πάρῃ τὴν κάλτσα αὐτὴ, μὰ βρέθηκε πρόσωπο μὲ πρόσωπο πρὸς τὴ Ζωὴ, ποὺ, κατάχλωμη, μὲ ἕνα γρήγορο κίνημα εἶχε κρύψη πίσω της τὸ πολύτιμο πανεράκι. Ἂν καὶ κατάπληκτος γιὰ τὴ στάση τῆς Ζωῆς σκέφθηκε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὴν τρομάξῃ. Μὰ μποροῦσε νὰ φανταςθῆ, ὅτι ἡ Ζωὴ ἤξερε τὴν ἀξία τῆς κάλτσας αὐτῆς ; Ὄχι : γιατὶ θὰ ἦτανε πολὺ ἀνόητη νὰ ἐκθέτῃ εἰς κοινὴν θέαν τὴν ἐνοχοποιητικὴ αὐτὴ κάλτσα !

Μὰ τότε, γιατὶ πήδησε ἀποτόμως ὀλόρθη ; Γιατὶ εἶχε κρύψη τὸ πανεράκι ; Καὶ γιατὶ εἶχε γείνη κατάχλωμη ; Τέλος, γιατὶ οἱ κάλτσες τοῦ μυστηριώδους ἀνθρώπου εὑρίσκοντο στὸ σπίτι τοῦ Κοριολίς ;

Ὁ Πατρίκιος σπρώχνοντας ἀποτόμως τὸ κορίτσι, ἅπλωσε πάλι τὸ χέρι, γιὰ νὰ πάρῃ τὸ καλαθάκι.

Μὰ ἡ Ζωὴ, μὲ μιὰ κίνηση μαΐμοῦς, πήδησε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ τραπεζιοῦ.

— Ζωὴ, τί ἔχεις ; Γιατὶ δὲ θέλεις νὰ δῶ τὸ ράψιμό σου ; ρώτησε ὁ Πατρίκιος προσπαθώντας τοῦ κάκου νὰ φανῇ ἀδιάφορος.

— Δὲν ἔχετε νὰ κάνετε σεῖς τίποτα μὲ τὸ ράψιμό μου. Δὲ μ' ἀρέσει νὰ τ' ἀγγίζῃ κανένας !

— Τί τρέχει ;... ρώτησε ἡ Γερτρούδη.

— Τρέχει, ἀποκρίθηκε ὁ Πατρίκιος μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ τρόμαξε τὴ γρηὰ μαγείρισσα, τρέχει... νὰ, ὅτι θέλω νὰ δῶ αὐτὸ τὸ καλαθάκι !

Καὶ ἔδειχνε τὸ πανεράκι ποὺ ἡ Ζωὴ τὸ κρατοῦσε κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη της,

Ἡ Γερτρούδη ποὺ ἦταν πίσω ἀπὸ τὸ κορίτσι, ἅπλωσε τὸ χέρι γιὰ νὰ πάρῃ τὸ καλαθάκι. Ἡ Ζωὴ ποὺ δὲν τὸ περίμενε, ἔμπηξε μιὰ φωνὴ καὶ ἄφησε τὸ πανεράκι. Ἀλλὰ μὲ μιὰ μοναδικὴ εὐκινησία πρόφτασε καὶ τράβηξε τὴν κάλτσα ποὺ ἤθελε νὰ δῇ ὁ Πατρίκιος.

Ἐπειδὴ ὅμως βαστοῦσε στὸ χέρι καὶ τὴν ἄλλη βέβαια κάλτσα τοῦ «ἀνθρώπου ποὺ περπατοῦσε μὲ τὸ κεφάλι κάτω», ὁ νέος δὲν ἤθελε πιὰ τὸ πανεράκι καὶ κυνηγοῦσε γύρω-γύρω στὸ τραπέζι τὴ Ζωὴ μὲ μιὰ μανία ἀπερίγραπτη.

— Δῶσε μου αὐτὲς τὶς κάλτσες ! ἐφώναζε.

— Ὄχι ! Δὲν ἔχετε νὰ κάνετε σεῖς τίποτα μὲ τὸ ράψιμό μου... Εἶνε μονάχα δικό μου ! Κοιτᾶχτε τὰ ἄλλα ποὺ εἶνε... νά !... ἐκεῖ μέσα στὸ πανεράκι, ἂν θέλετε...

— Γιατὶ δὲ θέλεις νὰ μοῦ δώσῃς τὶς κάλτσες ποὺ βαστᾷς ; Αὐτὲς θέλω !... ὄχι τὶς ἄλλες !...

— Γιατὶ τώρα τὶς μπαλώνω καὶ δὲ θέλω νὰν τὶς ἀφήσω ! Δὲ θέλω νὰν τὶς δείξετε στὴ δεσποινίδα Μαγδαληνὴ ποὺ μὲ πληρώνει γιὰ τὶς δουλειὲς ποὺ ἔρχομαι νὰ κάνω σπίτι της. Θὰ μὲ διώξῃ, ἅμα μάθῃ ὅτι κάθομαι καὶ ράβω τὶς κάλτσες τῶν ἀδερφιῶν μου !

— Ἄ, τὸ παληοκόριτσο !... φώναξε ἡ Γερτρούδη θυμωμένη ἀκούγοντας αὐτὴ τὴν ἐξομολόγηση.

— Εἶνε κάλτσες τῶν ἀδερφιῶν σου ! ρώτησε ὁ Πατρίκιος προσπαθῶντας νὰ πλησιάσῃ τὴ Ζωή.

— Καὶ βέβαια ! ἀποκρίθηκε τὸ κορίτσι ὀπισθοχωρώντας.

— Λοιπὸν καλά !... Δὲ θὰ πῶ τίποτα στὴ δεσποινίδα Μαγδαληνή, ἂν μ' ἀφήσῃς νὰν τὶς δῶ.

Μὰ δὲν ἔλαβε ἀπάντηση.

Ἡ Ζωὴ ὀπισθοχωρώντας εἶχε φτάση στὴν πόρτα καὶ ὥρμησε ἔξω...

***

Ὁ Πατρίκιος θέλησε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ μὰ μὲς στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ἡ προσπάθειά του πήγαινε χαμένη : Τὸ κορίτσι ἤξερε καλύτερα ἀπ' αὐτὸν τὰ κατατόπια καὶ ἔτρεχε σὰν τρελλή, γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν καταδίωξη. Ἀπὸ τὴ διεύθυνση ποὺ εἶχε πάρει, φαινόταν πὼς ἤθελε νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ δεντρόκηπου καὶ νὰ χωθῇ μὲς στὸ δάσος.

Ὁ Πατρίκιος ἐξακολούθησε νὰ τρέχῃ πίσω ἀπὸ τὴ Ζωή. Αὐτὴ ὅμως εἶχε βγάλει τώρα τὰ παπούτσια της καὶ ἔτρεχε ξυπόλυτη.

Ὁ Πατρίκιος τὴν ἀκολουθοῦσε, χωρὶς νὰ καταλάβῃ ὅτι πήγαινε στὴν καλύβα της, στὸ σπίτι ἐκεῖνο τῶν Βωτρέν, μπροστὰ ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ κάτοικοι τοῦ Σαὶν-Μαρτὲν περνοῦσαν πάντα μὲ μεγάλο τρόμο.

Δὲν σταμάτησε δὲ παρὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Ζωὴ ἄνοιξε τὴν πόρτα γιὰ νὰ μπῇ μέσα, ἀφήνοντάς τον λαχανιασμένον, πέρ' ἀπὸ τὸ χαντάκι ποὺ ἐκείνη τὸ εἶχε περάσει πηδώντας το σὰν τὸ κατσίκι.

Τότε μόνο ὁ νέος κατάλαβε τὴν ἀπερισκεψία του.

Ἀπάνω του δὲν εἶχε οὔτ' ἕνα ὅπλο. Φυσικὰ ἡ Ζωὴ θὰ ἔλεγε τὰ πάντα στοὺς ἀδελφούς της κι' αὐτοὶ θὰ καταλάβαιναν, ὅτι εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ στὸν Πατρίκιο γιὰ ὅλα τὰ ἐγκλήματα τοῦ Σαὶν-Μαρτέν...

Χωρὶς ἀμφιβολία ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ ὡς τὴν ἄλλη οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ θὰ παρουσιάζοντο, θὰ τὸν ἀναζητοῦσαν...

Καὶ ἂν τὸν εὕρισκαν ;

Ἡ πόρτα τῆς καλύβας ἀνοίχτηκε ἄξαφνα καὶ ἕνα φωτεινὸ τετράγωνο διεγράφη στὸ δρόμο.

Ὁ νέος δὲν μποροῦσε νὰ φτάσῃ ἀπαρατήρητος ὡς τὶς λεῦκες ποὺ τριγύριζαν τὸ σπίτι καὶ νὰ κρυφτῇ. Εὐτυχῶς ὑπῆρχε ἐκεῖ δίπλα του μιὰ σκεπὴ ἀχυρένια, ποὺ ἔγερνε ὡς τὴ γῆς. Χωρὶς νὰ χάνῃ καιρὸ, ὁ Σαὶν-Ὠμπὲν ἐσκαρφάλωσε κι' ἔφτασε ὡς τὴν καπνοδόχο τῆς καλύβας τῶν Βωτρέν.

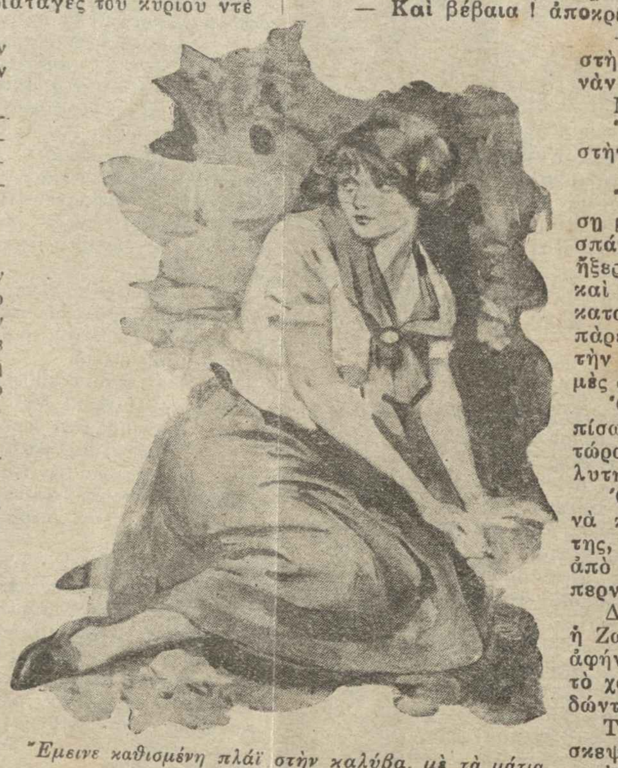

Ἔμεινε καθισμένη πλάϊ στὴν καλύβα, μὲ τὰ μάτια γυρισμένα πρὸς τὴν πόρτα.

Ἦταν καιρός ! Γιατὶ ἀμέσως ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Ἠλία καὶ κάποιου ἄλλου ποὺ τοῦ ἀπαντοῦσε.

Ὅπως τὸ εἶχε φανταστῆ ὁ Πατρίκιος δύο ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Βωτρὲν ἔκαναν τὸ γῦρο τοῦ σπιτιοῦ ψάχνοντας. Τοὺς εἶδε νὰ προχωροῦν στὸ δρόμο καὶ νὰ ξαναγυρίζουν. Εὐτυχῶς τὸ πυκνὸ σκοτάδι τοὺς ἐμπόδιζε νὰ τὸν δοῦν. Ἡ Ζωὴ μές ἀπὸ τὸ σπίτι ἐφώναζε :

– Ἀφῆστε τον πειά... θἄφυγε !... θὰ τὰ καταφέρω νὰν τοῦ πῶ καμμιὰ ἱστορία ἐγὼ αὔριο !

Ἄξαφνα, μὲς ἀπὸ τὴν καλύβα ἀκούστηκε τώρα ἠχηρή, ἡ χοντρὴ φωνὴ τῆς μητέρας τῶν Βωτρέν :

– Ἐμπᾶτε τώρα μέσα ! Ἐσεῖς, ὅποτε θέλετε μπορεῖτε νὰ τὸν βρῆτε !

Ἀφοῦ ἔρριξαν ἄλλη μιὰ ματιὰ τριγύρω, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐμπῆκαν σπίτι τους κ' ἡ πόρτα κλείστηκε.

Ἐνῷ ὁ Πατρίκιος ἑτοιμαζόταν νὰ κατέβῃ, ἄκουσε πάλι καθαρὰ-καθαρὰ τὴ φωνὴ τῆς γρηᾶς :

– Μὰ γιατὶ, Ζωὴ σὲ ἀκολούθησε ;

– Ξέρω γώ ;—ἀποκρίθηκε ἡ Ζωὴ—μὰ βέβαια θἄχῃ κάποια αἰτία γιὰ νὰ θέλῃ νὰ μοῦ κλέψῃ αὐτὴ τὴν κάλτσα !

– Γιὰ νὰν τὴ δῶ !—ἔκαμε ἡ γρηά.

Ὁ Πατρίκιος κοίταξε τριγύρω του γιὰ ν' ἀνακαλύψῃ ἀπὸ ποῦ ἀνέβαινε τόσο καθαρὰ ἡ φωνὴ καὶ ἀμέσως εἶδε κοντά του νὰ φιλτράρεται λίγο φῶς. Τὰ δοκάρια, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν ριχμένα τὰ ἄχυρα ἀπεῖχαν ἀρκετὰ τὸ ἕν' ἀπ' τὸ ἄλλο.

Ὁ νέος μὲ πολὺ μεγάλη προσοχὴ παραμέρισε τὸ ἄχυρο κ' ἔτσι ὄχι μόνο ἄκουε ἀλλὰ καὶ ἔβλεπε τώρα τὶ γινόταν μέσα στὴν καλύβα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄.

ΜΙΑ ΑΚΑΤΑΛΗΠΤΗ ΦΡΑΣΗ

Ὁ Πατρίκιος ἀναγνώρισε τοὺς δυὸ ἀδελφοὺς Βωτρὲν, τοὺς ἀλμπίνους, ὅπως τοὺς ἔλεγαν. Εἶχαν γυρίσῃ καὶ καθόντουσαν στὸ τραπέζι. Εἶχαν ἀρχίσῃ νὰ δειπνοῦν· ἡ σούπα ὅμως δὲν εἶχε ἀκόμα σερβιριστῆ. Ἴσως γιατὶ περίμεναν τὸν Οὐμπέρ.

Ἕνα κερὶ ἔκαιγε ἀπάνω στὸ τραπέζι, ἡ λάμψη ὅμως τοῦ τζακιοῦ, ποὺ ἔκαιγε ζωηρά, ἐφώτιζε πότε-πότε τὸ ἀπαίσιο πρόσωπο τῆς μητέρας τῶν Βωτρὲν—τῆς γρηᾶς Μπάρμπ.

Ἡ διαβολικὴ λάμψη τῆς ματιᾶς της ἔκανε ὡς καὶ τὸν Οὐμπὲρ νὰ χαμηλώνῃ τὸ κεφάλι. Τὸ στόμα της, πιὸ τρομερὸ ἀπὸ τὴ ματιά της, ἔχασκε μὲ τὸ ἕνα του δόντι, ἐνῷ τὰ μάγουλά της κρέμουνταν πλαδαρὰ μὲ τὶς βαθειὲς των ρυτίδες.

Μὲ τὰ κάτασπρα ἀκατάστατα μαλλιά της ἡ γρηὰ κινιόταν διαρκῶς ἀπάνω στὸ κρεββάτι ἀπ' ὅπου ποτὲ δὲν κατέβαινε, γιατὶ τὰ πόδια της ἦταν πιασμένα. Εἶχε πάντα ἕνα μπαστούνι κοντά της ποὺ τὸ πετοῦσε ἐναντίον τῶν παιδιῶν της, ὅταν νόμιζε ὅτι τῆς ἔφταιγαν. Οἱ γυιοί της, μὲ πολλὴ ὑπακοή, τῆς τὸ ξανάδιναν.

Ἡ Ζωὴ δὲν ἀγαποῦσε τὴ μητέρα της, γιατὶ τὴ φοβόταν.

Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ τὴ σέβουνταν, γιατὶ τοὺς διηγούνταν τρομερὲς ἱστορίες γιὰ τὰ κάτεργα, ὅπου εἶχε μείνη τόσο πολὺ ὁ πατέρας τους.

Ὅταν ὁ Πατρίκιος ἔβαλε τὸ μάτι στὸ ἄνοιγμα, εἶδε τὴ γρηὰ σκυμένη στὴν κάλτσα ποὺ τῆς ἔδειχνε ἡ Ζωὴ, καὶ ἀνεγνώρισε τὴ μπαλωμένη κάλτσα μὲ τὴ μεγάλη πατοῦσα.

Τὰ δυὸ κεφάλια, τῆς Μπάρμπ καὶ τῆς Ζωῆς, ἦτανε κοντὰ-κοντὰ καὶ οἱ δυὸ ἀλμπίνοι παρακολουθοῦσαν μὲ ἀγωνία τὴ σκηνή.

Ὕστερα ἡ Ζωὴ ξανάβαλε τὴν κάλτσα στὴν τσέπη της, ἐνῷ ἡ γρηὰ ἔλεγε μὲ μιὰ διαπεραστικὴ φωνὴ τὴν ἀκατάληπτη αὐτὴ φράση :

– *«Πουατοὺ ντ' Ὀριὰν, σὲ ντὺ ρουζέ»* !

Ὁ Πατρίκιος ἀναρωτιώταν τὶ νὰ σήμαινε ἡ παράξενη αὐτὴ φράση, ὅταν ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μπῆκε ὁ Οὐμπέρ.

Εἶχε τὸ καπέλλο χωμένο ὡς στὰ μάτια, ἕνα χοντρὸ μπαστούνι μὲ ρόζους στὸ χέρι καὶ φαινόταν πολὺ κουρασμένος.

Φοροῦσε ἕνα εἶδος μπέρτας ποὺ τοῦ ἔφτανε ὡς στὰ γόνατα.

– Καλησπέρα, μητέρα ! εἶπε. Καὶ γυρνώντας στοὺς ἀδελφούς του πρόσθεσε : Ἔ !... κουνηθῆτε ! Ἀδειάστε μου τὶς τσέπες !

Οἱ δυὸ ἀλμπίνοι ἔβαλαν τὶς χεροῦκλες τους κάτω ἀπὸ τὸ πανωφόρι του κι' ἔβγαλαν ἄφθονο καπνό.

('Ακολουθεῖ)

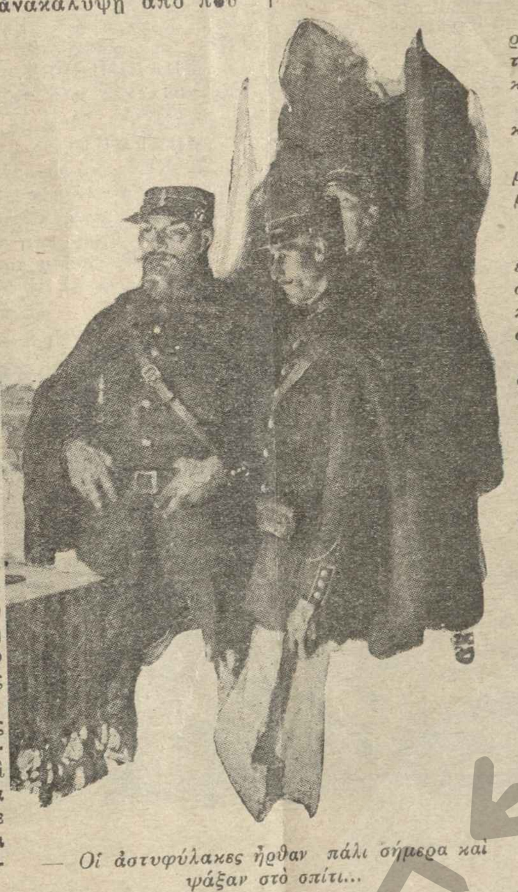

— Οἱ ἀστυφύλακες ἦρθαν πάλι σήμερα καὶ ψάξαν στὸ σπίτι...

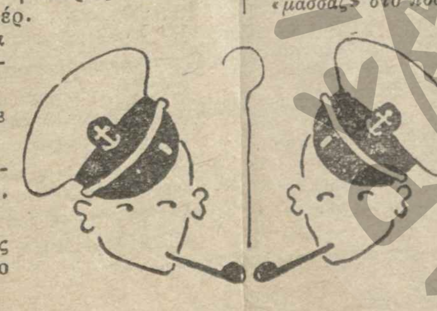

ΜΙΖΕΡΙΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ, Η ΑΡΡΩΣΤΕΙΕΣ, ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ, ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Τὸ φάρμακο τοῦ Οὐμβέρτου. «Μέτρα σὺ γιὰ μένα !...» Ἂν γύριζαν οἱ νεκροὶ ἀπ' τὸν κάτω κόσμο... Τό θαυματουργόν ἐλιξίριον «Σμὶθ-Τζῶν». Ἡ πονηρία τοῦ Ἀβρόμ.

Ἡ ὥρα εἶνε δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Μὲς στὴ νυχτερινὴ ἡσυχία χτυπάει ἄξαφνα τὸ τηλέφωνο. Ἡ κυρία Χ... πετάγεται ἀπὸ τὸ κρεββάτι της καὶ παίρνει τὸ ἀκουστικό.

— Ἐμπρός... ποιὸς εἶνε ;

— Σὺ εἶσαι μαμᾶ ;...

— Ναί, Σούζυ... Τὶ τρέχει παιδί μου ; Τὶ σοῦ συμβαίνει τέτοια ὥρα ;

— Ἡσύχασε, δὲν εἶνε τίποτε... Θὰ ἤθελα μόνο νὰ μοῦ δώσῃς μιὰ συμβουλή : Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ γιατρὸς μοὔχει δώσει γιὰ τὸν Οὐμβέρτο ἕνα γιατρικό, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τοῦ ἔχει ὁρίσει νὰ παίρνει μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας κάθε δυὸ ὧρες. Τώρα ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ πρέπει νὰ πάρῃ τὸ γιατρικό του... κι' αὐτὸς κοιμᾶται βαθειά !... Τὶ λές, μαμά, νὰ τὸν ξυπνήσω ;...

— Χμ... Χμ... Κι' ἀπὸ τὶ πάσχει ὁ Οὐμβέρτος ;

— Ἀπό. . ἀϋπνία !...

***

Κάποια ἡλικιωμένη κυρία ποὔπασχε ἀπὸ πλευρίτιδα, κάλεσε τὸν γιατρὸ Ρ... Ὁ γιατρὸς ἐξετάζοντάς την, τῆς λέγει νὰ μετρήσῃ δυνατά, ὡς τὰ εἴκοσι...

Ἡ ἀσθενής, γυρίζει τότε πρὸς τὴν νοσοκόμο της, καὶ τῆς λέει :

— Μέτρησε σύ, σὲ παρακαλῶ, γιὰ λογαριασμό μου... Αἰσθάνομαι τόσο ἐξασθενημένο τὸν ἑαυτό μου...

***

Ὁ καθηγητὴς κ. Πεάν θεωρεῖται ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐξυπνότερους γιατροὺς τοῦ Παρισιοῦ. Τὶς προάλες, σ' ἕνα σαλόνι συζητοῦσαν γιὰ τὸν πνευματισμό. Μιὰ κυρία, τότε, ἡ δούκισσα ντὲ Ρ... ἐπλησίασε τὸν διάσημο γιατρὸ καὶ τὸν ἐρώτησε :

— Σεῖς κ. καθηγητά, τὶ γνώμη ἔχετε περὶ τῶν φαντασμάτων ; Πιστεύετε στὴν ὕπαρξή τους ;...

Σιωπὴ ἐπηκολούθησε. Ὅλοι τεντῶσαν τἄφτιά τους νἀκούσουν τὶ ἀπάντηση θἄδινε ἡ κορυφὴ αὐτὴ τῆς ἐπιστήμης.

— Μὰ κυρία μου, ἀπήντησε χαμογελῶντας ὁ Πεάν, ἐὰν ἐπίστευα, στὰ φαντάσματα, ἂν ἤμουν βέβαιος πὼς οἱ νεκροὶ γυρίζουν ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο, θὰ εἶχα ἀλλάξει ἐπάγγελμα πρὸ πολλοῦ !....

***

Ἕνας κύριος μεσόκοπος, ὁ ὁποῖος φαίνεται τρομερὰ ἐξασθενημένος μπαίνει σ' ἕνα φαρμακεῖο.

— Πάσχω ἀπὸ ὑπερκόπωση, νευρασθένεια, γενικὴ ἐξάντλησι, δὲν αἰσθάνομαι τέλος διόλου καλὰ τὸν ἑαυτό μου, λέει στὸν φαρμακοποιό. Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ δώσετε κανένα τονωτικό, τὸ ὁποῖον...

— Ἔχω ὅ,τι σᾶς χρειάζεται ! λέει ὁ φαρμακοποιός. Θὰ σᾶς δώσω μιὰ μποτίλια «Ἐλιξιρίου Σμὶθ-Τζῶν». Θὰ παίρνετε τρία κοχλιάρια τῆς σούπας τὴν ἡμέρα, καὶ πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἑβδομάδος θὰ ἔχετε γίνει ἐντελῶς ἄλλος ἄνθρωπος. Ἡ μποτίλια κοστίζει πέντε φράγκα !

— Ἄ, ὄχι !... εἶπεν ὁ ἄρρωστος. Δὲ θέλω αὐτὸ τὸ φάρμακο.

— Τὶ λέτε, καλὲ ! Ἀκοῦστε με μένα... τὸ «Ἐλιξίριο Σμὶθ-Τζῶνς» Εἶνε ὅτι σᾶς χρειάζεται. Ὅλος ὁ ἰατρικὸς κόσμος τὸ συνιστᾶ ..

— Σᾶς πιστεύω, μά... Θὰ προτιμοῦσα νὰ μοῦ δώσετε τίποτ' ἄλλο.

— Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ ἐλιξίριο αὐτὸ εἶνε πραγματικὴ πανάκεια. Δοκιμάστε καὶ δὲν θὰ μετανοήσετε... Ἂν σᾶς πειράζῃ ἡ τιμή, ἔχουμε καὶ μικρὲς μποτίλιες πρός...

— Ὄχι, δὲν θέλω !

— Μά, τελοσπάντων, γιὰ ποιὸ λόγο καταφέρεσθε ἔτσι ἐναντίον τοῦ ἐλιξιρίου αὐτοῦ ;...

Καὶ ὁ καχεκτικὸς κύριος σκύβοντας στἄφτι τοῦ φαρμακοποιοῦ :

— Ἰδού, φίλε μου... Εἶμαι ὁ... Σμὶθ-Τζῶνς !...

***

Ὁ Μοσκὲ καὶ ὁ Ἀβρὸμ εἶνε ξαπλωμένος στὸ νοσοκομεῖο, σὲ γειτονικὰ κρεββάτια. Ἔχουν ὑποβληθῆ καὶ οἱ δυό τους σὲ εἰδικὴ κούρα γιὰ νὰ θεραπεύσουν τοὺς ρευματισμούς τους. Κάθε πρωΐ, ὁ νοσοκόμος τοὺς κάνει «μασσὰζ» στὸ πόδι. Ἐνῷ ὅμως ὁ Μοσκὲ οὐρλιάζει ἀπὸ τὸν πόνο, ὁ Ἀβρὸμ ὑφίσταται τὸ «μασσὰζ» μὲ τὸ χαμόγελο στὸ στόμα.

— Ἕνα πρωΐ, μετὰ τὴν ἀποχώρηση τοῦ νοσοκόμου, ὁ Μοσκὲ ρωτᾶ τὸν σύντροφό του :

— Δὲ μοῦ λές, Ἀβρόμ, πὼς συμβαίνει ὥστε ἐγὼ μὲν νὰ αἰσθάνομαι τρομεροὺς πόνους, σὺ δὲ νὰ ὑφίστασαι μὲ τόση καρτερία τὸ «μασσάζ» ;...

— Ἁπλούστατα, φίλε μου : Δὲν εἶμαι τόσο κουτὸς ὥστε νὰ δίνω στὸν νοσοκόμο τό... ἄρρωστο ποδάρι μου !...

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ MICHEL PROVINS

ΟΙ... ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ

(Στὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου Ἰουλίου Μπαρμπερὲν καὶ τῆς κυρίας Ζανὶν Μπαρμπερέν, δικηγόρων καὶ τῶν δύο.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ, *(καθισμένος μπροστὰ στὸ γραφεῖο του καὶ ξεφυλλίζοντας μιὰ δικογραφία)*.— Δὲ μοῦ λές, ἀνέλαβες καμμιὰ καινούργια ὑπόθεση ;

ΖΑΝΙΝ, *(εὐχαριστημένη)*.— Τρεῖς !... Ἕναν βιασμό, ἕνα ἐρωτικὸ ἔγκλημα καὶ ἕνα διαζύγιο...

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ὢ ! μ' αὐτὸ καταντᾷ σκανδαλῶδες ! Ὅλες τὶς βρωμοδουλειὲς σ' ἐσένα θὰ τὶς φέρουν ἐπὶ τέλους, σὲ μιὰ γυναίκα...

ΖΑΝΙΝ.— Μοῦ τὶς φέρνουν ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶμαι γυναίκα, καὶ ἐπειδὴ στὶς ὑποθέσεις αὐτὲς τὰ θύματα εἶναι γυναῖκες.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ὢ ! τὰ θύματα !.. Καὶ καλὰ στὶς ἄλλες ὑποθέσεις, μὰ καὶ στὸ διαζύγιο εἶναι θῦμα ἡ γυναίκα ;

ΖΑΝΙΝ.— Σᾶς βεβαιώνω ὅτι στὴν ὑπόθεση τοῦ διαζυγίου ποὺ ἀνέλαβα ὅλα τ' ἄδικα τἄχει ὁ ἄντρας, ὁ κ. Πομπονές.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ, *(ἀναπηδώντας)*.— Πῶς εἶπες ;

ΖΑΝΙΝ.— Εἶπα : Πομπονές ... Ἀνέλαβα νὰ ὑπερασπίσω τὴν κυρία Πομπονές, ποὺ μοῦ ἀνέθεσε τὴν ὑπόθεση σήμερα τὸ πρωΐ.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Καὶ γὼ ἀνέλαβα νὰ ὑπερασπίσω τὸν ἄντρα. Μοῦδωκαν τὴν ὑπόθεση χτές.

ΖΑΝΙΝ.— Καὶ τὴν μελέτησες κιόλα.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Τὴν μελέτησα καὶ βρίσκω ὅτι δὲν εἶναι ὅλα τ' ἄδικα μὲ τὸ μέρος τοῦ κ. Πομπονές, καθὼς ἰσχυρίζεσαι.

ΖΑΝΙΝ.— Ὢ ναί !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ἔ λοιπὸν τότε, ἡ πελάτισσά σου εἶναι ἕνα παράξενο θῦμα, γιατὶ μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἄφησε κανέναν φίλο τοῦ ἀντρός της ποὺ νὰ μὴν παίξῃ μαζί του.

ΖΑΝΙΝ.— Ὢ μὴ βρίζεις μιὰ γυναίκα τὴν ὁποία δὲν γνωρίζεις καὶ ἡ ὁποία ὑπῆρξε τόσο δυστυχής !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Δυστυχής, αὐτὴ δυστυχής ; Φυσικὰ θὰ τὸ λέει ἡ ἴδια ;... Διάβολε ! ὅλες τὰ ἴδια λένε... Ἐγὼ ὅμως στηρίζομαι στὰ ἔγγραφα, στὰ ἔγγραφα !

ΖΑΝΙΝ.— Καὶ γὼ ἐπίσης. Τὰ διάβασα ὅλα.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Καὶ τολμᾷς, *(ἀνοίγοντας νευρικὰ τὸν φάκελλο τῆς δικογραφίας)*, τολμᾷς νὰ ὑποστηρίζῃς ὅτι εἶναι θῦμα ἡ κ. Πομπονές ; Ὢ μ' αὐτὸ εἶναι πάρα πολύ ! Γιὰ νὰ ἰδοῦμε.

ΖΑΝΙΝ, *(ἀνοίγοντας καὶ κείνη τὸν δικό της φάκελλο)*.— Εἶμαι πρόθυμη, ἂς ἰδοῦμε. Εἶναι εὔκολο νὰ κατηγορῇ κανείς, πρέπει ὅμως καὶ ν' ἀποδεικνύῃ. *(Φυλλομετρῶντας τὰ δικόγραφα)*. Ὁ γάμος τοῦ κ. καὶ τῆς κ. Πομπονὲς ἔγινε στὶς 20 Μαΐου 1922. Ἔ λοιπόν, ἀπὸ τὶς πρῶτες ἀκόμη μέρες ὁ κ. Πομπονὲς ἄρχισε νὰ φέρεται πρὸς τὴν γυναίκα του, ἀπότομα, πρόστυχα, πράγματα κοινότατα σ' ὅλους τοὺς ἄντρες.

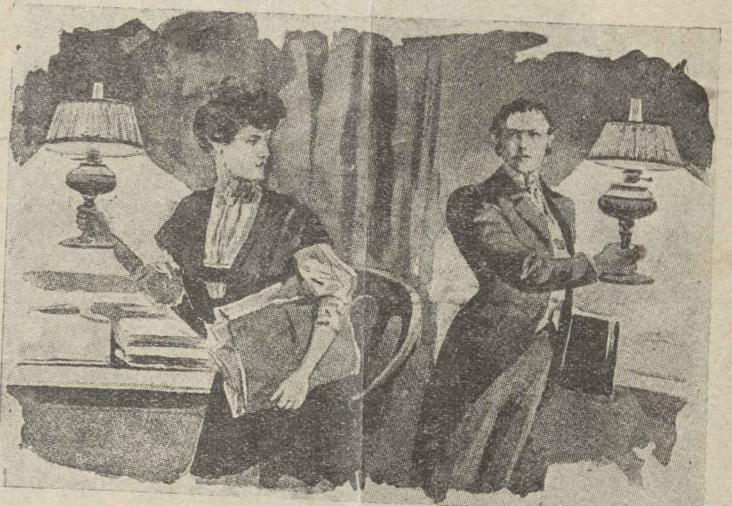

— *Νὰ τρωγώμαστε ἔτσι ἐμεῖς δυὸ συνάδελφοι !*

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ὅπως εἶναι κοινὲς καὶ οἱ ψευτιές, καὶ οἱ διαμαρτυρίες καὶ τὰ παράπονα στὶς γυναῖκες, ὅταν θέλουν νὰ δικαιολογήσουν τὴ διαγωγή τους.

ΖΑΝΙΝ.— Ἀπ' τὸν πρῶτο χειμῶνα τοῦ γάμου των κιόλα ὁ κ. Πομπονές, ἄρχισε νὰ πηγαίνει κάθε βράδυ στὴ λέσχη, ἀφήνοντας μόνη τὴν γυναίκα του.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Πώ ! πώ ! πώ ! τερατολογίες !.. Ὁ κ. Πομπονὲς ἐπήγαινε μιὰ φορὰ μόνον τὴ βδομάδα στὴ λέσχη. Μὰ δὲν πιστεύω νὰ ἤθελες καὶ τὶς ἑφτὰ μέρες τοῦ θεοῦ νὰ εἶναι δεμένος ἀπ' τὸ πρωῒ ὥς τὸ βράδυ στὴ φοῦστα τῆς γυναίκας του.

ΖΑΝΙΝ, *(συνεχίζουσα)*.— Τὰ ξανάφκιασε μὲ μιὰ παληά του φίλη.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ψέμμα,.. πελώριο ψέμμα !

ΖΑΝΙΝ.— Ὅλα τὰ δεδόμενα μὲ κάνουν νὰ τὸ εἰκάζω.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Δὲν εἶνε ἀρκετὸ αὐτό· χρειάζονται καὶ ἀποδείξεις !

ΖΑΝΙΝ. Καὶ οἱ ἀποδείξεις ὑπάρχουν, ἔννοια σου. Ἂν δὲν ἀπατοῦσε τὴν γυναίκα του ὁ Πομπονὲς θὰ τὴν βασάνιζε ὅπως τὴν βασάνιζε στὸ σπίτι ;

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Μὲ ποιὸν τρόπο τὴν βασάνιζε, παρακαλῶ ;

ΖΑΝΙΝ.— Μὰ νὰ διαρκῶς τὴν γκρίνιαζε, τῆς φερνότανε, ψυχρά, ἀδιάφορα, ἀκόμη καὶ πρόστυχα, εἶχε μὲ μιὰ λέξη ὁλόκληρο πολεμικὸ σχέδιο γιὰ νὰ βασανίζει τὴν πελάτισσά μου... Στὸ τραπέζι πρὶν σερβιρίσουν τὸ φαγητό, ἀντὶ νὰ τῆς κουβεντιάζει ὅπως κάνουν ὅλοι οἱ καθὼς πρέπει σύζυγοι, διάβαζε τὴν ἐφημερίδα του !...

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ἂν εἶνε αὐτὸ τὸ παράπονο της !... Καὶ γὼ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, διαβάζω ἐφημερίδα.

ΖΑΝΙΝ.—Μὴ νομίζεις ὅτι εἶσαι καὶ σὺ ἐν τάξει. *(Ἐξακολουθοῦσα)*. Γιὰ τὸ τίποτε, τῆς ἔκαμνε ἀνάρμοστες παρατηρήσεις καὶ ἐνώπιον τρίτων ἀκόμη !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ἕνας ἄντρας ἔχει μοῦ φαίνεται τὸ δικαίωμα νὰ κάμνει μερικὲς παρατηρήσεις στὴ γυναίκα του, τί διάβολο !. Δὲν πιστεύω πὼς πρέπει νὰ κλείνει τὰ μάτια του μπρὸς στὰ κόρτε τῆς γυναίκας του ;

ΖΑΝΙΝ.— Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ κόρτε, θὰ τὰ ξαναποῦμε.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Πολὺ καλά... Θὰ τὰ ξαναποῦμε... Ἔχω ἀποδείξεις... Γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὶς προστυχιὲς ποὺ λές... Εἶμαι ἀληθινὰ περίεργος νά...

ΖΑΝΙΝ.— Οὖ !.. ὅσες θέλεις ! Θὰ τὶς ἀπαριθμήσω στὸ δικαστήριο. Τώρα θὰ σοῦ πῶ μιὰ μόνη. Ὁ κ. Πομπονὲς φοροῦσε πάντα τὴν νύχτα ἕνα σκουφάκι, πρᾶγμα ποὺ ἀνάγκασε τὴν γυναίκα του νὰ κάνῃ ξεχωριστὴ κρεββατοκάμαρα, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὸν βλέπῃ μὲ τὸ σκουφάκι ἀπὸ φόβο μήπως τὸν σιχαθῇ γιὰ πάντα...

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ. – Καλὲ τί λὲς ἐκεῖ, τί λεπτότης ; Τὴν ἐνοχλοῦσε ὁ ἄντρας της κι' ὄχι τὸ σκουφάκι, γιατὶ εἶχε τὸν νοῦ της ἀλλοῦ.

ΖΑΝΙΝ, *(θυμωμένη)*.— Τὸ κάτω κάτω ἔκαμνε πολὺ καλά !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Τί εἶπες ;

ΖΑΝΙΝ.— Εἶπα ὅτι ὅταν μιὰ γυναίκα ὑποφέρει ἀπ' τὸν ἄντρα της, ὅσα ὑπέφερε ἡ κ. Πομπονὲς ἀπ' τὸν δικό της, ἂν παρεκτραπεῖ, δὲν εἶναι τὸ λάθος δικό της !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ὡραία λογική !.. Ὥστε τώρα ὑπερασπίζεσαι τὶς γυναῖκες ποὺ παρεκτρέπονται ;

ΖΑΝΙΝ.— Φυσικά... ἀφοῦ αὐτὴ εἶναι ἡ δουλειά μου.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Μήπως ἄρχισες κ' ἐσὺ τὰ ἴδια καὶ δὲν τὸ ξέρω ;

ΖΑΝΙΝ, *(εἰρωνικά)*.— Ποιὸς ξέρει, ἴσως. *(Ἀλλάζοντας τόνο)*. Ἂς ἀφήσουμε τ' ἀστεῖα ! Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ ζεύγους Πομπονές, μοῦ θύμισε τὴν δική μας... Βέβαια δὲ φορεῖς ἐσὺ σκουφάκι στὸν ὕπνο σου, ἀλλὰ μήπως δὲν εἶνε χειρότερη ἡ μανία σου νὰ χώνῃς κάθε βράδυ τὰ πόδια σου μισὴ ὥρα μὲς σὲ βρεμμένες κάλτσες σύμφωνα μὲ τὸ ὑδροθεραπευτικὸ σύστημα τοῦ Κνάϊπ ;..

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Καὶ ἡ δική σου ἡ σκανδαλώδης διαταγὴ μὲ τὸν ντὲ Μονρὸζ ποὺ ἔχει γίνει ἀντιληπτὴ ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο ; Γι' αὐτὸ μοῦ κάνεις τὴν φεμινίστρια καὶ χαλᾶς τὸν κόσμο γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς γυναίκας ; Διάβολε ἔτσι ἐξηγεῖ κανεὶς γιατὶ ὑπερασπίζεσαι καὶ μὲ τόση ζέση μάλιστα τὴν Κα Πομπονές... Ἆ τί κουταμάρα, τί κουταμάρα νὰ σοῦ ἐπιτρέψω νὰ κάνῃς τὴν δικηγόρο ...

ΖΑΝΙΝ.— Δὲν εἶχα ἀνάγκη ἀπ' τὴν ἄδεια σου !... Φαίνεται ὅμως ὅτι σὲ στενοχωρεῖ ποὺ εἶμαι δικηγόρος.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Τί θέλεις νὰ πεῖς ὅτι σὲ ζηλεύω ;

ΖΑΝΙΝ. – Ναὶ μὲ ζηλεύεις. Ζηλεύεις τὴν φήμη μου, τὴν ἐπιτυχία μου, ποὺ τὴν ἀπέκτησα μέσα σὲ λίγους μῆνες, ἐνῷ ἐσὺ κολυμπᾷς στὴν ἀσημότητα εἴκοσι χρόνια τώρα !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ, *(Μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπ' τὸ θυμό, προσπαθώντας νὰ βρῇ μιὰ βρισιά)*.— Γεννιὰ τῆς Εὔας !

ΖΑΝΙΝ.— Ἠλίθιε !

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ζανίν !

ΖΑΝΙΝ.— Ἰούλιε !

(Φάτσα μὲ φάτσα, κυττάζονται ἀπειλητικοὶ ἕτοιμοι νὰ πιαστοῦν στὰ χέρια).

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ, *(μαζεύοντας μανιώδης τὰ δικόγραφά του)*.—Ὄχι τοῦ Πομπονές, ἀλλὰ τὸ δικό μας, ἀκοῦς, τὸ δικό μας διαζύγιο θὰ ζητήσω καὶ αὔριο κιόλα !

ΖΑΝΙΝ, *(μαζεύοντας τὰ χαρτιά της)*.— Καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιο, καὶ θὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ νικήσει.

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ, *(τραβώντας νὰ φύγῃ)*. — Ὢ θεέ μου ! Καὶ μιλοῦν ἔπειτα γιὰ τὶς ἀπολαύσεις τοῦ συζυγικοῦ βίου...

ΖΑΝΙΝ, *(κάμνοντας νὰ φύγῃ)*·— Τί κόλασις !..

(Φεύγουν ἔχοντας γυρισμένες ἕνας στὸν ἄλλο τὶς πλάτες των, μὲ τὰ δικόγραφά του ὁ καθεὶς κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του. Μὰ ὅταν φτάνουν στὶς πόρτες ποὺ ὁδηγοῦν στὰ δωμάτιά των, γυρίζουν ἀσυναισθήτως, κυττάζονται, καὶ εὐθύς, τὸ ἴδιο χαμόγελο ἔρχεται συγχρόνως στὰ χείλη των).

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ. – Ἀνόητοι ποὺ εἴμαστε τέλος πάντων !

ΖΑΝΙΝ.— Νὰ τρωγώμαστε ἔτσι, ἐμεῖς, δυὸ συνάδελφοι !...

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Σὰν νὰ εἴμασταν ἀντίδικοι ! *(Μὲ φωνὴ γλυκειά, σχεδὸν τρυφερή)*. Ζανίν !

ΖΑΝΙΝ, *(πλησιάζοντας)*.— Ἰούλιε ! Ἀναγνώρισε ὅτι ἐκεῖνο τὸ γεννιὰ τῆς Εὔας, μὲ τὴν ἔννοια ποὺ τὤπες δὲν ἦταν πολύ...

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ.— Ναί... ναί... τὸ ἀναγνωρίζω... Μὰ καὶ σὺ ἐκεῖνο τὸ ἠλίθιε ποὺ μοῦ εἶπες...

ΖΑΝΙΝ.— Δὲ στῶπα γιὰ νὰ σὲ πειράξω...Ξέρεις πόσο σ' ἐκτιμῶ... Ἀλλὰ ἡ γκρίνιες βλέπεις δὲν λείπουν...

ΜΠΑΡΜΠΕΡΕΝ. *(Φιλώντας την)*. — Μεταξὺ... συναδέλφων μάλιστα ;...

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΟΥΪ ΛΕΟΝ ΜΑΡΤΕΝ

Ο ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ

Ὁ Παῦλος Ντυπὸν ἀνώτερος ὑπάλληλος σὲ κάποια ἑταιρεία εἶχε ἀρχὲς καὶ πεποιθήσεις ποὺ προσαρμοζόντουσαν ἐντελῶς μὲ τὸν χαρακτῆρα του. Ντυμένος ἄμεμπτα, χωρὶς φαντασιοπληξίες, μέτοιος καὶ στὴν ἐξωτερική του ἐμφάνισι καὶ στὸν χαρακτῆρα του, δὲν εἶχε τίποτε, μὰ ἀπολύτως τίποτε τὸ ἐξαιρετικὸ ἐπάνω του, ἐκτὸς τῆς μεθοδικότητός του, ἡ ὁποία ἔφθανε μέχρι σχολαστικότητος. Δὲν παραδεχόταν τὴν ὕπαρξι τύχης, φρονοῦσε ὅτι τὸ καθετί τὸ κανονίζει κανεὶς μόνος στὴ ζωή του.

Ἡ μέρες του ἐκυλοῦσαν ὅμοιες ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, σὰν νὰ εἶχε ὑπ' ὄψιν του κανένα πρόγραμμα, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο κανόνιζε τὰ τῆς ζωῆς του, ἡ τακτικότης του δὲ αὐτή, ἡ σχεδὸν χρονομετρική του ἀκρίβεια, εἶχαν γίνει παροιμιώδεις στοὺς φίλους του. Μὲ μιὰ λέξι ὁ Παῦλος Ντυπὸν δὲν ἦταν ἥρως μυθιστορηματικός. Ἦταν ὁ πιὸ κοινὸς καὶ πιὸ κανονικὸς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ἄνθρωπος μηχανή. Ἄνθρωπος ρολόϊ. Μονότονος φρικτά. Τακτικὸς μέχρι ἀηδίας !..

Καὶ στὴν οἰκογενειακὴ καὶ στὴν αἰσθηματική του ζωὴ ἀκόμη ἀκολουθοῦσε τὴν ἰδία μαθηματικὴ ἀκρίβεια ὅπως καὶ στὴ δουλειά του. Ὁ γάμος του δὲν εἶχε τιποτε τὸ ἀπροσδόκητο, τίποτε τὸ ἔκτακτο. Ἐτῆρε τὴν γυναίκα ποὺ ἀπὸ χρόνια πολλὰ τοῦ προώριζαν οἱ γονεῖς του, μιὰ γυναίκα τῆς ὁποίας ἡ περιουσία καὶ ἡ κοινωνικὴ θέσις ἦταν σύμφωνες μὲ τὶς ἀπαιτήσεις του. Εἶχε κάνει δηλαδὴ γάμο ἀπολύτως σύμφωνο με τὶς ἀστικὲς ἀντιλήψεις του.

Εἰς ἐπίμετρον ἡ γυναίκα του ἦταν ἀρκετὰ νόστιμη, ἔξυπνη, ἀλλὰ καὶ μετριόφρων. Περιοριζῶταν εὐχαρίστως στὴν τύχη της, ἱκανοποιημένη ἀπὸ ὅτι τῆς εἶχε προσφέρει ἡ ζωή. Δὲν ζητοῦσε ἀπὸ τὸ μέλλον πράγματα ἀδύνατα. Δὲν εἶχε ὄνειρα. Ὁ Παῦλος ἦταν γι' αὐτὴ καλός σύζυγος, τρυφερὸς καὶ στοργικός, καθόλου δέ, μὰ καθόλου ὑπερβολικὸς στὰ αἰσθήματά του. Ἱκανοποιοῦσε τὶς ἐπιθυμίες τῆς γυναικός του, ὅσες τοὐλάχιστον δὲν ὑπερέβαιναν τὰ ὅρια τῆς κανονικότητος, καὶ εἶχε καθορίσει ἐκ τῶν προτέρων τὶς ὧρες ποὺ ἀφιέρωνε στὶς ἀπολαύσεις τοῦ οἰκογενειακοῦ του βίου.

Ἦταν ἀκριβὴς στὴν οἰκιακὴ ζωή του ὅσο καὶ στὴν δουλειά του. Τρία χρόνια τώρα ποὺ ἦσαν παντρεμμένοι δὲν τὸν εἶχε ἰδῆ ποτὲ ἡ γυναίκα του ν' ἀργήσῃ εἴτε κατα τὴν ἀναχώρηση του ἀπὸ τὸ σπίτι, εἴτε κατὰ τὴν ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς του. Ὅταν τὸ ἐκκρεμὲς χτυποῦσε μεσημέρι καὶ ὅταν πάλι χτυποῦσε ἑφτὰ τὸ βράδυ, ὁ Παῦλος ἄνοιγε τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του κ' ἔμπαινε μέσα, ὁ ἴδιος κι' ἀπαράλλαχτος πάντα, οὔτε δύσθυμος, οὔτε μὲ ὑπερβολικὴ διάθεσι.

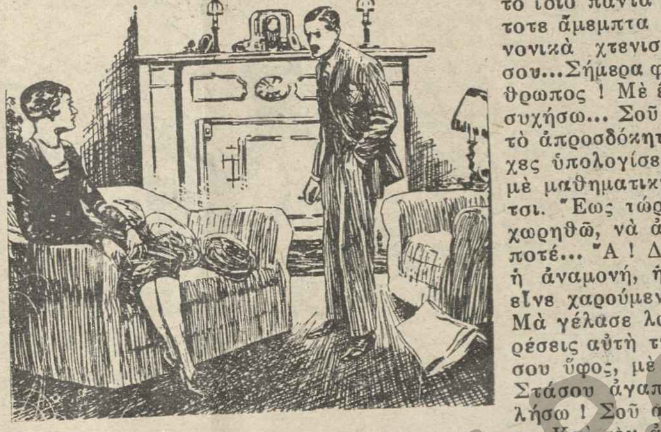

Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ φάνηκε ὁ Παῦλος...

Καὶ ὅμως ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὸ ἐκκρεμὲς εἶχε χτυπήσει ἑφτὰ χωρὶς ἡ Μαργαρίτα, ἡ γυναίκα του, ν' ἀκούσῃ τὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας τοῦ διαδρόμου.

— Μπᾶ ! Παράξενο πρᾶγμα ! σκέφθηκε.

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἀνησυχήσῃ καθόλου ἐξηκολούθησε ἤρεμα - ἤρεμα τὸ κέντημά της.

Ὅταν ὅμως τὸ ἐκκρεμὲς χτύπησε ἑφτὰ καὶ τέταρτο, ἄρχισε νὰ παραξενεύεται

— Καὶ ὅμως... σκέφτοταν. Εἶνε ἡ πρώτη φορά, ποὺ συμβαίνει αὐτό ! Ἦταν τακτικὸς πάντα...

Στὶς ἑπτάμισυ ἡ ὑπηρέτρια πῆγε νὰ ρωτήσῃ τὴν κυρία Μαργαρίττα. Δὲν ἐγύρισε ὁ κύριος ἀκόμη ;

Ἡ φράσις αὐτὴ ἐτρόμαξε τὴν ὑπηρέτρια. Δὲν εἶχε γυρίσει ὁ κύριος ; Αὐτός ; Τὸ χρονόμετρο ; Ὁ τόσο τακτικὸς πάντα ; Μεγάλε Θεέ !... Μὰ καὶ ἡ Μαργαρίτα ἀνησυχοῦσε τώρα. Ἀνυπομονοῦσε τρομερά !... Ἐν τούτοις προσπαθοῦσε νὰ καθησυχάσῃ μόνη της τὸν ἑαυτό της.

— Ἴσως, ἔλεγε, θ' ἄργησε στὸ γραφεῖο του... Θὰ τοῦ ἔτυχε καμμία ἔκτακτη δουλειὰ κ' ἔμεινε ἔξω περισσότερο....

Μὰ αὐτὰ ὅλα ἦσαν δικαιολογίες νὰ γελάῃ τὸν ἑαυτό της. Σκέφθηκε ὅτι ἐπὶ τρία χρόνια ποὺ ἦσαν παντρεμμένοι ποτὲ τοῦ Παύλου δὲν τοῦ εἶχαν τύχει ἔκτακτες δουλειές, ποὺ νὰ τὸν καθυστερήσουν ἔστω καὶ ἕνα λεπτὸ ἀπ' τὸ τακτικό του δρομολόγιο. Ἡ σκέψεις αὐτὲς τὴν τάραξαν καὶ φώναξε ἀνήσυχη :

— Θεέ μου !... Μήπως τοῦ συνέβη κανένα δυστύχημα ;

Ἦταν ἀνάστατη. Δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ. Ἐγύριζε ἄνω-κάτω στὴν κάμαρη, κάθε τόσο πετιῶταν στὸ παράθυρο. Ἔννοιωθε ἕνα τρομερὸ ἐκνευρισμό... Ὅλα τῆς ἔφταιγαν, καὶ πρὸ πάντων ἡ πόρτα ποὺ δὲν ἄνοιγε... ὁ δρόμος ποὺ δὲν τῆς ἔφερνε τὸν ἄνδρα της... τὸ ἐκκρεμὲς ποὺ ἔδειχνε τὸ πέρασμα τῆς ὥρας καὶ δυνάμωνε τὴν ἀνησυχία της !

Τέλος λίγο ἔπειτα ἀπὸ τὶς ὀχτὼ ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ φάνηκε ὁ Παῦλος. Ἡ Μαργαρίτα ὥρμησε ἐπάνω του λαχταρισμένη :

— Ἦρθες, ἐπὶ τέλους ! τοῦ φώναξε.

Τὸν ἀγκάλιασε κατόπιν μὲ πάθος, ὅπως ποτὲ ὡς τότε δὲν τὸν εἶχε ἀγκαλιάσει, μὰ ἐκεῖνος μόνο ποὺ δὲν τὴν ἔσπρωξε. Ἀπαλλάχθηκε ἀπότομα ἀπ' τὸ ἀγκάλιασμά της, καὶ ἐπέταξε ὁρμητικὰ τὸ καπέλλο του ἐπάνω σ' ἕνα ἔπιπλο, πρᾶγμα ποὺ ἐκ μέρους του ἦταν τεράστιο, καταπληκτικό. Ἡ Μαργαρίτα κατάλαβε ὅτι ἦταν λίγο συγχισμένος καὶ στενοχωρημένος καὶ σιωποῦσε...

— Εἶμαι ἔξω φρενῶν ! τῆς εἶπε τέλος. Ἐρχόμουν μὲ τὸ λεωφορεῖο, ὅταν σὲ μιὰ γωνία τοῦ δρόμου συγκρούσθηκε μ' ἕνα ἁμάξι ! Ἐδέησε νὰ πάω μάρτυρας στὴν ἀστυνομία. Ἕνας πολίτης, βλέπεις, δὲν πρέπει νὰ ἀρνῆται ποτὲ στὰς ἀρχάς... Ἐκεῖ ποὺ ἔκανα τὴν κατάθεσί μου, κάποιος ἄγνωστος ἄρχισε νὰ μὲ βρίζῃ. Ἦταν ὁ ἁμαξᾶς. Θέλησε νὰ μὲ διαψεύσῃ. Λίγο ἀκόμη καὶ θἀρχόμουν στὰ χέρια μαζύ του. Εὐτυχῶς...

— Ὢ ! ἀγαπημένε μου ! Πόσο εἶμαι εὐτυχισμένη ! φώναξε ἀπότομα ἡ γυναῖκα του.

Ἐκεῖνος τὴν ἐκύτταξε σαστισμένος.

— Μά...

– Ὄχι, ὄχι, σὲ παρακαλῶ... Μὴ δικαιολογῆσαι... Εἶμαι τόσο εὐτυχισμένη !...

Ὁ Παῦλος ἔμενε κατάπληκτος μπρὸς στὴν ἔκρηξι αὐτὴ τῆς τρυφερότητος τῆς γυναίκας του. Τὴν κύτταξε σαστισμένος. Μὰ ἡ Μαργαρίτα εἶχε ἀρχίσει νὰ γελάῃ δυνατά, χαρούμενα.

— Ἂν ἤξερες πόσο σοῦ πάει αὐτό ! τοῦ εἶπε τέλος.

— Ποιό ;

— Νὰ αὐτό... ποὺ ἄργησες... ποὺ εἶσαι θυμωμένος !

Ἐκεῖνος νόμισε πὼς τὸν κοροΐδευε καὶ ἐπῆρε ὕφος αὐστηρό, ἕτοιμος νὰ ὑπερασπίσῃ μὲ αὐτὸ τὴν ἀξιοπρέπειά του.

— Κοροϊδεύεις μὲ μένα ; τῆς φώναξε.

— Τί λὲς ἀγάπη μου ; Τί λὲς ἀγαπημένε μου ; Νὰ σὲ κοροϊδέψω ; Ἐσένα ; Καὶ μάλιστα σήμερα ;... Σήμερα ποὺ ἄργησες ;... Ποὺ εἶσαι ἔτσι φουρκισμένος ;... Ἀγαπημένε μου ! Μὰ δὲν καταλαβαίνεις, λοιπόν ; Σήμερα εἶσαι ἀλλοιώτικος !.. Εἶσαι ἐξαιρετικός, θαυμαστός ! Δὲν εἶσαι πιὰ ὁ ἄνθρωπος τον ὁποῖο περιμένω νὰ γυρίσῃ τὴν ὡρισμένη πάντα ὥρα, μὲ τὸ ἴδιο πάντα ὕφος, μὲ τὴν γραβάτα σου πάντοτε ἄμεμπτα δεμένη, μὲ τα μαλλιά σου κανονικὰ χτενισμένα, μὲ τὸ ἄμεμπτο κολλάρο σου...Σήμερα φαίνεσαι σὰ νὰ εἶσαι...ἄλλος ἄνθρωπος ! Μὲ ἔκανες νὰ σὲ περιμένω, ν' ἀνησυχήσω... Σοῦ συνέβη κἄτι τὸ ἔκτακτο... κἄτι τὸ ἀπροσδόκητο στὴ ζωή σου, ποὺ δὲν τὸ εἶχες ὑπολογίσει, ποὺ δὲν τὸ εἶχες κανονίσει μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια. Μὴ μὲ κυττάζῃς ἔτσι. Ἕως τώρα δὲν μὲ εἶχες κανει νὰ στενοχωρηθῶ, νὰ ἀνησυχήσω. Δὲν μὲ στενοχώρησες ποτέ... Ἆ ! Δὲν ξερεις τί εἶνε ἡ στενοχώρια, ἡ ἀναμονή, ἡ ἀγωνία, ὅταν τὸ τέλος τους εἶνε χαρούμενο, εὐτυχισμένο. Γέλασε, λίγο. Μὰ γέλασε λοιπόν ! Ἂν ἤξερες πόσο μοῦ ἀρέσεις αὐτὴ τὴ στιγμὴ μὲ τὸ κατσουφιασμένο σου ὕφος, μὲ τὰ ἀναστατωμένα μαλλιά σου ! Στάσου ἀγαπημένε μου... Στάσου νὰ σὲ φιλήσω ! Σοῦ ἀξίζει ἕνα φιλὶ γι' αὐτό !..

Καὶ τὸν ἀγκάλιασε μὲ ὁρμή, μὲ πάθος. Ὁ Παῦλος ἦταν συγκινημένος περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἔδειχνε. Ἔσφιξε τρυφερά, τρυφερώτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ τὴν γυναίκα του στὴν ἀγκαλιά του. Καὶ ξαφνικὰ τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ ἔρριξε κἄποιο φῶς στὴν σκέψι του. Τοῦ ἀπεκάλυψε τὴν διαγωγή του ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή. Δὲν ἦταν πραγματικῶς ἄνθρωπος. Δὲν ἦταν ἄνδρας. Ἦταν μηχάνημα ! Ρολόϊ !..

— Ὥστε ἤμουν λοιπὸν τόσο βαρετός, τόσο ἀηδῶς μονότονος ! σκέφθηκε...

Κι' ἀπὸ αὐτὴ τὴν βραδυὰ ἀπεφάσισε ν' ἀλλάξῃ τακτική, νὰ καταργήσῃ τὴν ἀκρίβεια, τὴν κανονικότητα καὶ τὴν μεθοδικότητα στη ζωή του, νὰ γίνῃ κι' αὐτὸς ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι...

Λουΐ Λεὸν Μαρτὲν

⁂

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΛΑΧΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Χαρὰ στὴ βεργολιγερή, γιὰ τέτιον καβαλλάρη
Τὸ λεβεντόκορμο γαμπρὸ καὶ τὸν ἀσίκη !
Ἥλιος κι' ἀστραποβόλαγε στ' ὁλάσπρο του πουλάρι
Παγαίνοντας καμαρωτὸς ἀνάμεσα στὸ ψίκι !

Καὶ μοῦλες χαλκοκούδουνες κι' ἄτια ποὺ χλιμιντρίζανε,
Λαγοῦτα, σπάρα, καὶ βιολιὰ ποῦ ἀκούσαν οἱ ραχοῦλες
Κ' ἐκεῖνες ποὺ ροβόλαγαν καὶ τοὺς καλωσορίζανε
Τοῦ Τσελιγγάτου οἱ ροδομάγουλες βλαχοῦλες.

Νύμφη ποὺ σὲ στολίζανε, σὲ λούζανε, σ' ἀλλάζανε
Μὲ τὰ Γιαννιώτικα φλωριὰ καὶ μὲ στολίδια ντόπια...
Τ' ἀρνάκια σου λυπητερὰ μὲς' στὸ μαντρὶ βελάζανε
Γιὰ τὴν κυρὰ ποὺ πάει ὁ γιὸς στὰ ξένα στανοτόπια !

Ν. Πετμεζᾶς

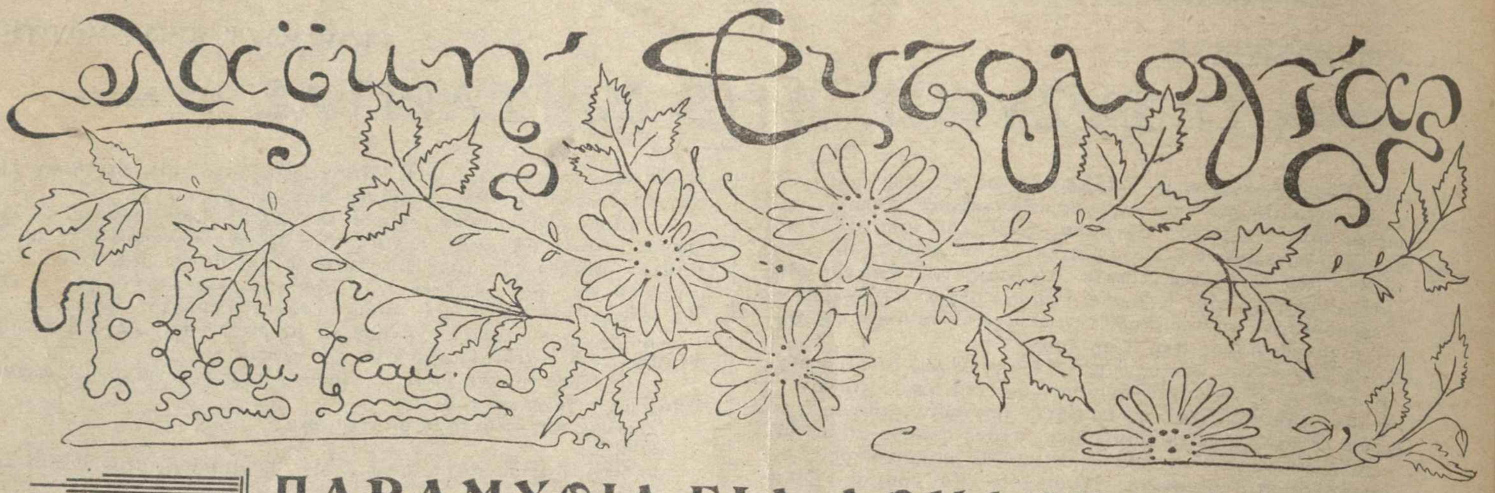

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Τὸ χορταράκι ποὺ σκεπάζει τὴν γῆν, δειλὰ-δειλὰ τώρα μὲ τὰ πρωτοβρόχια, ἢ τὴν ἄνοιξι μὲ τὸν ὀργασμὸ τῆς φύσεως, ἡ χιλιάδες τῶν βοτανιῶν ποὺ μυρίζουνε τὸ καλοκαῖρι, ἡ φρέσκη δροσερὴ χλωρίδα ποὺ φυτρώνει δίπλα στὶς πηγὲς καὶ τὰ ρυάκια, οἱ θάμνοι καὶ τώρα τὸ φθινόπωρο, ἡ ζωὴ ποὺ ἀναδεύεται καὶ φουσκώνει καὶ γονιμοποιεῖται κάτω ἀπὸ τὸ χιόνι καὶ τοὺς πάγους, τὸν χειμῶνα τὰ νερόχορτα ποὺ εἶνε βουτηγμένα μέσα στὰ γλυκὰ νερὰ καὶ τὰ φρύγανα ποὺ στεγνώνουν ἀπάνω στοὺς παληοὺς καὶ γκρεμισμένους τοίχους ἢ τὰ κάστρα τὰ παληά, στοῦ θεριστὴ τοὺς ἥλιους, τὰ λουλούδια ποὺ στολίζουνε τὴ φύσι καὶ λαμπρύνουν τὴν ζωή, ἔχουν τόσο ἀνακατωθεῖ στοῦ ἀνθρώπου τὴ ζωή, ἔλαβαν τέτοιο μέρος στὶς χαρὲς καὶ στὶς λύπες του, στὶς γιορτές του καὶ στοὺς πόνους, στὶς ἀνάγκες καὶ τὶς δυστυχίες του, στὶς στερήσεις καὶ στολισμούς του, στὶς ἀγάπες του καὶ στοὺς γάμους του, στὶς νίκες καὶ στὶς ἀποτυχίες του ποὺ δὲν μποροῦσαν, παρὰ νὰ λάβουν φανταστικὴ σάρκα καὶ ὀστᾶ μαζί του, νὰ ἀνθρωποποιηθοῦν ἀπὸ τὴν φαντασία του, καὶ νὰ γίνουν ἱστορίες, παραμύθια, παρελθόν, εἰκόνες, ποιήματα καὶ γεγονότα.

Τὶς παραδόσεις, γιὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ λουλούδια αὐτά, παραδόσεις τοῦ λαοῦ, θὰ ἀναφέρουμε δῶ πέρα. Ἡ περισσότερες εἶνε ἀπὸ τὰ νέα μέρη καὶ ἴσως νὰ ἔχουν Βουλγαρικὴ προέλευσι, γιατὶ Βουλγαριστὶ τὶς ἀκούσαμε ἀπὸ τὸ στόμα γεροντισσῶν, ποὺ δὲν γνώριζαν οὔτε λέξι ἑλληνική...

Ἄλλες τὶς μαζέψαμε ἀπὸ τὸ στόμα κοριτσιῶν, ποὺ τὶς τραγουδοῦσαν. Ἔχουν ὅπως θὰ δῆτε ὅλην τὴν δροσιὰ κι' ὅλη τὴ χάρι τοῦ φυσικοῦ, ποὺ δίνει ὁ ἀγρὸς καὶ ἡ ἐξοχή.

Σ. Σ.

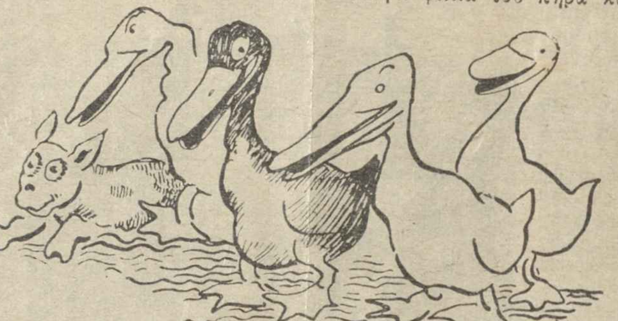

Ἄνθρωποι, σκυλιά, χῆνες καὶ πάπιες τὴν ἐκυνηγοῦσαν.

Η ΠΑΠΑΡΟΥΝΑ

Ἡ λαγγευτή, ἡ πεταχτή, ἡ πύρινη, ἡ καταπόρφυρη, ἡ ἀναμένη ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἡ γεμάτη ἀπὸ ἐφήμερη ζωή, ἡ παιχνιδιάρα, ἡ λεπτεπίλεπτη καὶ πειὸ λιγερὴ ἀπὸ ὅλα τὰ λουλούδια τοῦ ἀγροῦ, ἡ κοκκινομαντηλοῦσα, ἡ χωριατοποῦλα, τὸ σωστὸ τοῦτο τέκνο τοῦ ἀγροῦ καὶ τῶν γεωργῶν συντρόφισσα παπαροῦνα, πόσες δὲν ἔχει ἱστορίες !

Πόσων, τὸ πορφυρό της χρῶμα, ὅταν τὸ φλέγει ὁ ἥλιος δὲν ἄναψε τὴν ἔμπνευσι σᾶν δυνατὸ κατακόκκινο κρασί, καὶ πόσα παραμύθια δὲν εἰπωθήκανε γι' αὐτὴ καὶ πόσα τραγούδια δὲν τραγουδῆσαν.

Θυμᾶμαι ἕνα ὡραῖο λαϊκό, Σερβικὸ τραγοῦδι. Ἕνα κορίτσι, ποὺ ὁ φίλος του ἔφυγε γιὰ τὸν πόλεμο, μιλάει στὸ χωράφι μὲ μιὰ παπαροῦνα ποὺ τῆς πέφτουνε τὰ φύλλα μαραμένα.

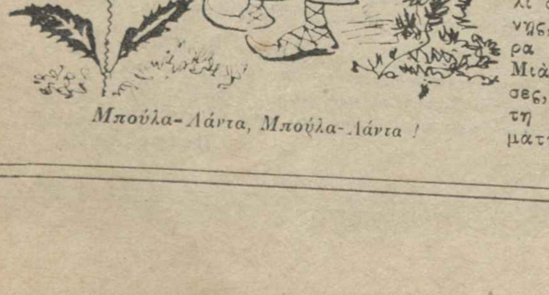

Μπούλα-Λάντα, Μπούλα-Λάντα !

Παπαροῦνα - Παπαροῦνα,
μὴ λυπᾶσαι.
Παπαροῦνα - παπαροῦνα
καὶ μὴν κλαῖς.

Καὶ τῆς λέει παρακάτω στὸ τραγοῦδι : «Γιατὶ νὰ κλαῖς, γιατὶ νὰ δέρνεσαι, γιατὶ νὰ ξεσχίζῃς τὸ ὡραῖο κόκκινο μαντῆλι σου, γιατὶ ν' ἀφίνῃς, ξέπλεγα, τὰ μαῦρα τὰ μαλλιά σου ; Μιὰ ὥρα ὅμως ἔζησες, ἀλλὰ ἦταν γεμάτη ἔρωτα, ἦταν γεμάτη ἀγάπη. Κάθε χάδι τοῦ ἥλιου, κι' ἕνας ἀνατριχιασμός γλυκός. Κάθε φίλημα τοῦ χρυσοζούζουνα καὶ γιόμιζαν τὰ σωτικά σου σπόρους καὶ νέα ζωή.

Ἡ ζωή σου εἶνε γεμάτη ἔρωτα. Ὁ ἥλιος πάντα σ' ἀγκάλιαζε καὶ φιλοῦσε !

Γεμάτη καρποφόρα ἀπόδοση, σᾶν τὸ καλὸ χωράφι...
Ἀλλὰ ἐγὼ ἡ δύστυχη, τί ἔχω νὰ μὴν κλάψω ;
Τί ἔχω νὰ μὴ λυπηθῶ ;...
Ἡ μέρες μου περνοῦνε σκοτεινὲς καὶ ἀδειανὲς καὶ μαῦρες.
Δὲν χόρτασα ἀγάπη ἡ φτωχιά !
Ἀπόλαυση δὲν εἶδα.

Ὁ ἥλιος ὁ δικός μου ἔσβυσε πίσω ἀπὸ τὰ μακρυνὰ βουνά, στὸν πόλεμο, καὶ δὲν μ' ἀφῆκε παρὰ τὸ κρύο τῆς νύχτας καὶ τῆς μοναξιᾶς!...

Λίγα φιλιὰ τοῦ πῆρα κι' ἐκεῖνα, πίσω ἀπὸ τὸν φράχτη, κλέφτικα!

Ξερὴ καὶ ἄκαρπη, χλωμὴ καὶ πικραμένη, θὰ κατεβῶ στὴ μαύρη γῆ !

Παιδιὰ ἀπὸ τὰ σωτικά μου, δὲν θὰ βγοῦνε, γιὰ νὰ φωνάζουν ν' ἀκουστῇ τῆς μάννας των ἡ μνήμη !

Ὁ πόνος μου, τὸ χῶμα θὰ φαρμακώσῃ καὶ χορτάρι δὲν θὰ βγῇ στὴν γῆ....

Μὴν στείλῃς παπαροῦνα μου, τοὺς σπόρους σου, στὸν τάφο μου, γιατὶ δὲν θὰ φυτρώσουν...

Ὁ πόνος μου, σοῦ εἶπα, τὸ χῶμα θὰ τὸ φαρμακώσῃ. Χορτάρι δὲν θὰ βγῇ στὴ γῆ...

Ὅλη μου τὴν ζωή, τὴν δίνω παπαροῦνα, γιὰ μιὰ ὥρα τῆς δικῆς σου τῆς ζωῆς.

Λ'ούμπα, Μποῦλα-λάντα
Λιούμπα, Λιούμπα
πιπάκνει Μποῦλα-λάντα
πιπάκνει, μπάκνει !...

— Ἀγάπα, παπαροῦνα ἀγάπα, ἀγάπα, ἀγάπα ! Καὶ φίλα, παπαροῦνα φίλα, φίλα ! »

***

Ἀπὸ μιὰ γρηὰ Μυριχοβίτισσα στὴν Καρατζόβα, ἄκουσα καὶ τὴν ἑξῆς παράδοσι, γιὰ τὴν καταγωγὴ τῆς παπαρούνας :

«Ἡ παπαροῦνα ἦταν ἕνα ἀγριοκόριτσο ποὺ ζοῦσε στοὺς κάμπους, στὶς φράχτες καὶ τὶς «ἀγριοβατσινιές» (βάτους). Καμμιὰ φορὰ κατέβαινε καὶ ὡς τὰ περιβόλια, ποὺ ἦταν στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ. Μὰ μέσα στὸ χωριό, κανένας δὲν τὴν εἶδε. Καὶ σὰν τὴν βλέπαν τὴν κυνηγοῦσαν τὰ παιδιά, τὰ σκυλιά, ἡ χῆνες καὶ ἡ κότες, γιατὶ ἦτανε κακοντυμένη. Μόνον τὶς Πασχαλιὲς εὕρισκε τρόπο, πάσχιζε νὰ ξεκλεφτῇ, νά ρθῇ νὰ προσκυνήσῃ τὸν Σωτῆρα. Μὰ σὰν δὲν μποροῦσε ἔκλαιγε-ἔκλαιγε τόσο πολύ, ποὺ ἔκανε τὰ δένδρα νὰ τρίζουν, ἀπὸ λύπη, καὶ ν' ἀναφυλιάζουνε τὰ κλαρικά, ὡσὰν ν' ἀνατριχιάζαν ! »

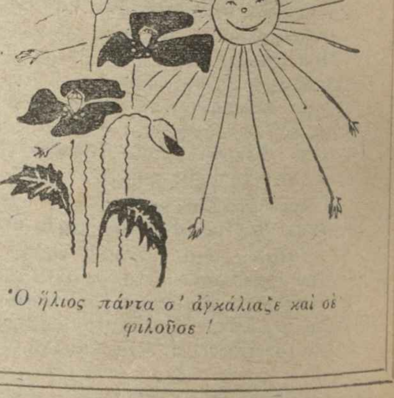

Ὁ ἥλιος πάντα σ' ἀγκάλιαζε καὶ σὲ φιλοῦσε !

Ἕνα βράδυ, ἕνας καλόγηρος πέρασε ἀπὸ κεῖ. Λένε πὼς ἦτανε κᾶποιος τοῦ Θεοῦ Ἀπόστολος—κατέβαιναν τότε οἱ ἅγιοι στὸν κόσμο, δὲν εἶχε χαλάσει ὁ κόσμος ὅπως σήμερα—καὶ τὴν ἐρώτησε τί ἔχει καὶ δέρνεται, τί ἔχει καὶ χτυπιέται ;

— Δὲν ἔχω φόρεμα, τοῦ εἶπε, νὰ πάω στὴν Ἀνάσταση οὔτε καινούργιο, κἄν μαντῆλι καὶ κακοντυμένη δὲ μὲ θέλουνε.

Σᾶν ἄκουσεν ὁ γέροντας τὸν πόνο της, τῆς εἶπε :

— Ὁ καϋμός σου, εἶνε ἱερός, κι' ὁ Θεὸς ἀκούει τὴ μεγάλη ἐπιθυμία σου.

— Νὰ πᾶρε τὸ αὐγὸ αὐτό, καὶ τὸ Μεγάλο Σάββατο τὸ βράδυ, σπάσε το. Ἕνα φόρεμα μεταξωτὸ θὰ ἔβγῃ ἀπ' αὐτό, φόρεσέ το καὶ πήγαινε νὰ προσκυνήσῃς !

Ἡ παπαροῦνα τὤκρυψε στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς της. Ἀναπνοὴ δὲν ἔπερνε, γιὰ νὰ μὴ τὸ ραγίσῃ ! Ἀριστερὰ δὲν πλάγιαζε, μὴν τύχῃ καὶ τὸ σπάσῃ ! Σιγὰ-σιγὰ περπάταγε, μὴν πέσῃ καὶ τὸ χάσῃ!.. Ὡς ποὺ χτυπῆσαν ἡ καμπάνες τῆς Λαμπρῆς καὶ ἀναγάλλιασε ἡ πλάσι. Τὰ πουλιὰ λαλῆσαν στὶς φωλῆές, τὰ ψηλὰ τὰ δένδρα κουνῆσαν τὶς κορφές τους, σᾶν νὰ χαιρετούσανε τὰ ἀντικρυνὰ βουνά, τὰ λουλοῦδα ἀνοίξανε καὶ κλείσαν, τὰ μοσχοβότανα καὶ τὰ θυμάρια ἄφησαν μοσχοβολιστὲς πνοές, τὰ ρέμματα τραγούδησαν, καὶ τὰ θηρία βγῆκαν ἀπὸ τὶς φωλῆές, χωρὶς νὰ πειράξουνε κανέναν !...

Τότε ἡ παπαροῦνα ἔβγαλε, ἀπὸ τὴ καρδιά της τὸ αὐγό. Ἦταν κόκκινο ἀπὸ τὸ αἷμα της, ζεστὸ ἀπό τὴν ἐπιθυμια της.

Τὸ σπάει καὶ σᾶν καπνός, σᾶν σύννεφο, πετάχτηκε ἕνα ἄλικο, κατακόκκινο σᾶν τὴ φωτιά, κυματιστὸ καὶ πηδηχτό, σᾶν ἀέρας ἐλαφρὸ καὶ γιαλιστερὸ σᾶν τὸ νερό, φόρεμα ἀπὸ μέσα !

Τὸ φόρεσε καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησιά, ὡραία σᾶν βασίλισσα !

Ὅλοι τὴν εἴδανε καὶ θαμβωθήκαν !

Ὅλοι γουρλωσαν, σᾶν αὐγά τὰ μάτια τους μόλις τὴν εἶδαν.

Κι' ὁ βασιληᾶς κατέβηκε νὰ τὴ καλωσορίσῃ !

Καὶ ἀπὸ τότε τὴν εἴπανε «Μπουζάνκα», Πασχαλίτσα, Πασχαλοῦδα, καὶ ἀπὸ τότε ἔτσι τὴ λένε στὴ Μακεδονία...

***

Ἀπάνω στὰ Καρέστια, ἄκουσα καὶ μιὰ ἄλλη παράδοση γιὰ τὴ καταγωγὴ τῆς Παπαρούνας :

«... Σᾶν πηγαίναν λέει, νὰ σταυρώσουν τὸν Χριστό, φορτωμένον τὸ σταυρό του, ποὺ τοῦ ἔσχιζε, τοὺς ὤμους του, χοντρὲς αἱματηρὲς σταλαγματιὲς τρέχαν ἀπὸ τὸ μέτωπό του, ποὺ τὸ τρυποῦσαν τὰ φαρμακερὰ ἀγκάθια τοῦ ἀγκαθένιου στεφανιοῦ...

Ἔφριξε ἡ γῆ, σὰν ἄγγιζε ἀπάνω της, τὸ θεῖο αἷμα, ἔτρεμε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ δεχτῇ... Καὶ σὲ κάθε σταλαγματιὰ πετιόταν ἀπ' τὴ γῆ ἕνας λεπτὸς πράσινος μίσχος, σὰν πράσινη μεταξωτὴ κλωστή, γιὰ νὰ τὴν κρατήσῃ ψηλὰ ἀπὸ τὸ χῶμα τὸ ἁμαρτωλό, τὸ χῶμα της τὸ λερωμένο, τὸ πατημένο ἀπὸ τὰ πόδια τῶν ἁμαρτωλῶν, τὰ πόδια τῶν ἑβραίων !...

Καὶ ἡ σταλαγματιὲς τοῦ αἵματος, μόλις ἀγγίζανε τὸν μίσχο τὸν λεπτὸ ἁπλώνανε ἀπάνω καὶ ἔτσι γινήκαν ἡ παπαροῦνες...

Συμβολίζουν τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ γιὰ τοῦτο εἶνε πάντα ἔξω στὶς ἐξοχὲς τὶς καθαρὲς καὶ βγαίνουν ἄφθονες κάθε Μεγάλη Ἑβδομάδα...»

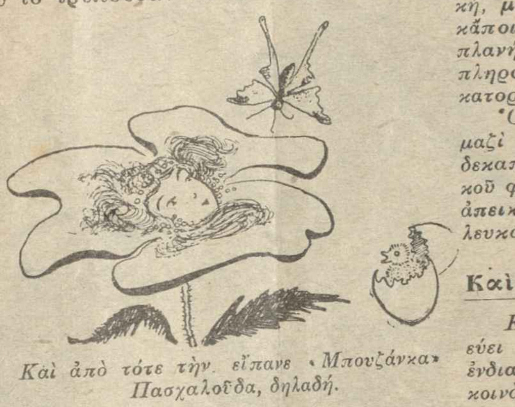

Καὶ ἀπὸ τότε τὴν εἶπανε «Μπουζάνκα» Πασχαλοῦδα, δηλαδή.

***

Ἀρκοῦνε ὅμως γιὰ σήμερα αὐτά... Ἄλλοτε θὰ σᾶς μιλήσουμε καὶ πάλι γιὰ τὴ παπαροῦνα καὶ γιὰ τ' ἄλλα χόρτα καὶ λουλούδια τοῦ ἀγροῦ.

Σταμ. Σταματίου

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΑΜΕ ΜΕΣ' ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Τῆς **Ρενὲ Βιβιὲν**

Τὸ βράδυ κάπως πάλι ζωντανεύει, τ' ἀρώματα τῶν λουλουδιῶν αὐτῶν. Ἂν θὲς πᾶμε μαζὶ νὰ τ' ἀπολαύσουμε.

***

Εἶν' ἡ καρδιά μου ἀπ' τοὺς παλιοὺς καημούς της λυτρωμένη, κ' ἡ ἀτάραχη γαλήνη τῆς ψυχῆς μου, μήτε ἀγρυπνεῖ, καὶ μήτε λαχταρεῖ.

***

Εἶνε στὴ γῆ τόση ὀμορφιὰ χυμένη. Γιὰ δές την, εἶναι τώρα τόσο ὡραία, σὰν τὴν βραδυὰ τῆς πρώτης δημιουργίας.

***

Νὰ ποὺ κάποια ἄστρα μέσ' στοὺς οὐρανούς, σὰν ἀποπλανημένα καὶ χαμένα, ρίχνουν σὲ μᾶς, ἐξαίσια τὸ φῶς τους.

***

Νὰ ποὺ ἐπὶ τέλους κατεβαίνει ἀπάνω μας, ἡ ὤμορφη νύκτα, ποὺ εἶν' ἔτσι γλυκειά, γιὰ ὅποιον πεθαίνει, εἴτε εἶνε ἀπελπισμένος.

***

Ὅπου ἡ ψυχή μας, ρευστὴ σὰν τὸ νερό, φεύγει δίχως ἄγκυρα ἢ πανί, δίχως οὔτ' ἕνα φάρο στὸ σκοτάδι.

***

Γιὰ ὅσους εἶνε κουρασμένοι ἀπὸ τὸ φῶς, τὸ βράδυ εἶν' ἄσυλο, ἄδυτο, ναός.

***

...Γιατὶ μοῦ λὲς γι' ἀγάπη, ὅλο γι' ἀγάπη ; Εἶμαι ἥσυχη, καὶ κάθομαι μονάχη, καὶ κοιτάζω.

Μετάφρ. **Ν. Λ.**

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Αἱ πρόοδοι τῆς Ἀεροπλοΐας

Τὸ ἀεροπλάνο τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς τώρα στοὺς πολέμους, ὡς μεταφορικὸν μέσον θὰ καταστῇ, ὅπως φαίνεται, μὲ τὸν καιρὸν ἀκόμη περισσότερο χρήσιμο στὸν ἄνθρωπο. Τὴν χρησιμοποίησί του σὲ πειὸ ταπεινὰ ἀλλὰ καὶ πρακτικὰ ἔργα τὴν ἐνεπνεύσθη πρῶτος ἕνας Ἄγγλος γαιοκτήμων. Ὁ ἀγρότης αὐτὸς θέλοντας νὰ ραντίσῃ μιὰ μεγάλης ἐκτάσεως πατατοφυτεία του μὲ ἕνα ὑγρὸν κατάλληλον πρὸς ἐξόντωσιν τῆς κάμπιας ποὺ καταστρέφει τὶς πατατιές, ἐσκέφθηκε νὰ ψεκάσῃ τὴν πατατοφυτεία του ἀφ' ὑψηλοῦ καὶ γιὰ νὰ τελειώνῃ μιὰ ὥρα γρηγορώτερα, ἀνέβηκε ἐφοδιασμένος μὲ τὸν ψεκαστῆρα του σ' ἕ α ἀεροπλάνο. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ ράντισμα τῆς φυτείας καὶ καλλιτερα ἔγινε καὶ πειὸ γρήγορα. Σὲ διάρκεια δηλαδὴ 25 λεπτῶν τῆς ὥρας, ἐνῷ διαφορετικὰ θὰ τοῦ χρειαζόντουσαν 2—3 ἡμέρες γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτή.

***

Πρὸς ἀνεύρεσιν λευκῶν...'Ινδῶν

Ὁ δόκτωρ Ἔρβερτ Σπένσερ Δίκεϋ, ἡ γυναίκα του καὶ ἕνας «ὀπερατὲρ» κινηματογράφου, ἀνεχώρησαν τελευταίως ἀπὸ τὸ Μπρούκλιν γιὰ μιὰ ἐξερεύνηση ποὺ θὰ διαρκέσῃ 4 5 μῆνες.

Πρόκειται ἁπλούστατα, ν' ἀναζητήσουν καὶ ν' ἀνεύρουν τὰ ἴχνη μιᾶς παραδόξου φυλῆς «Λευκῶν Ἰνδῶν», φυλῆς πολεμικῆς καὶ ἡμιαγρίας, τὴν ὁποίαν, ὅπως ἀναφέρει, ἀνεκάλυψε πρὸ εἰκοσαετίας περίπου ὁ διάσημος ἐξερευνητὴς Κάππαρ Βίτνεϋ, στὴν «ζούγκλα» τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Βίτνεϋ ἀνεκάλυψε τὴν ὕπαρξή της ἡ φυλὴ αὐτὴ δὲν ἔδωσε κανένα σημεῖο ζωῆ. Μερικοὶ περιηγηταὶ μόνον ἀναφέρουν ὅτι ἔτυχε νὰ συναντήσουν στὰ ταξείδια τους στὴ Β. Ἀμερική, μερικοὺς τῶν Ἰνδῶν αὐτῶν. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, πάλιν ἐκάποιος ἄλλος ἐξερευνητής, ὁ δόκτωρ Χάμιλτον, ἐπλανήθη ἕως τὸ μέρος ὅπου κατοικοῦσεν, κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ Βίντεϋ, ἡ φυλὴ αὐτή, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσῃ νὰ τὴν ἀνεύρῃ.

Ὁ ὀπερατὲρ κ. Νόϊς, ὁ ὁποῖος ἔζησε 4 χρόνια μαζὶ μὲ τοὺς ἀγρίους Ἐσκιμώους, ἔχει πάρει μαζί του δεκαπέντε χιλιάδες μέτρα κινηματογραφικοῦ ἀρνητικοῦ φίλμ, ἐλπίζει δὲ γυρίζοντας νἀφέρνῃ μαζί του πλήρη ἀπεικόνιση τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν παραδόξων αὐτῶν λευκῶν... Ἰνδῶν.. ἂν τοὺς βρῇ φυσικά.

***

Καὶ κἄτι ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει...

Κάποιο γαλλικὸ ἐπιστημονικὸ περιοδικό, δημοσιεύει στὸ τελευταῖο του φύλλο ἕνα ἀνέκδοτο ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει. Πληροφορεῖ ἁπλούστατα, τὸ εὐρωπαϊκὸν κοινόν, ὅτι στὴν Ἑλλάδα γίνονται οἱ πιὸ... πολιτισμένες ληστεῖες τοῦ κόσμου ! Ἰδοὺ λοιπὸν ποὺ μποροῦμε νὰ καυχώμεθα ὅτι εἴμεθα σὲ κἄτι καὶ μεῖς πολιτισμένοι.

Ἄς μεταφράσουμε ὅμως τὸ ἀνέκδοτο τοῦ γαλλικοῦ περιοδικοῦ.

«Στὸν καιρὸ μας, γράφει τὸ περιοδικό, οἱ λησταὶ μεταχειρίζονται ὡς μεταφορικὸν μέσον τὸ αὐτοκίνητον. Τελευταίως ὅμως, στὰ ἑλληνοβουλγαρικὰ σύνορα, ἔγινε κἄτι πολὺ πιὸ πρωτότυπο : Μιὰ ληστρικὴ συμμορία ἐπιβαίνουσα ..ἀεροπλάνου, προσεγειώθη ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους ἀφοῦ ἐλήστευσε ἕνα ὁλόκληρο ἑλληνικὸ χωριὸ τῆς μεθορίου, κουβάλησε τὰ λάφυρά της στὸ ἀεροπλᾶνο, μπῆκε κι' αὐτὴ μέσα, καὶ ἀνενόχλητη, ἔλαβε τὴν ἄγουσαν πρὸς τοὺς αἰθέρας !...»

Καὶ τὸ γαλλικὸ περιοδικὸ ἐπιλέγει :

«Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ συνέβη, βέβαια, σὲ μιὰ χώρα ὁπωσδήποτε...ἡμιαγρία (!) ὅπου θὰ ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ τοποθετηθοῦν εἰδικὰ κατοπτευτικὰ μηχανήματα γιὰ τὰ ἀεροπλᾶνα.. Ἄς χρησιμεύσῃ ὅμως παράδειγμα στὶς ἀστυνομίες τῶν πολιτισμένων χωρῶν, γιὰ νὰ τοποθετήσουν αὐτὲς τέτοια μηχανήματα, ἐκτὸς ἂν θέλουν ν' ἀρχίσουν νὰ δέχωνται καὶ αὐτὲς ἐναέριες ληστρικὲς ἐπιδρομές !..»

***

Μία ἀνακάλυψις στὸ Νέο Μεξικὸ

Μία ἐπιστημονικὴ ἀποστολή, πρόκειται κατ' αὐτὰς νὰ ἐπιχειρήσῃ ἕνα ταξεῖδι μέχρι τοῦ Νέου Μεξικοῦ, γιὰ νὰ ἐξερευνήσῃ μερικὲς περίεργες σπηλιὲς ποὺ ἀνεκάλυψεν ἐκεῖ, πέρισυ, ὁ πρόεδρος τῆς Ἀμερικανικῆς Γεωγραφικῆς Ἑταιρίας δόκτωρ Βίλλυς Λῆ. Πολλὲς ἀπὸ τὶς σπηλιὲς αὐτὲς ἔχουν βάθος πολλῶν χιλιομέτρων καὶ πλάτος ἑκατοντάδων μέτρων. Τεράστιοι δὲ καὶ ὑπέροχοι σταλακτῖται καὶ γιγαντιαῖοι σταλαγμῖται στολίζουν τὸ ἐσωτερικόν των. Τὰ σπήλαια αὐτὰ ἡ κυβέρνησις τῆς Οὐασιγκτῶνος, ἔσπευσεν ἀμέσως μόλις ἀνεκαλύφθησαν νὰ τὰ χαρακτηρίσῃ ὡς «Ἐθνικὰ Μνημεῖα».

Ὁ δόκτωρ Λῆ ἔχει ἀναλάβει νὰ ἀνακαλύψῃ τρόπο εὔκολον εἰσόδου στὶς σπηλιές, γιατί, πρὸς τὸ παρὸν ἡ μόνη εἴσοδός τους εἶνε ἕνα... βαθύτατο πηγάδι, κάθετο, ὕψους 170 ποδῶν !

Στὶς σπηλιὲς αὐτὲς ἔχουν ἐγκατασταθῆ ἑκατομμύρια-ἑκατομμυρίων μικρὲς πολύχρωμες πεταλουδίτσες. Κάθε πρωΐ, οἱ πεταλουδίτσες αὐτὲς βγαίνουν μέσ' ἀπὸ τὸ πηγάδι, τόσο πολλὲς μαζύ, ὥστε θαρρεῖ κανεὶς ὅτι ἀναθρώσκει καπνός ! Αὐτό, διαρκεῖ ἐπὶ πολλὲς ὧρες ἐπαναλαμβάνεται δὲ ὅταν βραδυάζει, ὁπότε ἡ πεταλουδίτσες γυρίζουν πίσω στὴ φωλιά τους !

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Θέλει αὐτὸς τὴν ἀρχὴ, θέλει νὰ προκαλέσῃ γιὰ νὰ ἐγγίσῃ.

Θὰ τοῦ μιλήσω ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια, μὲ ὅλη μου τὴν εἰλικρίνεια σκληρὰ ἴσως, μὰ ἔτσι πρέπει γιὰ νὰ ἡσυχάσομε καὶ οἱ δύο.

Ἡ καμαριέρα μὲ εἰδοποίησε αὐτὴ τὴ στιγμὴ πῶς ὁ Ἐρνέστος μὲ περίμενε αὐτὴ τὴ στιγμὴ γιὰ τσάϊ

Δυὸ λόγια ἀκόμα στὸ ἡμερολόγιό μου καὶ βγαίνω.

Ποιὸς ξέρει πότε θὰ τὸ συνεχίσω.

Φεύγω...

Ἔξω εἶναι καλοσύνη: Ὁ ἥλιος γελάει πρόσχαρος...

Κι' ὅμως ἡ ψυχή μου εἶναι τόσο λυπημένη!...

Σήμερα... σήμερα εἶναι ἡ μοιραία ἡμέρα.

Τὸ νοιώθω τόσο καλά...

Θεέ μου! Σὲ σένα ἐμπιστεύομαι τὴν ἀγάπη μου, τὴν εὐτυχία μου, τὸ μέλλον μου...

('Απ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ἐρνέστου Σαβάζ). **Τὸ πρωΐ**

Ἡ Λιάνα ἐπῆρε βιαστικὰ τὸ τσάϊ της καὶ ἑτοιμάζεται νὰ φύγῃ. Καὶ μένα ξαναξυπνοῦν μέσα μου ἡ ὑποψίες, ἡ τρομερὰ ὑποψία ποὺ μὲ βασανίζει τόσον καιρόν.

Γιατὶ ἦταν τόσο νευρικὸς μαζύ μου;

Γιατὶ μοῦ μιλοῦσε ἀπότομα κι' ἀφηρημένα;

Πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω τὴν πειὸ χυδαία πράξι τῆς ζωῆς μου; Ναί, ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη θὰ γίνῃ. Θὰ καταφύγω σ' ἕνα ἀστυνομικὸ πρακτορεῖο. Θὰ ζητήσω νὰ τὴν παρακολουθήσουν. Θὰ τὸ κάμω τώρα ἀμέσως... Ντρέπομαι γι' αὐτό, νοιώθω πῶς κοκκινίζω. Εἶναι ἡ πειὸ ἐλεεινὴ πράξι ποὺ μπορῇ νὰ κάμῃ ἕνας σύζυγος γιὰ τὴν γυναίκα του...

Τί νὰ κάμω, Θεέ μου, τί νὰ κάμω! Λιάνα!... Ἂν εἶσαι ἀθώα συγχώρησέ με γιὰ τὴν πράξι μου αὐτή, τὴν τόσο χυδαία καὶ τόσο ἄνανδρη!...

Ἂν ἀποδειχθῇ πῶς εἶσαι ἀθώα θὰ ἐξιλεωθῶ γιὰ τὸ σφάλμα μου, θὰ γίνω σκλάβος σου σ' ὅλη μου τὴ ζωή.

Ἂς εἶναι ἔτσι ὅμως... Ἂς ἀποδειχθῇ ἡ ἀθωότης σου κι' ἂς τυραννοῦμαι γιὰ τὸ λάθος μου κι' ἂς ὑποφέρω ὅσο ζῶ...

. . . .

Εἶναι στὸ δωμάτιό της. Δὲν ἔχει φύγει ἀκόμα.

Θὰ τηλεφωνήσω ἀπ' τὸ γραφεῖο μου στὸ πρακτορεῖο ποὔχε καταφύγει κι' ὁ Καστελάν, ὅταν ἔχασε τὰ διαμαντικὰ τῆς γυναίκας του...

Ὅτι ἔχει νὰ γίνῃ πρέπει νὰ γίνῃ σήμερα, τώρα ἀμέσως. Κάθε ἀργοπορία εἶναι περιττὴ πειὰ καὶ μὲ σκοτώνει.

Εὐτυχῶς μοὔχει μείνει στὴ μνήμη μου ὁ ἀριθμὸς τοῦ τηλεφώνου τοῦ πρακτορείου αὐτοῦ...

. . . .

Ἡ Λιάνα δὲν ἔφυγε ἀκόμα.

Ἡ καμαριέρα μου εἶπε πῶς κάθεται στὸ γραφεῖο της καὶ γράφει. Ἔτσι θὰ προφτάσει, φαντάζομαι, νὰ ἔρθῃ νὰ μὲ δῇ ὁ ἄνθρωπος τοῦ πρακτορείου πρὶν φύγῃ.

Ποτὲ δὲν αἰσθάνθηκα ὅτι αἰσθάνομαι σήμερα, τὴ στιγμὴ αὐτή. Φοβοῦμαι, ἀγωνιῶ, ἀνυπομονῶ, ντρέπομαι!... Τηλεφωνοῦσα στὸ Πρακτορεῖο κ' ἔτρεμε τὸ χέρι μου. Νόμιζα πῶς θὰ σωριαστῶ κάτω... ἐτραύλιζα...

Ἦρθε ὁ ἴδιος ὁ διευθυντὴς τοῦ πρακτορείου στὸ τηλέφωνο. Μ' ἄκουσε μὲ προσοχὴ κ' ἔδειξε ἐξαιρετικὴ προθυμία.

Μοῦ ὑποσχέθηκε νὰ μοῦ στείλῃ τὸν πειὸ εἰδικὸν ἀπ' τοὺς ὑπαλλήλους του...

Κι' ὅμως... νομίζω πῶς ἄρχισα κι' ὅλας νὰ μετατοιώνω.

Ἐγώ, ὁ Ἐρνέστος Σαβάζ, θὰ δεχθῶ σὲ λίγο στὸ σπίτι μας ἕναν ντετέκτιβ, ἕναν ἄγνωστο, ἕνα πρόστυχον ἴσως ἄνθρωπο καὶ θὰ τοῦ ἀναθέσω νὰ παρακολουθήσῃ, νὰ κατασκοπεύσῃ, τὴν γυναίκα μου; Ἐγώ; — Ἐγώ;

Ἔχω τὴν ἐντύπωσι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τὸν ἐμπάτσισαν καταμεσῆς τοῦ δρόμου. Ντρέπουμαι τόσο ποὺ θὰ ἤμουν εὐτυχὴς ἂν ἄνοιγεν ἡ γῆ νὰ μὲ καταπιεῖ!...

Λιάνα!... Ἂν τὸ μάθῃς ποτὲ αὐτὸ δὲν θὰ μὲ συγχωρήσῃς, τὸ ξέρω... Μὰ τὸ φταίξιμο δὲν εἶναι ἐντελῶς δικό μου. Εἶσαι τόσο διαφορετικὴ τελευταῖα!...

Καταλαβαίνω καλὰ πῶς κάποιο μυστήριο κρύβεται σ' ὅλην αὐτὴ τὴν ἱστορία. Σήμερα θὰ τὸ μάθω. Σήμερα ἢ ἡ γαλήνη ἢ ἡ συμφορά...

Νά!... Ἀκούω τὸ κουδοῦνι νὰ χτυπάῃ.

Θἆναι ὁ ἄνθρωπος τοῦ πρακτορείου.

Δὲν πρέπει νὰ τὸν δεχτῶ ἐδῶ.

Ἂν τὸ καταλάβαινε ἡ Λιάνα θὰ συνέβαιναν πολὺ δυσάρεστες ἱστορίες.

Πρέπει νὰ τρέξω στὸ κάτω γραφεῖο. Ἐκεῖ θὰ εἴμαστε ἥσυχοι...

. . . .

('Απ' τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ Ἐρνέστου Σαβάζ).

(Συνέχεια)

Τετέλεσται!...

Πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἔκαμα τὴν πειὸ χυδαία πρᾶξι τῆς ζωῆς μου.

Πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ὑπέγραψα τὴν θανατική μου καταδίκη!

Ἂν ἀνακαλύψω πῶς ἡ Λιάνα εἶναι ἔνοχη ἀπέναντί μου θὰ πεθάνω!

Δέχθηκα τὸν ντετέκτιβ στὸ γραφεῖο καὶ κατώρθωσα νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβῃ τί ζητῶ. Λέω πῶς κατώρθωσα νὰ τοῦ δώσω νὰ καταλάβῃ γιατὶ ἡ κατάστασίς μου δὲν περιγράφεται. Ἔχανα τὰ λόγια μου. Ἔννοιωθα τὴν καρδιά μου νὰ χτυπάει δυνατά.

Ἐπὶ τέλους κατόρθωσα νὰ ἐξηγηθῶ μαζύ του. Αὐτὸς μοῦ φέρθηκε πολὺ λεπτά, μὲ πολὺ τάκτ, πρᾶγμα ποὺ μοὔκαμε πολὺ καλὴ ἐντύπωσι.

Ἀντελήφθη τὴν ταραχή μου καὶ τὴν ἀγωνία μου καὶ προσπάθησε νὰ μὲ καθησυχάσῃ:

—Μείνετε ἥσυχος κ. Σαβάζ. Θὰ ἐνεργήσω μ' ὅλη τὴν λεπτότητα καὶ τὴν διάκρισι, ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ ὑπόθεσίς σας...

— Δὲν θέλω ν' ἀντιληφθῇ τίποτε ἡ...

Δὲν μπόρεσα νὰ προφέρω τ' ὄνομα τῆς Λιάνας.

—Δὲν θ' ἀντιληφθῇ κανένας τίποτε. Θὰ ἐνεργήσω μὲ περίσκεψι, θὰ σᾶς δώσω τὴν ἔκθεσί μου καὶ κατόπιν θὰ λησμονήσω τὰ πάντα.

—Σᾶς εὐχαριστῶ κύριε, τοῦ ψιθύρισα συγκινημένος.

Ὁ ντετέκτιβ ἄφησε νὰ περάσῃ λίγο ἡ ταραχή μου καὶ μ' ἐρώτησε:

— Ἡ κυρία εἶναι ἐδῶ τώρα;

— Ναί, στὸ δωμάτιό της.

— Θὰ βγῇ ἔξω;

— Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμή.

— Χρησιμοποιεῖ τὸ ἁμάξι καὶ ὅταν βγαίνει ἔξω;

—Ὄχι πάντοτε...

— Ξέρετε ποῦ θὰ πάῃ σήμερα; Μήπως σᾶς τὸ εἶπε;

— Ὄχι.

— Ποῦ πηγαίνει πειὸ συχνά;

— Στῆς φίλης της, στῆς κομήσσης...

Εἶμαι δική σου!...Δική σου;...

Δὲν εἴπομε περισσότερα.

Ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ἐγὼ ὁ ἴδιος χρησιμοποιοῦσα γιὰ νὰ καταστρέψω ἴσως τὴν συζυγικήν μου εὐτυχία, μ' ἐχαιρέτησε ἕτοιμος νὰ φύγῃ.

— Πότε θὰ σᾶς δῶ; Τὸν ρώτησα ἔξαφνα.

— Τὸ ἀπόγευμα. Ἂν θέλετε στέλετε κἄποιον στὸ πρακτορεῖο... Ἐκτὸς ἂν ἐπιθυμεῖτε νὰ σᾶς φέρω τὴν ἔκθεσι ἐδῶ...

— Ὄχι, εἶπα. Θὰ στείλω νὰ τὴν πάρω ἀπὸ τὸ πρακτορεῖο...

Ἔφυγε...

Σὲ λίγο ἄκουσα καὶ τὴν Λιάνα νὰ κατεβαίνῃ.

Δὲν πῆρε τὸ ἁμάξι.

Ἴσως γιατὶ ὁ καιρὸς ἦταν καλός. Προχώρησε πεζῇ...

Οὔτε ζήτησε κἂν νὰ μὲ δῇ, νὰ μὲ χαιρετήσῃ.

Αὐτὸ πειὰ μοὔκαμε θλιβερὴ ἐντύπωσι. Γιατί φέρθηκε ἔτσι; Τὴν εἶδα ἀπὸ τὸ τζάμι νὰ προχωρῇ πεταχτὴ καὶ σβέλτη στὸ πεζοδρόμιο, μὲ τὴν ὡραία της κορμοστασιά, λιγερὴ σὰν Ἄρτεμις καὶ ἡ καρδιά μου σφίχτηκε περισσότερο...

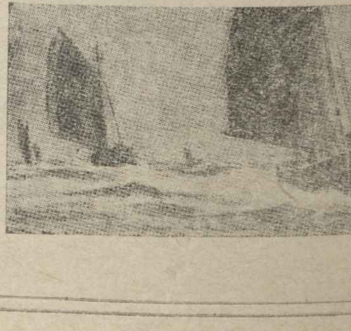

Ποῦ νὰ πηγαίνῃ τάχα;

Δὲν μποροῦσα νὰ τὴν ρωτήσω ποὺ θὰ πάῃ. Κι' ἂν τὴν ρωτοῦσα; Θὰ μοῦ τὸ ἔλεγε;...

Ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ ἕνας σύζυγος ποῦ πηγαίνει ἡ γυναίκα του. Ὑπάρχει μόνον ἡ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη μεταξύ τους. Αἱ σύζυγοι ποὺ νομίζουν πῶς τὰ ξέρουν ὅλα σχετικῶς μὲ τὴν ζωὴν τῶν συζύγων των εἶναι ἠλίθιαι!

Τί χρειάζεται ὅμως ἡ πολυλογία;

Τὰ πράγματα ἔχουν φθάσει πειὰ στὰ ἄκρα.

Λίγες ὧρες μὲ χωρίζουν ἀπὸ τὸ ἀπόγευμα, ἀπὸ τὴν εὐτυχία καὶ τὴν γαλήνη ἢ τὴν δυστυχία καὶ τὴν ντροπή.

Θὰ ἤθελα, νὰ εἶχα κάποια ἀσχολία ἐν τῷ μεταξὺ γιὰ νὰ μὴ σκέπτομαι τίποτε, τίποτε ἀπολύτως...

('Απ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ζὰκ Μονὲλ **9 τὸ πρωΐ**

Σήμερα εἶμαι καλύτερα.

Νοιώθω τὴν δύναμι γιὰ νὰ σηκωθῶ.

Ἀρκεῖ νἄρθῃ ἡ Λιάνα.

Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ πάω στὴν ἐξοχή, νὰ τρέξω, ν' ἀναπνεύσω καθαρὸν ἀέρα... Ἡ Λιάνα δὲν θ' ἀρνηθῇ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ. Ἀ! ἐπῆρα πειὰ τὴν ἀπόφασί μου. Θὰ δώσω ἐγὼ ἕνα τέλος στὴν ἱστορία αὐτή. Θὰ προσπαθήσω νὰ παρασύρω τὴν Λιάνα σ' ἀπερισκεψίες. Θὰ τὸ μάθῃ ὁπωσδήποτε ὁ Ἐρνέστος καὶ θὰ ἑνωθοῦμε γιὰ πάντα...

Πρέπει ὅμως νὰ ρθῇ σήμερα. Μοῦ τὸ ὑποσχέθηκε ἄλλωστε...

Ἂν τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία ὅσο τὸ δυνατὸν πειὸ γρήγορα, θὰ πάρω τὴ Λιάνα νὰ φύγουμε γιὰ τὴν Ἰταλία, ἀφοῦ ἀναθέσουμε σ' ἕναν καλὸ δικηγόρο τὴν ὑπόθεση τοῦ διαζυγίου της.

Θὰ τελειώσῃ ὅμως;

Πόσες φορὲς δὲν μοὖπε γυρμένη στὴν ἀγκαλιά μου: «Εἶμαι δική σου!.. Δική σου!.. Ἀπόψε θὰ τὰ πῶ ὅλα στὸν Ἐρνέστο!» Κι' ὅμως ἐδίστασε, ἐλιποψύχισε.

Θυμοῦμαι πῶς μοῦ τὸ ὁρκίστηκε ἀκόμη αὐτό. Ἐπρόκειτο νὰ πάῃ σ' ἕνα μεγάλο χορό... —«Αὐτὸς θἆναι ὁ τελευταῖος μου χορός,» μοῦ εἶπε. Τὴ νύχτα ποὺ θὰ γυρίσουμε σπίτι, θ' ἀνοίξω στὸν Ἐρνέστο τὴν καρδιά μου Κι' ὅμως... Καὶ πάλι δὲν εἶχε τὴν δύναμι νὰ τοῦ πῇ τίποτα. Τὴν εἶδα στὸν χορὸ αὐτό, ποὺ τὸν ἀποκαλοῦσε «τελευταῖο χορό», στὸν ὁποῖο θὰ τὴν ὁδηγοῦσε ὁ σύζυγός της. Ἔλαμπε ὁλόκληρη. Κι' ὁ Ἐρνέστος ἦταν ὡραῖος μέσα στὴν κομψὴ φορεσιά του..

Εἶχαν φάει ἔξω, εἶχαν κάμει μιὰ βίζιτα στοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Ἱσπανίας, ἦταν γεμάτη ζωή.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ μετάνοιωσα γιατὶ θὰ τοὺς ἐχώριζα. Ὕστερα ὅμως, ὅταν χορέψαμε μαζί, μέθυσα τόσο μέσα στοὺς στροβιλισμοὺς τοῦ χοροῦ, ποὺ λησμόνησα τὶς τύψεις μου.

Τὰ λησμόνησα ὅλα...

Τὴν κύτταξα στὰ μάτια καὶ τῆς ψιθύριζα:

— Ἀπόψε... μοῦ τὸ ὁρκίζεσαι;

— Ναὶ Ζάκ... σοῦ τὸ ὁρκίζομαι!..

Καὶ ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ κατανικήσῃ τὴ δειλία της...

. . . .

Ἄκουσα στὸ δρόμο κρότο ἁμαξιοῦ.

Νὰ εἶναι ἡ Λιάνα;

Πῶς χτυπάει ἡ φτωχή μου καρδιά!

('Απ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ζὰκ Μονέλ)

Τὸ μεσημέρι

Ἦρθε!..

Ἦρθε φέρνοντάς μου τὴν χαρά, τὴν ἄνοιξι, τὸ φῶς, τὸν ἔρωτα!

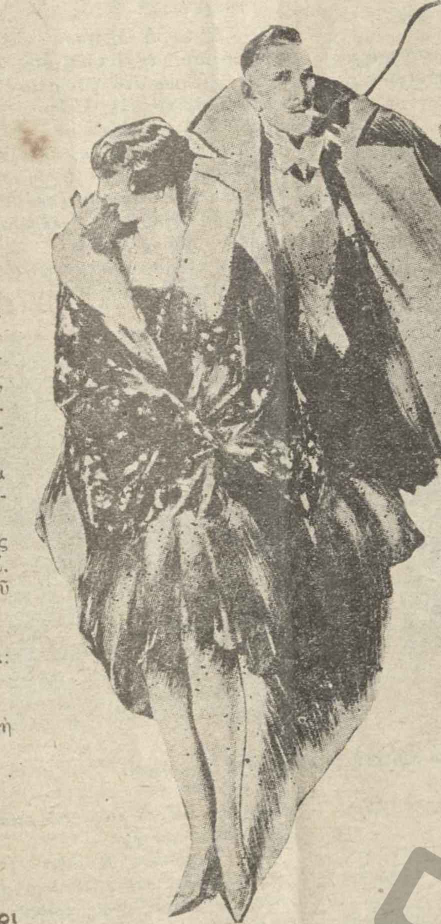

— Γιὰ τελευταία φορά!..

Στὰ χέρια μου ἔχει μείνει ἀκόμη τὸ ἄρωμα τῶν μαλλιῶν της..

Στ' αὐτιά μου ἠχοῦν ἀκόμη τὰ λόγια της.

— Ζάκ, πίστεψέ με, τὸ ἀποφάσισα, θὰ γίνω δική σου, δική σου. Δὲν μπορῶ πιά, νοιώθω τὸ κρῖμα νὰ μὲ πνίγῃ. Ντρέπομαι τὸν ἑαυτό μου γιὰ τὴν συμπεριφορά μου ἀπέναντι τοῦ Ἐρνέστου.

— Κι' ὅμως, εἶσαι τόσο δειλή, ἀγάπη μου, τῆς εἶπα.

— Ὄχι Ζάκ, τὸ ἀποφάσισα. Ἔφυγα σήμερα, χωρὶς νὰ τοῦ πῶ τίποτα. Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μ' ἔχῃ παρακολουθήσει, νὰ μὲ δῇ, νὰ τὰ μάθῃ ὅλα. Ἔτσι θ' ἀποφύγω τὸ βασανιστήριο νὰ τοῦ τὰ πῶ ἐγὼ ἡ ἴδια.

(Ἀκολουθεῖ)

*

KOYBENTOYΔΕΣ

ΤΟ ΑΥΓΟ ΤΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ

Ὁ κ. Πιτσικόκος παραπονεῖται στὸ φίλο του:

— Ξέρεις, ἡ γυναῖκά μου εἶνε πολὺ μορφωμένη, πολὺ ἀνεπτυγμένη. Ξέρει τόσα πράγματα κι' αὐτὸ... μὲ στενοχωρεῖ.

— Πῶς; Δὲν καταλαβαίνω.

— Νά! Χθὲς ἦταν ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπρόσεχα στὴν ἱστορία τοῦ αὐγοῦ τοῦ Κολόμβου ποὺ μοῦ διηγεῖτο γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ νὰ καταλάβω μοῦ ἔσπασε δύο αὐγὰ στὸ κεφάλι!...

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ... ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΩΝ

Τὰ δῶρα τῶν ἀγρίων. Ἡ σφαγμένη κόρη.— «Ἦταν ὁ τρυφερότερος παπᾶς ἀπ' ὅσους ἔχω φάει στὴ ζωή μου!» Λυσσώδης ἅμιλλα ἀνθρωποφαγίας. Ἡ μητέρα ποὺ δαγκώνει ἀπὸ τὴν μανία της! Ὁ ἄγριος ποὖφαγε τὶς γυναῖκες του! κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Ὁ ἱστορικὸς Γκαρὰ διηγεῖται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο:

Λίγον καιρὸ μετὰ τὸν τραγικὸ θάνατο τοῦ νεαροῦ ἐξερευνητοῦ Σαὶν—Φάλλ, ὁ πλοίαρχος Λαβέρν ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν φυλὴ τῶν ἀνθρωποφάγων ποὺ τὸν εἶχαν καταβροχθίσει. Ἐπῆγε πράγματι στὴν Ὠκεανία καὶ κατόρθωσε, ἀφοῦ τοὺς προσέφερε διάφορα πολύτιμα δῶρα, νἀποκτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ἀγρίων ἰθαγενῶν. Οἱ γεροντότεροι ἀπ' αὐτοὺς ὡμολόγησαν ὅτι εἶχαν καὶ οἱ ἴδιοι λάβει μέρος στὸ φάγωμα τοῦ Φάλλ, οἱ δὲ νεώτεροι ἔκαμαν χίλιες δυὸ περιποιήσεις στοὺς γάλλους ναυτικούς. Ὁ ἀγαθὸς Λαβέρν ἔτριβε μὲ χαρὰ τὰ χέρια του, πεπεισμένος ὅ,τι μέχρι τέλους θὰ κατόρθωνε νὰ ἐκπολιτίσῃ τελείως τοὺς ἀγρίους ἀνθρωποφάγους. Γιὰ νὰ τὸ καταφέρῃ μάλιστα αὐτό, ἄρχισε νὰ συμβουλεύῃ τοὺς ἰθαγενεῖς, καὶ νὰ τοὺς κηρύττει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Τέλος, ἔφθασεν ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ ἔφευγε γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Ἀπεχαιρέτησε λοιπὸν τοὺς ἀγρίους φίλους του, ἀνέβηκε στὸ καράβι του μαζὶ μὲ ὅλο τὸ πλήρωμα καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ σηκώσῃ τὴν ἄγκυρα, ὅταν εἶδεν ἔξαφνα μιὰ μεγάλη πυρόγα (λέμβον), νὰ πλησιάζῃ. Μέσα στὴν πυρόγα βρισκόνταν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἀγρίων, οἱ ὁποῖοι τοῦ κουβαλοῦσαν ἕνα «δῶρο», εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὅσων τοὺς εἶχε προσφέρει αὐτός. Τὸ δῶρο αὐτὸ συνίσταιο σὲ ἕνα μεγάλο δέμα, τὸ ὁποῖον μὲ χίλιους δυὸ κόπους ἀνέβασαν ἕως τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου.

Ὁ Λαβέρν, περίεργος νὰ δῇ τί περιεῖχε τὸ δέμα, διέταξε καὶ τὸ ἄνοιξαν ἐμπρός του. Φαντάζεσθε δὲ τὴν ἔκπληξί του ὅταν μέσ' ἀπὸ τὸ δέμα ξεχύθηκαν μπανάνες, καρύδια, ἄλλα ντόπια φροῦτα, καὶ τό... σῶμα μιᾶς κατακρεουργημένης νεαρᾶς ἰθαγενοῦς!

Οἱ ἀνθρωποφάγοι εἰς ἀνταλλαγὴν τῶν διδαγμάτων του, προσέφεραν στὸν Λαβέρν τὴν κόρη ἑνὸς ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς των γιὰ... νὰ τὴν φάῃ!...

***

Κάποτε, ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Κεμπὲκ ἐπεχείρησε νὰ κάμῃ περιοδία στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἡμιαγρίου τότε Κοναδᾶ. Τὰ ἴχνη του ὅμως ἀπωλέσθησαν. Συνεστήθη ἀμέσως ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐντοπίους Εὐρωπαίους, οἱ ὁποῖοι ἐπῆγαν πρὸς ἀνεύρεσίν του. Ἀφοῦ περιπλανήθηκε κι' αὐτὴ ἐπὶ κάμποσον καιρό, συνήντησε τέλος, μέσα σ' ἕνα δάσος, μιὰ ὁμάδα ἀγρίων. Οἱ Εὐρωπαῖοι περιέγραψαν στὸν ἀρχηγό της τὸ ἐξωτερικὸ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τὸν ἐρώτησαν μήπως τὸν εἶχε δεῖ πουθενά.

Ἂν τὸν εἶδα!... ἀπήντησεν αὐτός. Τὸν συναντήσαμε στὴν ἀρχὴ τοῦ δάσους πρὸ τριῶν ἡμερῶν περίπου...

— Ἀ! Ὥστε τὸν εἴδατε! Τί ἄγριος, ἄνθρωπος αἴ;

— Ναί, ναί... ἀπάντησε ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἀγρίων. Αὐτὸς ἦταν ὁ... τρυφερότερος παπᾶς ἀπ' ὅσους ἔχω... φάει στὴ ζωή μου!...

***

Ὁ Φερνὰν ντὲ Μαγελλὰν διηγεῖται ὅτι κάποτε ἔτυχε νὰ σκοτωθῇ στὸν πόλεμο ὁ μοναχογυιὸς μιᾶς Βραζιλιανῆς. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ συνελήφθη αἰχμάλωτος ὁ φονεύς του, ὁ ὁποῖος καὶ ὡδηγήθη στὴν μητέρα τοῦ φονευθέντος βραζιλιανοῦ. Μόλις τὸν ἀντίκρυσε αὐτὴ κατελήφθη ἀπὸ τέτοιο μῖσος ἐναντίον του ὥστε ὥρμησεν ἐπάνω του, καὶ τοῦ ἔκοψε μὲ τὰ δόντια της ἕνα κομμάτι κρέας ἀπὸ τὴν ὠμοπλάτη!...

Ὁ αἰχμάλωτος ὡστόσο στάθηκε τυχερός. Κατόρθωσε νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια καὶ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ δόντια τῆς γρηᾶς! Ὅταν ἐγύρισε στοὺς δικούς του, τοὺς ἔδειξε τὰ ἴχνη τῆς δαγκωματιᾶς ποὺ ἔφερε στὸν ὦμο του, ἐξηγῶντας τους ὅτι οἱ ἐχθροί του εἶχαν ἀποπειραθῇ νὰ τὸν φᾶν ζωντανό!

Οἱ δικοί του, ἀκούγοντάς το αὐτό, ἔγιναν ἔξω φρενῶν. Καὶ γιὰ νὰ μὴ ὑστερήσουν σε ἀγριότητα ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των, ἀπεφάσισαν νὰ καταβροχθίζουν καὶ αὐτοὶ τοὺς αἰχμαλώτους ποὺ θὰ ἔπιαναν ζωντανούς. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Οἱ Βραζιλιανοὶ πληροφορηθέντες τὸ πρᾶγμα ἔβαλαν σ' ἐνέργεια τὴν ἴδια μέθοδο κ' ἔτσι ἐγεννήθη μεταξύ τους μία τρομερὴ ἅμιλλα ...ἀνθρωποφαγίας ποὺ διήρκεσεν ἐπὶ πολλὲς γενεές!...

***

Κάποιος ἱεραπόστολος ἐδέχθη κάποτε τὴν ἐπίσκεψη ἑνὸς ἀρχηγοῦ ἀγρίων, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἐπιθυμοῦσε νὰ προσηλυτισθῇ στὴ Χριστιανικὴ θρησκεία. Ὁ ἱεραπόστολος τὸν συνεχάρη γιὰ τὴν ἀπόφασή του αὐτή, τοῦ εἶπε ὅμως ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Χριστιανισμὸς ἀπαγορεύει τὴν πολυγαμία, ἔπρεπε νὰ μείνῃ πρῶτα μὲ μιὰ γυναῖκα, κι' ὕστερα νὰ ἔλθῃ νὰ βαφτισθῇ.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ ὁ ἀρχηγὸς ξαναπαρουσιάσθηκε στὸν ἱεραπόστολο.

— Πάτερ μου, τοῦ εἶπε, ἔμεινα μὲ μιὰ γυναῖκα μόνο.

— Θαυμάσια τέκνον μου. Καὶ τὶς ἄλλες γυναῖκες σου τί τὶς ἔκαμες;

— Τίς... ἔφαγα, πάτερ μου! ἀπήντησε ἀφελέστατα ὁ ἄγριος.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ ΛΟΥΔ. ΑΛΕΒΥ

Η ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἐδίδετο στὴν Ὄπερα τὸ χαριτωμένο Ἰαπωνικὸ μπαλέττο «Γιαντά».

Τὸ μεσημέρι εἶχαν γίνει ἡ δοκιμές. Ἡ κορυφαία τοῦ μπαλέτου, ἡ δεσποινὶς Μαριέττα Μπισὼν ἐνθουσιασεν ὅλον τὸν κόσμον μὲ τοὺς τρελλοὺς χορούς της. Ὅταν ἐτελείωσαν ἡ δοκιμές, ἀνέβηκε στὸ γραφεῖο τῆς διευθύνσεως κι' ἐζήτησε δυὸ θέσεις στὰ κοινὰ θεωρεῖα τῆς τετάρτης σειρᾶς. Τῆς τὰ ἔδωσαν καὶ κατὰ τὰς μιάμισυ τυλιγμένη στὰ γουναρικά της, ἐβγῆκεν ἀπό τὴν Ὄπερα.

Ἕνα ὡραῖο κουπὲ μαῦρον τὴν ἐπερίμενε στὴν πόρτα τοῦ βουλεβάρτου Ὠσμάν. Στὴ θέση του ἐκάθητο ἕνας ἁμαξᾶς σοβαρὸς καί μεγαλοπρεπής. Ἡ Μαριέττα τοῦ εἶπε :

— Στῆς μαμᾶς !

Τὸ ἁμάξι ἐξεκίνησε μ'ἕνα βῆμα κανονικό, ράθυμο τῶν ἀλόγων. Ὅλα, ἁμάξι, ἁμαξᾶς, ἄλογον, ἦσαν πολυτελῆ, σοβαρά, ἤρεμα.

***

Τὸ μαῦρον κουπὲ ἔφθασεν ἐπὶ τέλους στὴ Μπατινιὸλ καὶ στάθηκε μπρὸς σ' ἕνα κατάστημα, μὲ τὴν ἐπιγραφήν :

«Κα ΜΠΙΣΩΝ, ΟΠΩΡΟΠΩΛΙΣ»

Ἡ ἄφιξίς του ἐπροκάλεσεν κάποιαν συγκίνησιν, εἰς τὰ γειτονικὰ μαγαζιά. Ἡ Μαριέττα ἦταν πολὺ γνωστὴ κι' ἀγαπημένη στὴ γειτονιά.

— Καλὴ κοπέλλα, ἀλήθεια ! ἔλεγαν ὅλοι.

— Καὶ πολὺ καταδεκτική !

Μόλις στάθηκε τὸ ἁμάξι, ἡ Μαριέττα φώναξεν ἀπὸ τὴν πόρτα του :

— Μαμά ! Μαμά !

Ἡ κυρία Μπισὼν ποὺ ἐλαγοκοιμόταν ἐκείνην τὴν ὥρα, αποκαμωμένη ἀπὸ τὴν μεσημβρινή της δουλειά, ὥρμησε ὄξω ἀπὸ τὸ κατάστημά της. Μητέρα καὶ κόρη φιλήθηκαν τρυφερά. Ἡ γειτόνισσες εἶχαν δίκηο Ἡ κορυφαία τοῦ μπαλέττου τῆς Ὄπερας ἦταν πολὺ καταδεκτική. δὲν ἐκοκκίνιζε γιὰ τὴν μητέρα της. Δὲν ἐκοκκίνιζεν, ἄλλως τε γιὰ τίποτε.

— Πῶς πᾶς κορούλα μου ; ρώτησεν ἐπιτέλους ἡ ὀπωροπώλις.

— Πολύ καλά, μαμά Μὲ συγχωρεῖς ποὺ δὲν κατεβαίνω, γιατὶ ἔχω ἕνα σωρὸ δουλειές. Σᾶς ἔφερα ὅμως, εἰσιτήρια, γιὰ νὰ 'ρθῆτε ἀπόψε στὸ θέατρο.

— Χορεύεις σύ ;

— Καὶ βέβαια χορεύω. Θέλεις νὰ σοῦ στείλω τὸ ἁμάξι νὰ σὲ πάρῃ ;

— Ὄχι. Ντρέπομαι νὰ μπῶ σ' ἕνα τόσο πλούσιο ἁμάξι. Πιστεύω νὰ πάω μὲ τὸ τράμ !

— Τί κουτὴ ποῦ εἶσαι, μαμά ! Κάθεσαι καὶ τσακίζεσαι ἀκόμη στὴ δουλειά, ἐνῶ μπορεῖς νὰ 'ρθῇς μαζύ μου νὰ ζήσῃς ἥσυχα-ἥσυχα.

— Ὤ, ἄχ, ἄχ ! Θὰ μ' ἔπιανε πλήξη ἅμα δὲν ἔκανα τίποτε....

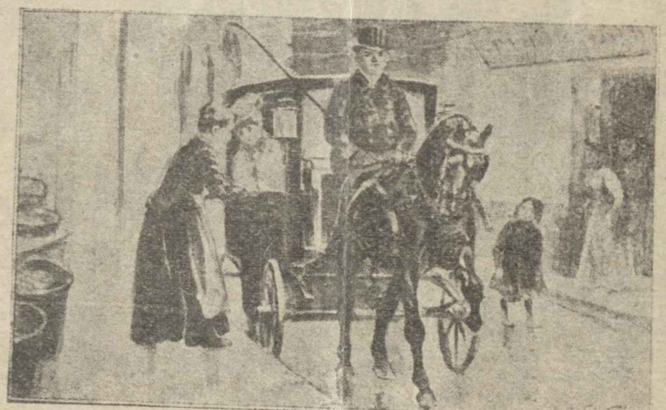

Μητέρα καὶ κόρη φιλήθησαν τρυφερά.

***

Σὲ λίγα λεπτὰ ἡ Μαριέττα ἔφευγε.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς εἶχε πολὺ καλὴ καρδιὰ κι' ἐλάτρευε τὴν μητέρα της. Ἤθελε νὰ τὴν πάρῃ μαζύ της, βρισκόταν, ὅμως, πάντα μπρὸς στὴν ἐπίμονη ἄρνησί τη..

Ἡ κυρὰ Μπισὼν δεν ἤθελε βέβαια, νὰ κάμῃ τὴν κόρη της χορεύτρια. Ἡ Μαριέττα, ὅμως, ἀπὸ μικρὴ αἰσθάνοταν φαγοῦρες στὰ ποδαράκια της. Ὅταν ἦταν ἕνδεκα ἐτων, εἶπε τῆς μητέρας της :

— Ξέρεις, μαμά, δὲν ἐννοῶ ἐγὼ νὰ γίνω μανάβισσα. Θὰ γίνω χορεύτρια στὴν Ὄπερα, ὅπως ἡ Ἐλίζα ἡ γειτονοποῦλά μας !

Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκανε. Ἡ κυρὰ Μπισών, τῆς ὁποίας ἄλλως τε τὸ ἐμπόριον ἐπήγαινε πολὺ καλά, δὲν ἐνόησε νὰ δεχθῇ οὔτε μίαν πεντάρα ἀπὸ τὴν κόρη της.

Ὅταν ἔφυγεν ἡ Μαριέττα, ἡ κυρὰ Μπισὼν ἀνέβηκε στὸ τρίτον πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ στὸ ὁποῖο βρισκόταν τὸ κατάστημά της καὶ βρῆκε τὴν ὑπηρέτρια τοῦ τμηματάρχου μιᾶς τραπέζης, ὁ ὁποῖος ἐκαθόταν ἐκεῖ, μιὰ νεαρὴ ἐπαρχιώτισσα.

Ἦταν ἀληθινὸ μαργαριτάρι τὸ κορίτσι, — ἡ Οὐρσούλη. Φρόνιμη, ἀθώα, ἐργατική, μὲ ὅλα τὰ προτερήματα ἐπι τέλους, ὅπως πρεπει νὰ εἶνε ἕνα καλὸ κορίτσι ἀπὸ τὴν ἐπαρχία.

— Οὐρσούλη, μικρούλα μου, τῆς εἶπε ἡ κυρὰ Μπισών, τὸ βράδυ θὰ σὲ πάρω νὰ πᾶμε μαζὺ στὴν Ὄπερα ! Θὰ δῇς ἐκεῖ καὶ τὴν κόρη μου ποῦ θὰ χορεύῃ.

— Νὰ πᾶμε, κυρὰ Μπισών. Ὁ κύριός μου μοῦ δίνει πάντα ἄδεια ὅταν ξέρῃ πὼς θὰ εἶμαι μαζύ σας.

***

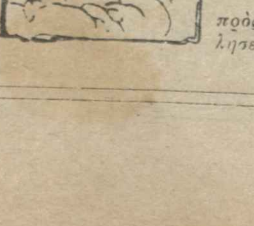

Τὸ βράδυ στὰς ἐννέα ἡ κυρὰ Μπισὼν καὶ ἡ ἀθώα ὑπηρέτρια ἀνέβαιναν μαζὺ τὶς σκάλες τῆς Ὄπερας.

Ἡ Οὐρσούλη ἐφαίνοταν σὰν παραζαλισμένη ἀπὸ τὰ πολλὰ φῶτα καὶ ἀπὸ τὸν πλούσιο διάκοσμο τοῦ θεάτρου. Τῆς ἐφαίνοντο σὰν μιὰ φωταψία ποὺ εἶχεν ἰδῇ τὴ βραδυὰ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς..

Ἡ θέσεις τους στὸ κοινὸ θεωρεῖο ἦσαν ἐμπρὸς-ἐμπρός. Ἡ Οὐρσούλη φάνηκε ἀσύνετη. Θέλησε νὰ κυττάξῃ κάτω στὴν πλατεῖα τοῦ θεάτρου καὶ ἔγινε τρομακτικὰ ὠχρή, ἀναγκάστηκε μάλιστα νὰ πιασθῇ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις της ἀπὸ τὴν βελουδένια ράντα τοῦ θεωρείου. Τῆς εἶχε ἔλθει ζάλη.

Ἡ αὐλαία ἐπὶ τέλους ἐσηκώθη καὶ φάνηκε μία ὡραία Γιαπωνέζικη τοποθεσία τῆς πρώτης πράξεως τῆς «Γιανιά». Ἡ Οὐρσούλη ἐχειροκρότησεν ἐνθουσιασμένη.

— Ἄ, τί ὡραῖα ποῦ εἶνε ! Δέντρα ! Βράχοι ! Καὶ μιὰ βρύσι ἀκόμα!

— Δεν εἶνε τίποτε αὐτά. Περίμενε νὰ δῇς τὴ Μαριέττα μου ποῦ θὰ χορέψῃ !

— Δὲν εἶνε τώρα ἐπάνω στὸ θέατρο ;

— Ὄχι. Θὰ βγῇ σὲ λίγο. Ἄ, νά την !

— Ποιὰ εἶνε ;

— Αὐτὴ ποὺ χορεύει ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν ἄλλη. Τὴν βλέπεις, ἡ πρώτη τοῦ μπαλέττου... Ἄχ, θεέ μου, πῶς στριφογυρίζει ! Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς κατορθώνουν καὶ γυρίζουν ἔτσι !

— Ναί, ναί, τὴν βλέπω... Εἶνε πολὺ χαριτωμένη...

— Χαριτωμένη, λέει ! Δὲν λὲς καλλίτερα ἀληθινὴ κοῦκλα !

***

Ἡ κυρὰ Μπισὼν διεκόπη ἐξαφνικά. Εἶχεν ἀνοίξει ἡ πόρτα ἑνὸς θεωρείου καὶ ἐνεφανίσθη μιὰ κυρία πολὺ ὡραία καὶ πολὺ κομψή. Κοντά της κάθησε στὸ θεωρεῖο ἕνας ψηλὸς ξανθὸς νέος, καμμιὰ τριανταριὰ ἐτῶν, ὁ ὁποῖος ἔβγαλε ἀμέσως τὰ κιάλια του καὶ ἄρχισε νὰ παρακολουθῇ τὸ χορὸ τοῦ μπαλέττου.

Ἡ κυρία μόλις κάθησε χαιρέτησε μὲ χαριτωμένη κλίσι τοῦ κεφαλιοῦ της ἕναν κοντὸ μελαχροινό, ποὺ καθόταν σὲ κάποιο ἀπέναντι θεωρεῖο, γεμάτο ἀπὸ μαῦρα φορέματα καὶ ἄσπρες γραβάτες.

— Αὐτὸς εἶνε ! εἶπε ἡ κυρὰ Μπισών.

— Ποιός ;

— Αὐτὸς ἐκεῖ ὁ ψηλὸς ξανθὸς ποὺ μπῆκε πρὸ ὀλίγου στὸ θεωρεῖο καὶ φαίνεται πολὺ ντιστεγκέ. Τὸν βλέπεις ;

— Ναί, τὸν βλέπω.

— Αὐτὸς εἶνε ὁ φίλος τῆς κόρης μου.

— Ὁ φίλος τῆς κόρη σας ;

— Τι ἤθελες νὰ γίνῃ, παιδί μου ; Ξέρεις τὶ μισθὸ παίρνει ἐδῶ στὴν Ὄπερα; Δυὸ χιλιάδες φράγκα, καί τὰ χίλια τῆς τὰ κρατοῦν γιὰ πρόστιμα. Καὶ ξέρεις τὶ ξοδεύει ; Κάπου διακόσιες χιλιάδες φράγκα τὸ χρόνο !

— Τόσα πολλά !

— Αἴ, μὰ βλέπεις, πρέπει νὰ κρατήσῃ τὴ θέσι της. Ἁμάξια, αὐτοκίνητα, μέγαρον, ὑπηρεσία... Θαῦμα εἶνε, μάλιστα, πῶς τὰ καταφέρνει κι' ἔτσι ! Κάποιος κύριος, βέβαια, ἔπρεπε νὰ πληρώνῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ἔξοδα ! Αἴ, λοιπὸν, αὐτὸς ὁ κύριος ἐκεῖ τὰ πληρώνει...

— Ὤ, κυρὰ Μπισών ! ὤ, κυρὰ Μπισών !

— Εἶσαι ἐπαρχιώτισσα, βέβαια, ἀκόμα μικρούλα μου, καταλαβαίνεις, ὅμως, μοῦ φαίνεται ἀπὸ κόσμο... Ἔτσι γίνεται παντοῦ... Λές, ὅμως, πῶς κυττάζει ὁ κόμης Μαριέττα μου !

— Ὁ κόμης :

— Ναί, εἶνε Κόμης. Τὴν τρώει μὲ τὰ μάτια του... τὴν λατρεύει, ξέρεις... Βάζω στοίχημα πῶς θἄθελε τώρα μέσα στὰ παρασκήνια νὰ μιλοῦσε λίγο μαζί της, τώρα ποὺ βγῆκε ἀπ' τὴ σκηνή... δὲν πάει, ὅμως, γιατὶ βρίσκεται μέσα σὲ κόσμο καὶ δὲν εἶνε διόλου σωστὸ νὰ παρατήσῃ τὴ γυναῖκα του μόνη στὸ θεωρεῖο...

— Τὴ γυναῖκα του !

— Ναί, τὴ γυναῖκα του. Ἡ γυναῖκα του εἶνε αὐτὴ πλάϊ του.

— Εἶνε παντρεμένος ; Μὰ τότε ἔχει δύο γυναῖκες !

— Ἔννοια σου καὶ στὸν καλὸ κόσμο ξέρουν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ὅλα μιὰ χαρά... Καὶ ἡ κόμησσα ἔκαμε ὅ,τι καὶ ἡ κόρη μου... Ἐπῆρε καὶ αὐτὴ ἕναν ἄλλον φίλο...

— Ὤ, κυρὰ Μπισών ! ὤ, κυρὰ Μπισών !

— Ἄ, νάτος αὐτὸς ὁ ἄλλος. Πάει νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν κόμητα. Ὁ καϋμένος καθόταν πάνω σ' ἀναμμένα κάρβουνα ! Θὰ φύγῃ τώρα, ἔννοια του, ὅμως, καὶ θὰ ξαναγυρίσῃ ! Ἡ ἴδια ἡ Μαριέττα θὰ τὸν στείλῃ πίσω. Εἶνε, βλέπεις, πολὺ λεπτὴ ἡ Μαριέττα. Λέει πάντα στὸν κόμητα : «Σὲ παρακαλῶ πολύ, φίλε μου, πρέπει νὰ εἶσαι ἁβρὸς μὲ τὴν κυρία σου ! Μεῖνε λίγο κοντά της στὸ θεωρεῖο σας !»

***

Ἐκεῖνος ποὺ μπῆκε τὴν ἴδια αὐτὴ στιγμὴ στὸ θεωρεῖο ἦταν ὁ κοντὸς μελαχροινὸς ὁ ὁποῖος εἶχε χαιρετήσει πρὸ ὀλίγου τὴν κόμησσα. Χαιρέτησε τὸν κόμητα μὲ ἐγκάρδιο χαιρετισμό.

— Ὤ, κυρὰ Μπισών ! ὤ, κυρὰ Μπισών ! ψιθύρισεν ἡ Οὐρσούλη. Τοῦ παίρνει τὴν γυναῖκα του καὶ ὅμως τοῦ δίνει τὸ χέρι του !

— Ἔτσι γίνεται πάντα στὸν καλὸ κόσμο.

— Δὲν εἶνε, ὅμως, διόλου ὥμορφος αὐτὸς ὁ κύριος. Ἡ κόμησσα μοῦ φαίνεται πολὺ κοντή..... Ὁ ἄντρας της εἶνε εὐμορφώτερος.....

— Καὶ βέβαια εἶνε. Ὁ ἄλλος, μάλιστα, ἔχει καὶ μιὰν ἀνυπόφορη χοντροκοπιά. Μὲ τὴν χοντροκοπιά του αὐτὴ ξετρελλαίνονται ὅλες ἡ ὅπως πρέπει κυρίες... Νά, δὲν σοῦ τὤλεγα ;... Φεύγει ὁ κόμης... Καὶ ὁ κοντὸς μελαχροινὸς κάθεται τώρα πίσω ἀπὸ τὴν κόμησσα... Ὁ κόμης εἶνε αὐτὴ τὴ στιγμὴ κοντὰ στὴ Μαριέττα στὰ παρασκήνια... Ἔτσι μπῆκαν ὅλα σὲ τάξι..

— Σὲ τάξι ; Ὤ, κυρὰ Μπισών ! ὤ, κυρὰ Μπισών !

— Τί τὰ θέλεις, παιδί μου ; Ὅσο κι' ἂν φωνάζῃς σὺ διαρκῶς : «ὤ, κυρὰ Μπισών» ἔχεις ἄδικο. Ἔτσι γίνεται παντοῦ. Τὰ ἴδια στὸ φωμποὺρ Σαὶν-Ζερμαίν, τὰ ἴδια στὸ Σωσὲ ντ' Ἀντέν, τὰ ἴδια καὶ στὴ δική μας συνοικία, στὴν Μπατινιόλ. Νά, καὶ στὸ σπιτι μας ἀκόμη αὐτὴ ἡ μεγάλη ράφτρα τοῦ δευτέρου πατώματος, μιὰ γυναῖκα ἔξυπνη καὶ δραστήρια πολύ, ποὺ ἔχει δικό της ἐργαστήριο κ' ἕνα σωρὸ κορίτσια ποὺ τῆς δουλεύουν εἶνε ξετρελλαμένη μὲ ποιὸν νομίζεις ;

— Μὲ ποιόν ;

— Μ' ἕναν παληάνθρωπο ποὺ περνᾷ ὅλη του τὴ ζωὴ στὴ «Λευκὴ Βασίλισσα» καὶ στὴν «Κόκκινη Σάλα»...

— Λευκὴ Βασίλισσα ; Κόκκινη Σάλα ; Τὶ παράξενα γυναικεῖα ὀνόματα !

— Δὲν εἶναι γυναῖκες αὐτές !

— Ἀλλὰ τὶ εἶναι λοιπόν ;

— Καλλίτερα μικρούλα μου, ποὺ δὲν τὰ ξέρεις καὶ αὐτά. Εἶναι Ντάσιγκ... Καὶ μήπως τὴν ἀγαπᾷ, τοὐλάχιστον, ὁ ἀθεόφοβος! Ἐνῶ αὐτὴ πηγαίνει νὰ τρελλαθῇ καὶ χάνει τὸν ὕπνο της. Αὐτὸς τὴν δέρνει, μάλιστα, μικρούλα μου, τὴν δέρνει !

— Ὤ ! κυρὰ Μπισών ! Ὤ ! κυρὰ Μπισών !

. . . .

— Ἡ παράστασις ἐτελείωσε καὶ ἡ δύο γυναῖκες ἔφυγαν ἀπὸ τὸ θέατρο.

Ἐνῶ ἀνέβαιναν πεζῇ πρὸς τὴν Μπατινιόλ, ἐξακολούθησαν νὰ φιλοσοφοῦν πάνω στὸ ἴδιο πάντα θέμα.

Σ' ὅλο τὸ δρόμο ἡ ὀπωροπώλις μὲ τὴν παληά της πεῖρα καὶ μὲ τὶς γνώσεις ποὺ εἶχεν ὅλων ὅσων ἀφοροῦσαν τὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐξηκολούθησε νὰ ἐξηγῇ στὴν νεαρὴ Οὐρσούλην τί ἦταν ἡ ἀνωτάτη Παρισινὴ ἀριστοκρατία.

Καὶ πολλὲς φορὲς οἱ διαβάται ἔκπληκτοι ἐστέκοντο κι' ἐγύριζαν πρὸς τὰ πίσω, ἔτσι ποὺ ἄκουγαν τὴν νεαρὴ ἐπαρχιώτισσαν ὑπηρέτρια νὰ ἐπαναλαμβάνῃ στερεότυπα μὲ τὴν ἴδιαν πάντοτε ἔκπληξιν :

— Ὤ, κυρὰ Μπισών ! ὤ, κυρὰ Μπισών !

Λουδοβῖκος Ἀλεβὺ

Απο Την
Ζωη
Των
Ατθιδων

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Ν. Α.

Σπιριτσιόζο ὕφος, μάτια γατίσια σὲ χρώματα εὐμετάβλητα, ποὺ συνδυάζονται ὡραῖα μὲ τὴν μελαγχροινὴ φυσιογνωμία της, σημειώνει ἀπουσία στὶς πλέον ἐκλεκτὲς κοσμικὲς δεξιώσεις, χορεύτρια κομψοτάτη καὶ ἀκούραστη, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιδεξιότης κυρίως γίνεται καταφανὴς ὅταν ἔχει ὡς «πάρτερ» τὸν ἀδελφό της — ἐξαιρετικὸν σαμπιὸν τοῦ χοροῦ, — τῆς ἀποδίδεται γενναία δόσις «σνομπίσμ», τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν γίνεται εὔκολα καταληπτὸν καὶ ἑπομένως δὲν κουράζει, χάρις στὸ πικάντικο καὶ γελαστὸ ὕφος ποὺ ἔχει συνήθως **Ἡ Μονταὶν**

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Θαυμάσιος ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὁ χορὸς τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας. Τοὺς προσκεκλημένους ἐδέχοντο ὁ Πρέσβυς καὶ ἡ κ. Κλεμὰν-Σιμὸν μὲ θαυμασίαν ἐσθῆτα μὼβ-σικλαμέν, ὡς καὶ ὁ πρῶτος γραμματεὺς κ. Μπλοντέλ. Αἱ ὡραῖαι στολαὶ τῶν Γάλλων καὶ Ἄγγλων ἀξιωματικῶν προσέδιδον πολὺ εἰς τὴν λαμπρότητα τῆς ἑσπερίδος.

— Παρευρίσκοντο : Ὁ στρατηγὸς Σὲρ Κόδρικτον, ὁ ταγματάρχης καὶ κ. Κόδρικτον μὲ κόκκινο περλέ, ὁ ναύαρχος Βαλλέτ, ὁ στρατηγὸς Ζιράρ, ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας καὶ Λαίδη Λώρρκιν μὲ λευκὴν περλέ, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἡ κ. Μιχαλακοπούλου μὲ ὡραίαν τουαλέττα μπλὲ νουΐ, ὁ πρέσβυς τῆς Πολωνίας καὶ ἡ κ. Γιούργεβιτς μὲ τουαλέττα ἀπὸ δαντέλλαν μαύρην, ὁ πρέσβυς τῆς Ἰταλίας Ἀρλόττα, ὁ ἐπιτετραμένος τῆς Ἑλβετίας καὶ ἡ κ. Μπρουᾶ μὲ λευκά, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἡ κ. Μαζαράκη μὲ περλὲ μπλέ, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ ἡ κ. Νικολούδη μὲ λευκά, ὁ ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Μεταξᾶς, ὁ ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Παπαναστασίου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Τσαλδάρη μὲ μπλὲ παστέλ, ὁ κ.Γ. Μερκούρης, ὁ στρατηγὸς ἡ κ, καὶ Δις Φραντζῆ μὲ μαῦρα, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Κ. Ἰζαΐλὼφ μὲ τουαλέττα ζωρζὲτ ἄσπρη μὲ σουὶτ μερουάρ, ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Κοντογιάννη μὲ βελοῦδο μπλὲ γκρί, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μπένση μὲ μαύρην ζωρζέττ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Σκουζὲ μὲ τουαλέτταν ἀμπρικό, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Γ. Μελᾶ μὲ σωμόν, ἡ κ. Π. Ἀργυροπούλου μὲ μώβ, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μεταξᾶ μὲ μπλὲ ρουᾶ, ὁ στρατηγὸς καὶ κ. Βλαχοπούλου, ὁ ναύαρχος ἡ κ. καὶ ἡ Δις Ν. Μακκᾶ, κ. καὶ κ. Ι. Πολίτη μὲ τουαλέτταν μαύρην καὶ ἀρζάν, ὁ ναύαρχος καὶ κ. Λοπρέστη μὲ σικλαμέν, οἱ κ. κ. Λαγουδάκης, Ἀνδρεάδης, Μαυρομιχάλης Β. Μελᾶς, Α. Βοῦρος, Η. Καυτατζόγλου, Σαλταφέρας. Μᾶνος, κλπ. κλπ.

— Τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην Κοὺμ-Κὰν καὶ μπρίτζ παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἀλ. Γρηγοριάδη, ἡ οἰκοδέσποινα κομψοτάτη μὲ φόρεμα βυσσινὶ καὶ λουλοῦδι στὸν ἴδιο τόνο.

— Μία ὡραία ἐμφάνισις τῆς Δος Λούνης Σωτηριάδη μὲ κρὲπ-σατὲν καὶ γκρέζ, τεχνικὸς συνδυασμὸς θαμποῦ καὶ γυαλιστεροῦ μεταξωτοῦ.

— Ἡ συντροφιὰ τοῦ Κοὺμ-Κὰν συντονισμένη σὲ μιὰ ἀλλεγροσύνη ἀδιάπτωτη, φιλοξενεῖται σ' ἕνα καλαίσθητο καὶ ἰδιότυπο σαλόνι ποὺ κυριαρχεῖ χρῶμα μπλὲ νουΐ.

— Παρευρέθησαν κ. καὶ Δις Χαροκόπου ἐλεγκάντικο σύνολον μπὲζ ροζέ, κ. καὶ κ. Βόγλη μπλὲ κοπενὰγκ φόρεμα καὶ μαντὼ καὶ μὲ γκρί, κ. καὶ κ. Ἀποστολίδη κρὲπ-ντὲ-σὶν βὲρ-ἀμὰντ σὲ τεχνιτὴ κοὺπ κ. καὶ κ. Δ. Χατζηαργύρη μὲ βελοῦδο γκρὶ-μπὲζ καὶ καπέλλο «τωπὲ» στὸν ἴδιο τόνο, πολὺ σὶκ σύνολον.

— Ἐν τῷ μεταξὺ μερικὰ ζεύγη δίνουν τὸ σύνθημα τοῦ χοροῦ, καὶ τὸ σαλόνι τοῦ χοροῦ καταλαμβάνεται ὡς ἐξ ἐφόδου καὶ χορεύεται ἕνα ζωηρότατο βάλτσερ τοῦ Στράουςς.

— Εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Πρεσβείαν τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν γεῦμα ἐπίσημον πρὸς τιμὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Ναυαρίνου. Ὁ πρέσβυς καὶ ἡ Λαίδη Λωραὶν ἐδέχοντο τοὺς καλεσμένους προσηνέστατα.

— Ἡ λαίδη Λωραὶν ἦτο ὑπὲρ ποτε ὡραία παρ' ὅλην τὴν θυσίαν τῆς χρυσῆς κόμης — μὲ λευκὴν κομψὴν τουαλέττα.

— Παρευρέθησαν πρέσβυς Γαλλίας καὶ ἡ κ. Κλεμὰν-Σιμὸν, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Κόδριγκτων Σὲρ Ἀλφρὲδ Κόδριγκτων καὶ ἡ σύζυγός του, ὁ ταγματάρχης Κόδριγκτων, ὁ Γάλλος ναύαρχος Βιαλέτ, ὁ κυβερνήτης τοῦ Γαλλικοῦ Λαμὸτ-Πικέ, ὑποναύαρχος Πιρὸ καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ «Ράμιλλις» πλοίαρχος Μπλοὺντ καὶ οἱ ὑπασπισταί των, ὁ ὑπουργὸς Ναυτικῶν κ. Μερλόπουλος, ὁ ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν καὶ ἡ κ. Μιχαλακοπούλου φέρουσα κομψὴν παριζιάνικην τουαλέττα, ὁ στρατηγὸς Ζιρὰρ, ναύαρχος καὶ ἡ κ. Ν. Μακκᾶ μὲ κομψὴν μαύρη τουαλέττα στρατηγὸς καὶ κ. Φραντζῆ, κ. Μαλλικόπουλος κ. ἄ.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴ πολυπληθὴς συγκέντρωσις στὰς ἱπποδρομίας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ «Γκρὰν-πρί».

— Ἰδιαίτεραι σιλουέττες ἡ κ. Ὀκάφρε μὲ μαῦρο κομψότατο φόρεμα γαρνιρισμένο μὲ μπάντες ἀπὸ «σιρὲ» ἐπίσης μαῦρο καὶ καπέλλο μαῦρο ἰδιότυπο, κ. Μαλτσινιώτη — θαῦμα κομψότητος μὲ σύνολον μπλὲ-κοπενὰγκ καὶ γκρί, κ. Δελαγραμμάτη φόρεμα ἐμπριμὲ καὶ μπλὲ-μαρὶν κομψότατο μαντώ, κ. Φιλαρέτου μαῦρο μαντὼ μὲ γκρὶ-γοῦνες, Δις Βεζανῆ κομψὸ τζάμπερ ρὸζ-ντὲ-μπουὰ, Δις Β. Φερεντίνου ὡραιότατον τζάμπερ γκρὶ-μπλὲ τζερζὲ μ' ἐνκρυστασιὸν κρὲπ-ντὲ-σὶν καὶ μαντὼ γκρὶ μὲ ρενὰρ ἀρζάν.

— Μία ἀσυναγώνιστη σιλουέττα ἦταν νεαρὰ Ἀμερικανὶς — συνοδευομένη ἀπὸ γνωστότατον καὶ ἐκλεκτὸν Ἀθηναῖον — Ἡ ὡραία Ἀμερικανὶς φοροῦσα ἕνα θαυμάσιο μαντὼ ἀπὸ μαῦρο ντρὰ γαρνιρισμένο μὲ γοῦνα πολύτιμον πτὶ-γκρὶ καὶ καπέλλο μαῦρο «τωπὲ» γαρνιρισμένο μ' ἕνα σὶκ φιόγγο ἀπὸ τὸ ἴδιο.

— Ἰδιαίτεραι ἐμφανίσεις ἦτο ἡ κ. Βαλσαμάκη μὲ πράσινο τζάμπερ καὶ μαύρη φοῦστα δύο βραχιόλια λεπτεπίλεπτα περασμένα στὸ πόδι κ. Μιράντα Θεοχάρη μὲ κομψὸ φόρεμα γκρὲζ σὲ δύο τόνους. Δις Ἀλίκη Θεοχάρη σύνολον κομψόν.

— Τὸ Σάββατον χορευτικὴ ἑσπερὶς εἰς τὴν Τουρκικὴν πρεσβείαν

Ἡ Μονταὶν

ΔΗΛΩΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἡ Διεύθυνσις τῶν περιοδικῶν «Μπουκέτου» καὶ «Οἰκογένεια» θέλουσα νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐρυτέραν ἐξάπλωσιν αὐτῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ νὰ καταστήσῃ ταῦτα γνωστὰ εἰς τοὺς ἁπανταχοῦ Ἕλληνας, ὑπεβίβασεν πρὸ μηνῶν τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἰς δραχ. 180, στὸ ἥμισυ δηλαδὴ τῆς ἀρχικῆς τοιαύτης. Ἡ ὑποβίβασις αὐτὴ τῆς συνδρομῆς. γινομένη ἐπὶ ζημίᾳ τῶν συφερόντων τῶν περιοδικῶν δὲν ἦτο μόνιμος.

Διὰ τοῦτο δηλοῦμεν σήμερον, δι' ὅσους εἰσέτι θέλουν νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς εὐκαιρίας καὶ νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὰ περιοδικά μας, ὅτι ἡ τιμὴ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς ἐκ δρ. 180 θὰ παραμείνῃ μόνον μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Δεκεμβρίου 1927. Μετὰ τὸ τέλος τῆς προθεσμίας αὐτῆς ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ θὰ γίνῃ καὶ πάλιν μία ἀγγλικὴ λίρα. Ὡς ἐκ τούτου συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, ὅπως ἐπωφεληθοῦν καὶ ἀποστείλουν τὰς συνδρομάς των, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1927, ἐξασφαλίζοντες οὕτω τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν τῶν ἀρίστων τῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πολλοὶ φίλοι μας, ἐκδηλώνοντες καὶ δι' ἔργων τὴν πρὸς τὰ περιοδικά μας ἀγάπην των, ἐφρόντισαν καὶ τὰ συνέστησαν εἰς τοὺς γνωστούς των, ἐγγράφοντες αὐτοὺς συνδρομητάς μας. Ἡ Διεύθυνσις τῶν περιοδικῶν «Μπουκέτο» καὶ «Οἰκογένεια» θέλουσα νὰ εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ τονώσῃ τὴν προσπάθειαν αὐτήν, ἀπεφάσισεν ὅπως στὸ ἑξῆς δίδει εἰς ἅπαντα ἐγγράφοντα ἕνα συνδρομητὴν ὡς δῶρον τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ «Μπουκέτου» τοῦ 1926, εἰς τὸν ἐγγράφοντα 2 συνδρομητὰς τὰ Ἡμερολόγια τοῦ 1926 καὶ 1927 καὶ εἰς τὸν ἐγγράφοντα 3 συνδρομητάς τὰ Ἡμερολόγια 1926—1927 καὶ ἕνα τόμον τῆς Βιβλιοθήκης μας ἐκ τῶν τιμωμένων δρ. 12 κατ' ἐκλογήν.

ΠΑΡΑΔΟΞΕΣ ΚΙ' ΑΛΛΟΚΟΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Ὁ Σατανᾶς ποὺ θέλει ν' ἀρραβωνιαστῇ μ' ὅλα τὰ κορίτσια τῆς ὑφηλίου! Διατὶ ρίχνουμε στὶς γαμήλιες πομπὲς ρύζι καὶ στάρι. Ὁ θυμὸς τοῦ Διαβόλου. Ὁ Διάβολος παραδόπιστος!... Τὸ παράξενο δένδρο τοῦ Ρόλλεστον. Τί γίνεται στὴν Ἀνατ. Ἀφρική. Ὑπὸ ἁψίδα ξιφῶν. Πῶς ξεγελοῦν τὸν Διάβολο στὴν Δυτ. Ἀφρική. Καβάλλα στὸν ἄντρα της!... Ὁ Τωβίτ, ἡ Σάρρα, ὁ Ἀσμοδαῖος καὶ ὁ ἀρχάγγελος Ραφαήλ

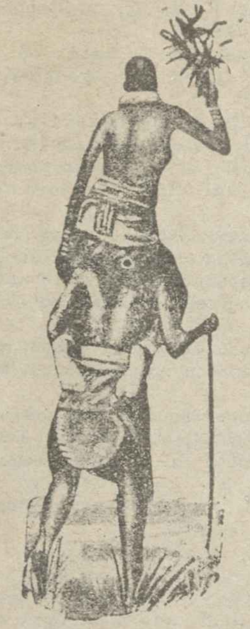

Καβάλλα στὸν ἄντρα της!...

Ξέρετε γιατὶ σ' ὅλες σχεδὸν τὶς χῶρες τῆς γῆς ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ φορῇ ἡ νύφη τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου της λευκὸν πέπλο; Γιὰ νὰ μὴν τὴν ἀναγνωρίσῃ ὁ διάβολος καὶ τὴν ἁρπάξῃ!...

Ὑπάρχει δηλαδὴ μιὰ παναρχαία πατροπαράδοτος πρόληψις διαδεδομένη σ' ὅλες τὶς φυλὲς τοῦ κόσμου, κατὰ τὴν ὁποία ὁ διάβολος θέλει νὰ κάμῃ γυναίκα του κάθε ὡραία κόρη ποὺ γεννιέται στὸν κόσμο. Τὴν ἡμέρα λοιπὸν ποὺ θὰ γεννηθῇ μιὰ κόρη, ὁ Σατανᾶς παρουσιάζεται ἀόρατος πλάϊ στὸ λίκνο της, τὴν καπαρώνει γιὰ γυναίκα του καὶ τὴν θεωρεῖ πλέον νόμιμη ἀρραβωνιαστικιά του! Ὅταν δὲ ἡ κόρη μεγαλώσει καὶ κάμει τοὺς γάμους της, ὁ διάβολος ἔξω φρενῶν γιὰ τὴν ἀπιστία της αὐτή, παρίσταται ἀόρατος στὴν τελετὴ καὶ καραδοκεῖ τὴν κατάλληλη στιγμὴ γιὰ νὰ τὴν ἁρπάξῃ καὶ νὰ τὴν πάῃ στὸ ὑπόγειο παλάτι του!

Γιὰ νὰ κρύψουν λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι τὴν νύφη ἀπὸ τὸν διάβολο καὶ γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουν νὰ τὴν ἀναγνωρίσῃ καθιέρωσαν, ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, τὸν νυφικὸ πέπλο... Στὴν ἀρχαιότητα μάλιστα ὁ πέπλος τῆς νύφης ἦταν τόσο πυκνὸς ποὺ δὲν μποροῦσε κανείς, ὁσονδήποτε κοντά της καὶ ἂν βρισκόταν, νὰ διακρίνῃ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου της, καὶ τὶς γραμμὲς τοῦ σώματός της.

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ἡ πρόληψη αὐτὴ ἄρχισε νὰ λησμονεῖται. Ὁ νυμφικὸς ὅμως πέπλος ἔμεινε στόλισμα τῆς νύφης, ὡς σύμβολο τοῦ γάμου, καταστὰς μὲ τὸν καιρὸ πλέον ἀραιός...

***

Ἡ πρόληψις αὐτὴ ἐπικρατοῦσε στὶς περισσότερες χῶρες τῆς Εὐρώπης κατὰ τὸν Μεσαίωνα. Σὲ πολλὰ μάλιστα μέρη ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπικρατῇ ἀκόμη καὶ σήμερα, ἔγινε μάλιστα αἰτία διαφόρων γαμηλίων συνηθειῶν, ἡ ὁποῖες δὲν ἔχουν ἄλλον προορισμὸ παρὰ νὰ προφυλάξουν τὴν νύφη ἀπὸ τὸν διάβολο.

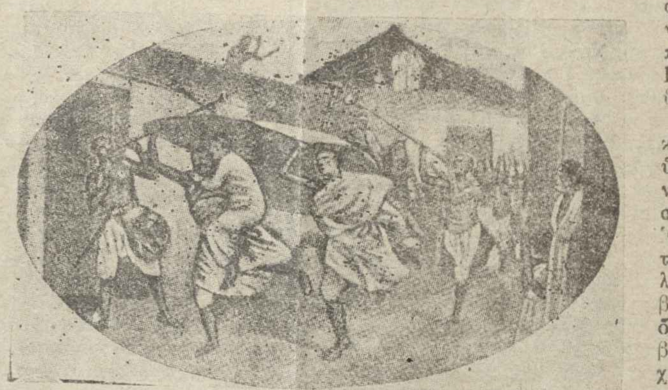

Ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν σαλπίγγων.

Σὲ πολλὲς ἐπαρχίες τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, στὰ Σλαυϊκὰ κράτη, ὅπως καὶ στὴν Ἑλλάδα συνηθίζεται νὰ ραίνουν τοὺς νεονύμφους μὲ ρύζι, μὲ κουφέτα καὶ μὲ κόκους σιταριοῦ, τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου. Οἱ νεώτεροι νομίζουμε ὅτι τὸ ρύζι καὶ τὸ σιτάρι σκορπίζονται στὸ πέρασμα τῆς πομπῆς τοῦ γάμου, ἁπλῶς γιατὶ συμβολίζουν τὴν γονιμότητα. Δὲν ἔχει ὅμως ἔτσι τὸ πρᾶγμα. Ἡ συνήθεια αὐτὴ εἶνε συνέπεια τῆς ἀνωτέρω προλήψεως. Στὰ παληὰ χρόνια ἐπίστευαν πως ὁ διάβολος φοβᾶται ἐξαιρετικὰ τὸ ρύζι καὶ τὸ σιτάρι. Γι' αὐτὸ ἔραιναν μ' αὐτὰ τοὺς νεονύμφους γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὸν διάβολο νὰ τοὺς πλησιάζῃ.

Ἄλλοι πάλιν λαοὶ μεταχειρίζονται διαφορετικοὺς τρόπους γιὰ νὰ ἀπομακρύνουν τὸν διάβολο ἀπὸ τὴν γαμήλιον πομπήν.

Οἱ Κινέζοι καταφεύγουν εἰς ἕνα ἀρκετὰ περίεργο μέσον σχετικῶς. Ἐπειδὴ πιστεύουν ὅτι ὁ διάβολος εἶνε τρομερὰ φιλοχρήματος σκορπίζουν γύρω ἀπὸ τοὺς νεονύμφους μετάλλινα νομίσματα, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ὁ διάβολος ἀκούοντας τὸν κρότο τους θὰ σταθῇ νὰ τὰ μαζέψῃ. Ἔτσι οἱ νεόνυμφοι βρίσκουν καιρὸ καὶ τοῦ ξεφεύγουν! Ἐννοεῖται ὅτι τὰ νομίσματα αὐτὰ δὲν τὰ μαζεύει ὁ διάβολος, ἀλλὰ διάφοροι φτωχοί, οἱ ὁποῖοι τρέχουν πίσω ἀπὸ κάθε γάμο.

***

Σ' ἄλλες πάλιν χῶρες σώζεται ἀκόμη μιὰ γραφικὴ μεσαιωνικὴ συνήθεια. Οἱ φίλοι τῶν νεονύμφων παρατάσσονται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ αὐτῶν καὶ διασταυρώνουν πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους τὰ σπαθιά τους, κάνοντας ἔτσι τὸν λεγόμενον «ἀτσαλένιον σταυρωτὸ θόλο», κάτω ἀπὸ τὸν ὁποῖον περνᾶ ὁ γαμπρὸς καὶ ἡ νύφη, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ περάσῃ φυσικὰ καὶ ὁ διάβολος.

Στὸ Ρόλλεστον τῆς Ἀγγλίας ὑπάρχει ἕνα παράξενο δένδρο, τοῦ ὁποίου ὁ κορμὸς χωρισμένος, ἀπὸ τὸ ἔδαφος ἕως ἕνα σημεῖο, σὲ δύο ἀποτελεῖ ἕνα εἶδος φυσικῆς πόρτας. Οἱ κάτοικοι τοῦ Ρόλλεστον πιστεύουν ὅτι ὁ διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν πόρτα γιατὶ τὴν ἔχει φτειάσει ὁ Θεός! Γι' αὐτὸ κάθε νύφη εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ περάσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν κορμὸ τοῦ δένδρου, αὐτοῦ. Ἔτσι χάνει ὁ διάβολος τὰ ἴχνη της.

Σὲ ὡρισμένες φυλὲς τῆς Ἀνατολ. Ἀφρικῆς τὴν ὥρα τοῦ γάμου ὁ γαμπρὸς κουβαλάει τὴν νύφη στὴν ἀγκαλιά του, κρατῶντας την μὲ τὸ ἀριστερό του χέρι, ἐνῶ μὲ τὸ δεξί του ἀνεμίζει ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι της ἕναν μεγάλο πέπλο. Συγχρόνως οἱ φίλοι τοῦ γαμπροῦ τρέχουν γύρω του φυσῶντας μακρουλὲς σάλπιγγες καὶ κάμνοντας τρομερὸ θόρυβο ... γιὰ νὰ τρομοκρατήσουν τὸν διάβολο καὶ νὰ τὸν κάνουν νὰ φύγῃ!

Ἀλλὰ τὴν παραδοξώτερη σχετικὴ συνήθεια τὴν ἔχει ἡ φυλὴ Κουγιάμα τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς.

Ἐκεῖ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου εἶνε ἁπλουστάτη.

Μόλις ὁ ἱερεὺς κηρύξῃ τοὺς νεονύμφους ἑνωμένους στὴ ζωὴ καὶ στὸν θάνατο, αὐτοὶ σκέπτονται πειὰ πῶς νὰ ξοφλήσουν καὶ μὲ τὸ διάβολο. Κ' ἐπειδὴ νομίζουν πὼς δὲν εἶναι εὔκολο νὰ τὸν φοβίσουν μὲ σαλπίσματα, προσπαθοῦν νὰ τὸν πείσουν ὅτι δὲν ἔχασε καὶ πολὺ ποὺ δὲν παντρεύθηκε τὴν νειόνυφη. Πρὸς τοῦτο μεταχειρίζονται τὸ ἀκόλουθο τέχνασμα:

Μόλις τελειώσῃ τὸ μυστήριο ἡ νύφη κάνει μιὰ ζωηρὴ σκηνὴ στὸν ἄνδρα της, ὑποκρίνεται τὴν ἰδιότροπη καὶ τὴν γκρινιάρα καὶ τοῦ ζητάει νὰ τὴν κουβαλήσῃ στοὺς ὤμους του ὡς τὸ σπίτι της! Ὁ γαμπρὸς παίζει κι' αὐτὸς τὸν ρόλο του, ἀρνεῖται, φωνάζει, ἀπειλεῖ καὶ τέλος σκύβει τὴν φορτώνεται καὶ τραβᾶνε γιὰ τὸ σπιτικό τους!... Ἐπειδὴ ὅμως φοβοῦνται μήπως τοὺς πάρῃ ὁ διάβολος στὸ κοντό, ἡ νύφη κρατάει στὸ χέρι της ἕνα δεμάτι τσουκνίδες καὶ σ' ὅλη τὴν διαδρομὴ χτυπάει μ' αὐτὸ τὸν ἄντρα της ἀλύπητα, βρίζοντάς τον συγχρόνως καὶ φοβερίζοντάς τον. Κάθε τόσο δὲ τοῦ ἐπαναλαμβάνει: «Αὐτὰ δὲν εἶνε τίποτα! Ὅταν θὰ φτάσουμε στὸ σπίτι θὰ δῇς τί θὰ σοῦ κάνω!...»

Φυσικά, ὁ Διάβολος βλέποντας τὸ χάλι τοῦ γαμπροῦ εὐχαριστιέται ποὺ δὲν πῆρε γυναίκα του μιὰ τέτοια στρίγγλα καὶ φεύγει...

***

Ὅλες αὐτὲς ἡ συνήθειες—ὅσο παράξενες καὶ ἂν φαίνωνται—ὀφείλονται στὴν ἴδια παναρχαία πρόληψι, ἡ ὁποία ἀναφέρεται καὶ στὸ «*Τομπίτ*», ἕνα ἀπὸ τὰ ἀπόκρυφα κείμενα τῆς Βίβλου, ἀναφέρει πῶς ὅταν παντρεύτηκαν ὁ Τωβὶτ καὶ ἡ Σάρρα θύμωσαν τὸν Διαβολο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς Σάρρας καὶ ἤθελε νὰ τὴν κάνῃ γυναίκα του. Ὁ Διάβολος αὐτὸς λεγόταν Ἀσμοδαῖος καὶ εἶχε κάμει νὰ πεθάνουν τὴν πρώτη νύχτα τοῦ γάμου τους, ἑφτὰ νέοι, ποὺ τόλμησαν νὰ παντρευτοῦν τὴν Σάρρα.

Ὁ Τωβὶτ δὲν ἐφοβήθηκε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν Ἀσμοδαῖο. Ὁ ἀρχάγγελος Ραφαὴλ τοῦ εἶχε ὑποδείξει πῶς θὰ νικοῦσε τὸν Σατανᾶ. Νὰ κάψῃ μέσα στὴν νυφικὴ κρεββατοκάμαρη, τοῦ εἶπε τὴν καρδιὰ καὶ τὸ συκώτι ἑνὸς ψαριοῦ καὶ νὰ μείνῃ τρεῖς νύχτες προσευχόμενος, πάνω στὴ στάχτη του...

Ὁ Τωβὶτ ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὴν συμβουλὴ τοῦ ἀρχαγγέλου καὶ πέτυχε. Παντρεύτηκε τὴ Σάρρα κ' ἔζησε μαζύ της εὐτυχισμένος. Ὁ Ἀσμοδαῖος δὲν τὸν ἐνόχλησε ποτέ..

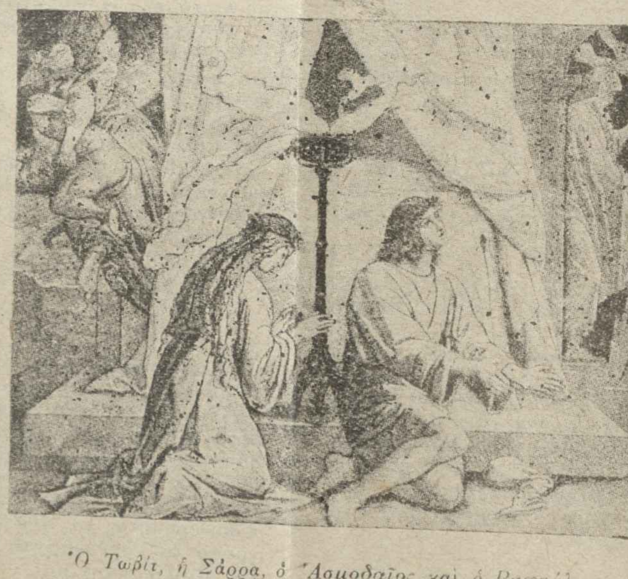

Ὁ Τωβίτ, ἡ Σάρρα, ὁ Ἀσμοδαῖος καὶ ὁ Ραφαήλ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

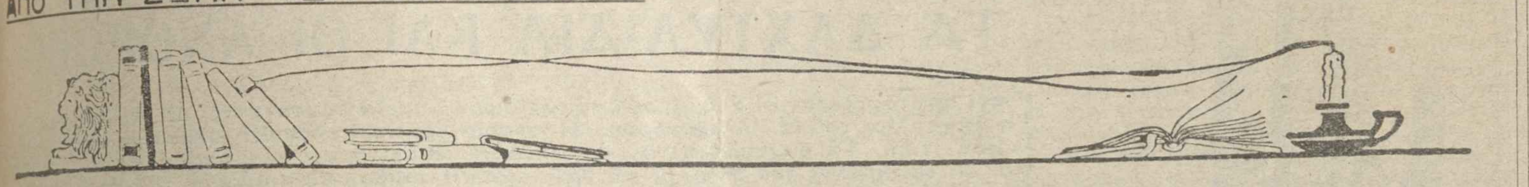

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὴν ἴδια βραδιά, ὅμως, ποὺ ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους—ὅλα, εἶχαν ἔρθη τυχερὰ-βρέθηκα μπροστὰ σὲ μιὰ μοναδικὴ ἐπιτυχία. Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ φωτογραφία τοῦ Παπαδιαμάντη, ἡ πρώτη, ποὺ εἶχε κάνη στὴ ζωή, δημοσιεύτηκε, μεγαλωμένη, σὲ ὁλοσέλιδο hors texte, στὰ «Παναθήναια». Καὶ ἡ ἐντύπωση γενικὰ στάθηκε καταπληκτική.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν εἰκόνα βρίσκεται ὁλόκληρος ὁ Παπαδιαμάντης. Καὶ ἀμφιβάλλω ἂν ἕνας ζωγράφος ἢ ἕνας γλύπτης θὰ μποροῦσε νὰ τὸν ἀποδώσῃ ποτὲ τόσο ὁλοκληρωτικὰ καὶ τόσο τέλεια, μὲ τὴν ἔμπνευσή του καὶ τὴ τέχνη του, ὅσον τὸν ἀπέδωκε, ἀπὸ τυχαῖα ἐντελῶς περιστατικὰ — τυχαῖα τάχα μόνο; — ὁ ἄψυχος φακός.

Ὁ ζωγράφος ἢ ὁ γλύπτης ποὺ θὰ θελήσῃ ποτὲ ν' ἀναστήσῃ στὰ Ἠλύσια τῆς Τέχνης τὴν ἀσκητικὴ μορφὴ τοῦ μεγάλου μας διηγηματογράφου, μόνο ἀντιγράφοντας τὴ φωτογραφία αὐτή, ποὺ εἶνε ἴδια ἡ ζωή, στὴν πιὸ ἐσωτερική της ἐμφάνιση, θὰ μπορέσῃ νὰ δώσῃ ἕνα ἔργο ἀλήθειας καὶ δικαιοσύνης.

***

Ἡ τελευταία φορά, ποὺ εἶδα τὸν Παπαδιαμάντη ἦτανε, ὅπως εἶπα παραπάνω, λίγες μέρες πρὶν φύγει γιὰ τὴ Σκιάθο, γιὰ νὰ μὴν ξαναγυρίσῃ πιά. Μὲ μιὰ γιορτή, ποὺ εἴχαμε δώση στὸν «Παρνασσό», ὑπὸ τὴν προστασία τῆς πριγκηπέσσας Μαρίας Βοναπάρτη τοῦ Γεωργίου, ὅπου, ὕστερ' ἀπὸ τὸν κ. Καλαμάνο, εἶχα πεῖ κ' ἐγὼ λίγα λόγια γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Σκιαθίτη διηγηματογράφου, εἴχαμε μαζέψη λίγα χρήματα, προωρισμένα γιὰ νὰ μπῇ ὁ Παπαδιαμάντης, σὲ κάποια κλινική. Ὁ ἀλκοολισμός, ποὺ τὸν εἶχε καταβάλη σὲ μεγάλο βαθμό, ἀπαιτοῦσε μιὰ συστηματικὴ θεραπεία. Ξαναπῆγα στὴ Δεξαμενή, μὲ τὸ φίλο Ἀλέκο Μαυρουδῆ, ποὺ εἶχα ἐργασθῆ μ' ἕναν ἐξαιρετικὸ ζῆλο γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς γιορτῆς, νὰ τοῦ ποῦμε πὼς ὑπῆρχαν ἀρκετὰ χρήματα στὴ διάθεσή του καὶ νὰ τὸν πείσουμε νὰ μπῇ σὲ κάποια κλινική. Δακρυσμένος ἔσκυψε—γέρος αὐτὸς καὶ ἄρρωστος—νὰ μοῦ φιλήσῃ τὸ χέρι ἀπὸ εὐγνωμοσύνη. Ποτὲ δὲν αἰσθάνθηκα μεγαλύτερη συγκίνηση στὴ ζωή μου. Τράβηξα μὲ βία τὸ χέρι μου καὶ τοῦ ἔκανα, μὲ τρόπο, τὴν πρόταση γιὰ τὴν κλινική.

— Ὄχι νοσοκομεῖο... μοῦ εἶπε ἱκετευτικά. Οἱ νοσοκόμοι εἶνε εἴρωνες.

Εἶχε τὸ φόβο μήπως οἱ νοσοκόμοι τὸν εἰρωνευθοῦν γιὰ τὴν αἰτία τῆς ἀρρώστειας του.

— Καλύτερα στὴν πατρίδα... πρόσθεσε. Νὰ πεθάνω κοντὰ στοὺς δικούς μου.

Ἀντίκρυζε τὸ θάνατο, ποὺ ἔνοιωθε πιὰ τὴν παγωμένη του πνοή, μὲ τὴ γαλήνη τοῦ μεγάλου χριστιανοῦ.

— Στὴν πατρίδα... ξαναεῖπε.

Θὰ ἦτανε σκληρὸ καὶ μάταιο νὰ τοῦ ἀντισταθῇ κανείς.

— Ὅπως ἀγαπᾶς, Ἀλέξανδρε.

Σὲ λίγες μέρες ἔφευγε γιὰ τὴ Σκιάθο καὶ τὴν αἰωνιότητα.

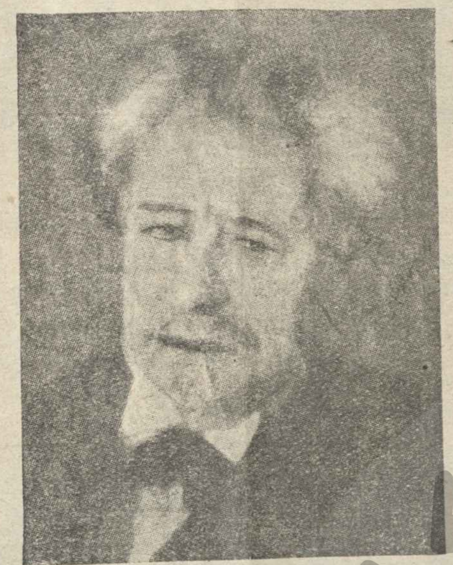

Γκεόργκε Μπραντὲς

VII

ΠΟΤΕ ΓΝΩΡΙΣΑ ΤΟΝ ΓΚΕΟΡΓΚΕ ΜΠΡΑΝΤΕΣ

Τὸν Μάρτη τοῦ 1922 εἶχε φτάσει στὰς Ἀθήνας ὁ Γκεόργκε Μπραντές. Ὅταν στοὺς φιλολογικοὺς κύκλους τῆς «Τέχνης» καὶ τοῦ «Περιοδικοῦ μας» μιλούσαμε, γιὰ τὸν ἄγνωστο ἀκόμα τότε στοὺς πεφωτισμένους Ἀθηναίους μεγάλο Σκανδιναβὸ κριτικό, ποὺ μᾶς εἶχε πρωτοφανερωθῇ τότε καὶ ποὺ μιλούσαμε γι' αὐτὸν καὶ ἀναφέραμε τὸ ὄνομά του στὰ ἄρθρα μας, σὰν νὰ τὸν εἴχαμε ἀνακαλύψη, δὲ φανταζόμουνα ποτὲ πὼς θὰ μοῦ δοθῇ ποτὲ ἡ εὐτυχία νὰ τοῦ σφίξω τὸ χέρι καὶ νὰ περάσω μαζύ του δυὸ ὧρες, μιλῶντας γιὰ σοφὰ καὶ εὔθυμα πράγματα, γύρω ἀπὸ ἕνα φιλικὸ τραπέζι. Οἱ εὐτυχίες ὅμως, ποὺ λιγώτερο περιμένει κανεὶς εἶνε ἀκριβῶς ἐκεῖνες, ποὺ ἔχει κανεὶς περισσότερες ἐλπίδες ν' ἀποχτήσῃ. Τὸ μεγάλο λαχεῖο, ποὺ δὲν ἔπαυσα ποτὲ νὰ τὸ περιμένω σὲ ὅλη μου τὴ ζωή, δὲν μοῦ ἔπεσε ποτέ. Ὁ Μπραντὲς μοῦ ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Ὅταν διάβασα στὶς ἐφημερίδες, ὅτι ὁ μεγάλος Σκανδιναβὸς—τὸ μεγαλύτερο κριτικὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας—ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, δὲ φαντάσθηκα ποτέ, πὼς θὰ λάβω τὸ θάρρος νὰ τὸν ἀντικρύσω. Δὲν ἦτανε μόνο ὁ θαυμασμός μου γι' αὐτὸν ποὺ μ' ἔκανε νὰ φοβοῦμαι, μὴ χάσω μπροστά του τὰ λόγια μου, ὅπως τὰ χάνομε μπροστὰ στὴ γυναῖκα, ποὺ ὑπερβολικὰ θαυμάζουμε. Ἦτανε καὶ τὸ λεπτὸ εἰρωνικό του πνεῦμα,—εἶχα κάποια ἰδέα γι' αὐτὸ ἀπὸ τὰ ἔργα του καὶ τὰ ἀνέκδοτά του—ποὺ μὲ τρομοκρατοῦσε. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ποὺ τὸν φανταζόμουνα κακὸ καὶ δύστροπο, κατὰ βάθος, ὅπως φανταζόμαστε ὅλους τοὺς κριτικούς, μοῦ ἔκανε φόβο. Καὶ ἔτσι, ἀποφάσισα νὰ μείνω, καὶ μετὰ τὴν παρουσία του στὰς Ἀθήνας, ὁ μακρυνὸς θαυμαστής του, ποὺ ἤμουνα καὶ πρίν.

Τοὺς φόβους μου αὐτοὺς τοὺς δυνάμωσε περισσότερο τὸ περίφημο περιστατικὸ τῶν κορέων, ποὺ τὸν ἔκαναν πασίγνωστο καὶ στοὺς πιὸ ἀνίδεους Ἀθηναίους, τὴ δεύτερη ἡμέρα τοῦ ἐρχομοῦ του, ὅπως δὲν εἶχεν κάνη τὰ ἔργα του. Θυμοῦνται ὅλοι τὸ περίφημο αὐτὸ περιστατικό. Ὅλες οἱ ἐφημερίδες τῶν Ἀθηνῶν, μαζὺ μὲ τὴν εἴδηση τοῦ ἐρχομοῦ του, ἔγραφαν, ὅτι ὁ «ἐπιφανὴς μας ξένος» εἶχε καταφυγωθῇ ἀπὸ τοὺς κορέους σ' ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ξενοδοχεῖα, ποὺ εἶχε κατσικήσῃ, ὅτι, καταγανακτησμένος ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα αὐτή, ἐπρόκειτο νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου του, μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία, ποὺ θὰ τοῦ παρουσιαζόταν, χωρὶς νὰ ἰδῇ οὔτε τὸν Παρθενῶνα καὶ ὅτι, μὲ λίγα λόγια, «μᾶς ἔψαλλε τὸν ἀναβαλλόμενο». Μὲ τέτοια κριτική, ποὺ εἴχαμε λάβει ἀπὸ τὸ μεγάλο μας ξένο, ποιὸς νὰ τολμήσῃ νὰ τὸν ἀντικρύσῃ; Χωρὶς ἄλλο, θὰ μᾶς ἔβλεπε ὅλους σὰ βρωμερὰ ζωΰφια. Ἐπὶ τέλους ἀνακατεύθηκαν Ἀρχὲς καὶ Ἐξουσίες, τοῦ βρῆκαν ἄλλο ξενοδοχεῖο, μὲ ἐγγύηση, ὅτι δὲν ἔχει κορέους—τὴν πρώτη νύχτα ἐβεβαίωσε πὼς δὲν εἶχε κλείσῃ μάτι-καὶ ἔτσι ἀποφάσισε νὰ μείνῃ ἀκόμα λίγες ἡμέρες. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; Σὲ ὅλους τοὺς δημοσιογράφους, ποὺ πῆγαν νὰ τοῦ πάρουν συνεντεύξεις, τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας του ἦταν οἱ κορέοι. Νόμιζε κανείς, πὼς δὲν εἶχε δῆ τίποτε ἄλλο στὴ γῆ τῶν θεῶν ἀπὸ κορέους. Ἔτσι ἂν ἡ πρώτη ἐντύπωση, ποὺ ἔλαβε ὁ ἴδιος ἤτανε οἱ ἑλληνικοὶ κορέοι, ἡ πρώτη ἐντύπωση, ποὺ ἔδωκε, ἤτανε ἐντύπωση ἑνὸς γεροπαράξενου γκρινιάρη, ἀνυπόφορου καὶ ἀπλησίαστου. Μὲ τέτοια ἐντύπωση, ἂν εἶχα καὶ κάποια ἀμυδρὴ ἐλπίδα νὰ τὸν γνωρίσω, τὴν ἔχασα κι' αὐτή.

Ἔξαφνα, ἕνα πρωΐ, κάποιος φίλος ἦρθε νὰ μὲ ρωτήσῃ ἂν θέλω νὰ λάβω μέρος σὲ κάποιο ἐξοχικὸ γεῦμα ποὺ λίγοι συνάδελφοι ἐπρόκειτο νὰ δώσουν στὸ Μπραντές, σὲ κάποιο ξενοδοχεῖο τῆς Κηφισιᾶς.

— Δέχτηκε; ρώτησα μὲ ἀπορία.

— Δέχτηκε... μοῦ εἶπε.

— Μοῦ ἐγγυᾶσαι πῶς δὲ θὰ μᾶς φάῃ;

— Τέλος πάντων, ἢ θὰ μᾶς φάῃ ἢ θὰ τὸν φᾶμε...

Ἐδέχτηκα, ὄχι χωρὶς κάποια ἀνησυχία.

***

Τὸ ἄλλο μεσημέρι στὸ Κεφαλάρι ἔξη-ἑπτὰ ὅλοι-ὅλοι, ἀντιπροσωπεύοντες τὸν κόσμο τῶν διανοουμένων Ἀθηνῶν—δὲν κατωρθώθη νὰ μαζευτοῦμε περισσότεροι—περιμέναμε στὴ βεράντα τοῦ ξενοδοχείου τὸν μεγάλο μας καλεσμένο, ποὺ ἀργοῦσε νὰ φτάσῃ. Ἐπὶ τέλους, ἕνα αὐτοκίνητο φάνηκε, μέσα σὲ μιὰ ἀποθέωση σκόνης, νὰ πλησιάζῃ στὸ ξενοδοχεῖο. Καὶ σὲ λιγάκι πηδοῦσε ἀπ' αὐτὸ ἕνα ζωηρότατο γεροντάκι, μαζὺ μὲ μιὰ νέα, ποὺ, ὅπως μᾶς τὴ σύστησε, ἤτανε ἡ ἀνηψιά του, ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε στὸ ταξίδι του. Μᾶς ἔσφιξε μὲ ἐγκαρδιότητα τὰ χέρια, μᾶς δικαιολόγησε τὴν ἀργοπορία του καὶ δὲν μᾶς ἔφαγε. Αὐτός, λοιπόν, ἦταν ὁ τρομερὸς γεροπαράξενος; Ἀλλὰ ἀγαθώτερο παιδὶ δὲν εἶχα ἰδῆ στὴ ζωή μου.

Δύο ὧρες, ποὺ πέρασαν μαζί του, γύρω ἀπὸ ἕνα τραπέζι ἐντελῶς οἰκογενειακό, χωρὶς καμμιὰ ἐπισημότητα, στάθηκαν γιὰ ὅλους ὧρες ἀλησμόνητες. Θελκτικώτερο σύντροφο ἀπὸ τὸν μεγάλον αὐτὸ σοφὸ δὲν μπορούσαμε νὰ ὀνειρευθοῦμε.

(Ἀκολουθεῖ)

Παῦλος Νιρβάνας

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΤΑ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

Γιατὶ πρωτοφόρεσαν οἱ ἄνθρωποι δαχτυλίδια. Σημεῖα ταυτότητος. Δαχτυλίδια σφραγῖδες. Τὸ δαχτυλίδι τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ἡ ἱστορία τοῦ τυραννου Πολυκρατους καὶ τοῦ δαχτυλιδιοῦ του. Τὰ δαχτυλίδια τῶν ἀρραβώνων. Ἡ ἐπιγραφὲς τῶν δαχτυλιδιῶν. Στὸ Βυζάντιο. Οἱ ἀρραβῶνες τοῦ Δόγη μὲ τὴ θάλασσα. Ἡ συμβολικὴ σημασια τῶν δαχτυλιδιῶν. Τὸ δαχτυλίδι τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἡ σφραγισις τῶν συνθηκῶν. Δαχτυλιδια φυλαχτα, κ.λ.π.

Ἐρωτήσατε ποτὲ τὸν ἑαυτό σας, κοιτάζοντας τὸ δαχτυλίδι ποὺ ἔχετε στὸ χέρι σας, τί ἔκανε τὸν ἄνθρωπο νὰ περάσῃ ἕνα ἢ καὶ περισσότερα δαχτυλίδια σιὰ δάχτυλά του; Ἡ ἰδέα τοῦ στολισμοῦ; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω, ὁ Πάπας, οἱ ἐπίσκοποι, πολλὲς ἱερωμένες γυναῖκες, στοὺς ὁποίους ἀπαγορεύονται τὰ κοσμήματα, φοροῦν κι' αὐτοὶ δαχτυλίδια καὶ μάλιστα πλουσιώτατα. Ἐξ ἄλλου ὁ στολισμὸς εἶνε ἕνα πρᾶγμα ἔνστικτο. Οἱ ἄγριοι τῶν διαφόρων μερῶν δὲν ἐπερίμεναν τοὺς πρώτους Εὐρωπαίους ἐξερευνητὰς γιὰ νὰ φορέσουν διάφορα στολίδια καμωμένα ἀπὸ πολύχρωμες καὶ ἄτεχνες πέτρες. Τὰ ἐφοροῦσαν καὶ προηγουμένως. Δαχτυλίδια ὅμως δὲν εἶχαν στὰ χέρια τους ὅπως δὲν ἐφοροῦσαν δαχτυλίδια καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁμήρου. Τὰ δαχτυλίδια ἐπενοήθησαν ἀπὸ ἀνθρώπους ἐξαιρετικὰ πολιτισμένους γιὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν σὲ κάποια ἀνάγκη.

«Ποιὰ ἀνάγκη, θὰ ρωτήσετε ἔκανε τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπινοήσουν τὰ δαχτυλίδια;» Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἔχῃ κανεὶς πάντοτε ἐπάνω του κἄτι ποὺ νὰ πιστοποιεῖ τὴν ταυτότητά του καὶ ἕνα μέσον ποὺ νὰ καθιστᾶ ἐπίσημες ὅλες τὶς πράξεις του. Δηλαδὴ ἀρχικῶς τὰ δαχτυλίδια ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς σφραγίδες, κατόπιν, μὲ τὸν καιρό, ἐξελίχθησαν σὲ κοσμήματα.

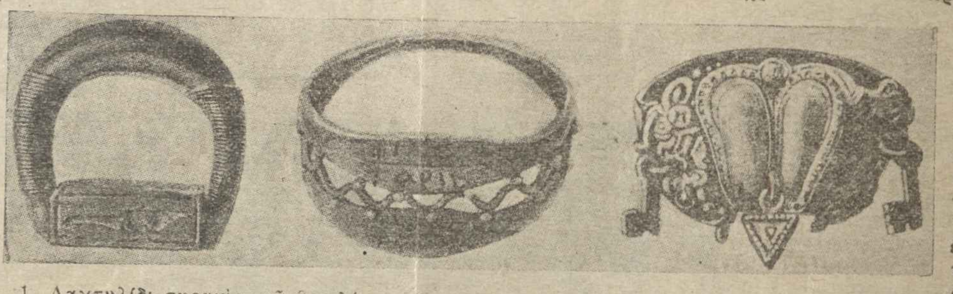

1. Δαχτυλίδι-σφραγὶς τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου.—2. Ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ δαχτυλίδι, σύμβολο τῆς φιλίας.—3. Γερμανικὸ δαχτυλίδι ἀρραβώνων τοῦ 17ου αἰῶνος.

Ὡστόσο διετήρησαν πάντοτε τὸν ἐπίσημο χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖο τοὺς ἔδωσε ἡ ἀρχικὴ χρῆσις τους. Γι' αὐτὸ κι' ο Φαραὼ ὅταν ἔκανε πρωθυπουργό του τὸν Ἰωσήφ, γιὰ νὰ ἐπισημοποιήσῃ τὴν πράξη του αὐτή, τοῦ ἔστειλε ἕνα δαχτυλίδι. Ὅταν ἐπίσης, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, πεθαίνοντας, θέλησε νὰ ὑποδείξῃ τὸ διάδοχό του, ἔδωσε τὸ δαχτυλίδι του στὸν Περδίκα, ὑποδεικνύοντας ἔτσι αὐτὸν ὡς διάδοχό του. Ὅλη ἡ ἀρχαιοτης εἶναι γεμάτη ἀπὸ τέτοια παραδείγματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα φαίνεται ἡ συμβολικὴ χρῆσις τῶν δαχτυλιδιῶν. Αὐτὸ εἶταν καὶ ἡ ἀφορμὴ ὥστε νὰ θεωρηθῇ τὸ δαχτυλίδι ὡς σύμβολο ἀνωτάτης ἰσχύος καὶ δυνάμεως. Ἐπίσης ἄλλοτε, τὸ μικρὸ κόσμημα τὸ ὁποῖο στολίζει σήμερα τόσα κομψὰ χεράκια ἐθεωρεῖτο ἱερόν. Ἐπάνω του ἦσαν σκαλισμένα τὰ πρόσωπα θεῶν ἢ ἡρώων ἡμιθέων. Ὁ Τύραννος τῆς Σάμου Πολυκράτης δὲν εἶχε γνωρίσει ποτέ του καμμία δυστυχία. Ἡ τύχη τὸν ἐγέμιζε ἀπὸ ἀγαθά. Ἐπειδὴ ὅμως τότε ἡ τύχη ἐθεωρεῖτο ὡς μιὰ θεὰ ζηλιάρα τὴν ὁποία ἡ ὑπερβολικὴ εὐτυχία τῶν ἀνθρώπων ἐξώργιζε γι' αὐτὸ ὁ Πολυκράτης γιὰ νὰ τὴν ἐξευμενήσῃ ἀπεφάσισε νὰ θυσιάσῃ τὸ πρᾶγμα ποὺ τοῦ εἶταν προσφιλέστερο: ἕνα δαχτυλίδι στολισμένο μ' ἕνα σμαράγδι σκαλισμένον ἀπὸ τὸ Θεόδωρο τὸ Σάμιο. Τὸ ἔρριξε λοιπὸν στὴ θάλασσα, ἐλπίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ ἐξευμένιζε τὴν τύχη καὶ ὅτι θ' ἀποκαθιστοῦσε, μὲ τὴ λύπη ποὺ ἔννοιωσε γιὰ τὴν ἀπώλεια τοῦ δαχτυλιδιοῦ του, τὴν ἰσορροπία ἡ ὁποία πρέπει νὰ βασιλεύῃ μεταξὺ τῶν εὐτυχιῶν καὶ δυστυχιῶν τῶν ἀνθρώπων.

Μὰ οἱ θεοὶ ἀρνήθηκαν τὴ θυσία του καὶ μιὰ μέρα, καθὼς ὁ Πολυκράτης ἔτρωγε ἕνα θαυμάσιο ψάρι, βρῆκε μέσα στὴν κοιλιά του τὸ δαχτυλίδι ποὺ εἶχε ρίξει στὴ θάλασσα. Ἔτσι ἡ τύχη τοῦ ἀπέδειξε πὼς δὲν ἐξευμενίζεται μὲ ὑλικὲς θυσίες καὶ πὼς ἡ εὐτυχίες καθὼς καὶ ἡ δυσιυχίες ἔγιναν γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Σὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς θρύλους τῆς ἀρχαιότητος τὰ δαχτυλίδια παίζουν μεγαλύτερο ρόλο ἀπὸ κάθε ἄλλο κόσμημα. Ὡστόσο σιγὰ σιγὰ τὰ δαχτυλίδια ἐπῆραν μιὰ ἄλλη σημασία καὶ ἔγιναν σημεῖο ἑνώσεως καὶ δεσμοῦ ἀγάπης. Ἔτσι μὲ τὸ νὰ δίδῃ κανεὶς τὸ δαχτυλίδι του ἐθεωρεῖτο ὡς νὰ δίδῃ τὸν ἴδιο τον ἑαυτό του. Ἀπὸ καὶ ἐπῆλθε ἡ συνήθεια νὰ ἀνταλλάσωνται δαχτυλίδια κατὰ τοὺς ἀρραβῶνας.

Ἀρχικῶς τὰ δαχτυλίδια αὐτὰ ἦσαν διπλᾶ ἑνωμένο σ' ἕνα. Κατόπιν ὅμως χωρίστηκαν.

Μὲ τὴν πάροδο μάλιστα τῶν χρόνων ἄρχισαν νὰ διακοσμοῦν καὶ νὰ στολίζωνται μὲ πολυτίμους λίθους. Τὰ πιὸ παράδοξα ἦταν τὰ δαχτυλίδια τῶν ἀρραβώνων τῶν Ἑβραίων τῶν ὁποίων ἡ πέτρα παρίστανε ἕνα σπίτι μὲ τὴ στέγη του, μὲ τὰ παράθυρά του, καὶ μὲ τὶς λέξεις: «Καλὸ ἄστρο», χαραγμένες στὴν ἑβραϊκή. Τὰ δαχτυλίδια τῶν πρώτων χριστιανῶν καὶ προπάντων τῶν βυζαντινῶν ἦσαν ἐξαιρετικὰ πολύπλοκα. Κατασκευάζοντο πολὺ πλατειὰ κ' ἔμοιαζαν μὲ περιλαίμια σκύλλων. Στὴ μέση τους ἐξεῖχε ἕνα ροδοειδὲς κόσμημα ἢ ἕνα ἄστρο, ἐπάνω στο ὁποῖο εἶταν χαραγμένη ἡ ἑλληνικὴ ἐπιγραφή: *Ἕνωσις*. Ἐπίσης στὸ ἴδιο ἄστρο ἐπάνω ἦσαν χαραγμένα τέσσαρα πρόσωπα: Οἱ δυὸ σύζυγοι εὐλογούμενοι ἀπὸ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Παναγία. Τὸ ἄλλο μέρος τοῦ δαχτυλιδιοῦ εἶταν διηρημένο σὲ ἑφτὰ κομμάτια, στὸ καθένα τῶν ὁποίων εἶταν χαραγμένη μιὰ ἀπὸ τὶς ἑφτὰ μεγάλες ἑορτὲς τῆς Χριστιανοσύνης. Ἐπίσης στὴν ἐξωτερικὴ περιφέρεια τοῦ δαχτυλιδιοῦ, ὑπῆρχε ἡ ἀκόλουθη ἐπιγραφή: *«Θεέ, προστάτευσε τοὺς δούλους σου...»* Συνεπλήρωναν δὲ τὴν φράσι αὐτὴ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν συζύγων. Στὴν ἐσωτερικὴ δὲ περιφέρεια ὑπῆρχε ἡ ἐπιγραφή: *«Σοῦ παραδίδω τὴν γαλήνην μου...»*

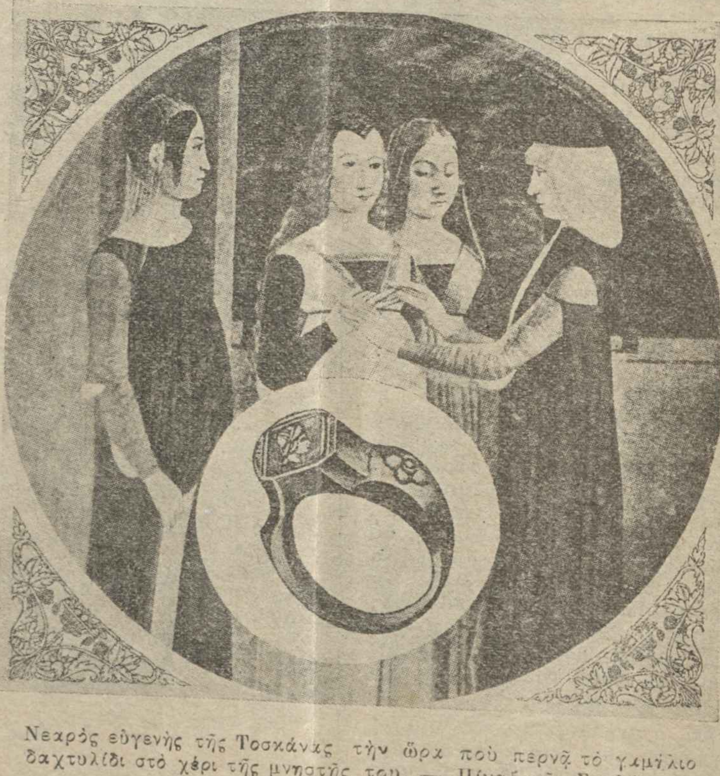

Νεαρὸς εὐγενὴς τῆς Τοσκάνας τὴν ὥρα ποὺ περνᾷ τὸ γαμήλιο δαχτυλίδι στὸ χέρι τῆς μνηστῆς του. — Πίναξ τῆς Σχολῆς τῆς Φερράρας (15ος αἰὼν)

Κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἡ μόδα τῶν ἐπιγραφῶν στὰ δαχτυλίδια διεδόθη πολύ. Τὶς ἐχάρασσον στὸ μέσα μέρος των, μερικὲς δὲ ἀπ' αὐτὲς ἦσαν χαριτωμένες καὶ ἐξυπνότατες. Μιὰ ἀγγλικὴ ἐπιγραφὴ συζυγικῶν δαχτυλιδιῶν ἔγραφε τὰ ἑξῆς: *«Σᾶς παραδίδω τὴν καρδιά μου καὶ τὰ πάντα»*. Μιὰ ἄλλη πάλι: *«Θὰ σοῦ εἶμαι τόσον πιστὸς, ὅσο θὰ εἶναι πιστὸς ὁ θάνατος πρὸς ἐμένα»*. Πολλὲς ἐπίσης ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐπιγραφὲς εἶνε μυστηριώδεις καὶ ἀνεξήγητες.

Κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κατεσκευάζοντο καὶ ἐξαιρετικῆς τέχνης δαχτυλίδια, μέσα στὴν πέτρα τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε ἐν μικρογραφίᾳ κρυμμένη ἡ εἰκόνα τοῦ προσφιλεστέρου προσώπου τοῦ κατόχου των. Χάρις σ' ἕνα μικροσκοπικὸ ἐλατήριο ἡ πέτρα ἄνοιγε καὶ φαινόταν ἡ εἰκὼν τοῦ προσφιλοῦς προσώπου καὶ δίπλα της ἕνα μικροσκοπικὸ ἄνθος.

Τὰ δαχτυλίδια προσεφέροντο ἢ ἀντηλλάσσοντο πολλὲς φορὲς πρὸς ἔνδειξιν στενῆς φιλίας ἢ ἄλλων μυστικῶν δεσμῶν. Δαχτυλίδι ἐπέρασε κι' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στὸ χέρι τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης γιὰ νὰ συμβολίσῃ τὴν πνευματική του ἕνωση μὲ τὴν ἁγία αὐτὴ γυναῖκα. Τὴν σκηνὴ αὐτὴ ἀνεπαρέστησαν σὲ θαυμασίους πίνακας οἱ μεγαλύτεροι ζωγράφοι τοῦ μεσαίωνος καὶ τῆς ἀναγεννήσεως. Στὶς εἰκόνες αὐτὲς βλέπει ὁ παρατηρητὴς τὸ δαχτυλίδι νὰ γλυστράει ἀπὸ τὰ χεράκια τοῦ Ἰησοῦ Νηπίου μέσα στὰ λεπτὰ δάχτυλα τῆς ὡραίας ἁγίας, ποὺ εἶνε γονατισμένη μπροστά του, σὰν ἕνα ἐχέγγυο τῆς εὐνοίας τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὸ δαχτυλίδι δὲν ἐσυμβόλιζε μόνο τοὺς δεσμοὺς τῶν ἀνθρώπων. Σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ συμβολίζῃ κάθε δεσμό, καὶ τοὺς μεταξὺ διαφόρων λαῶν. Στὴ Βενετία μάλιστα ἐσυμβόλιζε τὸ δεσμὸ ἑνὸς ὁλοκλήρου λαοῦ μ' ἕνα στοιχεῖο τῆς φύσεως, μὲ τὴ θάλασσα. Σχετικῶς ἐλάμβανε χώρα στὴ Βενετία, καθε χρόνο τὴν ἡμέρα τῆς ἀναλήψεως μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ περίεργες καὶ πιὸ μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὲς τοῦ παρελθόντος. Ὁ δόγης τῆς Βενετίας ὄρθιος ἐπὶ τοῦ δογικοῦ πλοίου «Βουκένταυρος», περιστοιχισμένος ἀπ' ὅλους τοὺς εὐγενεῖς τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, ἐνῶ ὁ λαὸς παρηκολούθει ἀπὸ τὰς ἀκτὰς τῶν διορύγων, ἠρραβωνίζετο τὴν Ἀδριατικὴ θάλασσα, ρίχνοντας μεσα στὰ νερά της τὸ χρυσό του δαχτυλίδι. Τὴν ἑορτὴ αὐτὴ τὴν εἶχε καθιερώσῃ ἡ παντοδύναμος κατα θάλασσαν ἐνετικὴ δημοκρατία γιὰ νὰ συμβολίσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ὑδάτων κυριαρχίαν της.

Ὡστόσο δὲν εἶταν αὐτὰ τὰ μόνα δαχτυλίδια τὰ ὁποῖα ἔπαιξαν ρόλο στὴν ἱστορία τῆς Βενετίας. Ὑπῆρχε ἀκόμη στὴν Βενετία κ' ἐφυλάσσετο μὲ ἐξαιρετικὴ προσοχὴ κ' ἕνα ἄλλο δαχτυλίδι γιὰ τὸ ὁποῖο ἡ παράδοσις λέει τὰ ἑξῆς: Ἕνα φουρτουνιασμένο βράδι, κατὰ τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1340, ἕνας ἄγνωστος παρουσιάστηκε σ' ἕνα Βενετὸ γονδολύφη καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν ὁδηγήσῃ στὴν ἀποβάθρα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἐκεῖ πήδηξε στὴν γόνδολα κ' ἕνας δεύτερος ἄγνωστος, φίλος τοῦ πρώτου. Οἱ δύο ἐπιβάται εἶπαν στὸ βαρκάρη καὶ διευθύνθηκε στὴν ἀποβάθρα τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὅπου παρέλαβ ιν κ' ἕναν τρίτο ἄγνωστο. Κατόπι διέταξαν τὸν βαρκάρη νὰ τραβήξῃ στ' ἀνοιχτά. Ὅταν ἀνοίχθηκαν στὸ πέλαγος βρέθηκαν μπρὸς σ' ἕνα καράβι ἀπάνω στὸ ὁποῖο ἐπέβαιναν οἱ δαίμονες τῆς κολάσεως καὶ τό ὁποῖο διευθυνόταν πρὸς τὴ Βενετία. Ἀμέσως οἱ τρεῖς ἄγνωστοι, ποὺ δὲν ἦσαν παρὰ οἱ τρεῖς προστάται τῆς πόλεως, ὁ Ἅγιος Μάρκος, ὁ Ἅγιος Γεώργιος καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος ἔκαναν τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ διαβολικὸ καράβι χάθηκε ἀμέσως, ἡ δὲ θάλασσα γαλήνεψε ξαφνικά. Τότε ὁ ἅγιος Μάρκος ἔδωσε τὸ δαχτυλίδι του στὸν βαρκάρη καὶ τὸν διέταξε νὰ τὸ παραδώσῃ στὸν δόγη Βαρθολομαῖο Γραδενῖλο, γιά νὰ μάθῃ ἔτσι ὅλη ἡ πόλις τὸ θαῦμα καὶ τὴ σωτηρία της ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ τῶν δαιμόνων.

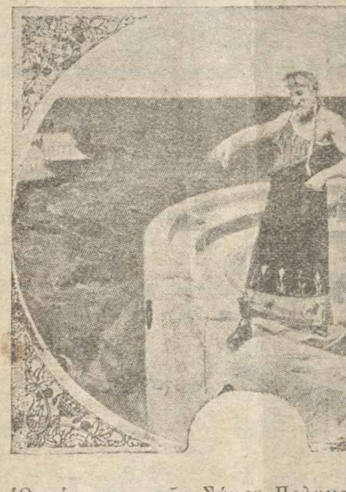

Ὁ τύραννος τῆς Σάμου Πολυκράτης, ρίπτων τὸ δαχτυλίδι του στὴ θάλασσα.—(Εἰκὼν τοῦ ντὺ Μόνδ)

Μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος τὰ δαχτυλίδια ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ για τὸ σφράγισμα τῶν συνεπειῶν ἀνακωχῆς καὶ εἰρήνης μεταξὺ διαφόρων Κρατῶν. Ἡ τελευταία συνθήκη ποὺ ἐσφραγίσθη μὲ δαχτυλίδι εἶταν τῆς εἰρήνης Γαλλίας καὶ Γερμανίας μετὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1870 τὴν ὁποίαν ὑπέγραψαν ὁ Βίσμαρκ καὶ ὁ Ἰούλιος Φάβρ ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας. Τὸ γεγονὸς συνέβῃ ὡς ἑξῆς: Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ Φὸβρ ἐπρόκειτο να βάλῃ τὴ σφραγῖδα του ἀπάνω στὴ συνθήκη ἀντελήφθη ὅτι δὲ τὴν εἶχε μαζύ του. «Σφραγῖστε τη μὲ τὴν πέτρα τοῦ δαχτυλιδιοῦ σας», τοῦ εἶπε τότε ὁ Βίσμαρκ. Ὁ Φὰβρ ἐκοίταξε ἀμέσως τὸ δαχτυλίδι του: στὴν πέτρα του εἶταν σκαλισμένη ἡ Ἄρτεμις ὄρθια μὲ τὸ τόξο στὰ χέρια. Τοῦ τὸ εἶχε χαρίσει πρὸ καιροῦ κάποιος Νωντὸρ τὸν ὁποῖο εἶχε ὑπερασπίσει πρὸ τῶν Γαλλικῶν Δικαστηρίων, στὰ ὁποῖα εἶχε προσαχθῇ ὡς ἀπατεὼν γιατὶ ἔλεγε πῶς εἶταν ἀπόγονος τοῦ Λουδοβίκου 16ου καὶ διεκδικοῦσε τὸν θρόνο τῆς Γαλλίας. Πολλοὶ μάλιστα τὸν εἶχαν ὑποστηρίξει τότε, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἔλεγαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τυχοδιώκτου.

Μὲ τό δαχτυλίδι λοιπὸν τοῦ αὐτοκαλουμένου ἀπογόνου τοῦ Λουδοβίκου 16ου, ὁ Φὰβρ ἐσφράγισε τὴν μοιραία γιὰ τὴ Γαλλία κείνη συνθήκη.

***

Δὲν εἶνε καθόλου ἐκπληκτικό, ἂν τὰ δαχτυλίδια, πολλὰ τῶν ὁποίων συνδέονται μ' ἕνα σωρὸ πράγματα, χρησιμοποιήθησαν ἄλλοτε ὡς φυλαχτά. Κατὰ τὸ μεσαίωνα οἱ μάγοι ἔδιναν δαχτυλίδια στοὺς πελάτας των γιὰ νὰ τοὺς κάνουν ν' ἀποκτήσουν ὑπερφυσικὰς δυνάμεις. Σὲ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ δαχτυλίδια εἶταν σκαλισμένα ἐπάνω τὰ σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου καὶ τὸ σύστημα τῶν κόσμων. Ἄλλα πάλι ἀπ' αὐτὰ τὰ δαχτυλίδια εἶχαν ἐπάνω τους πέτρες οἱ ὁποῖες προφύλασσαν ὅποιον τὰ φοροῦσε ἀπὸ ὅλα τὰ δηλητήρια· ἄλλα ἀκόμη μὲ μυτερὲς πέτρες εἶχαν μέσα δηλητήριο. Ὅταν φοροῦσε κανεὶς τέτοιο δαχτυλίδι κ' ἤθελε νὰ δηλητηριάσει κανένα, ἔφτανε νὰ τοῦ σφίξῃ τὸ χέρι καὶ νὰ τὸ τρυπήσει λίγο μὲ τὴν πέτρα του.

Πολλὰ δαχτυλίδια στὸ παρελθὸν κατεσκευάζοντο ἔτσι οὕτως ὥστε νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ ὡς ἐργαλεῖα: δαχτυλίδια—ρολόγια, δαχτυλίδια—κλειδιά, δαχτυλίδια—θῆκες διαφόρων μικροπραγμάτων κλπ. Μὰ παρ' ὅλα αὐτὰ τὸ δαχτυλίδι μονάχα ὡς κόσμημα ἐγοήτευσε πάντοτε τοὺς ἀνθρώπους καὶ προπάντων τὶς γυναῖκες. Εἴτε ὡς σημεῖο δυνάμεως ἐχρησιμοποιήθη, εἴτε ὡς σημεῖο φιλίας καὶ ἑνώσεως, εἴτε ὡς σημεῖο συμμαχίας δύο λαῶν, εἴτε ὡς ἐργαλεῖο, ποτὲ δὲν ἔπαυσε νὰ εἶνε προπάντων κόσμημα. Καὶ σήμερα σχεδὸν μόνον ὡς κόσμημα χρησιμοποιεῖται, ἡ δὲ ἀξία του βρίσκεται ὄχι μόνον στὸ μέταλο ἀπ' τὸ ὁποῖο εἶνε φτιασμένο, ἀλλὰ καὶ στὴν τέχνη τῆς ἐπεξεργασίας του.

Ἐπάνω σ οὺς θρύλλους γιὰ τὰ διάφορα δαχτυλίδια ἔχει δημιουργηθῇ μία ὁλόκληρη φιλολογία. Κάθε λαός, κάθε ἔθνος ἔχει καὶ τοὺς δικούς του θρύλλους, τὶς δικές του παραδόσεις. Ὅπως ὅμως εἶνε γνωστό, οἱ παραδόσεις τῶν λαῶν μοιάζουν πολὺ μεταξύ τους κ' ἔτσι δὲν εἶνε καθόλου παράδοξο καὶ τὴν ἑλληνικὴ παράδοση γιὰ τὸ δαχτυλίδι τῆς μάνας νὰ τὴ βρῇ κανείς, κάπως παραλλαγμένη βέβαια καὶ στὴ σκανδιναυϊκὴ ἢ στὴν ἀγγλοσαξωνικὴ δημοτικὴ λογοτεχνία.

Ἐπίσης δὲν εἶνε ἄγνωστο ὅτι καὶ ἡ περίφημη γερμανικὴ φιλολογία τῶν Νιμπελοῦγκεν βασίζεται ἐπάνω σ' ἕνα δυχτυλίδι.

Πολλοὶ μεγάλοι ποιηταὶ ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τοὺς θρύλλους τῶν δαχτυλιδιῶν κ' ἔγραψαν ὡραιότατα ποιήματα, πραγματικὰ ἀριστουργήματα μάλιστα. Σχετικῶς, περίφημη εἶνε ἡ μπαλλάντα τοῦ μεγαλου Γερμανοῦ ποιητοῦ Οὔλαντ: «ἡ κόρη τοῦ χρυσικοῦ». Στὸ ποίημα αὐτὸ ἕνας γερμανὸς χρυσοχόος, περιστοιχισμένος ἀπὸ τὰ ὡραῖα του κοσμήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ πιὸ ὡραῖο εἶνε ἡ κόρη του ἡ Νέλλα, βλέπει μιὰ μέρα νὰ μπαίνει στὸ μαγαζί του ἕνας κύριος, ὁ ὁποῖος τοῦ παραγγέλει ἕνα διαμαντένιο δαχτυλίδι γιὰ τὴν ἀγαπημένη του ἀρραβωνιαστικιά. Σὲ λίγες ἡμέρες τὸ κόσμημα ἦταν ἕτοιμο, λαμπρὸ καὶ πολυτελέστατο. Ἡ Νέλλα, ἡ κόρη τοῦ χρυσοχόου, βλέποντάς το κατελήφθη ἀπὸ μεγάλη θλίψη καὶ φιλῶντας το κρυφὰ ἔλεγε: «Ἄχ! ποιὰ εὐτυχισμένη κόρη θὰ περάσῃ στὰ δάχτυλά της αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι ποὺ τῆς χαρίζει ὁ ὡραῖος της ἱππότης, ἂν ὁ ὡραῖος αὐτὸς ἱππότης χάριζε καὶ σὲ μένα ἕνα δαχτυλίδι καμωμένο ἀπὸ τοὺς βοστρύχους τῶν μαλλιῶν του θὰ γινόμουν πιο εὐτυχισμένη κι' ἀπ' τὶς κόρες τοῦ αὐτοκράτορος!».

Ὁ ὡραῖος ἱππότης ὡς τόσο ποὺ εἴξερε ὅλες τὶς ὑποχρεώσεις ποὺ τοῦ ἐπέβαλε ἡ ρωμαντικὴ ἐποχή του, πρὸς τὶς ὄμορφες κοπέλλες, ὅταν ἐπῆγε γιὰ νὰ πάρῃ τὸ δαχτυλίδι του, τὸ πέρασε γιὰ νὰ δοκιμάσῃ δῆθεν, στὸ χέρι τῆς Νέλλας καὶ συγχρόνως τῆς φόρεσε ἕνα διαμαντένιο στέμμα στὸ κεφάλι, ὅπου καὶ τ' ἄφησε γιὰ νὰ καταλήξῃ ἡ ἱστορία αὐτὴ σὲ γάμο του μὲ τὴν ὡραία κόρη τοῦ χρυσοχόου.

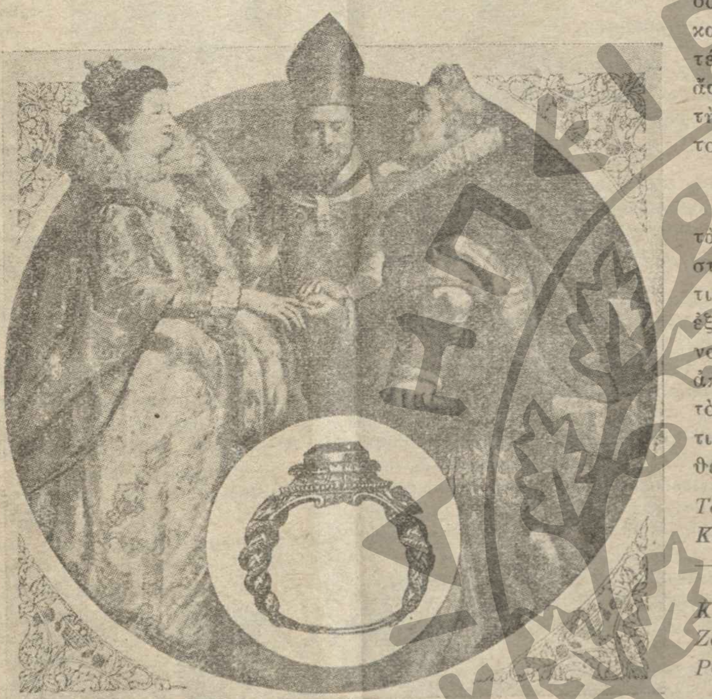

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ IV

(Ἔργο τοῦ Ρούμπενς εὑρισκόμενο στὸ Μουσεῖο τοῦ Λούβρου) Ὁ Ἑρρῖκος IV δὲν ἀπεικονίζεται στὸν πίνακα. Τὴν θέσιν του τὴν ἔχει ὁ θεῖος τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων Μέγας Δοὺξ Φερδινάνδος ὁ ὁποῖος ἐν ὀνόματί του περνάει στὸ χέρι τῆς πριγκηπίσσης τὸ πατροπαράδοτο γαμήλιο δαχτυλίδι.

***

Καὶ στὴν Ἑλλάδα μέχρι σήμερα τὰ δαχτυλίδια ἔπαιξαν σπουδαῖο ρόλο στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἡ δημοτικὴ ποίησις καὶ οἱ νεώτεροι ποιηταὶ ἐξύμνησαν τὸ δαχτυλίδι τοῦ ἀρραββῶνος, τὸ δαχτυλίδι τοῦ γάμου. Ἕνα ἀπὸ τά ὡραιότερα ποιήματα εἶναι καὶ τὸ «Δαχτυλίδι τοῦ γάμου» τοῦ κ. Μιλτιάδη Μαλακάση, τὸ ὁποῖον καὶ παραθέτομεν ἐνταῦθα:

Τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι της μιὰ μέρα
Καὶ τὦβαλε στὸ κουτσοδάχτυλό της·
—Γιὰ κύτταξε, μοῦ πάει, καλὴ μητέρα;

Κ' ἐπάνω στὸ χιονάτο μάγουλό της
Ζωγράφισε τὰ κρύφια ὄνειρά της,
Ροδάτη ἡ παρθενιά σὰν αἱμοστάτης.

—Μὴ βιάζεσαι, ψυχούλα μου, ἀπὸ τώρα·
Καὶ σὺ θὰ τὸ φορέσῃς μιὰ ἡμέρα
Κ' εὐλογημένη ἂς εἶνε ἐκείνη ἡ ὥρα

Ὅμως στὸ λέω μὲ πόνο, σὰ μητέρα,
Ὅσο λαμπρὸ σοῦ φαίνεται, δὲν εἶνε
Τὸ δαχτυλίδι αὐτό, χρυσέ μου κρῖνε.

ΕΝα ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἀπὸ τὸ Μαραθῶνα ;...

Τὸν κύτταξαν πειὸ ὕποπτα.

— Πῶς σὲ λένε ;

Ὁ Λάμπης σκέφτηκε : Νὰ πῇ τ' ὄνομά του ; Ὄχι, ὄχι. Καλύτερα τὸ φιλολογικὸ ψευδώνυμό του. Ποῦ ξέρεις μὲ τὶ κόσμο ἔχεις νὰ κάμῃς !..

— Κρῖνος Ἀιθέας...

— Κρῖνος Ἀνθέας ! Τὶ ὄνομα εἶν' αὐτό ;

— Τ' ὄνομά μου,..

— Ἔχεις πιστοποιητικό ;

— Ἔχω...

— Φέρτο δῶ.

Τὶ νὰ κάμῃ ; Τὄβγαλε καὶ τοὺς τὸ ἔδωσε. Μποροῦσε καὶ ν' ἀρνηθῇ ; Ἐκεῖνοι ἔρριξαν μιὰ ματιὰ στὸ χαρτί του καὶ τὸν στραβοκύτταξαν.

— Κρῖνο Ἀνθέα σὲ λένε ; Ἢ Λάμπη Ἀστρινό ;

— Εἶνε τὸ ψευδώνυμό μου τό φιλολογικό, τοὺς ξήγησε ὁ Λάμπης.

Ὁ Λάμπης κατάλαβε πὼς τὴν εἶχε ἄσχημα... Τὶ γρουσουζιὰ ὅμως !... Πόσες περιπέτειες μέσα σὲ λίγες μέρες ! Τὶ θὰ γινόταν πειά ;.. Μὰ δὲν βαρυέσαι... Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ πρόκειται νὰ πεθάνῃ δὲν σκέπτεται τέτοιες ψιλοδουλειές...

Ὅταν συνεπῶς τοῦ εἶπαν οἱ ἄγνωστοι νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, ὅταν βεβαιώθηκε πὼς ἔχει νὰ κάμῃ μὲ μυστικοὺς ἀστυνομικούς, τοὺς ἀκολούθησε χωρὶς νὰ φέρῃ τὴν παραμικρὴ ἀντίστασι.

Στὸ δρόμο ὁ κόσμος τὸν κύτταζε παράξενα.

Τὸν πῆγαν στὴν Καταδίωξι.

Ἐκεῖ τὸν παρουσίασαν στὸν προϊστάμενο, ὁ Λάμπης ἀρνήθηκε νὰ δώσῃ πληροφορίες ποὺ τοῦ ζητοῦσαν. Τὸν εἶχε πιάσει ἕνα τρομερὸ καπρίτσιο. Ἀπαντοῦσε ἀπότομα καὶ ἀσυνάρτητα. Ὁ προϊστάμενος ἄρχισε νὰ θυμώνῃ.

— Θα μᾶς πῇς ποιὸς εἶσαι ; Ἀπὸ ποῦ ἐρχόσουν ; Ποῦ κατοικεῖς ; Τὶ δουλειὰ κάνεις ;

— Περιηγητής ! ἀπάντησεν ὁ Λάμπης κοροϊδευτικά.

— Περιηγητής ; Δὲν λὲς καλύτερα τυχοδιώκτης ; Ἀλήτης... Λωποδύτης..

— Πάρτε το κι' ἔτσι, εἶπε ὁ Λάμπης.

— Πολὺ καλά, νεαρέ μου, θὰ σὲ μάθω ἐγὼ νὰ κοροϊδεύῃς τὰς ἀρχάς. Θὰ σαπίσῃς στὴν φυλακή !

— Μπᾶ ! Κι' ὁ Βιγιὸν κι' Οὐάϊλντ, κι' ὁ Κάμοενς, κι' ὁ Βερλαὶν τὸ ἴδιο... ψιθύρισε ὁ Λάμπης.

Ὁ προϊστάμενος τὸν ἄκουσε.

— Ποιοὶ εἶν' αὐτοί ; φώναξε. Λωποδύτες, πορτοφολάδες, σὰν καὶ σένα ;

— Ναί, σὰν καὶ μένα ! εἶπεν ὁ Λάμπης μὲ πόζα. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς ἐγὼ δὲν ἔχω ἐκδηλωθεῖ ἀκόμα...

— Ἀμ' δὲν θὰ σ' ἀφήσω ἐγὼ νὰ ἐκδηλωθῇς, νεαρέ μου, ὄχι !

— Δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ περιορίσῃς τὴν ἔμπνευσι, εἶπεν ἀπότομα ὁ Λάμπης.

— Τὴν ἔμπνευσι ; Θὰ τὴν στείλω κι' αὐτὴ στὸ κρατητήριο μαζύ σου !

Κ' ἐπειδὴ ὁ Λάμπης ἦταν ξεκαρδισμένος στὰ γέλια, διέταξε καὶ τὸν μετέφεραν στὸ κρατητήριο.

Τὴν ἑπομένη τὸν πῆγαν στὸ πταισματοδικεῖο. Ἡ ἀστυνομία τὸν κατήγγειλε αὐτεπαγγέλτως ἐπὶ ἀλητεία. Ὁ Λάμπης φέρθηκε καὶ στὸν πταισματοδίκη μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ἄρχισε τὶς κοροϊδίες καὶ τὶς παραφροσύνες κι' ὁ πταισματοδίκης, βλέποντας καὶ τὸ χάλι του -ἦταν κατασκονισμένος, τσαλακωμένος, ἐλεεινὸς—τοῦ ἐπέβαλε τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ποινῆς. Ἕνα ὁλόκληρο τρίμηνο !

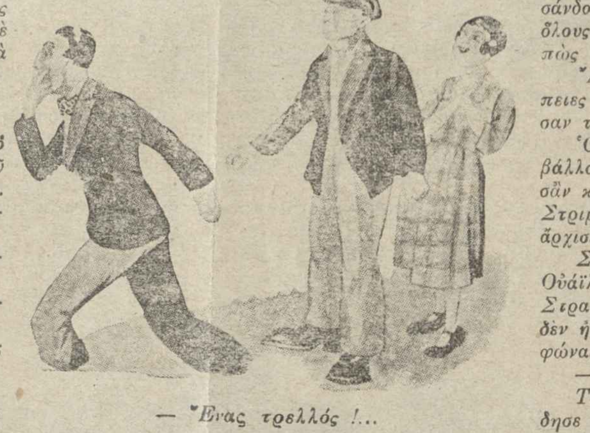

— Ἕνας τρελλός !...

Μόνον ὅταν βρέθηκε κλεισμένος στὸν παληὸ στρατῶνα, ὁ Λάμπης Ἀστρινός, κατάλαβε τί ἀπερισκεψία, τί παραφροσύνη διέπραξε !

Μὰ ἦταν ἀργὰ πιά...

Τὸν ἔπιασε ἄξαφνα τρομερή, ἀπερίγραπτη ἀπελπισία, ἄρχισε νὰ τριγυρίζῃ σὰν λιοντάρι στὸ κλουβί του, νὰ δαγκώνῃ τὰ χέρια του μὲ λύσσα. Οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι τὸν κύτταζαν περίεργα. Εἶχαν τὴ διάθεσι ν' ἀρχίσουν νὰ τὸν πειράζουν, μὰ συγκρατήθηκαν. Φαινότανε τόσο κακομοιριασμένος, τόσο ἀξιολύπητος.

Τέλος κάποιος τοῦ φώναξε :

— Αἴ ! νεαρέ... κύριε τσάρλεστον..: θὲς ἕνα τσιγαράκι ;

Ὁ Λάμπης πλησίασε ἀφηρημένος, τὸ πῆρε, εὐχαρίστησε, τὸ ἄναψε κι' ἄρχισε νὰ καπνίζῃ. Οἱ κατάδικοι βρῆκαν εὐκαιρία. Ἄρχισαν νὰ τὸν ρωτοῦν τί τοῦ συνέβη, μὲ τὴν περιέργεια ποὔχουν σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις.

Ὁ Λάμπης τοὺς διηγήθηκε πρόθυμα τὰ παθήματά του. Ἀνακάτευε ὅμως μέσα καὶ τὴν ποίηση, τὴν τέχνη, τὸν Πήγασο, τοὺς μίλησε γιὰ τὸν ἑντεκασύλλαβο καὶ τὸ σονέττο, τἄκαμε σαλάτα ὥστε νὰ μὴ καταλάβουν καὶ πολλὰ πράγματα.

— Δηλαδή, τοῦ εἶπε ἕνας μεσόκοπος κατάδικος, τσακώθηκες, νὰ λέμε, μὲ τὸν ἑντεκασύλλαβο καὶ τράβηξες τὸ ... στιλέτο... τό:. σονέττο, ἔτσι δὲν τὤπες ;

— Ὄχι, διεμαρτυρήθη ὁ Λάμπης. Ὁ ἑντεκασύλλαβος εἶνε τὸ μέτρο τὸ ὁποῖον....

Κι' ἄρχισε πάλι νὰ τοὺς ἀραδιάζῃ πράγματα ἀκαταλαβίστικα γι' αὐτούς, ὡς ποὺ χάσανε τὴν ὑπομονή τους.

— Τοὔχει στρίψει τοῦ παιδιοῦ.

— Ἔτσι φαίνεται...

Κι' ἄρχισαν νὰ τὸν πειράζουν περνώντας τὴν ὥρα τους μὲ τὶς παλάβρες του Εἶχαν πειὰ πῶς νὰ διασκεδάζουν. Ὁ Λάμπης τὸ κατάλαβε καὶ στενοχωρήθηκε. Τὸ βράδυ μάλιστα ποὺ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, σφηνωμένος στὴ μέση δυὸ ἄλλων καταδίκων, σὰν σάνδουϊτσ, γιατὶ τὸ δωμάτιο δὲν τοὺς χώραγε ὅλους, τοὖρθε κάτι σὰν λιποθυμία, νόμισε πὼς θὰ ξεψυχήσῃ !...

Ἄρχιζαν τὰ βάσανα τῆς φυλακῆς, ἡ συνέπειες τοῦ λάθους του τοῦ παρουσιαζόντουσαν τώρα τεράστιες, φρικαλέες !...

Ὁ Λάμπης καταλάβαινε τώρα πὼς τὸ περιβάλλον τῆς φυλακῆς δὲν ἦταν γι' ἀνθρώπους σὰν κι' αὐτόν. Ἔπρεπε νὰ βγῇ. Μὰ πῶς! Στριμωγμένος ἀνάμεσα στοὺς φυλακισμένους ἄρχισε νὰ κλαίῃ !...

Σκέφτηκε τὴν φυλακὴ τοῦ Ρέντιγκ τοῦ Οὐάϊλντ. Τί νὰ σ' ἐμπνεύσῃ ὅμως ὁ Παληὸς Στρατῶνας. Μήπως ὅμως κ' ἔξω στὸν κόσμο δὲν ἦταν ἕνας ἀποδιοπομπαῖος τράγος ; Δὲν τοῦ φώναζαν ὅταν τὸν ἔβλεπαν :

— Ἕνας τρελλός !.:.

Τὸν ἔπιασε ἄξαφνα νευρικὴ κρίσις, πήδησε ἀπάνω κι' ἄρχισε νὰ χτυπιέται.

Ὅλος ὁ θάλαμος ἀναστατώθηκε.

Οἱ κατάδικοι πετάχτηκαν ἀπάνου μὴ ξέροντας τί συμβαίνει.

Ὁ φύλακας ἀπ' ἔξω ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τὸν ἐπόπτη.

Μιὰ τρομερὴ κραυγὴ ἀκούστηκε :

— Στὰ ὅπλα !...

Ἦταν ἡ φρουρὰ τῶν φυλακῶν ποὺ τοιμαζόταν γρήγορα-γρήγορα. Ἀκούγονταν τὰ βαρειὰ πατήματα τῶν στρατιωτῶν, ἡ προσταγὲς τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικοῦ, φωνὲς καὶ θόρυβος !...

Οἱ κατάδικοι ποὺ κοιμόντουσαν πλάϊ στὸν Λάμπη ἀντελήφθησαν πρῶτα τί συνέβαινε καὶ τὸν ἐκράτησαν.

Χτυποῦσε μὲ τὶς γροθιές του τὸ κεφάλι του, ἔτριζε τὰ δόντια του, οὔρλιαζε :

— Θέλω νὰ πεθάνω !

Ἔξαφνα ἄνοιξεν ἡ πόρτα καὶ πρόβαλαν ὁ ἐπιστάτης τῶν φυλακῶν, οἱ φύλακες, ἡ φρουρὰ μὲ προτεταμένα τὰ ὅπλα.

— Ψηλὰ τὰ χερια !

Φώναξε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικός.

Οἱ κατάδικοι στάθηκαν ἀκίνητοι, μὲ τὰ χέρια ψηλά. Ἔγινε μιὰ πρόχειρη ἀνάκρισις κι ὅταν ἐγνώσθη τί συμβαίνει πῆραν τὸν Ἀστρινὸ κάτω.

Αὐτὸς ἔτρεμε ἀκόμα ὁλόσωμος.

Τὰ μάτια του σπιθοβολοῦσαν ἄγρια !

Ἦταν χλωμό, σὰν τὸ θειάφι !...

Τὸν μπάσανε στὸ γραφεῖο καὶ προσπάθησαν νὰ μάθουν τί τοῦ συνέβαινε. Μὰ ἡ κατάστασίς του ἦταν τέτοια ποὺ δεν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ ἐξηγηθῇ.

Τραύλιζε, ἔλεγε διάφορες ἀσυναρτησίες.

— Τὸν κατάλαβα ἀπ' τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ τὸν ἔφεραν, εἶπεν ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν.

Καὶ σκύβοντας στ' αὐτὶ τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς φρουρᾶς τοῦ ψυθύρισε :

— Εἶνε τρελλός !... Γιὰ δέσιμο !...

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Τοῦ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ

ΞΕΧΑΣΜΕΝΗ ΑΓΑΠΗ

(Ἀπὸ τὸ σημειωματάριο μιᾶς πονεμένης)

10 Ἰουνίου.

Ἀλλοίμονο ! πόσος καιρὸς ἐπέρασε ἀπὸ τότε ! Ἤξερα καλὰ βέβαια ὅτι ἡ ἀνάμνηση τοῦ Πέτρου ζοῦσε πάντα μέσα μου καὶ δὲ μποροῦσε ποτὲ νὰ σβυστῇ. Ἤθελα νὰ πιστεύω ὅμως ὅτι δὲν ὑπῆρχε τίποτε τὸ ἐγκληματικὸ σ' αὐτὴ τὴ λατρεία, ἀφοῦ μοῦ θύμιζε ἕνα παλιὸ σφάλμα, τὸ μοναδικὸ σφάλμα τῆς ζωῆς μου, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε δὲ θὰ ξαναγινόταν ἄλλη φορά... Γι' αὐτὸ εἶχα συνηθίσει νὰ τὴν ὀνομάζω τύψη αὐτὴ τὴν ἀνεξάλειπτη ἀνάμνηση, ἡ ὁποία ἐπὶ δέκα ὁλόκληρα, χρόνια δὲ μ' ἄφησε οὔτε μιὰ μέρα ἥσυχη καὶ μ' ἐνοχλοῦσε κρυφὰ κάτω ἀπ' τὴν ἀτάραχη ὄψη τῆς συζύγου καὶ μητέρας. Τὴν ἐθεωροῦσα ὡς μέσον ἐξιλεώσεως τῆς ἁμαρτίας μου...

Νὰ ὅμως ποὺ ἕνα ἀπροσδόκητο γεγονὸς μοῦ ἀπεκάλυψε μὲ μιᾶς τὴν ἀνεπιθύμητη ὑποκρισία τῆς ψυχῆς μου... Ὅταν ἄκουσα τὸν ἄντρα μου νὰ λέῃ «Ὁ στρατηγὸς ντὲ Ζιβρὺ θἄρθῃ στὴν πόλη μας νὰ κάμῃ ἐπιθεώρηση τὴν ἄλλη βδομάδα», ἔνιωσα τὴν παλιά μου πληγὴ ν' ἀνοίγῃ καὶ τὸν πόνο μου νὰ γίνεται δυνατώτερος... Ὁ Πέτρος θἄρθῃ ἐδῶ ! Σὲ λίγες μέρες θὰ τὸν ἰδῶ σ' αὐτὴ τὴν ἴδια πόλη, ὅπου μετὰ τὴν ἀναχώρησή του ἔμεινα δέκα χρόνια χωρὶς νὰ τὸν λησμονήσω οὔτε στιγμή, ὅπου ἔζησα μὲ τὴν προσδοκία του.

Μιὰ παράξενη συγκίνησις φουσκώνει τὰ στήθια μου σ' αὐτὴ τὴ σκέψη μιὰ συγκίνηση ἡ ὁποία δὲν προέρχεται οὔτε ἀπὸ ντροπή, οὔτε ἀπὸ τύψη, οὔτε ἀπὸ συγκίνηση...

Εἶναι ἡ ἴδια τύψι πού δοκίμασα ἄλλοτε, ὅταν εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ τὸ λοχαγὸ ντὲ Ζιβρὺ μὲς σ' ἕνα σαλόνι ἢ ἀργότερα ὅταν τὸν ἀντάμωσα στὸ δρόμο ἐνῶ ἐγύριζε, σταχτὺς ἀπὸ τὴ σκόνη, μαζὶ μὲ τὸ λόχο του ἀπὸ τὰ πρωϊνὰ γυμνάσια.

Ξέρω τὸ ἀληθινὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς συγκινήσεως, ἀλλὰ δὲν τολμῶ νὰ τὸ πῶ...

16 Ἰουνίου.

Ὅλα, ἔμειναν ἀμετάβλητα γύρω μου ἀπὸ κείνη τὴν ἐποχή. Γιατὶ λοιπὸν νὰ παραξενεύωμαι ποὺ δὲν ἄλλαξε κι' ἡ καρδιά μου, μ' ὅλα τὰ χρόνια ποῦ πέρασαν ;

Δῶ καὶ δέκα χρόνια ὅλα μου τὰ ἀπογεύματα τὰ πέρασα, τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, κοντὰ σ' αὐτὸ τὸ παράθυρο ποὺ βλέπει πρὸς τὴν ἔρημη πλατεία. Τὰ πέρασα πλέκοντας, διαβάζοντας καὶ κάποτε συνομιλώντας μὲ κάποιες φίλες μου, πάντα τὶς ἴδιες. Τὴν ἴδια ὥρα, κάθε μέρα, ἔμπαινε στὴν κάμαρα ὁ ἄντρας μου, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὴν ἐφορία, καὶ μὲ φιλοῦσε στὸ μέτωπο. Τώρα πειὰ τὸ σπίτι μου εἶναι ἀδειανό, ὅπως τὸν καιρὸ ποὺ μ' ἀγαποῦσε ὁ Πέτρος ντὲ Ζιβρύ, γιατὶ οἱ δυὸ κόρες μου, ποῦ γεννήθηκαν ὅταν αὐτὸς ἔφυγε, βρίσκονταν κοντὰ στὴ γιαγιά τους.

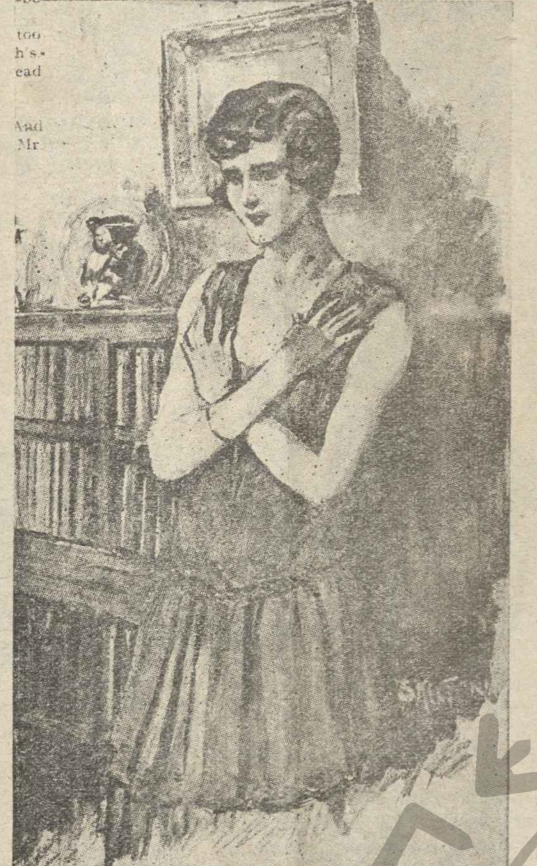

Ὅταν ἀντικρύσει τό γερασμένο πρόσωπό μου...

Καὶ τὸ δωμάτιό μου ἐπίσης δὲν ἄλλαξε καθόλου, γιατὶ εἶχα ἀποφασίσει νὰ μὴ μετακινήσω οὔτ' ἕνα ἔπιπλο ἀπὸ τὴ θέση του. Ἤθελα νὰ μείνουν ὅπως τἄφησε ἐκεῖνος... Ἐδῶ μέσα λοιπὸν κάθε μέρα πολλὲς ὧρες συλλογιζόμουν τὸν φίλο μου ποὺ ἔφυγε... Νὰ ἡ πόρτα ἀπ' τὴν ὁποία μπῆκε τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς του, ἡ καρέκλα ὅπου κάθησε ἀπέναντί μου. Τὰ μάγουλά του εἶχαν κοκκινίσει κι' ἡ φωνή του ἔτρεμε ἐλαφρά, καθὼς ἐπρόφερε αὐτὲς τὶς λέξεις, οἱ ὁποῖες μοῦ ἀφήρεσαν ὅλο τὸ θάρρος μου.

— Ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω ! Αὔριο φεύγω !...

Ὅταν πρωτάκουσα στὴν ἀρχὴ αὐτὰ τὰ σκληρὰ λόγια, νόμισα πὼς ἀστειευόταν. Ἔπειτα ὅμως μιὰ θανάσιμη ἀγωνία, ἔσφιξε τὴν καρδιά μου, γιατὶ κατάλαβα πὼς ἦταν ἀλήθεια. Σὲ λίγο ἔνιωθα τὸν Πέτρο στὰ γόνατά μου νὰ μοῦ μιλάῃ μὲ μιὰ περιπαθῆ τρυφερότητα, νὰ μὲ παρακαλῇ ν' ἀφήσω τὰ πάντα καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Αἰσθανόμουν τόσο βαθειὰ τὰ χάδια του, τοὺς ὅρκους του, τὰ φιλιά του...

Ὢ ! θέ μου, βοήθησέ με ! Ὅταν θὰ ξαναβρεθῶ μπροστά του, τὶ θὰ γίνω ;

Τὴν ἴδια μέρα τὸ βράδυ

Τώρα πειὰ μὲ κατέχει ὁλόκληρη τὸ παρελθὸν καὶ μ' ἐξουσιάζει. Βυθίζομαι ὁλόψυχα στὴν ἀνάμνηση τοῦ τελευταίου μου ἔρωτος, τοῦ τόσο γλυκοῦ... Ναί, βεβαιώθηκα πειὰ ὁριστικὰ ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, παρὰ τὶς τύψεις ποὺ αἰσθανόμουν, δὲν ἔπαψα νὰ τὸν λατρεύω. Μιὰ φορὰ μόνο, εἶν ἀλήθεια, μὲ κράτησε στὴν ἀγκαλιά του κι' ἀμέσως δοθήκαμε γιὰ πάντα ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Κάθε μέρα, κάθε νύχτα, κάθε ὥρα ἀπὸ τότε ἤμουν δική του κι' ἂς βρισκόταν μακρυά μου. Κι' ἀπὸ μακρυά, ἐκεῖ κάτω στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς Γαλλίας ἢ πέρα ἀπὸ τὸν ὠκεανό, ἡ σκέψη μου τὸν ἀκολουθοῦσε παντοῦ κι' ἀγρυπνοῦσε γι' αὐτόν. Τὰ νέα του ἀξιώματα, οἱ εὐαρέσκειες τῶν ἀνωτέρων του στὴν ἡμερησία διαταγή, οἱ παρασημοφορίες του, ἡ δόξα του κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐκστρατείας, ἦσαν δικές μου ἐπιτυχίες, δικές μου χαρές. Ἀπομονωμένη σὲ μιὰ ἐπαρχιακὴ γωνία ζοῦσα μὲ τ' ὄνειρο μιᾶς περιπετειώδους ζωῆς, τοῦ ἀγαπημένου μου.

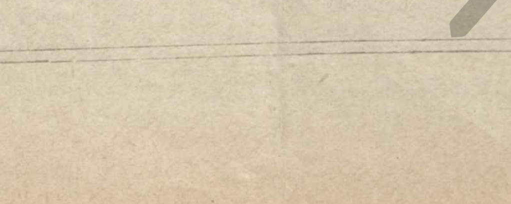

Σήμερα ρωτάω τὸν ἑαυτό μου : «Γιατὶ νὰ μὴν τοῦ γράψω ποτέ ;» Πολλὲς φορὲς ἄρχιζα νὰ τοῦ γράφω μιὰ ἐπιστολή... μονάχα λίγες γραμμὲς : «Μὴ μὲ ξεχνᾶτε. Ἐγὼ εἶνε ἀδύνατο νὰ σᾶς λησμονήσω !» Ἀλλὰ πάντα ξέσκιζα τὸ μουντζουρωμένο χαρτί. Ἡ «ζωὴ μᾶς ἐχώρισε, ἔλεγα μέσα μου, καὶ τίποτε πειὰ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἑνώσει. Δὲν ἔχουμε τό δικαίωμα παρὰ νὰ σκεφτόμαστε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἐγὼ μὲ τύψεις, αὐτὸς ἴσως μὲ τρυφερότητα». Ὅσο γιὰ τὸ αἴσθημά του ἤμουν σίγουρη. Μ' εἶχεν ἀγαπήσει πολὺ γιὰ νὰ μὴ μὲ λησμονήσῃ ποτέ ! Ἀπόδειξις τούτου εἶνε τὸ ὅτι ἐνῶ ἦταν λαμπρός, διάσημος ἀξιωματικός, δὲν ἐπαντρεύτηκε ἀκόμα. Ὢ ! Ὁ ἀγαπημένος μου, ὁ πιστὸς φίλος μου !

18 Ἰουνίου

Αὔριο ἔρχεται ! Δὲ θὰ μείνῃ στὴν πόλη μας περισσότερο ἀπὸ μιὰ μέρα. Ἡ ἐπιθεώρηση θὰ τελειώσῃ τὸ μεσημέρι. Θὰ γευματίσῃ μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του καὶ τὸ βράδυ θὰ δειπνήσῃ στὴ Νομαρχία. Μετὰ τὸ δεῖπνο αὐτὸ θὰ γίνῃ δεξίωση ὅπου θὰ τὸν ἰδῶ.

Ὅσο πλησιάζει ἡ εὐτυχισμένη ἐκείνη στιγμή, τόσο γίνομαι ἀνήσυχη. Ὁ Πέτρος ἔχει διατηρήσει στὴ μνήμη του τὴν εἰκόνα μιᾶς γυναίκας εἰκοσιπέντε χρονῶν, ἐνῶ ἐγὼ τώρα κοντεύω νὰ φτάσω τὰ σαράντα .!.. Τὶ θλίψη θὰ νιώσῃ ὅταν ἀντικρύσῃ τὸ γερασμένο προσωπό μου !..

Βρῆκα στὸ λεύκωμα μιὰ φωτογραφία μου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς καὶ τὴν παρέβαλα, μπροστὰ στὸν καθρέφτη, μὲ τὴ σημερινὴ μορφή μου... Δὲν ἄλλαξα πολύ, βέβαια γιατὶ ἐξακολουθῶ σχεδὸν νὰ ντύνωμαι ὅπως τότε καὶ τὰ ροῦχα μου ἐλάχιστα διαφέρουν ἀπὸ ἐκεῖνα. Ὄχι, δὲν ἄλλαξα... Τὰ ἴδια χαρακτηριστικά, τὸ ἴδιο ἀνάστημα, τὸ ἴδιο ντύσιμο, ὅλα τὰ ἴδια.. Κ' εἶμαι παρ' ὅλα αὐτὰ δέκα χρόνια μεγαλύτερη. Μόνο ποὺ τὸ πρόσωπό μου, ἂν καὶ διατηρῇ τὸ ἴδιο σχῆμα. μοῦ φαίνεται σήμερα πὼς ἄλλαξε, δὲν εἶνε ζωηρὸ καθὼς τότε.. Καὶ τὸ βλέμμα μου ἀκόμα ἔχει γεράσει κι' αὐτό..

Δὲν ξέρω ἂν θἆμαι εὐχαριστημένη ἢ στενοχωρημένη ξαναβλέποντας τὸν Πέτρο.

19 Ἰουνίου

Εἶνε δέκα ἡ ὥρα. Φεύγω γιὰ τὴ Νομαρχία. Δὲν τολμῶ νὰ σκεφθῶ τὶ θὰ συμβῇ. Ἂν ὁ Πέτρος μὲ παρακαλέσῃ σὰν ἄλλοτε νὰ τὸν ἀκολουθήσω, νὰ φύγω μαζί του ;... Θἆμαι δυστυχισμένη σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴν περιφρόνηση τοῦ κόσμου ἂν τὤκανα αὐτό. Ναί, ἀλλὰ θὰ ζοῦσα κοντά σ' αὐτόν, γιὰ τὸν ὁποῖον ἀποκλειστικὰ ἔζησα δέκα χρόνια... Καὶ τὶ μὲ μέλει ἄλλως τε γιὰ τὸν κόσμο ;

Ὤ, θέ μου !... Βοήθησέ με ! Νομίζω πὼς δὲν θἄχω τὴ δύναμι...

. . . .

Τὴν ἴδια μέρα τὴ νύχτα

Μ' ἔβαλαν μέσα σ' ἕνα ἁμάξι, μ' ἔφεραν στὸ δωμάτιό μου καὶ τώρα βρίσκομαι στὸ κρεββάτι, ὕστερα ἀπὸ τὴ λιποθυμία μου... Φαίνεται πὼς μὲ περιποιήθηκε ὁ τρομαγμένος ἄντρας μου κι' οἱ ὑπηρέτες.. Ἐπὶ τέλους εἶμαι μόνη μου !

Μοῦ φαίνεται πῶς ἔχω ναυαγήσει, πῶς ἔχω πνιγῇ, πῶς μ' ἔβγαλαν μέσ' ἀπ' τὸ νερὸ καὶ πῶς ψυχορραγῶ ἀργὰ-ἀργά...

Θὰ γράψω λεπτομερῶς ὅλα ὅσα μοῦ συνέβησαν ἀπόψε.

Μόλις ἐμπῆκα στὸ σαλόνι τῆς Νομαρχίας, τὸν διέκρινα ἀμέσως, τὸν ἐγνώρισα. Ἦταν ἀκουμπισμένος κοντὰ σ' ἕνα τζάκι κι' ἐκουβέντιαζε χαμογελώντας μαζὶ μὲ τὸ γενικὸ γραμματέα καὶ τοὺς μηχανικούς. Δὲν ἄλλαξε καθόλου αὐτός ! Εἶναι πάντα κομψὸς καὶ νέος, φαίνεται μάλιστα πῶς ξανάνιωσε. Μονάχα τὰ μαλλιά του ἔγιναν κάτασπρα.

Ἀ ! Πῶς ἤθελα νὰ πέσω πάνω στὰ στήθια του τὰ σκεπασμένα μὲ παράσημα καὶ νὰ τοῦ πῶ στ' αὐτί : «Εἶμαι ἐγώ ! Σ' ἀγαπῶ πάντα ! Μὲ γνωρίζεις ;...»

Ἀλλὰ μπροστὰ σὲ τόσον κόσμο δὲ βρῆκα τὸ θάρρος οὔτε νὰ τὸν πλησιάσω τοὐλάχιστον. Πῆγα καὶ κάθισα κοντὰ σὲ κάποιες φίλες μου καὶ χωρὶς ν' ἀνακατευτῶ στὴ συζήτησή τους τὸν ἐκύτταζα. Ὅλες οἱ νεοερχόμενες μόλις ἔμπαιναν παρουσιάζονταν στὰ στρατηγὸ ποῦ τὶς ὑποδέχετο μ' ἕνα πολὺ ἀδιάφορο χαμόγελο. Ὡστόσο ἔδειξε κάποιο ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κυρία Ντωζά, ποὺ συνήθιζε νὰ ντύνεται σύμφωνα μὲ τὴν Παρισινὴ μόδα κι' εἶχε τοὺς ὤμους της γυμνούς.

Ἔξαφνα τὰ μάτια του καρφώθηκαν ἀπάνω μου. Μοῦ φάνηκε πῶς θὰ λιποθυμοῦσα... Ὡστόσο εἶχα τὴ δύναμη νὰ μὴν ἀποφύγω τὸ βλέμμα του. Μὲ κύτταξε κάμποσα δευτερόλεπτα σὰν ἀφηρημένος κι' ἔπειτα γυρίζοντας ἐξακολούθησε τὴ συνομιλία του, ἐν-

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ ΖΗΤΕΙ ΜΙΑ ΧΑΡΙ...

Κατὰ τὴν ἐπίσημη ὑποδοχὴ ποὺ ἔγεινε πέρισυ εἰς τὴν 'Αμβέρσα στὴν πριγκήπισσα 'Αστρίδη τῆς Σουηδίας, συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς χαριτωμένο ἐπεισόδιο :

Ὁ βελγικὸς λαὸς ἔδειξε τόσον ἐνθουσιασμό, κατὰ τὴν διέλευση τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ὥστε σὲ μιὰ στιγμὴ παραφορᾶς διέσπασε τὴν στρατιωτικὴν ζώνη. Τὸ τί ἐπηκολούθησε δὲν περιγράφεται. Ὁ βασιλεὺς 'Αλβέρτος ἔχασε τὸ πολυτελὲς σπαθί του, ἡ ταινία τοῦ παρασήμου ποὺ ἔφερεν ὁ διάδοχος τῆς Σουηδίας ξεσχίσθηκεν ἐντελῶς, καὶ ἡ μικρὴ πριγκήπισσα Μαρία-Ζοζὲ τοῦ Βελγίου θὰ ἐπάθαινε ἀσφυξία μὲς στὸν συνωστισμό, ἐὰν ὁ σοσιαλιστὴς Βαντερβῆλντ, ὁ ὁποῖος ἦτο τότε ὑπουργὸς τῶν 'Εξωτερικῶν, δὲν ἐπρόφθαινε, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του, νὰ σταθῇ μεταξὺ τῆς μικρῆς πριγκήπισσας καὶ τοῦ ἀκρατήτου ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ πλήθους.

Ὅταν ἡ βασιλικὴ συνοδεία ἔφθασε τέλος, ἐν μέσῳ ζητωκραυγῶν στὰ 'Ανάκτορά της, ὁ βασιλεύς, στὸν ὁποῖον ἡ μικρὴ πριγκήπισσα εἶχεν ἤδη ἀφηγηθῇ πῶς τὴν ἔσωσε ὁ σοσιαλιστὴς ὑπουργός, ἐγύρισε πρὸς τὸν Βαντερβῆλντ καὶ τοῦ εἶπε χαμογελῶντας :

— Θὰ σᾶς ζητήσω κύριε Βαντερβῆλντ, νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε κάτι...

— Ὅτι θέλετε, Μεγαλειότατε...

— 'Απλούστατα : Θέλω νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε ὅτι ὅταν ἀνατείλῃ ἡ ἡμέρα τῆς μεγάλης Κοινωνικῆς 'Επαναστάσεως, θὰ προστατεύσετε τὴν... ἐπιβίβασή μας ἐπὶ τῶν πλοίων μὲ τὴν ἰδίαν αὐταπάρνησιν ὅπως ἐπροστατεύσατε σήμερα τὴν... ἀποβίβασή μας !...

— Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι, Μεγαλειότατε !... ἀπήντησε ὁ σοσιαλιστής, χαμογελῶντας καὶ αὐτός.

Δὲν τὸν ἄκουγα σχεδόν. 'Εκύτταζα....

τελῶς ἥσυχος.

Ἦταν δυνατὸν νὰ μὴ μ' εἶχε γνωρίσει ; « Ὄχι... ἔλεγα μέσα μου. Μὲ κύτταξε χωρὶς νὰ μὲ γνωρίζῃ... Ἄλλως τε μήπως ἤξερε πῶς θἀρχόμουν ἐδῶ ;...» Ὑπόφερα φρικτά. 'Εκείνη τὴ στιγμὴ ὅμως ἦρθε κοντά μου ὁ διευθυντὴς τοῦ τελωνείου, κάθισε πλάϊ μου κι' ἄρχισε τὶς συνηθισμένες του φιλοφρονήσεις. 'Εγὼ ὅμως δὲν τὸν ἄκουα σχεδόν. 'Εκύτταξα τὸ στρατηγὸ ντὲ Ζιβρὺ ποὺ σηκώθηκε ἀπ' τὸ τζάκι κι' ἀπομακρύνθηκε πρὸς τὴν αἴθουσα τοῦ χοροῦ.

Πόσο ἤθελα νἆμαι μόνη μου...

Τὸν ξανάειδα ὕστερα ἀπὸ μία ὥρα. Εἶχα ἀνεβῇ στὴν ταράτσα τοῦ μικροῦ σαλονιοῦ συνοδευομένη ἀπὸ ἕναν ὑπάλληλο τοῦ συζύγου μου, στὸν ὁποῖον εἶπα νὰ μ' ἀφήσῃ ἐκεῖ μόνη μου γιατὶ εἶχα πονοκέφαλο. Μιὰ προαίσθηση μοῦ ἔλεγε ὅτι ὁ Πέτρος θἀρχόταν ἐκεῖ πάνω... Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ ἄκουσα ἀπὸ τὴν ταράτσα τὴ φωνή του μέσα στὸ σαλόνι μαζὶ μὲ τὴ φωνὴ τῆς 'Ιουλίας Ντωζᾶ.

Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ θὰ θυμᾶμαι τὴ σύντομη συνομιλία τους ποὺ τόσο μοῦ στοίχισε.

— Εἶσθε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἀποψινὴ συγκέντρωση στρατηγέ ; ἔλεγε ἡ 'Ιουλία. 'Ασφαλῶς θἄχετε πλήξει μέσα σὲ τέτοιον κύκλο...

— Διεσκέδασα ἀρκετὰ ἀπόψε, ἀγαπητή μου, ἀποκρίθηκε ὁ Πέτρος. Κι' εἶδα πολλὲς παληὲς γνωριμίες μου...

— 'Ερωτικές, δὲν εἶνε ἔτσι; Ὦ στρατηγέ μου, σᾶς παρακαλῶ, πέστε μου τὰ ὀνόματα τῶν φιλενάδων σας ποὺ πιάσατε ὅταν βρισκόσαστε ἐδῶ ὡς λοχαγός. Καὶ θἆναι πολλές, δὲν ἀμφιβάλλω... Θὰ μὲ διασκεδάσῃ πολὺ αὐτό, ξέρετε... Δὲ θὰ βγῇ λέξη ἀπὸ τὸ στόμα μου.

— Θὰ μὲ πιστέψετε, ἀγαπητή μου κυρία ; Τὶς εἶδα ὅλες τὶς παληὲς φιλενάδες μου ἀπόψε, ἀλλὰ ἀνάθεμά με ἂν γνώρισα καμμιά τους.

— Μὰ δὲ θυμᾶστε οὔτε ἕνα ὄνομα, στρατηγέ ;

— Μὰ τὴν πίστι μου, ὄχι. Νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος ἂν θυμᾶμαι πῶς τὶς λέν. Τί θέλεις ὅμως ; Καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς περιπέτειές μου δὲν ἦταν ἀξιόλογη. Περασμένες-ξεχασμένες, ὅπως λέν...

. . . .

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τῆς συνομιλίας των ἔχασα τὶς αἰσθήσεις μου καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἄκουσα τὴ συνέχεια.

'Αλλὰ γιατὶ νὰ συνέλθω ; Τί τὴ θέλω τὴ ζωή ;...

Marcel Prevost

Ο ΑΝΔΡΙΚΟΣ ΣΤΟΛΙΣΜΟΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΡΑΒΑΤΑΣ

Ὁ Μπροῦμελ καὶ τὸ δέσιμο τῆς γραβάτας του. 'Ολόκληρη... ἱεροτελεστία !.. Ἕνας διαγωνισμὸς καλοδεμένης γραβάτας. Ποιοὶ εἰσήγαγον τὴν γραβάταν στὸ Παρίσι. «Κροάτα». «Κροβάτα». «Κραβάτα». Ἡ «Ρεμπουμπλικάνικη γραβάτα».

Ἡ γραβάτα κατέχει σήμερα μεγάλη καὶ σπουδαία θέσι στὸ ἀνδρικὸ ντύσιμο, τόσο πολὺ μάλιττα, ὥστε κι' αὐτὸ τὸ αὐστηρὸ ἐγκυκλοπαιδικὸ λεξικὸ Λαρούς νὰ ὁμολογῇ ὅτι ἕνας ἄντρας τότε μόνο κατέχει τὸ μυστικὸ τοῦ ὡραίου καὶ κομψοῦ ντυσίματος, ὅταν ξέρει νὰ δέσῃ τὴ γραβάτα του !

Ὁ Μπροῦμελ ὁ βασιλεὺς τῆς κομψότητος στὴν 'Αγγλία, τὸ μοντέλλο τοῦ καλοντυμένου κυρίου, ἦταν ὅλη τὴν ἡμέρα στὰ νεῦρα του ὁσάκις δὲν κατώρθωνε νὰ δέσῃ «μὲ τὴν πρώτη» τὴν γραβάτα του.

Εἰς τὸ Κόμο τῆς 'Ιταλίας διωργανώθηκε τελευταίως διεθνὴς διαγωνισμὸς γιὰ τὴν κρεασιὸν τῆς πιὸ κομψοδεμένης γραβάτας. Στὸν διαγωνισμὸν αὐτὸν ἔλαβαν μέρος 1.500 καλλιτέχναι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλοὶ Κινέζοι καὶ 'Ιάπωνες !

'Εν τούτοις ἡ γραβάτα δὲν ἦταν πάντοτε τὸ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τοῦ ἀντρικοῦ ντυσίματος.

Οἱ κομψευόμενοι τῶν ἀρχαίων 'Αθηνῶν καὶ τῆς ἀρχαίας Ρώμης, οἱ μεγιστᾶνες τοῦ Βυζαντίου, μὲ τὶς πολυτελέστατες φορεσιές τους καὶ οἱ κομψοὶ καὶ φιλάρεσκοι ἱππόται τοῦ Μεσαίωνος δὲν εἶχαν ἰδέα τῆς γραβάτας, ἡ ὁποία ἐμφανίσθηκε στὴν Εὐρώπη τὸν 17ον αἰῶνα.

Κάποτε ἔφθασε στὴν Γαλλία ἕνα νέο σύνταγμα Κροατῶν σωματοφυλάκων τοῦ Λουδοβίκου 14ου. Οἱ ἄνδρες τοῦ συντάγματος εἶχαν δεμένη στὸ λαιμὸ ἐν εἴδει γραβάτας μιὰ πολυτελῆ ἐσάρπα, στολισμένη μὲ πολύτιμες δαντέλλες. Τὸ κομψὸ αὐτόστολίδι ἄρεσε στὸν Λουδοβίκο 14ον, ὁ ὁποῖος μιὰ μέρα ἐνεφανίσθη στὴν αὐλή του μὲ μιὰ γραβάτα ὁμοίαν μὲ τὴν τῶν Κροατῶν στρατιωτῶν

Ὅπως ἦταν ἐπόμενο τὴν ἄλλη μέρα ὅλοι οἱ αὐλικοὶ ἔσπευσαν νὰ τὸν μιμηθοῦν. Καὶ ἡ περίεργος ἐκείνη ὅσο καὶ κομψὴ ἐσάρπα ἐπῆρε τὸ ὄνομά της ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες ποὺ τὴν εἶχαν εἰσαγάγει «Κροάτα». 'Αργότερα ἔγινε «Κροβάτα», σιγὰ σιγὰ «Κραβάτα», ὅπως τὴν λὲν οἱ γάλλοι καὶ οἱ εὐρωπαῖοι καὶ «γραβάτα» ὅπως τὸ ἐξελληνίσαμε ἐμεῖς.

Ἔκτοτε ἡ γραβάτα ἔμεινε τὸ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τοῦ ἀνδρικοῦ ντυσίματος.

Ὁ Λουδοβίκος 14ος μάλιστα ἐγκαινίασε καὶ ἕνα παράξενο καὶ πρωτότυπο ἀξίωμα, τὸ ἀξίωμα τοῦ «κραβατιέρ». Τὸν τίτλο αὐτὸν εἶχαν δύο ὡρισμένοι εὐπατρίδοι τῶν ὁποίων μοναδικὸ καθῆκον ἦταν νὰ προσέχουν διαρκῶς ἂν ἡ βασιλικὴ γραβάτα ἦταν ἐν τάξει. Μόλις ἔβλεπαν νὰ μετατοπίζεται ἢ νὰ λύνεται ὁ φιόγκος της ἔσπευδαν καὶ τὴν διώρθωναν. Ὅταν ὁ βασιλεὺς το βράδυ ἔβγαζε τὴν στολή του ὁ «κραβατιέρ» ἔλυνε τὴ βασιλικὴ γραβατα καὶ πήγαινε νὰ τὴν παραδώσῃ στὸν διευθυντὴ τοῦ βασιλικοῦ βεστιαρίου, διπλώνοντάς την προσεκτικά, γιὰ νὰ μὴν πέσῃ κανένα ἀπο τὰ πολυάριθμα διαμάντια ποὺ τὴν στόλιζαν !

Ἕνα διάταγμα ποὺ ἐξέδωκε ἀργότερα ὁ Λουδοβίκος ὥριζε ὅτι οἱ μεγιστᾶνες καὶ αὐλικοὶ εἶχαν προνόμιο νὰ φοροῦν γραβάτα ἄσπρη. Στὸ λαὸ καὶ στοὺς ἀστοὺς ἐπετρέπετο νὰ φοροῦν μόνο χρωματιστὲς γραβάτες. Οὐαὶ δὲ καὶ ἀλλοίμονον στὸν ἀστὸ ἐκεῖνον, πού, θὰ τολμοῦσε νὰ φορέσῃ ἄσπρη γραβάτα.

Τὴν περίοδο τοῦ ρωμαντισμοῦ ἡ γραβάτα ἦταν τόσο πλατειὰ ποὺ ἔκρυβε τὸ μισὸ σχεδὸν πρόσωπο τῶν κομψευομένων τῆς ἐποχῆς.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ Λουδοβίκου—Φιλίππου ἐφορῶνταν ἡ κόκινη γραβάτα ἡ λεγομένη «ρεμπουμπλικάνικη».

Σήμερα ἡ γραβάτα εἶνε ἐντελῶς ἁπλῆ. Οἱ ἐξωφρενισμοὶ τοῦ παρελθόντος ἐξέλειπαν ἐντελῶς.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΦΟΛΕΫ

ΤΟ ΣΤΑΧΤΙ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Ἐκεῖνο τὸ φθινοπωρινὸ βράδυ στὴν μεγάλη τραπεζαρία τοῦ Ἐλβετικοῦ ξενοδοχείου, τὴν σχεδὸν ἄδεια, ὁ Πιερβὰλ καὶ ἡ Ἰωάννα ἐγευμάτιζαν σιγὰ-σιγά.

Τὸ γαμήλιο ταξεῖδι τους ὑπῆρξε πολὺ θλιβερό. Ὁ Πιερβὰλ σωποῦσε ἀπὸ ἀνία κι' ἡ 'Ιωάννα ἀπὸ δειλία κι' ὑπερηφάνεια. Ἐκεῖνος θεωροῦσε τὴν γυναῖκα του ἀνόητη καὶ σεμνότυφη καὶ ἐκείνη, μαντεύοντας ὅτι τὴν περιφρονοῦσε, σκέπαζε τὸν πόνο της μὲ ψυχρότητα κι' ἀδιαφορία. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς δύο δὲν γνώριζε τὸν ἄλλον καλά, γιατὶ οἱ ἀρραβῶνες των εἶχαν διαρκέσει πολὺ λίγο καὶ κατὰ τὴν διάρκειά των δὲν εἶχε ἀναπτυχθεῖ μεταξὺ τῶν μνηστήρων καμμιὰ οἰκειότης.

Ὁ Πιερβὰλ εἶχε παντρευτεῖ γιὰ χατῆρι τῆς οἰκογενείας του καὶ γιατὶ ἡ κοπέλλα ποὺ τοῦ προξένευαν ἦταν πλούσια ἀπὸ καλὸ σπίτι καὶ ὤμορφη. 'Αλλὰ γιὰ νὰ παντρευτῇ εἶχε ἀναγκασθεῖ νὰ διακόψῃ τὶς σχέσεις του μὲ τὴν Ροζίνα, τὴν φίλη του, τὴν ὁποία νοσταλγοῦσε, ἂν καὶ αὐτὴ εἶχε φροντίση καὶ βρῆκε πολὺ γρήγορα ἀντικαταστάτη.

Μπροστὰ στὴν νεαρή του γυναῖκα, τὴν γοητευτικὴ μ' ὅλη τὴ χλωμάδα, καὶ τὴν μελαγχολία της, μπροστὰ σ' ἐκείνην ποὺ δὲν περίμενε παρὰ μιὰ ματιά του γιὰ νὰ γίνῃ κόκκινο σὰν ρόδο τὸ πρόσωπό της καὶ ἕνα χαμόγελο γιὰ νὰ χαμογελάσῃ, καὶ ἡ ὁποία τὸν ἀγαποῦσε τρυφερὰ χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ τοῦ τὸ πῇ, ὁ ἀχάριστος συλλογιότανε τὴν ἐπίσης ἀχάριστη Ροζίνα.

Ἔξαφνα, νευρικός, θέλοντας μὲ κάθε τρόπο ν' ἀποφύγῃ τὴν πλήξη ποὺ τοῦ προξενοῦσε ἡ γυναίκα του, τῆς εἶπε :

– Αὔριο θ' ἀνεβῶ στὴν κορυφὴ τοῦ Σαλβανί !

Ἡ γυναίκα του ἀκούγοντάς τον ἀνατρίχιασε καὶ ξεχνώντας μπρὸς στὸν κίνδυνο τὴν προσποιητή της ἀδιαφορία εἶπε ἔκπληκτη καὶ τρομαγμένη :

– Ἡ ἀνάβασις εἶναι ἐπικίνδυνος. Δὲν ὑπάρχει ὁδηγὸς ἐδῶ γιὰ τὰ βουνά. Σὲ ἱκετεύω νὰ τὴν ἀναβάλῃς.

– Καὶ γιατὶ φοβᾶσαι, ἀπήντησε ὁ Πιερβὰλ μὲ τὸν σαρκαστικὸ ἐκεῖνον τόνον του ποὺ ἐπάγωνε ὅλες τὶς τρυφερὲς διαχύσεις τῆς γυναίκας του. Γιατὶ φοβᾶσαι ἀφοῦ δὲν πρόκειται νἄρθῃς μαζί μου ;

Ἡ 'Ιωάννα πληγωμένη κατάκαρδα, μόλις μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά της. Σώπασε ὅμως γιὰ νὰ μὴ προκαλέσῃ καμμιὰ ἄλλη ἀπάντηση πιὸ ἐξευτελιστικὴ καὶ πιὸ σκληρή.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο οἱ δυὸ σύζυγοι ἀποσύρθηκαν στὰ δωμάτιά τους τὰ ὁποῖα συγκοινωνοῦσαν μὲ μιὰ μικρὴ πόρτα. Ἡ 'Ιωάννα ἔκλαψε, ὁ Πιερβὰλ ὅμως, οὔτε ἄκουσε, οὔτε φαντάστηκε τὰ κλάμματά της. Ἡ μικρὴ πόρτα ἦταν κλειστή.

***

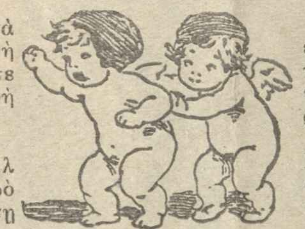

Χωρὶς νὰ χαιρετήσῃ τὴ γυναίκα του, ὁ Πιερβὰλ ἔβαλε στὴν τσεπη του τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ τὸ μικρὸ σταχτί του σημειωματάριο, ὅπου ἐσκόπευε νὰ σημειώσῃ τὶς ἐντυπώσεις του, νὰ κάνῃ μερικὰ σκίτσα καὶ νὰ ξεράνῃ λίγα λουλούδια τῶν Ἄλπεων, καὶ ξεκίνησε νωρὶς - νωρίς.

Ὅσο ἀνέβαινε στὸ βουνὸ τόσο ἡ ἀπόλαυσή του μεγάλωνε. Ὁ καθαρὸς καὶ ψυχρὸς ἀέρας, τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιων, ἡ γεύση τῶν ἀγρίων φραγκοσταφυλιῶν, ὁ ψίθυρος τῶν ἀφρισμένων νεροσυρμῶν, καὶ ἡ θαμπωτικὴ λαμπράδα τῆς χιονισμένης κορυφῆς, τῆς αὐστηρῆς, τῆς περίφανης, τοὔδινε τὴν μέθη ἐκείνη, τὸν πυρετὸ ἐκεῖνον, τὴν φρενιτιώδη ἐκείνην ἕλξη πρὸς τὸ ἄφθαστο ποὺ δίνουν πάντα, σὲ ὅσους πραγματικὰ τοὺς ἀγαποῦνε οἱ Ἄλπεις.

Ἂν καὶ κουρασμένος, ἂν καὶ δὲν εἶχε ὅλα τ' ἀναγκαῖα ἐφόδια γιὰ τὴν ἀνάβαση ποὺ ἔκανε, ὁ Πιερβὰλ θέλησε νὰ περάσῃ ἕναν Παγετῶνα ὁ ὁποῖος εἶχε γλυστρήσει κατὰ μῆκος μιᾶς χαράδρας. Ὁ Παγετώνας αὐτὸς ἔμεινε μετέωρος, σχεδὸν κάθετος πρὸς τὸ κενό, στηριζόμενος μόνο στὶς ἄκρες τῆς χαράδρας.

Μ' ὅλο ποὺ ἔβλεπε τὸν κίνδυνο ὁ Πιερβὰλ ἄρχισε νὰ περπατῇ ἐπάνω στὸν Παγετῶνα. Τὸν παρέσυρε ἡ μέθη τοῦ κινδύνου. Περπατοῦσε πατώντας σὲ τρύπες πρόσφατα ἀνοιγμένες στὸ μαλακὸ στρῶμα καὶ γαντζώνοντας μὲ τὰ δάχτυλά του τὶς ἐξοχὲς τῆς χαράδρας. Ἔφτασε ὅμως νὰ ρίξῃ μιὰ μόνη ματιὰ στὸ ἀπέραντο κενὸ ποὺ ἔχαινε κάτω του, γιὰ νὰ καταληφθῇ ἀπὸ ἴλιγγο. Τὸ σῶμα του ἐταλαντεύθηκε ἀνεπαίσθητα. Κατάλαβε ὅτι θἄχανε τὴν ἰσορροπία του καὶ θέλησε νὰ τὴν ξαναβρῇ προχωρώντας. Τότε ὅμως ἔνοιωθε κάτω ἀπ' τὸ πόδι του ὄχι πιὰ χιόνι, ἀλλὰ παγοστερεό, συμπαγῆ. 'Απ' τὴν κορφὴ ὥς τα νύχια, στὰ νεῦρα, στοὺς μῦς, στὰ κόκκαλά του ἔνοιωθε μία φρίκη νὰ τὸν διαπερνᾷ. Μὲ κομμένη ἀναπνοή, μὲ μάτια ὀρθάνοιχτα ἀπ' τὸν κόπο, τοῦ φάνηκε ὅτι ἔβλεπε κιόλα τὸ φριχτό, τὸ ἀκατάσχετο κατρακύλισμά του στὸ κενό. 'Αναίσθητος ἀπ' τὴν ἀγωνία του, ἀφέθηκε στὴν πτῶση του πρὸς τὸ κενόν... Ἔνοιωθε στοὺς κροτάφους του, τὸ χτύπημα, τὴν κρύα πνοὴ τῶν φτερῶν τοῦ θανάτου.

***

Ὅταν συνῆλθε, εἶδε ὅτι βρισκότανε σὲ ἕνα στρῶμα ἀπὸ χιόνι, στὸ βάθος μιᾶς ρωγμῆς ὁλογάλανης ἀπ' τὶς ἀνταύγειες τοῦ παγετῶνα. Μὲ τὸ ἕνα πόδι σπασμένο, σκέφθηκε ὅτι σὲ λίγο θὰ πέθαινε. Ἔξαφνα ὅμως ἕνας πόνος τὸν ἔκαμε νά αἰσθανθῇ ὅτι ζοῦσε ἀκόμη καὶ ὁ πόνος αὐτὸς ξύπνησε μέσα του τὴν ἀνάμνηση τοῦ ἔρωτός του. Θυμήθηκε τὴν φίλη του. Καὶ τότε τὸν κατέλαβε ἡ ἐπιθυμία — ἐπιθυμία ἑτοιμοθανάτου — ἂν ποτὲ εὕρισκαν τὸ πτῶμα του, νὰ γινότανε γνωστὴ ἡ τελευταία του σκέψι, ἡ στερνὴ κραυγὴ τῆς καρδιᾶς του.

Ἔβγαλε λοιπὸν ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ σημειωματάριό του, πῆρε τὸ μολύβι του καὶ ἔγραψε στὴν πρώτη σελίδα :

Ροζίνα, συγχώρησέ με ποὺ σ' ἐγκατέλειψα. Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ δὲν ἀγάπησα παρὰ μόνον ἐσένα. Καὶ τώρα ποὺ πεθαίνω ἐσένα μονάχα ἀγαπῶ.

Ὕστερα τὸ σημειωματάριο ξέφυγε ἀπ' τὸ χέρι του. Ὁ Πιερβὰλ ἔννοιωσε ὅτι ἐπάγωνε. Δάκρυα θόλωσαν τὰ μάτια του καὶ τὸ κεφάλι του, ἔγυρε στοὺς ὤμους του...

***

... Ὧρες ἐπέρασαν. Ὁ Πιερβὰλ ξαναβρίσκει δεύτερη φορὰ τὶς αἰσθήσεις του. Μόλις ἀνοίγει τὰ μάτια του, βλέπει ὅτι τὸν ἔχουν ξαπλωμένο σ' ἕνα ξύλινο κρεββάτι, μὲς σ' ἕνα σπίτι τοῦ βουνοῦ.

'Εσώθηκε λοιπόν ! Πῶς ; 'Απὸ ποιόν ; Δὲν ζητεῖ νὰ μάθῃ. Ἡ σκέψη τὸν κουράζει. Βλέπει μόνον.

Ἡ 'Ιωάννα γλυκειὰ καὶ ὤμορφη, χλωμότερη ὅμως παρ' ὅ,τι συνήθως, εἶνε καθισμένη στὸ προσκέφαλό του. Πόσο θλιμμένη φαίνεται ! Τὰ μάτια της εἶνε κλαμένα. Ὁ Πιερβὰλ αἰσθανόμενος συγκεχυμένα ἀκόμη, μιὰ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν γυναίκα του, ἀναρωτιέται ἂν ἔχουν βρεῖ ἄραγε καὶ τὸ σημειωματάριό του. 'Αλλ' ἡ γυναίκα του εὐτυχισμένη ποὺ ἔσωσε τὸν ἄντρα της, τοῦ χαμογελᾶ. Καὶ ἡσυχώτερος ὁ Πιερβάλ, ξανακοιμᾶται, σκεπτόμενος ὅτι ἡ γυναίκα του δὲν ἔχει βρεῖ το σημειωματάριο !

***

... Ἑβδομάδες πέρασαν. Στὸ σπίτι του, στὸ Παρίσι, ὁ Πιερβὰλ εἶνε ξαπλωμένος σὲ μιὰ σαῖζ-λόγκ. Ὁ γιατρὸς τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι δὲν θὰ μείνῃ κουτσός, ἀλλ' ὅτι πολλὲς μῆνες ἀκόμη δὲν πρέπει νὰ περπατήσῃ. Ἡ 'Ιωάννα βρίσκεται πάντα κοντά του, λιγώτερο χλωμὴ ἀπὸ ἄλλοτε καὶ πιὸ εὐτυχισμένη. Ὁ Πιερβὰλ ξέρει ὅτι ἡ γυναίκα του τὸν ἔσωσε, καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη του μεταβάλλεται σ' ἀγάπη. Τώρα μετανοεῖ ἀκόμη περισσότερο καὶ λυπᾶται γιὰ ὅ,τι ἔγραψε στὸ σημειωματάριο. Ρίχνει ἕνα βλέμμα στὴ γυναίκα του γιὰ νὰ διαβάσῃ στὰ μάτια της ἂν ξέρῃ ἢ ὄχι τὸ μυστικό του. 'Αλλ' ἐκείνη τοῦ χαμογελᾶ ἤρεμα. Τοτε ὁ Πιερβάλ, ἀνακουφισμένος, σκέπτεται. «Βρῆκε τὸ σημειωματάριο ἀλλὰ δὲν τ' ἄνοιξε οὔτε διάβασε τί εἶχε γράψει μέσα.»

***

Μῆνες πέρασαν τώρα. Εἶνε ἄνοιξις καὶ στὸν κῆπο ἑνὸς ἐξοχικοῦ σπιτιοῦ ὁ Πιερβὰλ μὲ πολὺ θάρρος ἔκανε τὸν πρῶτο περίπατό του, στηριγμένος στὸ μπράτσο τῆς γλυκειᾶς καὶ ὤμορφης 'Ιωάννας, πού, ρόδινη ἀπ' τὴ χαρά, τοῦ χαμογελᾶ σὲ κάθε του βῆμα.

Τώρα γνωρίζονται καὶ ἀγαπιοῦνται. 'Αλλὰ τὸν Πιερβὰλ τὸν βασανίζει ἀκόμη ἡ τύψις γιὰ ὅτι ἔγραψε στὸ σημειωματάριο. Εἶχε ἕνα βάρος στὴ συνείδησίν του ἀπὸ τὸ ὁποῖον θελει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐλαφρωθῇ.

— 'Ιωάννα, τῆς λέγει, σοῦ ἐφέρθηκα πολὺ σκληρά.

— Ἂς ξεχάσουμε τὰ περασμένα, τοῦ ἀπαντᾷ ἐκείνη τρυφερά.

— Ναί, ναί, ἂς τὰ ξεχάσουμε. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἕνα μυστικὸ ποὺ δὲν τὸ ξέρεις καὶ ποὺ πρέπει νὰ σοῦ τὸ πῶ γιατὶ μὲ βασανίζει.

— Γιατὶ νὰ μὴ μοῦ τὸ πῇς, ἀφοῦ κι' αὐτὸ θὰ σοῦ τὸ συγχωρήσω.

— Μπορῶ νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι μὲ συγχωρεῖς ὅσο δὲν τὸ ξέρεις : Καὶ ἔπειτα θέλω νὰ ἐλευθερώσω τὴν καρδιά μου ἀπὸ κάθε τι ἄλλο, γιὰ νὰ τὴν γεμίσω ὅλην ἀπὸ τὴν ἀγάπη σου. Καὶ μὴ μπορώντας πιὰ νὰ συγκρατηθῇ ὁ Πιερβὰλ ἄρχισε νὰ τῆς λέει :

— Στὸ σημειωματάριο ποὺ βρέθηκε κοντά μου, εἶχα σημειώσει κάτι ποὺ εἶνε σήμερα γιὰ μένα ἕνα ψέμμα, μιὰ βλασφημία...

Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ συνεχίσῃ, γιατὶ τὸν ἔπνιγεν ἡ συγκίνησις. Καὶ μὲ σκυμμένο κεφάλι καὶ φωνὴ ὑπόκωφη, ψιθυρίζει :

— Βρές το τὸ σημειωματάριο, ἄνοιξέ το καὶ διάβασε !

Ἡ 'Ιωάννα ὅμως, κατάλευκη ἀπὸ τὴν συγκίνηση καὶ αὐτή, ἀπαντᾷ ἀμέσως :

— Περιττὸ νὰ τὸ διαβάσω. *Τὸ διάβασα κιόλα.*

Καὶ καθὼς ὁ Πιερβὰλ τὴν κύτταζε μὲ ἀγωνία, τοῦ εἶπε :

— Ὅταν σὲ τράβηξαν ἀπ' τὸν παγετῶνα, ἐνόμισα ὅτι ἤσουν νεκρός. Ἡ πρώτη μου σκέψις ἦταν ὅτι τὶς τελευταῖες σου θελήσεις τὶς εἶχες γράψει στὸ σημειωματάριο. Τὸ πῆρα λοιπόν, τὸ ἄνοιξα, τὸ διάβασα καὶ ὅ,τι διάβασα μοῦ ξέσκισε τὴν καρδιά.

— Καὶ γνωρίζοντας τὸ μυστικό μου, φώναξε ὁ Πιερβάλ, σφίγγοντας τὰ χέρια τῆς γυναίκας του μ' ἀπέραντη τρυφερότητα, δὲν μοῦ κράτησες καμμιὰ κακία, μὲ περιποιήθηκες, ἀφοσιώθηκες σὲ μένα, μ' ἀγάπησες σὰ νὰ μὴν ἤξερες τίποτε ; Μὲ εἶχες λοιπὸν κι' ὅλας συγχωρήσει ;

— Δὲν εἶχα τίποτε νὰ σοῦ συγχωρήσω, εἶπε ἡ 'Ιωάννα, ἐνῶ δάκρυα ἔσταζαν ἀπ' τὰ μάτια της. Τὸ μυστικό, ποὺ χωρὶς νὰ τὸ θέλω τὤμαθα, ἦταν τὸ μυστικὸ τοῦ θανάτου σου. 'Αλλ' ἀφοῦ ἔζησες, δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ τὸ θυμοῦμαι !

Καὶ μὲ μιὰ ὑπερτάτη θέληση, πνίγοντας τ' ἄλλα της δάκρυα, ἐπανέλαβε χαμογελῶντας γλυκά :

— Ναί, ἦταν τὸ μυστικὸ τοῦ θανάτου σου. 'Αλλ' ἀφοῦ ἔζησες δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ τὸ θυμοῦμαι... Καὶ δὲν τὸ θυμήθηκα, καὶ οὔτε τὸ θυμοῦμαι πιά !...

ΕΝΑ ΚΑΘΕ ΤΟΣΟ

Τοῦ ΖΩΡΖ ΠΟΥΡΣΕΛ

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΑΓΙΣΣΑ

Ὁ γέρω - γιατρὸς Λαρόκ, ἑβδομηντάρης τώρα, εἶχε ἀποφασίσει νὰ σταματήσῃ πιὰ τὴν ἐξάσκησι τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ νὰ ζήσῃ τὸ ὑπόλοιπο τοῦ βίου του ἥσυχος, μὲ τὰ εἰσοδήματα ποὺ τοῦ ἔδιναν οἱ στρογγυλούτσικες οἰκονομίες του, στὴν ἥσυχη καὶ εἰρηνικὴ ἐπαρχία του.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀγαποῦσε τὴν πελατεία του—τοὺς ἐπόνογε, ἀνάθεμά τους, αὐτοὺς τοὺς χωριάτες παρ' ὅλη τὴ στενοκεφαλιά τους καὶ τὶς κακοροιζικιές τους— καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ τοὺς ἀφίσῃ χωρὶς γιατρὸ νὰ πέσουν στὰ χέρια κανενὸς ἀνήξερου ποὺ θὰ μάθαινε εἰς βάρος τους τὴν ἰατρική, σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸ Παρίσι νὰ διαλέξῃ μονάχος του τὸν διάδοχό του.

Ρώτησε δῶ κι' ἐκεῖ συμβουλεύθηκε τοὺς φίλους του καθηγητὰς καὶ σὲ λίγες μέρες βρῆκε ἕναν νέο μὲ καλὲς συστάσεις, καὶ μὲ θέλησι νὰ ἐργασθῇ. Τοῦ εἶπε περὶ τίνος ἐπρόκειτο, κ' ἐκεῖνος δέχτηκε. Τοῦ ἀνέφερε τώρα τὶς ἀρρώστειες ποὺ συνήθως ἐπικρατοῦσαν στὴν ἐπαρχία, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ τόπου, τὰ εἰσοδήματα ποὺ μποροῦσε νὰ ἐλπίζῃ ἀπὸ τὸ κάθε χωριὸ καὶ τόσες ἄλλες σχετικὲς λεπτομέρειες.

Κυττάζοντάς την αὐστηρά...

Ἔξαφνα καθὼς τοὔδειχνε τὰ χωριὰ τῆς περιφερείας πάνω σ'ἕνα χάρτη ὁ γιατρὸς Ριβὰλ τὸν ρώτησε :

— Καὶ τὸ Προυνύ ; δὲν τὸ ἀναφέρατε τὸ Προυνύ... Γιατί ;

Ὁ γιατρὸς Λαρὸκ ἐσταμάτησε τὸ δάχτυλό του, ποὺ ταξείδευε πάνω στὸν χάρτη, ἀνασήκωσε τὸ κάτασπρο κεφάλι του καὶ χαμογέλασε κάτω ἀπ' τὰ πρεσβυωπικὰ γυαλιά του :

— Ἀγαπητὲ νεαρὲ συνάδελφε, τοῦ εἶπε, πρέπει νὰ σοῦ ὁμολογήσω, κάτι, τὸ μόνο μελανὸ σημεῖο ποὺ ὑπάρχει στὴ ζωή μου ὡς γιατροῦ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Προυνὺ εἶνε... πῶς νὰ σοῦ πῶ... κακοκέφαλοι !... Ὀπισθοδρομικοὶ λὲς καὶ ζοῦν στὸν μεσαίωνα. Ἔχουν τοῦ κόσμου τὶς προλήψεις. Μὲ αὐτοὺς δὲν ἔχει τίποτε νὰ κάνῃ ὁ γιατρός. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ ἀπὸ καιρό, ἀπὸ χρόνια, τοὺς ἄφησα στὴν τύχη τους. Στὸ Προυνὺ βασιλεύει ἡ Πιερράτ. Αὐτὴ εἶνε ἀπόλυτος μονάρχης ἐκεῖ πέρα.

— Ποιὸ εἶνε αὐτὴ ἡ Πιερράτ;

— Μιὰ ἀπαισία γρηὰ μάγισσα, ἀπὸ ἐκείνους τοὺς τύπους τοῦ μεσαίωνος, μ' ἕνα πρόσωπο φρικαλέο !... Ζῇ μέσα στὸ ἄντρο της καὶ μοιράζει φυλαχτὰ καί μαγικὰ βότανα στοὺς χωριάτες ποὺ τὴν τρέμουν. Γιατρεύει ἐκείνους ποὺ ζητοῦν τὴν βοήθειά της καὶ τιμωρεῖ ἐκείνους ποὺ δὲν ἀναγνωρίζουνε τὴν ἀξία της ! Ἡ φήμη της εἶνε μεγάλη ἐκεῖ κάτω καὶ γι' αὐτὸ τρέχουν νὰ τὴν συμβουλευθοῦν ἀπ' ὅλα τὰ γύρω χωριὰ κι' ἀπ' τὰ πειὸ μακρυνά. Ἐνεργεῖ διὰ τῆς ὑποβολῆς ἢ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν. Δίνει ἐπίσης στοὺς ἀρρώστους νὰ πίουν ἕνα ζουμί, ποὺ καθὼς λέει, εἶνε ζουμὶ ὀχιᾶς ! Ἡ ἀλήθεια εἶνε—τὸ ὁμολογῶ, βλέπεις, κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος—πῶς ἔχει θεραπεύσει πολλούς, πάρα πολλοὺς χωρικούς, ἀπὸ ἀρρώστειες ποὺ γιὰ μένα τοὐλάχιστον, μὲ τὰ ἐλάχιστα θεραπευτικὰ μέσα ποὺ διέθετα, ἦσαν ἀθεράπευτες ! Εἶνε τρομερὴ γυναίκα !..

— Μπᾶ !... Δὲν βαρυέσαι... εἶπε ὁ νεαρὸς γιατρός. Πολλὴ σημασία τῆς δίνετε. Ἀπ' ὅσα μοῦ εἴπατε ἐγὼ δὲν βλέπω, παρὰ ἕνα κοινό, κοινότατο τύπο μάγισσας... Παράνομος ἐξάσκησις δηλαδὴ τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος. Θὰ βάλω νὰ τὴν πιάσουνε μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία...

Ὁ γιατρὸς Λαρὸκ ἐπῆρε μιὰ ἔκφρασι φοβισμένη.

— Γιὰ τὸν θεὸ μὴν τὰ βάλετε μαζί της, εἶπε. Τὸ μόνο ποὺ ἔχετε νὰ κάνετε εἶνε νὰ τὴν ἀφῆστε ἥσυχη γιατὶ ὅλη ἡ ἐπαρχία τὴν ἀγαπάει καὶ τήν σέβεται. Δὲν θὰ σᾶς τὸ συγχωρήσουν ποτὲ ἂν τῆς κάνετε κακό. Ἄλλως τε θὰ σᾶς ἐκδικηθῇ κ' ἡ ἴδια.

Ὁ νεαρὸς Ριβὰλ ἔσκασε στὰ γέλοια.

— Θὰ μὲ ἐκδικηθῇ μὲ τὴν βασκανία, μὲ τὰ ἀναθέματα, μὲ τὰς ἀποκρύφους δυνάμεις ποὺ διαθέτει αἴ ;... Ἐλᾶτε δά... Πολλή σημασία τῆς δίνετε βλέπω. Ἐπέσατε κι' ἐσεῖς θῦμα τῆς ὁμαδικῆς ὑποβολῆς ποὺ ἐξασκεῖ στοὺς χωρικούς ;

— Μπορεῖ νἆναι κ' ἔτσι, εἶπε, σκεπτικὸς ὁ Λαρόκ. Πάντως εἶναι ἐπικίνδυνη γυναίκα. Θὰ τὴν ἰδῆτε ἄλλως τε καὶ μόνος σας. Θὰ παραμονέψῃ τὴν ἄφιξί σας στὸ χωριό, θὰ περιμένῃ νὰ περάσετε καὶ ἂν τυχὸν σταματήσετε τὸ ἁμάξι κοντά της, θ' ἀρχίσῃ νὰ τὸ τριγυρίζῃ, θὰ τὸ ἀγγίξῃ μέ τὴν ἄκρη τοῦ ραβδιοῦ της, τὸ ὁποῖο εἶναι, ὅπως λένε, βουτηγμένο σὲ ἕνα νερὸ ἁγιασμένο καὶ σὲ χυμὸ φρύνου,. θὰ προφέρῃ μερικὰ λόγια καβαλιστικά, θὰ χαράξῃ ἕναν γῦρο κατὰ γῆς καὶ θὰ τὸν φτύσῃ, συνεχίζοντας τὰ παράξενα μουρμουρητά της.

— Καὶ τότε... εἰς ἐνέργειαν αἱ ὑποχθόνιαι δυνάμεις ! ἐφώναξε σαρκαστικὰ ὁ Ριβάλ. Ὅλες οἱ καταστροφὲς θὰ συσσωρευθοῦν ἐπάνω μου !... Ἐλᾶτε δὰ τί ἀστεῖα εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λέτε ;

— Μὴ γελᾶτε, ἀγαπητὲ συνάδελφε.

— Λοιπόν, ἐγὼ σᾶς λέω, ὅτι σὲ τρεῖς βδομάδες, τό πολύ, θὰ τὴν ἔχω θέσει ἐκτὸς μάχης. Ἄλλως τε, σεβαστέ μου συνάδελφε, ἀφοῦ θὰ ἐξακολουθῆστε νὰ μένετε στὴν ἴδια ἐπαρχία, θὰ παρακολουθήσετε τὴν μονομαχία αὐτή. Ἐγὼ θὰ πάω νὰ προσβάλω τὸν ἐχθρὸ μέσα στὰ χαρακώματά του. Θὰ ἰδῆτε καὶ θὰ διασκεδάσετε πολύ.

Καὶ οἱ δυὸ γιατροί, ὁ ἕνας τῆς παληᾶς σχολῆς, ὁ ἄλλος τῆς νέας ἀποχαιρετισθήκανε μ' ἐγκαρδιότητα.

***

Ἔπειτα ἀπὸ κάμποσες ἡμέρες, ἕνα ἀπόγευμα ὁ γιατρὸς Ριβὰλ σταματοῦσε τὸ αὐτοκίνητό του μπρὸς στὴν σπηλιὰ τῆς Πιερράτ.

Ἡ μάγισσα ὄρθια στὴν πόρτα τῆς σπηλιᾶς της τὸν κύταξε κατάπληκτη.

Γύρω ἐκεῖ ἦσαν μαζεμένοι μερικοὶ χωριάτες Μόλις ἀντελήφθησαν τὴν ἄφιξι τοῦ γιατροῦ ἐπλησίασαν μὲ περιέργεια.

— Μ' ἐζήτησες, γερόντισσα ; φωνάζει δυνατὰ ὁ Ριβὸλ κυττάζοντάς την αὐστηρά, μὲ τὴ γροθιὰ στὸ πηγοῦνι καὶ τὸ καπέλλο στὸ χέρι. Εἶσαι ἄρρωστη ;

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια τὴν κυττοῦσε κατάματα τολμηρὰ καὶ εἰρωνικά. Ἡ μάγισσα τὸν κύτταξε μὲ ὕφος ἀνήσυχο στὴν ἀρχή. Ὕστερα ἔκανε μία χειρονομία ὀργῆς, σηκώνοντας τὸ χέρι καὶ ἕτοιμη νὰ προφέρῃ κἄποια κατάρα.

— Στάσου ! γερόντισσα, εἶπε ὁ Ριβάλ. Περίμενε... Περίμενε λοιπόν.

— Τὸ μοῦτρο σου δείχνει πὼς δὲν εἶσαι καλά. Εἶνε πρόσωπο τρομακτικὸ ἀλήθεια. Ἡ χολή σου θὰ σὲ κάνῃ νὰ ὑποφέρῃς πολύ. Θὰ σκάσῃς ἂν δὲν σοῦ τὴν θεραπεύσω ἐγώ. Τὸ σηκώτι σου εἶνε σάπιο! Πρέπει νὰ κάνουμε ἐγχείρησι καὶ νὰ τὸ βγάλουμε ! Ἡ σπλήνα ἐπίσης... Ἡ καρδιά σου δὲν δουλεύει καθόλου καλά. Πρέπει νὰ κάνουμε ἐγχείρησι καὶ πολὺ γρήγορα μάλιστα. Εὐτυχῶς ἔχω μέσα στὰ μπουκάλια μου ἕνα σηκώτι λεοπαρδάλεως, μιὰ σπλήνα γκαμήλας καὶ μιὰ καρδιὰ στρουθοκαμήλου, γιὰ νὰ ἀντικαταστήσουμε τὰ δικά σου ! Πότε θέλεις νὰ κάνουμε τὴν ἐγχείρησι αὐτή, ὁπότε κι' ἂν θέλεις εἶμαι στὴν διάθεσί σου. Καὶ δωρεὰν μάλιστα. Δὲν μπορῶ νὰ πάρω λεφτὰ ἀπὸ σένα, μιὰ φτωχὴ γρηοῦλα. Λοιπόν, πότε θέλεις ; Δὲν θέλεις ; Καλά... Θὰ σὲ λιώσῃ ὁ πόνος, θὰ νομίζεις πὼς μέσα στὰ σπλάχνα σου ἔχουν φωληὰ ἡ ὀχιές ! Σκέψου Πιερρὰτ ὅσο εἶνε ἀκόμα καιρός. Ὅποτε ἀποφασίσῃς φώναξέ μου....

Ἀφοῦ τῆς τὰ εἶπε αὐτὰ ὁ γιατρὸς ἀνέβηκε στὸ αὐτοκίνητό του καὶ ἔφυγε ὁλοταχῶς, ἐνῶ οἱ κάτοικοι τοῦ Προυνὺ τὸν ἐκύτταζον κατάπληκτοι.

Ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, ὁ γιατρὸς Ριβὰλ εἶδε νὰ μπαίνουν στὸ γραφεῖο του λαχανιασμένοι δύο χωριάτες οἱ ὁποῖοι τοῦ εἶπαν πὼς τὸν ζητοῦσε ἡ Πιερράτ.

— Εἶνε ἄρρωστη βαρειά, γιατρέ ! τοῦ εἶπαν, Ὑποφέρει τρομερὰ

Νομίζει πὼς κἄποιο θηρίο εἶνε κλεισμένο μέσα στὸ στῆθος της, πὼς ἡ κοιλιά της εἶνε γεμάτη ὀχιές ! Σὲ ζητάει... Ἔχει, λέει, ἐμπιστοσύνη σὲ σένα. Πρέπει νἄρθῃς γιατρέ...

***

Ὅταν ἔφθασε ὁ γιατρὸς στὴ σπηλιὰ ἦταν πειὰ πολὺ ἀργά. Ἡ δυστυχισμένη ἡ Πιερρὰτ εἶχε ξεψυχήσει ! Γύρω της ἦσαν μαζεμμένοι ἕνα σωρὸ χωριάτες καὶ χωριάτισσες.

— Τί κρῖμα ! εἶπε ὁ γιατρὸς Ριβάλ, δυνατὰ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσουν ὅλοι. Πέντε λεφτὰ νωρίτερα ἂν εἶχα ἔρθει θὰ τὴν εἶχα σώσει. Κρῖμα, τὴν δυστυχισμένη ! Ποιὸς τῆς εἶπε νὰ μὴ μὲ φωνάξῃ νωρίτερα ;...

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὸ γραφεῖο τοῦ γιατροῦ Ριβὰλ ἦταν γεμάτο πελατεία. Κι' αὐτοὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Προυνὺ ἔτρεχαν πιὰ σ' αὐτόν. Μεταξὺ τῶν πρώτων πῆγε νὰ τὸν συγχαρῇ κι' ὁ γιατρὸς Λαρόκ.

— Ἀγαπητέ μου συνάδελφε, τοῦ εἶπε, εὐχαρίστως βλέπω ὅτι ἐπέτυχες. Ἐφάνηκες πειὸ δυνατὸς ἀπὸ μένα. Ἐγὼ θὰ αἰσθανόμουν τύψεις ἂν ἔκανα τέτοιο πρᾶγμα.

— Ἐγὼ δὲν αἰσθάνομαι καμμιὰ τύψι γιατρέ, εἶπε ὁ Ριβάλ. Ἔχω τὴν συνείδησί μου ἀπολύτως ἥσυχη. Ἔπρεπε νὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία. Κατάλαβα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ πὼς ἡ μάγισσα αὐτὴ ἦταν ὑστερική. Τὴν ἐπισκέφθηκα καὶ τῆς εἶπα τρομερὰ πράγματα. Τὰ ἐπίστεψε ἀμέσως. Πίστεψε πὼς κατοικοῦν μέσα της ὀχιὲς καὶ θηρία... Κατελήφθη ἀπὸ μιὰ δυνατὴ κρίσι καὶ πέθανε !.. Αἰωνία της ἡ μνήμη !.. Ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσω ἔτσι χάριν τῶν χωρικῶν. Στὴν ἐποχή μας δὲν πρέπει νὰ πιστεύῃ ὁ λαὸς στὶς μάγισσες. Ὑπάρχει ἡ παντοδύναμος ἐπιστήμη. Ἐθυσίασα τὴν Πιερρὰτ γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως θὰ ἔκοβα μὲ τὸ μαχαῖρι ἕνα ἀπόστημα, ἢ ἕνα δάχτυλο σάπιο. Αἰωνία της ἡ μνήμη !..

Ζὼρζ Πουρσὲλ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ ΣΑΡΛ ΦΟΛΕΫ

ΠΩΣ ΕΓΙΝΕ ΘΡΗΣΚΑ Η Δ^ΙΣ ΚΛΕΜΑΝΣ

Μ' ὅλα τὰ πενῆντα της χρόνια, ἡ δις Κλεμάνς, ἡ ράφτρα ποὺ μᾶς ράβει μὲ τὴ μέρα, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ἐπιφυλακτικὴ καὶ δειλή. Μαυροντυμένη, μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα, μὲ χείλη ποὺ ὁλοένα κἆτι μουρμουρίζουν, ράβει, ράβει, σὲ μιὰ στάσι ποὺ νομίζεις πὼς βρίσκεται στὴν ἐκκλησία καὶ προσεύχεται !...

Προχθές, κεῖ ποὺ κουβεντιάζαμε δὲν κρατήθηκα καὶ τῆς εἶπα :

— Σίγουρα θὰ εἶστε θρῆσκα, δεσποινὶς Κλεμὰνς,

Ἀνατρίχιασε ἀδιοράτως καὶ ὑψώνοντας πρὸς ἐμένα τὰ δυὸ μάτια της, τὰ ὅμοια μὲ δυὸ μικρὲς σχισμάδες γαλανὲς σ' οὐρανὸ συννεφιασμένο, μοῦ ἀπήντησε μ' ἕναν τόνο, γιὰ πρώτη φορά, τόσο σταθερό.

— Μάλιστα, κύριε, τὸ μαντέψατε, εἶμαι πράγματι θρῆσκα.

Ξαφνιάστηκα ἀπ'τὴν ἀπότομη αὐτὴ ἀπάντησί της καὶ τῆς εἶπα:

— Καὶ πῶς γίνατε θρῆσκα, δεσποινὶς Κλεμάνς ;

— Ἀπὸ λύπη ἐρωτική κύριε. Εἶχα κι' ἐγὼ τὸ μικρό μου αἰσθηματικὸ μυθιστόρημα, ὅπως τόσα ἄλλα φτωχὰ κορίτσια, μυθιστόρημα ποὺ τὸ κάνει κἄπως ἀσυνήθειστο μόνον ὁ ἐξαιρετικὸς πόνος πού μοὔδωκε. Ἂν ἔχετε καιρό, εὐχαρίστως μπορῶ νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορία μου...

Νοιώθοντας ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἱστορία τῆς φτωχῆς ράφτρας, δὲν τῆς ἀπήντησα, ἀλλὰ τῆς ἔκανα ἁπλῶς νόημα νὰ μοῦ διηγηθῇ τὸ μυθιστόρημά της.

— Δεκαεννιὰ χρόνων, κύριε, ἤμουν σιδερώτρια, σὲ μιὰ μικρὴ πόλη ὅπου ὑπῆρχε πολὺς στρατός. Τὸ σιδηρωτήριο ὅπου δούλευα βρισκότανε σὲ μιὰ λεωφόρο μὲ μεγάλες φτελιὲς ὅπου τὸ βράδυ κάνανε περίπατο οἱ στρατιῶτες. Τὰ πειράγματα ποὺ ἔκαναν αὐτοὶ στὰ κορίτσια ἔδιναν κ' ἔπερναν, μὰ ἐμένα, ἐπειδὴ ἔβλεπαν ὅτι εἶμαι ντροπαλή, δὲν μὲ πείραζαν. Ὡς τόσο δὲν μπόρεσα ν' ἀποφύγω κι' ἐγὼ τὸ μοιραῖο ἐρωτικὸ μπλέξιμο. Αἰσθάνθηκα ἄξαφνα μεγάλη συμπάθεια γιὰ ἕναν στρατιώτη μελαχροινό, μὲ καστανό μουστάκι, καλλίτερα ντυμένον ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ πιὸ περιποιημένον. Ἦταν στὸ πυροβολικὸ καὶ φοροῦσε ἄσπρες γκέτες. Ὅταν μὲ κύτταζε τὰ μάγουλά μου ἄναβαν, κ' ἡ καρδιά μου χτυποῦσε - χτυποῦσε !..

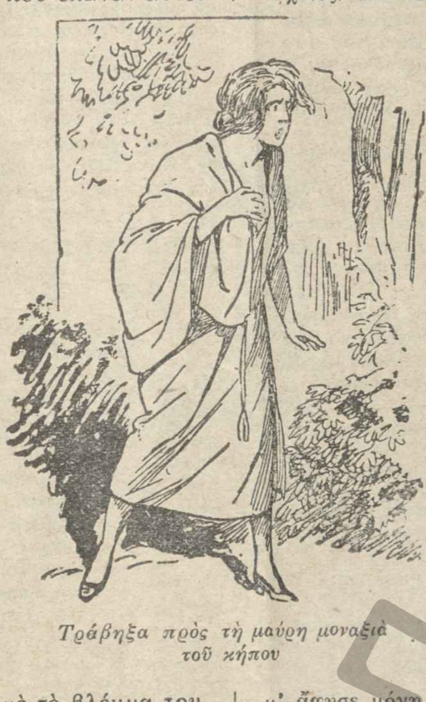

Τράβηξα πρὸς τὴ μαύρη μοναξιὰ τοῦ κήπου

Πέρασαν δυὸ βδομάδες. Μιὰ κυριακή, τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιζε ἡ μουσική, στὸν κῆπο τῆς ἐπισκοπῆς, τριγυρίζοντας ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, ἔνοιωσα ξαφνικὰ κἄποιον νὰ μὲ τραβάῃ σιγανὰ καὶ γύρισα τὸ κεφάλι μου νὰ δῶ ποιὸς εἶναι... Ἦτανε ὁ ἀγαπημένος μου. Μοὔπιασε τὸ χέρι κι' ἄρχισε νὰ μοῦ μιλάῃ πολὺ κοντὰ στ' αὐτί, τόσο κοντά, ποὺ ἔννοιωθα τὴν ἀναπνοή του στὸ λαιμό μου. Μοῦ ἔλεγε λόγια γλυκά, λόγια ἐρωτικά, μὲ παρακαλοῦσε νὰ κάμουμε μαζὺ ἕνα γῦρο : Δέχτηκα καὶ σὲ λίγο φτάσαμε σ' ἕναν ἀπόμερο δρομάκο, ἐκεῖ κἄπου κοντὰ στὴν δενδροστοιχία, καὶ καθήσαμε πλάϊ πλάϊ σ' ἕναν πέτρινο πάγκο. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ μοῦ μιλάῃ γιὰ τὴν μόνωσή του, μοῦ εἶπε ὅτι νοσταλγοῦσε τὸ χωριό του καὶ ὅτι μόνον μιὰ καλὴ φίλη, τρυφερὴ καὶ στοργική, μποροῦσε νὰ μαλακώσῃ λίγο τὸν πόνο του. Προσποιότανε τάχα μιλῶντας μου ἔτσι ἢ ἦταν εἰλικρινής ; Δὲν ξέρω... Ἡ συγκίνηση ποὺ αἰσθανόμουν μ' ἔκαμνε ἀνίκανη νὰ τὸ προσέξω αὐτό. Καθὼς μοῦ μιλοῦσε μὲ χάϊδευε μὲ τὸ βλέμμα του, μὲ μεθοῦσε γλυκὰ μὲ τὴ φωνή του. Μοῦ ρώτησε ὕστερα τ' ὄνομά μου καὶ γὼ μὴν τολμῶντας νὰ τοῦ τὸ πῶ, τὸ χάραξα στὸ χῶμα μὲ τὴν ὀμπρέλλα μου. Ἔκανε καὶ κεῖνος τὸ ἴδιο : Πῆρε τὴν ὀμπρέλλα μου καὶ χάραξε κάτω τ' ὄνομά του : Ζὰν Μπρινό. Γύρω στ' ὄνομά του ἔκανε ἔπειτα ἕνα σχέδιο ποὺ ἔμοιαζε μὲ καρδιά...

Τὴν ἄλλη μέρα ἀνταμώσαμε πάλι καὶ ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἀνταμώναμε πιὰ τακτικά, στὸν ἀπόμερο δρόμο τῆς δεντροστοιχίας. Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς τόσο πιὸ πολὺ τὸν ἀγαποῦσα. Τὸν περιποιόμουνα, τοῦ σιδέρωνα τ' ἀσπρόρουχά του, τοῦ καθάριζα τὰ γάντια του καὶ τὶς γκέτες του. Μιὰ μέρα ἦρθε στὴν κάμαρά μου καὶ φάγαμε μαζί. Ἤμουν λίγο ἀνόρεχτη καὶ τὸν κύτταζα ζηλεύοντας λιγάκι ποὺ κατέβαζε γλήγορα γλήγορα διπλὲς μπουκιές. Στὸ τέλος τοῦ μηνὸς ξαναῆρθε στὸ δωμάτιό μου. Ὅταν φάγαμε ἔπιασε δυνατὴ βροχή. Σηκώθηκε νὰ φύγῃ. Μὰ ὅταν ἔκανε νὰ γυρίσῃ τὸ πόμολο τῆς πόρτας, ἔβγαλε ἕναν τόσο βαθὺ στεναγμό, ὥστε δὲν βάσταξα καὶ τοὔπα νὰ μείνῃ... Ἡ καλοσύνη μου αὐτὴ ἔγινε αἰτία τῆς καταστροφῆς μου. Τὸ πρωΐ ἤμουν μετανοημένη. Μὰ ὅτι ἔγινε, ἔγινε πιά. Πίστευα σ' αὐτὸν τυφλά. Μοῦ εἶχε ὁρκισθεῖ ὅτι θὰ μὲ παντρευότανε μόλις τελείωνε ἡ θητεία του, καὶ τόσο τὸν πίστευα, ὥστε δὲν τοῦ εἶπα ποτὲ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ὅρκο του.

Ἡ εὐτυχία μας αὐτὴ βάσταξε δέκα μῆνες. Κατὰ τὸ Σεπτέμβριο μοῦ εἶπε ὅτι ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ πάρῃ ἄδεια γιὰ ὀκτὼ ἢ δέκα μέρες. Ἤξερα ὅτι ποθοῦσε νὰ ἰδῇ τὸ χωριό του καὶ δὲν ἀντιστάθηκα. Τοῦ ἑτοίμασα μάλιστα ἡ ἴδια τὸ πακέτο του. Τὴ μέρα ποὺ θἄφευγε ἦρθε νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃ. Μοῦ φάνηκε τόσο θλιμμένος γιὰ τόσο μικρὴ ἀπουσία, ὥστε τὸν πείραξα γελῶντας. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε μελαγχολικός. Τότε ἐγώ, γιὰ ν' ἀποφεύγουμε μεγαλείτερες συγκινήσεις, τοὖβαλα τὸ βαλιτζάκι του κάτου ἀπ' τὸν ὦμο, τοῦ κόλλησα ἕνα γερὸ φιλὶ στό στόμα καὶ τόν ἔσπρωξα χαμογελῶντας πρός τὴν πόρτα, λέγοντάς του νὰ βιαστῇ, γιατὶ θἄχανε τό τραῖνο.

Μιὰ βδομάδα πέρασε χωρὶς νὰ πάρω νέα του. Ἔγραψα στὴ διεύθυνση ποὺ μοὖχε ἀφήσει. Μὰ ὕστερα ἀπό τρεῖς μέρες μοὖρθε τό γράμμα πίσω. μὲ τὴν σημείωση : «Ἄγνωστος» !

Ὅσο κι' ἄν μοῦ στοίχιζε νὰ μιλῶ μὲ στρατιῶτες, γιατὶ οὔτε κι' ὁ Ζὰν μοῦ τό ἐπέτρεπε οὔτε μοῦ ἄρεσε καὶ μένα, αἰσθάνθηκα ὥς τόσο τὴν ἀνάγκη νὰ πάω νὰ συναντήσω ἕναν συνάδελφό του καὶ νὰ ζητήσω πληροφορίες. Τράβηξα λοιπὸν στό στρατῶνα, περίμενα νὰ φύγουν ὅλοι οἱ στρατιῶτες, καὶ ὕστερα δειλὰ-δειλὰ ρώτησα ἕναν φρουρὸ γιὰ τὸν Ζὰν.

— Δὲν ξέρω, δεσποινίς, μοῦ ἀποκρίθηκε. Ρωτῆστε τὸν θαλαμοφύλακα.

Ὅταν εἶπα τ' ὄνομα τοῦ Ζὰν στὸν θαλαμοφύλακα καὶ τοῦ ζήτησα πληροφορίες, ἀνασηκώθηκε στὸ κρεββάτι ὅπου ἦταν ξαπλωμένος καὶ μοὖπε :

— Ὁ Ζὰν Μπρινό ;... Εἶνε δέκα μέρες ποὺ ἔφυγε !

— Τὸ ξέρω, μὰ δὲν τελείωσε ἀκόμη ἡ ἄδειά του ; Ὁ θαλαμοφύλακας ἔμπηξε τὰ γέλια :

— Ποιά ἄδειά του, δεσποινίς ; Αὐτὸς τελείωσε πειὰ τὴ θητεία του... Μεγαλείτερος γυιὸς χήρας, βλέπεις, καθὼς ἦταν δὲν εἶχε νὰ κάμῃ θητεία παρὰ μόνον δέκα μηνῶν...

Δὲν ξέρω πῶς βρῆκα τὴν πόρτα κι' ἔφυγα. Εἶχα σκοτοδίνη, μοῦ φαινότανε πῶς περπατοῦσα μέσα σὲ βάλτους, ἀνάμεσα σὲ καταχνιές. Ἀσυναίσθητα τράβηξα πρὸς τὴν μαύρη μοναξιὰ τοῦ κήπου τῆς ἐπισκοπῆς καὶ κεῖ ἔπεσα σ' ἕναν πέτρινο μπάγκο, ἐξαντλημένη, σὰν νἆχα μόλις σηκωθῇ ἀπὸ πολύχρονη βαρειὰ ἀρρώστεια. Ἀπ' τὴν ταραχή μου δὲν κατάλαβα ὅτι ἔβρεχε δυνατὰ καὶ δὲν ἄνοιξα τὴν ὀμπρέλλα μου. Τὰ μάτια μου καίγανε χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ κλάψω, καὶ οἱ λυγμοί μου μ' ἔπνιγαν χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ ξεσπάσουν. Ἔξαφνα μὲς στὸ σκότος κἄποιος μὲ πλησίασε. Ἀκούμπησε ἁπαλὰ τὸ χέρι του στὸν ὦμο μου καὶ μὲ φωνὴ μαλακωμένη ἀπὸ τὸν οἶκτο, ψιθύρισε :

— Μὴ μένῃς ἔξω παιδί μου, μπορεῖς νὰ κρυώσῃς μ' αὐτὴ τὴ βροχή.

Σήκωσα τὸ κεφάλι μου καὶ ἀναγνώρισα τὸν γέρο ἱερέα τῆς Μητροπόλεως. Εἶχε τάχα μαντέψει τὸν πόνο μου ; Δίχως ἄλλο, γιατὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν χλωμὸ ἀπ' τὴ συμπόνια. Στὴν ταραχὴ ποὺ βρισκόμουν ἐτραύλισα αὐτὴ τὴν ἐξωφρενικὴ δικαιολογία :

— Περιμένω κἄποιον, ἅγιε πατέρα περιμένω τὸν ἀρραβωνιαστικό μου.

— Περίμενέ τον μὲς στὴν ἐκκλησία, παιδί μου. Ἐκεῖ θἆσαι καλλίτερα. Σίγουρα θὰ τοῦ ἔρθῃ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ βροχὴ σ' ἔκανε νὰ καταφύγῃς ἐκεῖ μέσα...

Ἐπροχώρησε καὶ γὼ τὸν ἀκολούθησα ὅπως ἀκολουθεῖ ἕναν διαβάτη τὸ χαμένο σκυλί. Ὁ γέρος ἱερεὺς μ' ἔμπασε στὴν ἐκκλησία ἀπὸ μία πλαϊνὴ πόρτα, τῆς ὁποίας εἶχε τὸ κλειδί. Ὕστερα, ἀφοῦ μπήκαμε, ἀπεσύρθη στὸ ἱερό, καὶ μ' ἄφησε μόνη κάτω ἀπ' τὸν ἀπέραντο, γυμνὸ καὶ σιωπηλὸ θόλο. Κάθησα δειλὰ σὲ μιὰ καρέκλα στὸ δεξὶ μέρος τῆς ἐκκλησίας. Τὸ μάτι μου ἔπεσε σὲ μίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ποὺ μὲ κύτταζε μὲ τὴν συμπονετικὴ ματιά του. Δὲν ἔνοιωθα πιὰ τὴν πρωτινὴ ἐρημιά. Κἆτι μοῦ θέρμανε τὴν καρδιὰ καὶ σὰν νὰ ἦταν κἄποιος ἐκεῖ κοντὰ καὶ νὰ μ' ἄκουγε ψιθύρισα τὸν πόνο μου καὶ ἔκλαψα τέλος.

— Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ τρελλή, ἡ πυρετώδης ἐπιθυμία νὰ ξαναζήσω τὸ παρελθόν, μ' ἔσπρωξε καὶ πάλιν στὴν δενδροστοιχία. Μὰ ἔπιασε καὶ πάλιν βροχή. Τότε ἐγώ, ὁρμεμφύτως, θυμήθηκα τὴν ἀνακούφιση ποὺ εἶχα βρεῖ στὴν ἐκκλησία καὶ ξαναμπῆκα μέσα σ' αὐτή.

Σιγὰ-σιγὰ αὐτὸ μοὔγινε συνήθεια. Τὸν χειμῶνα μὲ κρῦο καὶ τὸ χιόνι, δὲν μποροῦσα νὰ καθήσω οὔτε στιγμὴ στὸν κῆπο καὶ κατέφευγα εὐθὺς στὸ κρησφύγετό μου. Καὶ ὅταν ἦρθε ἡ ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαῖρι ἡ εὐτυχία τῶν ζευγαριῶν ποὺ τριγύριζαν στὸν κῆπο, μοῦ θύμιζε τόσο τὸν πόνο μου, ὥστε γρήγορα-γρήγορα ἔτρεχα στὴν ἐκκλησία, στὸ μόνο μέρος ποὺ εὕρισκα ἀνακούφιση... Εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς πῶ καὶ τὰ ἄλλα : Σιγὰ-σιγὰ ὁ Χριστὸς μὲ παρηγόρησε γιὰ κεῖνον ποὺ μοὖχε φύγει καὶ δὲν θὰ ξαναρχότανε πιά. Ἡ πίστις πῆρε μὲς στὴν ψυχή μου τὴ θέση τοῦ ἔρωτος. Ὅλες ἡ ἐλπίδες μου ποὺ τὶς εἶχα βασίσει στὸν ἔρωτα, καὶ ποὺ μοὖχαν βγεῖ τόσο ἀπατηλές ἐστράφησαν τώρα πρὸς τὸ Θεό...

Καὶ μετριάζοντας λιγάκι τὸν κἄπως στομφώδη τόνο της, ἡ δεσποινὶς Κλεμὰνς μοῦ εἶπε.

— Εὔχομαι νὰ μὴ σᾶς εὕρῃ κανένας πόνος, κύριε. Μὰ ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, σᾶς χτυπήσει καμμιὰ δυστυχία κι' ἂν ἀκόμα δὲν πιστεύετε, δοκιμᾶστε νὰ βρῆτε τὴν παρηγοριά σας στὸ Θεό. Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν κλαίει κανεὶς τόσο ἀνακουφιστικὰ ὅσο μέσα σὲ μιὰ ἐκκλησία!..

ΑΙ ΙΔΙΟΤΡΟΠΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

ΠΑΡΑΔΟΞΕΣ ΔΙΑΘΗΚΕΣ

200.000.000 δολλάρια σὲ 1 λεπτὸ τῆς ὥρας

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἀπέθανεν ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους –ὁ μεγαλείτερος ἴσως–ἰδιοκτήτης δασῶν τῆς Ἀλάσκας, Ὀλὰς Σβένσεν, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀπέραντες ἰδιοκτησίες δασῶν τῶν ὁποίων ἡ ἔκτασις ὑπερβαίνει τὶς 150-200 χιλιάδες ἐκταρίων !

Ὁ Ὀλὰς Σβένσεν ἐπειδὴ δὲν εἶχε οὔτε παιδιά, οὔτε ἄλλους συγγενεῖς, ὥρισε στὴν διαθήκη του ὅπως ἡ περιουσία του, ἡ ὁποία ἀνέρχεται σὲ 200 ἑκατομμύρια δολλάρια (15 δισεκατομμύρια δραχμῶν), περιέλθη στόν... ξυλοκόπο ἐκεῖνον ποὺ θὰ κατωρθώση νὰ κόψῃ γρηγορώτερα ἕνα ἀπὸ τὰ πενῆντα γιγαντιαῖα ἔλατα ποὺ βρίσκονται στο πάρκο τῆς ἐπαύλεώς του, στὸ Ζαουτώ !..

Ὅταν ἐκοινοποιήθη ἡ παράξενη αὐτὴ διαθήκη παρουσιάσθηκαν στὴν ἐπιτροπὴ τὴν ὁποίαν εἶχε ὁρίσει ὁ Σβένσεν, περισσότεροι ἀπὸ διακοσίους ξυλοκόπους πρόθυμοι νὰ διαγωνισθοῦν γιὰ τὴν ἀπόκτησι της κληρονομίας. Ἔγιναν λοιπὸν προκριματικοὶ ἀγῶνες, κατὰ τοὺς ὁποίους διεκρίθησαν ὡς ρωμαλεώτεροι καὶ πλέον ἐπιδέξιοι γιὰ τὸ ἀγώνισμα αὐτὸ πενῆντα ξυλοκόποι ἐκ τῶν 200 ὑποψηφίων.

Την ἡμέρα τοῦ ἀγωνίσματος οἱ πενῆντα ὑποψήφιοι κληρονόμοι τοῦ δισεκατομμυριούχου, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐξασκηθῆ προηγουμένως εἰς τὴν ἐντέλεια, ἐτοποθετήθηκαν ἐφοδιασμένοι μὲ ἀτσαλένια τσεκούρια πρὸ τῶν ἐλάτων ποὺ εἶχε ὁρίσει ἡ ἑλανόδικος ἐπιτροπὴ γιὰ τὸν καθένα τους. Καὶ ὅταν ἐδόθη τὸ σύνθημα ἄρχισαν μὲ ὑπεράνθρωπη δύναμη νὰ χτυποῦν τὰ δέντρα, νὰ προσπαθοῦν νὰ τὰ κόψουν τὸ ταχύτερον...

Ἐν τέλει ὅμως νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ Τζίμ Νικόλσον, ξυλοκόπος ἀπὸ τὴν Φαγιετεβὶλ τοῦ Ἀρκανσάς, ὁ ὁποῖος ἔκοψε τὸν ἐλατό του σὲ 45 δευτερόλεπτα καὶ 7)10 τοῦ δευτερολέπτου! Ὁ Νικόλσον ἐκτὸς τοῦ ἄθλου του αὐτοῦ ἀπέκτησε καὶ ἕνα παγκόσμιο ρεκὸρ ποὺ κανεὶς δὲν θὰ τοῦ τὸ καταρρίψῃ, δηλαδὴ τὴν μεγαλείτερη περιουσία τοῦ κόσμου στὸ μικρότερο χρονικὸ διάστημα, σὲ λιγώτερο ἀπὸ ἕνα λεπτὸ τῆς ὥρας !...

Ἡ πειὸ παράξενη διαθήκη

Μιὰ πολὺ παράξενη διαθήκη ἄφησε πάλιν ὁ ἱσπανὸς Φραντσέσκο Μαζιλερία, κάτοικος τῆς Βαρκελώνης ἀποθανὼν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

Γράφει λοιπὸν ὁ Φραντσέσκο Μαζιλερία στὴν διαθήκη του:

«Ἀφίνω πρῶτα-πρῶτα τὴν ψυχὴ στὸν διάβολο... ἐὰν τὴν θέλῃ καὶ ἐὰν αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του ἱκανὸν νὰ τὴν κρατήσῃ ! Ἐγὼ θὰ κάνω ὅτι μπορῶ γιὰ νὰ φθάσῃ κοντά του. Ὅσον ἀφορᾶ τὸ σῶμα μου, θέλω νὰ τοποθετηθῇ σὲ μιὰ γερὴ κάσσα μὲ σκέπασμα ἀπὸ ψάθα καὶ ἀπὸ χορτάρι καὶ νὰ μεταφερθῇ μ' ἕνα καροτσάκι στὸ ἐξοχικό μου σπίτι, χωρὶς καμμιὰ ἄλλη συνοδεία ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς νεκροθάφτες, οἱ ὁποῖοι θὰ σκάψουν ἐκεῖ τὸν τάφον μου. Ἐὰν ἡ ἀρχὲς φέρουν δυσκολίας σχετικῶς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τελευταίων μου θελήσεων, τότε παραδίδω σ' αὐτὲς τὸ σῶμα μου μὲ τὴν παράκλησι νὰ τὸ διατηρήσουν μέσα στό... ἁλάτι ἐπ' ἄπειρον !...

Τὰ τυχερὰ τῶν καλῶν ἠθοποιῶν

Νὰ τώρα καὶ μιὰ παράξενη διαθήκη γυναικός :

Πρὸ ἡμερῶν πέθανε σὲ μια ἐξοχικὴ ἔπαυλι τοῦ Λονδίνου ἡ μὶς Ἔμιλυ Χιοῦγκ. Ἡ Χιοῦγκ ἀπὸ 25ετίας ἔμενε στὴν ἔπαυλί της αὐτὴ μόνη, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμιὰ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Στὴν διαθήκη της ὁρίζει γενικὴ κληρονόμο τῆς περιουσίας της, ἡ ὁποία ἀνέρχεται σὲ 20.000 λίρες; (7 1)2 ἑκατομμύρια δραχμῶν), τὴν ἠθοποιὸ μὶς Γκρὴς Γουάρνερ, την ὁποία εἶχε δεῖ ἕνα βράδυ πρὸ 16 ἐτῶν νὰ παίζῃ σὲ κάποιο θέατρο. Τὸ παίξιμό της τὴν εἶχε συγκινήσει τότε τόσο βαθειὰ ὥστε ἔκτοτε ἄρχισε τακτικὴ ἀλληλογραφία μαζύ της.

Καὶ ἔτσι χάρις στὸ παίξιμο μιᾶς βραδυᾶς ἡ μὶς Γουάρνερ ἐκληρονόμησε 71 ἑκατομμ. δραχμές.

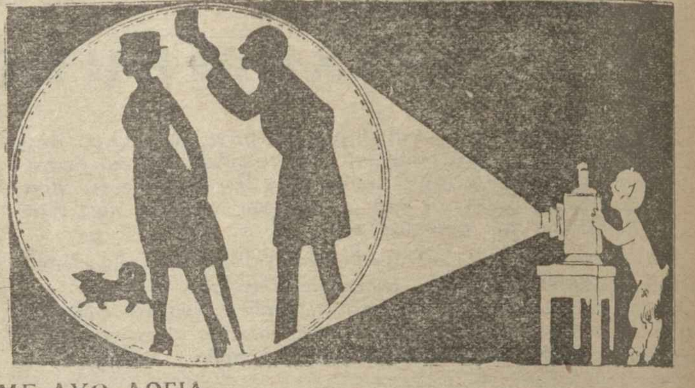

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΙΔ΄ ΚΑΙ Η ΜΑΝΤΙΣΣΑ

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Λουδοβίκου 14ου οἱ «μάγοι» καὶ οἱ «χειρομάντιδες» δίναν καὶ παίρναν στὴ Γαλλία. Κάποτε, ἐπληροφόρησαν τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο τότε μαζὶ μὲ τὴν Αὐλὴ στὸ Σαὶν-Ζερμαίν, ὅτι ἐπρόκειτο νὰ καλέσουν ἀπὸ τὸ Παρίσι μία διάσημο μάντιδα. Ὁ Λουδοβίκος 14ος, ποὺ ἦταν ὑπερβολικὰ περίεργος, θέλησε νὰ τὴν συμβουλευθῇ ὁ ἴδιος. Ὅταν λοιπὸν ἡ περίφημη μάντις ἔφθασε, μετεμφιέσθηκε ὅσο μποροῦσε καλλίτερα, παρουσιάσθηκε μπρός της καὶ τῆς εἶπε νὰ μαντέψῃ τὸ μέλλον του.

Ἡ μάντις τὸν ἐκύτταξε προσεχτικὰ καὶ κατόπιν τοῦ εἶπε:

— Σύ, παλληκάρι μου, εἶσαι παντρεμμένος.. Εἶσαι ὅμως καὶ κομμάτι μουρντάρης, σοῦ ἀρέσουν ἡ ἐρωτικὲς ἐπιχειρήσεις. Θὰ χηρέψῃς πολὺ γρήγορα... Θὰ ἐρωτευθῇς μὲ πάθος μιὰ χήρα, περασμένη λίγο στὰ χρόνια, καὶ εὐτελοῦς καταγωγῆς... Αὐτὴ τὴ χήρα θὰ τὴ στεφανωθῇς, καὶ θὰ εἶσαι τόσο τυφλωμένος ἀπὸ τὸν ἔρωτα μαζύ της, ὥστε θὰ σὲ σέρνῃ σὲ ὅλη τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴ μύτη...

Ὁ βασιλεύς, ἔσκασε στὰ γέλοια, πλήρωσε, κι' ἔφυγε.

Κι' ὅμως, τὰ λόγια τῆς μάντιδος βγῆκαν ἀληθινὰ πέρα ὡς πέρα. Ὕστερ' ἀπὸ λίγα χρόνια, πράγματι, ἡ βασίλισσα πέθανε, καὶ ὁ Λουδοβίκος 14ος ἐρωτεύθηκε τὴν κυρία ντὲ Μαιντενόν, χήρα, τοῦ ποιητοῦ Σκαρρόν, τὴν ὁποίαν στεφανώθηκε καὶ ἡ ὁποία διηύθυνε τὰς τύχας τῆς Γαλλίας ἐπὶ πολλὰ χρόνια !...

*

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ

Ἄχ ! ποιὸς δὲν ἐλπίζει στὸν κόσμο καὶ ζῇ ;
Μιὰ μέρα - σὲ λίγο, - ψυχή μου, μαζὺ
θὰ πᾶμε νὰ μάσουμε γιούλια
στῆς Ἄνοιξης μέσα τους κήπους, ποδιές !
κὶ λούλουδα πὤχουν βαρειὲς μυρωδιές,
ὑακίνθους, ἀγιόκλημα, φουλια !

Θὰ μάσουμε ρόδα καὶ κρῖνα βουνά !
γαρύφαλα, βιόλες, μοσκιές, κ' ὕστερνά,
ἐδῶ, στὴ φτωχὴ κάμαρά μας,
θὰ ἰδοῦμε σφαλῶντας τὴ θύρα μαζύ,
— Ἄχ ! ποιὸς δὲν ἐλπίζει στὸν κόσμο καὶ ζῇ ; —
ν' ἀνοίξουν, ψυχή, τὰ φτερά μας.

Ἀγγ. Σημηριώτης

*

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Ο Μ. ΝΑΠΟΛΕΩΝ... ΒΛΑΞ !...

Ὁ μόνος ἀπὸ τοὺς καθηγητὰς τοῦ Μ. Ναπολέοντος, ὅταν εἶταν μικρὸς ποὺ δὲν ἀνεγνώριζε τὴν παραμικρὴ ἀξία στὸν μαθητήν του ἦταν ὁ κ. Μπάουερ καθηγητὴς τῶν γερμανικῶν. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι ὁ μικρὸς Ναπολέων δὲν εἶχε καμμιὰ κλίση πρὸς τὰ γερμανικά, καὶ κατὰ συνέπειαν ἦταν ἀμελέστατος στὸ μάθημα τοῦ Μπάουερ, ὁ ὁποῖος τὸν θεωροῦσε ὡς «ἀνεπίδεκτον μαθήσεως»!

Ὅταν ὁ Μπάουερ πληροφορήθηκε ὅτι ὁ νεαρὸς Βοναπάρτης ἑτοιμαζόταν νὰ δώσῃ ἐξετάσεις γιὰ τὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων εἶπε εἰρωνικά:

— Μὰ ξέρει τίποτα αὐτός ..

— Τί λέτε καλέ ! Τοῦ ἀπήντησαν· εἶναι δεινὸς στὰ μαθηματικά.

— Ἄ ! τὤλεγα ἐγὼ πάντοτε ! ἀπάντησεν ἠρεμώτατα ὁ Μπάουερ, ὅτι τὰ μαθηματικὰ δὲν ἀρέσουν παρὰ στοὺς . . . ἠλιθίους !

— Θὰ εἶμουν περίεργος, ἀλήθεια — ἔλεγεν ἀργότερα ὁ Ναπολέων διηγούμενος τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ τῆς παιδικῆς του ζωῆς — νὰ μάθενα ἐὰν ὁ Μπάουερ αὐτὸς ἔζησε τόσον ὥστε νὰ προφθάσῃ νά... ἀλλάξῃ γνώμη γιὰ μένα !...

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ
"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,,
ΠΟΥ ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΜΕ ΕΚΛΕΚΤΗΝ ΥΛΗΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ

Μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν περιεχομένων της, εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς: «Δυὸ ἄνθρωποι μιὰ μορφή», «Ἀνέκδοτα τοῦ Ρωσσοϊαπωνικοῦ πολέμου», «Ἡ ἱστορία τοῦ Γυναικ. Καπέλλου», «Ὁ Γάμος μου μὲ τὴν Τρελλή», «Γιὰ πειὸ παράξενα ἐπαγγέλματα». «Αἱ ἐκστάσεις τῆς Τερέζας Νόϋμαν», «Ἡ ἐξαδέλφη μου Τζιοκόντα», «Ἕνας διάσημος δηλητηριαστής» κλπ. κλπ.

ΕΠΙΣΗΣ τὰ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΚΟΡΩΝ, Διευθυντοῦ τῆς Ἀσφαλείας τῶν Παρισίων καὶ τὸ συναρπαστικὸ μυθιστόρημα τοῦ κ. **Διονυσίου Κοκκίνου** : "ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ,,

---

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Τοῦ **ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ**

Ο ΚΑΚΟΣ ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Ἐδῶ κάτω, στὴ Γῆ διαδίδουν χιλίων εἰδῶν ψευτιὲς γιὰ τὸν τρόπο ποὺ δικάζονται ἡ ψυχὲς στὸν ἄλλο κόσμο. Γι' αὐτὸ δὲν μοῦ φαίνεται ἄσκοπο νὰ σᾶς πληροφορήσω ἀκριβῶς ποὺ συνεδριάζει τὸ διαβολικὸ δικαστήριο. Πρῶτα-πρῶτα, μὴ σᾶς περάσῃ ἡ ἰδέα πὼς ὁ Θεὸς αὐτοπροσώπως ἐξετάζει τὶς καινουργιοφερμένες ἀπὸ τὴ Γῆ ψυχές. Μπᾶ ! ἔχει τόσες ἄλλες φροντίδες ποὺ δὲν τοῦ περισσεύει καιρὸς ν' ἀκούει τὶς φλυαρίες τῶν νεκρῶν καὶ νὰ τοὺς καταδικάζῃ οὔτε νὰ τοὺς ἀθωώνῃ. Ἔπειτα ὅλοι κάμουν τοὺς ἀθώους καὶ διαμαρτύρονται μὲ τόση δύναμη γιὰ τὴν ἀθωότητά των, ποὺ ὁ Πανάγαθος Θεὸς θὰ βρίσκεται σὲ διαρκῆ ἀμφιβολία. Τὸ ἀνώτατο λοιπὸν δικαστήριο συνεδριάζει στὴν κόλασι. Δὲν προεδρεύουν ὅμως ὅπως στὰ παληὰ χρόνια ὁ Μίνως, ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Ραδάμανθυς. Αὐτοὶ ξεχάστηκαν πρὸ πολλοῦ. Τώρα οἱ δικασταὶ ἐκλέγονται μεταξὺ τῶν κολασμένων. Γιὰ τὶς ἁμαρτίες τῶν κυριῶν ἀποτείνονται στὴ διάσημη Λαΐδα τῆς Κορίνθου, στὴ Ροδόνη τῆς Μέμφιδος, στὴ Φρύνη, στὴν Κλεοπάτρα στὴν Κα Πομπαδοὺρ κλπ.

Γιὰ τὶς κλεψιές, τὶς δολοφονίες, ἐκλέγουν πάντα ὡς δικαστὰς τοὺς Ἰταλοὺς κακούργους, μοναδικοὺς στὴ δολιότητα καὶ πονηριά.

Ἡ μέθοδος αὐτὴ νὰ δικάζωνται οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁμοίους των, ἔφερε θαυμάσια ἀποτελέσματα. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς οἱ δικασταὶ αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ἔνοχοι στὴ ζωή των, εἶνε φοβερὰ αὐστηροί. Γιὰ νὰ μετριάζῃ λοιπὸν τὰς ἀδιαλλάκτους ἀποφάσεις των ὁ Θεὸς στέλλει τακτικὰ στὴν κόλασι ἕνα Ἀρχάγγελο μὲ τρυφερὴ καρδιὰ ὁ ὁποῖος ἀντιπροσωπεύει τὴ θεία ἐπιείκεια.

II

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη στὸ ἀνώτατο δικαστήριο προήδρευαν τρεῖς διάσημοι κακοῦργοι : ὁ Ἀβινὲν ὁ Πασαβωὰν καὶ ὁ Λασενέρ. Ἐπρόκειτο νὰ ἐξετασθοῦν καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ σταλοῦν στὸ πῦρ τῆς Κολάσεως ἕνας ἄνδρας καὶ μιὰ γυναῖκα κατηγορούμενοι γιὰ μιὰ φοβερὴ δολοφονία. Οἱ κατηγορούμενοι εἰσήχθησαν.

Ἂν καὶ δὲν εἶχαν πειὰ πραγματικῶς τὴ θνητὴ μορφή, ἐν τούτοις, κατὰ τὴ συνήθεια διατηροῦσαν τὴ γήινη ἐμφάνισί των. Δὲν ὑπῆρχε ἀποκρουστικώτερο θέαμα ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ πλάσματα.

Γέροι, πολλοὶ γέροι καὶ οἱ δύο, μὲ κάτι βρώμικα ἀραιὰ μαλλιά, μὲ μιὰ μύτη γεμάτη κρεατοελιές, κρεμασμένα χείλη, μονόφθαλμοι καμπούρηδες καὶ οἱ δύο, ἔκαμαν φρικτὴ ἐντύπωσι καὶ στὸ συνέδριο τῶν διαβόλων ποὺ εἶνε ὁπωσδήποτε συνηθισμένοι στὴν ἀσχημιά. Δὲν ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβῃ κανεὶς πὼς ἀπὸ τὰ νειάτα τους θὰ ἦταν [illegible] ἐξ ἴσου ἄσχημοι.

Κατηγοροῦντο λοιπὸν γιατὶ ἔδειραν, ἐκακοποίησαν κ' ἐδολοφόνησαν κάποιον ἀγρονόμο ποὺ περνοῦσε ἀπ' τὸ δρόμο. Καὶ δὲν τοὺς ἔφθανε αὐτό, ἀλλὰ ἐπέπεσαν σὰν λυσσασμένοι στὸ πτῶμα του καὶ τὸ κατακρεούργησαν ! Ὁ ἀγρονόμος ὁ κατήγορος ἤλπιζε σπουδαία ἀποζημίωσι. Νὰ τοῦ ἀφαιρέσουν τοὐλάχιστον τρεῖς ἢ τέσσαρες χιλιάδες χρόνια πουργατόριο ἀπὸ τὴν ποινή του.

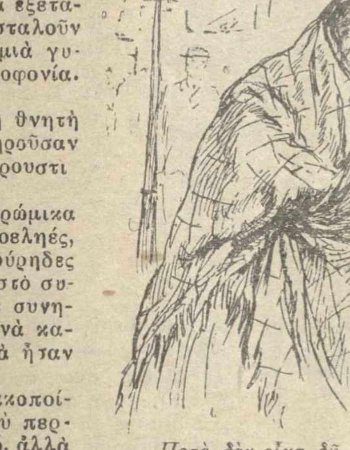

— *Ποτὲ δὲν εἶχα δῆ τέτοια ἐμορφιά !...*

Ὁ γέρος καὶ ἡ γρηὰ ὡμολογοῦσαν τὸ ἔγκλημά τους. Ἐν τούτοις ἄρχισαν μὲ φόβο καὶ δειλία νὰ ποῦν κἄτι πρὸς ὑπεράσπισί τους.

- Πρὸς τί ; εἶπε ὁ Ἀβινέν.
- Πῶς μπορεῖτε νὰ δικαιολογηθεῖτε, προσέθεσε ὁ Πασαβωάν.
- Ἡ ὑπόθεσις εἶνε τόσο φανερά ; συνεπέρανε ὁ Λασενέρ.

Ὁ ἄγγελος ὅμως τοῦ Κυρίου ἅπλωσε τὸ χέρι του :

- Μοῦ φαίνεται πὼς ὀφείλομε νὰ τοὺς ἀκούσουμε, εἶπε.

III

Ὁ γέρος ἔλαβε τὸ λόγο :

— Ὅταν συναντηθήκαμε γιὰ πρώτη φορὰ πρὶν ἀπὸ ἑβδομῆντα χρόνια ἡ Μαδελίνα καὶ γὼ πίσω ἀπὸ τὸ δάσος, θαμπώθηκε ὁ καθένας ἀπὸ τὴν ὡμορφιὰ τοῦ ἄλλου.

Τὸ συνέδριο μόλις καὶ μετὰ βίας κράτησε τὰ γέλοια του. Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία πὼς καὶ ἀπὸ τὰ νειάτα τους θὰ ἦσαν ἡ προσωποποίησις τῆς ἀσχημίας.

Ὁ Ἄγγελος ἐπέβαλε σιωπή.

— Ἂς ἀκούσωμε, εἶπε.

Ὁ γέρος ἐξηκολούθησε :

— Ποτέ μου δὲν εἶχα δῆ τέτοια ὡμορφιά, τέτοια δροσιά, καὶ ὅπως μοῦ ὡμολόγησε κ' ἐκείνη ἀργότερα τῆς φάνηκα διαφορετικός, ὡραιότερος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἄνδρας.

Ἐπιστρέψαμε μαζὺ στὸ χωριὸ καὶ τὸν ἄλλο μῆνα παντρευτήκαμε. Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω τὴν εὐτυχία μας. Δὲν χορταίναμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Καταλαβαίναμε πὼς ὅλο τὸ χωριὸ μᾶς ζήλευε. Σὰν πηγαίναμε στὴν ἐκκλησία μᾶς κοροΐδευαν, γελοῦσαν μέσ' τὰ μοῦτρά μας καὶ μᾶς πετοῦσαν πέτρες στὰ παράθυρά μας. Ἀδιαφορούσαμε γιὰ τὴ κακία τοῦ κόσμου.

— «Θυμόνουν γιατὶ πῆρα τὸ πειὸ εὔμορφο παλληκάρι τοῦ χωριοῦ» ! μοῦ ἔλεγε ἡ γυναῖκά μου.

— «Ζηλεύουν γιατὶ ἡ γυναῖκά μου εἶναι ἡ ὡραιότερη τοῦ κόσμου»! τῆς ἀπαντοῦσα ἐγώ. Ἐφιλιόμαστε ὅλες τῆς ὥρες τῆς μέρας.

— Ὅλες αὐτὲς ἡ λεπτομέρειες εἶναι ξένες μὲ τὴν ὑπόθεσι, εἶπε ὁ Λασενέρ.

— Ἂς ἀκούσωμε, ἐπέμεινε ὁ Ἄγγελος.

IV

— Τὸ περίεργο εἶνε ἐξακολούθησε ὁ γέρος, ποὺ δὲν γερνούσαμε ὅπως οἱ ἄλλοι μὲ τὸν καιρό. Ἤμαστε πάντα τρυφεροὶ καὶ δροσεροὶ σὰν λουλούδια. Καὶ ὅμως περνοῦσαν τὰ χρόνια. Σαράντα... Πενῆντα, πενῆντα πέντε, ἑξῆντα !... Ἡ γυναῖκα μου δὲν ἔχανε τὴ δροσιά της, ἦταν πάντα ὤμορφη, καὶ στὴ ματιά της σὰν μ' ἀγκάλιαζε διάβαζα τὸ θαυμασμό της καὶ τὴν ἀγάπη της γιὰ μένα.

Κυττάξετέ μας, κύριοι δικασταί ! Δὲν εἴμαστε πραγματικῶς τέλειοι ; Δὲν εἶνε γλυκειὰ ἡ γυναικοῦλα μου ; Μὴ τὴν βλέπετε ὅμως καὶ πολύ, σᾶς παρακαλῶ. Θὰ τὴν ἐρωτευθῆτε καὶ θὰ ζηλεύω.

Ὁ Λασενὲρ ποὺ ἤθελε νὰ κρατήσῃ τὴν ἀξιοπρέπειά του δάγκωσε τὰ χείλη του γιὰ νὰ μὴ τὸν πάρουν τὰ γέλοια.

— Σοῦ ἐπαναλαμβάνω πῶς ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσι μὲ τὴ δολοφονία, φώναξε.

— Ἂς ἔχουμε ὑπομονή, ξανάπε ὁ ἄγγελος.

V

Γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ δρόμου, τώρα θὰ σᾶς ἐξηγήσω ἐξηκολούθησε ὁ γέρος. Μιὰ μέρα ἡ γυναῖκα μου κ' ἐγὼ πέρναμε τὸ φρέσκο στὴ πόρτα τῆς καλύβας μας, ὅταν εἴδαμε νὰ περνᾷ κάποιος ποὺ μᾶς φάνηκε μεθυσμένος. Δὲν δώκαμε καμμιὰ προσοχή. Μιλούσαμε τρυφερά, βλεπόμαστε στὰ μάτια, φιλιόμαστε γλυκά. Ποτὲ ἡ γυναῖκα μου δὲν μοῦ φάνηκε τόσο ὤμορφη. Τὴν ἀγκάλιασα θερμά, ὅταν ἀκούσαμε κάτι δυνατὰ γέλοια. Ὁ διαβάτης στάθηκε, μᾶς ἔβλεπε καὶ σπαρταροῦσε στὰ γέλοια !

«Ὢ ! τὴ βρωμόγρηα ! ὤ τὸ παληόγερο ! ἔλεγε καὶ ἔκλαιγε ἀπὸ τὰ γέλοια !..» Ἡ Μαδελίνα ἔβγαλε τὶς φωνές καὶ σηκώθηκε θυμωμένη καὶ ἐγὼ τὰ ἔχασα ἀπὸ τὴ φοῦρκα μου. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ἐξακολουθοῦσε νὰ γελᾷ : «Μωρέ, τί τέρατα εἶνε αὐτά ! Τί ἀπαίσιοι γέροι ! » Κύριοι δικασταί, σὰν ἀκούσαμε τέτοια ψέμματα χάσαμε τὴ ψυχραιμία μας, ὡρμήσαμε κατ' ἀπάνω του, καὶ σκοτώσαμε στὴ μέση τοῦ δρόμου τὸ τρελλὸ ποὺ δὲν ἔβλεπε πὼς ἤμαστε νέοι καὶ ὡραῖοι ;...

— Τὸ ἔγκλημα εἶνε φανερό. Στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον ! φώναξε ὁ Λασενέρ.

— Βέβαια, νὰ βράζουν στὴ πίσσα ! εἶπε ὁ Ἀβινέν.

Ὁ Πασαβωὰν ἐπεδοκίμασε τὴν ἀπόφασι τῶν συναδέλφων του.

Μὰ ὁ Ἄγγελος εἶπε στοὺς γέρους συζύγους:

— Ἀναιβῆτε στὸν Παράδεισο γλυκὲς ψυχές, στὸν Παράδεισο ποὺ θὰ γίνετε ὅπως φαντάζεσθε πὼς εἶσθε. Καλὰ ἐκάματε καὶ δολοφονήσατε τὸν ἐλεεινὸ ἄνθρωπο, τὸ κακὸ διαβάτη ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ πολυτιμώτερο δῶρο τῆς ζωῆς, τὴ φαντασία ποὺ σᾶς χάριζε ἕνα παντοτεινὸ ἔρωτα, μιὰν ἀγέραστη καὶ ἀνυπόκριτη ὡμορφιά !...

Κατοὺλ Μαντὲς

*

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΙΑΤΡΟΥΣ

Ἰατρός: Ἔμπορος ὑγείας, ὁ ὁποῖος ὅπως οἱ χρηματισταὶ πουλάει συνήθως.... ἀέρα.

Λεξικὸ τῆς δας Βερῶ

— Ἡ χειροτέρα ἀσθένεια εἶνε τὸ νὰ ὑποβάλεται κανεὶς σὲ συνεχεῖς κοῦρες, γιὰ νὰ διατηρῇ τὴν ὑγεία του.

Λὰ Ροσφουκὼ

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΩΡΑΣ

ΑΙΧΜΑΛΩΤΩΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Τὰ βάσανα τῶν Γάλλων ποὺ αἰχμαλωτίσθησαν ἀπὸ τὸν Ἀλῆ Πασᾶ. Ἡ ἀνθρώπινη ἀλυσσίδα. Τὸ τρόπαιο τῶν κομμένων κεφαλῶν. Τὸ εἰδύλλιο τοῦ Ρὸζ καὶ τῆς Ζωΐτσας. Τὶ λέγει σχετικῶς ὁ ποιητὴς τῆς «Ἀληπασσιάδος». Τὸ μαρτύριο τοῦ Ρὸζ καὶ τοῦ Καραβέλα. Μιὰ φρικιαστικὴ πορεία κ. λ. π. κ. λ. π.

Στὸ περασμένο φύλλο διηγηθήκαμε τὴν αἰχμαλωσία καὶ τὰ βάσανα ποὺ ὑπέφεραν οἱ Γάλλοι ὑπερασπισταὶ τῆς Πρέβεζας ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀνθρωποθυσία τῆς Σαλαώρας. Συνεχίζουμε τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ ἱστορία.

Τὸ πρωΐ, οἱ Ἀλβανοὶ ἔφεραν πολλὰ σχοινιὰ καὶ ἔδεσαν τοὺς αἰχμαλώτους ἕναν-ἕναν, κ' ἔπειτα ὅλους μαζί. Ἔτσι ἐσχημάτισαν μιὰ μακριὰ ἁλυσσίδα ἀνθρώπων, καὶ ξεκίνησαν νὰ τοὺς πᾶνε στὴν Ἄρτα. Χρονικογράφος τοῦ 1836 διηγεῖται ὅτι ἄκουσε ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς γέρου Γάλλου αἰχμαλώτου τὴν ἑξῆς λεπτομέρεια : Κατὰ τὴν πορεία τους ἀπὸ τὸ Λοῦρο στὰ Γιάννενα, κάθε αἰχμάλωτος ὑποχρεώθηκε νὰ κρατάῃ καὶ τὸ κεφάλι ἑνὸς ἀπ' τοὺς συντρόφους του ποὺ σκοτώθηκαν στὴ μάχη. Ὁ Γάλλος αὐτὸς ἔλεγε ὅτι οἱ Τουρκαλβανοὶ τὸν ἀνάγκασαν νὰ τουρκέψῃ, μὲ τὸν καιρὸ ἐγκαταστάθηκε στὴν Τζαμουριὰ παντρεύτηκε μιὰν Ἀρβανίτισσα καὶ ἀπέκτησε πλῆθος παιδιά.

Ὁ περιηγητὴς Χόλλαντ διηγεῖται ὅτι, ὅταν ἐπεσκέφθη τὴν Πρέβεζα στὰ 1812 ἄκουσε νὰ λένε ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν Γάλλων στρατιωτῶν ποὺ ὁ Ἀλῆς ἔστειλε στὴν Κωνσταντινούπολι ὡς τρόπαιο, ἔστειλε μαζὶ καὶ ἀρκετὰ κεφάλια Χριστιανῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅμως εἶχε ξουρίσει τὰ μουστάκια καὶ τὰ γένεια, για νὰ φαίνωνται κεφάλια Γάλλων κ' ἔτσι νὰ δειχτῇ ὁ θρίαμβος τῶν μουσουλμανικῶν ὅπλων μεγαλείτερος !

Ἂς ξαναρθοῦμε στὴ διήγησι τῆς πορείας τῶν αἰχμαλώτων : Μπροστὰ ἀπὸ τὴ συνοδεία ἐπηγαιναν δυὸ Γάλλοι στρατιῶται κρατοῦντες ψηλὰ κοντάρια, φέροντα στὴν κορφὴ ἀπὸ ἕνα αἱμοσταγὲς κεφάλι. Οἱ Ἀλβανοὶ μάλιστα θέλησαν νὰ ἐξαναγκάσουν τὸ Στρατηγὸ Λὰ Σαλσὲτ καὶ τὸν ταγματάρχη Χιὸτ νὰ βαστάξουν τ' ἀνατριχιαστικὰ αὐτὰ τρόπαια, ἀλλ' οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοὶ ἀρνήθηκαν ἐντόνως : «Προτιμοῦμε νὰ πεθάνουμε !» εἶπαν. «Σκοτῶστε μας !»

Οἱ Ἀλβανοί, ἀφοῦ δὲ μπόρεσαν νὰ ταπεινώσουν ἔτσι τοὺς δύο ἀνωτέρους ἀξιωματικούς, ἐσοφίσθησαν ἄλλο παιγνίδι γιὰ νὰ διασκεδάσουν καὶ νὰ δείξουν τὴ βαρβαρότητά τους : Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ἦταν κι' ἕνας Ἕλλην διερμηνεύς, Πρεβεζᾶνος ὀνόματι Καραβέλας. Τὸν δυστυχισμένον αὐτὸν ἄνθρωπο οἱ Ἀλβανοὶ τὸν ἔδεσαν ἀπὸ τὸ λαιμὸ μ' ἕνα σχοινὶ στὴν οὐρὰ ἑνὸς ἀλόγου. Ὁ ἱππεὺς ἀνάγκαζε τὸ ἄλογό του νὰ τρέχῃ γρήγορα, κ' ἔτσι ὁ ἄθλιος διερμηνεὺς κυλιότανε στὶς πέτρες, στὴ λάσπη, στ' ἀγκάθια, θέαμα ποὺ ἔκανε τοὺς ἀποκτηνωμένους Ἀρβανῖτες νὰ ξεκαρδίζωνται στὰ γέλοια : «Χά ! Χά ! ὡρὲ τὸ δραγουμᾶνο!» Καὶ γιὰ νὰ παρατείνουν τὸ μαρτύριο τοῦ θύματός των καὶ συνεπῶς τὴ διασκέδασή τους, ὅταν ἔβλεπαν ὅτι ὁ Καραβέλας λιποθυμοῦσε, σταματοῦσαν γιὰ νὰ συνέλθῃ κι' ἔπειτα ξανάρχιζαν τὴν τρεχάλα. Σὲ τρεῖς ὧρες πέθανε.

Ἄλλος αἰχμάλωτος μὲ τὸν ὁποῖον ἐπέμενον νὰ διασκεδάζουν οἱ συνοδοί του Ἀλβανοὶ ἦταν καὶ ὁ ὑποστράτηγος Ρόζ, ἄνθρωπος ἡλικιωμένος, τύπος περίεργος αἰσθηματικοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἔχει καὶ τὴν ἀκόλουθη ἱστορία :

Ὁ Διοικητὴς τῶν Ἰονίων Νήσων στρατηγὸς Τζεντόλι, κατὰ διαταγὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος εἶχε στείλει, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὸν ὑποστράτηγο Ρόζ, ὑπασπιστή του τότε, στὸν Ἀλῆ Πασᾶ γιὰ νὰ βολιδοσκοπήσῃ τὶς διαθέσεις του σχετικῶς μὲ τὰ Γαλλικὰ συμφέροντα. Ὁ Τύραννος τῆς Ἠπείρου δέχτηκε τὸ Γάλλο ἀπεσταλμένο μὲ ἐπιδεικτικὴ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι, τοῦ ἔκανε μεγάλες τιμές, τοῦ ἐπρόσφερε πολύτιμα δῶρα καὶ τὸν ἐφιλοξένησε στὸ Παλάτι του στὰ Λιθαρίτσια. Ὁ Ρὸζ ἦτανε τότε ἑξῆντα ἐτῶν, στὰ στήθη του ὅμως χτυποῦσε πάντοτε μιὰ θερμὴ Γαλλικὴ καρδιά. Ὁ πονηρὸς Ἀλῆς τὸ κατάλαβε καὶ τοῦ ἔστελνε, τὴ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη, τὶς ὡραιότερες γυναῖκες τοῦ χαρεμιοῦ του. Τέλος ὁ ἑξηντάρης ὑποστράτηγος πιάστηκε γιὰ καλὰ στὰ δίχτυα τῆς μικρούλας Ζωΐτσας, μιᾶς χαριτωμένης χριστιανῆς. Ἂν καὶ ἡ συνεννόησίς τους γινότανε μὲ τὴ γλῶσσα τῆς παντομίμας, ὁ Ρὸζ καὶ ἡ Ζωΐτσα δὲν ἐδυσκολεύτηκαν νὰ συνεννοηθοῦν καὶ ν' ἀποφασίσουν τελειωτικὰ γιὰ τὸ μέλλον τους.

Μιὰ μέρα, ὁ ἐρωτευμένος ὑποστράτηγος λέει στὸν ἀμφιτρύονά του:

— Πασᾶ μου, ἐγὼ τὴ Ζωΐτσα τὴν ἀγαπῶ καὶ θὰ ἤθελα νὰ τὴν πάρω γυναῖκα !

— Μπράβο ! Ἡ Ζωΐτσα εἶνε καλὸ κορίτσι, ἀπαντᾶ ὁ Ἀλῆς, τὴν ξέρω ἐγὼ καλά. Λιγάκι μικρὴ σοῦρχεται, ζάβαλε, μὰ δὲν πειράζει... Μήπως καὶ γὼ ποὺ εἶμαι πιὸ γέρος, δὲν παντρεύτηκα τὴν κυρὰ Βασιλικὴ ποὺ φαίνεται σὰν κόρη μου ;.. Λοιπόν, νὰ τηνέ πάρῃς τὴ Ζωΐτσα καὶ μὲ τὴν εὐχή μου, γενεράλη Ρόζο !

Τὴν ἄλλη Κυριακὴ οἱ γάμοι τοῦ Ρὸζ καὶ τῆς Ἑλληνίδος γίνηκαν μὲ μεγαλοπρέπεια στὸ Παλάτι καὶ ὁ Ἀλῆς προσέφερε στὴ νύφη πλούσια δῶρα. Ἀπὸ τότε ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Βοναπάρτη ἦταν παιγνιδάκι στὰ χέρια τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ὁ ὁποῖος ἀπεθαύμαζε τὴ βλακεία του ! Καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς περίφημης «Ἀληπασσιάδος», Σεχρέτης ἐπρόσθεσε σχετικῶς ὁλόκληρο κεφάλαιο στὸ ποίημά του : Ἰδοὺ οἱ πρῶτοι στῖχοι :

Πιτήδειος εἶν' ὁ Ἀλήπασας κ' ἡ γνῶσι του καθάρια
Κι' ὁ Ρόζος εἶνε μπουταλᾶς καὶ τὸν βοσκᾶ χορτάρια !

Καὶ παρακάτω :

Ὁ πονηρὸς Ἀλήπασας διαλέγει τὴν καρδιά του
Κι' ὁ Ρόζος εἶνε μπουταλᾶς κι' ἁπλώνει τὰ φτερά του.

Αὐτὰ ἔχοντας ὑπ' ὄψιν οἱ Ἀρβανῖτες ὠνόμαζαν τὸ Γάλλο ὑποστράτηγο «Ρὸζ ὁ μπουταλᾶς» καὶ γελοῦσαν εἰς βάρος του. Ἡ Ζωΐτσα ὅμως εἶχε διαφορετικὴ γνώμη γιὰ τὸν ἄντρα της, ποὺ τὸν θεωροῦσε ἐλευθερωτή της καὶ τὸν ἐλάτρευε.

Μετὰ κάμποσον καιρό, οἱ νεόνυμφοι γύρισαν στὴν Κέρκυρα, ὅπου ἐγκατεστάθησαν καὶ ὅπου ἡ ὠμορφιὰ τῆς νεαρῆς Ζωΐτσας ἔκανε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι στοὺς Κορφιᾶτες.

Ἐπέρασε μιὰ τριετία. Στὴ Γαλλία πανηγυριζότανε ἕνας θρίαμβος τῶν Γαλλικῶν ὅπλων : ἡ κατάληψις τῆς Μάλτας. Ὁ Βοναπάρτης, εὑρισκόμενος στὶς θάλασσες ἐκεῖνες μὲ 30 τρίκροτα καὶ 50 χιλιάδες ἄνδρε , ἤθελε νὰ συνάψῃ στενότερες σχέσεις μὲ τὸν Ἀλῆ Πασᾶ καὶ γράφει μιὰ κολακευτικὴ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν στέλνει στὴ Κέρκυρα, στὸ στρατηγὸ Σαμπὼ γιὰ νὰ φροντίσῃ νὰ τὴ διαβιβάσῃ στὸν Ἀλῆ μὲ ἕνα «ἀξιωματικὸ τῆς ἐμπιστοσύνης του». Καὶ ὁ Σαμπὼ σκέπτεται : «—Ποιὸς ἄλλος εἶναι καλλίτερος γι' αὐτὴ τὴν ἀποστολὴ ἀπὸ τὸν Ρόζ, τὸν φίλο τοῦ Ἀλῆ ;» Σ' αὐτὸν λοιπὸν παραδίνει τὸ γράμμα τοῦ Ναπολέοντος. Ἀλλ' ὁ δόλιος Ἀλῆς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη μελετοῦσε τὴν ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν Γάλλων ποὺ κατεῖχαν τὴν Πρέβεζα καὶ τὴ Νικόπολι. Μόλις λοιπὸν ὁ Ροζ φτάνει στὴν Ἤπειρο, συλλαμβάνεται, διαπομπεύεται ἀπὸ τὸν Ὀθωμανικὸ ὄχλο καὶ ρίχνεται στὰ μπουντρούμια. Ὁ Σεχρέτης γράφει σχετικῶς :

Καϋμένε Ρόζο μπουνταλᾶ, πῶς ἤσουν τιμημένος
Καὶ τώρα καταντήθηκες σὰν γάϊδαρος δεμένος
Τὸν ἔρριξαν στὸ κούτσουρο, σὲ τέσσερες καμάρες
Ὄντας θυμᾶται τοὺς Κορφοὺς τὸν πιάνουν ἡ τρομάρες

Καὶ πῶς νὰ μὴ θυμόταν τοὺς Κορφοὺς ὁ ταλαίπωρος Ρὸζ ἀφοῦ, ἐκεῖ εἶχε ἀφήσει τὴ Ζωΐτσα του, τὸ «φῶς τῶν ματιῶν του», ὅπως ἔλεγε ; Ἄραγε θὰ τὴν ξανάβλεπε ;

Ἦταν μόνος τώρα μέσα στὴ φυλακὴ (στὸ *κούτσουρο*), βυθισμένος σὲ μεγάλη ἀπελπισία, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς δικούς του, χωρὶς νὰ ξέρῃ τί γίνεται ἔξω. Ἔξαφνα, μιὰ μέρα ἀκούει θόρυβο. ὀχλοβοή, ἡ πόρτα τῆς φυλακῆς ἀνοίγεται καὶ βλέπει τοὺς Ἀλβανοὺς νὰ σπρώχνουν μέσα αἰχμαλώτους ἀλυσσοδεμένους. Ἦταν Γάλλοι ! Ὁ Ρὸζ ἀκούει τὴ γλωσσα τῆς πατρίδας του, ἡ καρδιά του σκιρτᾷ, τοὺς ἀγκαλιάζει καὶ μαθαίνει τὴν τραγικὴ ἱστορία τῆς Πρέβεζας, τὴ σφαγὴ τῶν Γάλλων, τὴν αἰχμαλωσία τους.

***

Καὶ νὰ τώρα ποὺ δεμένος ὁ δυστυχὴς ὑποστράτηγος βαδίζει μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους τὸ βασανιστικὸ δρόμο πρὸς τὰ Γιάννενα, καὶ συλλογίζεται : ἄραγε θὰ ζήσῃ νὰ ξαναϊδῇ τὴ Ζωΐτσα του ; Εἶναι ἀξιολύπητος, γιατὶ κλαίει καὶ εἶναι καὶ γέρος. Οἱ Ἀλβανοὶ διασκεδάζουν εἰς βάρος του μὲ σκληρότητα, τον ἐξευτελίζουν, τὸν χτυποῦν λέγοντάς του :

— Ἐβλενμὲκ ἰσνίρντουν, ἐχτιγιὰρ μπουνταλᾶ, Ρόζο ! (Μοῦθελες παντρειά, γέρο μπουταλᾶ Ρόζο !)

Ὕστερα ἀπὸ ἑφτάωρη ἐξαντλητικὴ πορεία, οἱ αἰχμάλωτοι ἔφτασαν στὴν Ἄρτα, ὅπου ὁ φανατικὸς ὄχλος τοὺς ὑποδέχτηκε μὲ γιουχαϊσμούς, μὲ λιθάρια καὶ πυροβολισμούς. Ἤθελαν νὰ τοὺς κατασπαράξουν καὶ μάλιστα ἡ Τουρκάλες ποὺ οὔρλιαζαν σὰν μέγαιρες. Μὰ ὁ Ἀλβανὸς ἀρχηγὸς κατώρθωσε νὰ τοὺς σώσῃ γιατί εἶχε διαταγὴ νὰ τοὺς φέρει ζωντανοὺς στὰ Γιάννενα, στὸν Ἀλῆ.

Κατόπιν ἡ πορεία συνεχίσθη. Τώρα οἱ αἰχμάλωτοι στρατιῶται τοῦ Μεγ. Ναπολέοντος εἶναι ξυπόλυτοι, γιατὶ οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τοὺς ἐπῆραν τὰ παπούτσια καὶ τὰ πούλησαν στοὺς Ἀρτινούς. Τὰ πόδια τους ξεσχίζονται στὶς μυτερὲς πέτρες. Ἂν θελήσουνε νὰ καθήσουνε νὰ ξεκουραστοῦν, τὰ γιαταγάνια τῶν Ἀλβανῶν σηκώνονται ἀπειλητικὰ ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους. Περνοῦν ἀπὸ δροσερὲς πηγές, διψοῦν, ἀλλ' οἱ ἄγριοι συνοδοί τους δὲν τοὺς ἀφήνουν νὰ πιοῦν. Καὶ ὅταν φτάνουν σὲ κανένα βοῦρκο μὲ σαπισμένα βρωμόνερα τοὺς λένε : «Νά, πιέτε ἀπὸ δῶ, παλιόσκυλλα !»

Τέλος φτάνουν στὰ Γιάννενα. Τὸ θέαμα τῆς πολύδεντρης πεδιάδος, τῆς κοιμισμένης λίμνης, στὴν ὁποίαν καθρεφτίζεται ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ἀληπασάδικου κράτους, παρηγορεῖ λίγο τὴν καρδιά τους. Μιὰ ἀόριστη ἐλπίδα τοὺς λέει ὅτι ἐδῶ θὰ τελειώσουν τὰ βάσανα των. Ὁ Τύραννος συχνὰ ἀλλάζει γνώμη καὶ διαγωγή.

Στὰ πρόθυρα τῆς πόλεως ἔρχεται ὁ γυιὸς τοῦ Ἀλῆ, Βελῆ Πασᾶς, ἔφιππος, ἐπὶ κεφαλῆς ἱππέων Ἀλβανῶν καὶ τοὺς παραλαβαίνει. Ἤθελε νὰ μπῇ μαζί τους στὰ Γιάννενα θριαμβευτής ! Ὁ στρατηγὸς Λὰ Σαλσὲτ τοῦ μιλεῖ, προσπαθεῖ νὰ μαλάξῃ τὴν καρδια του, ἀλλ' ὁ σκληρὸς γυιὸς τοῦ Ἀλῆ ἀπαντᾷ μὲ χυδαῖες βρισιές. Ἡ εἴσοδός τους στὰ Γιάννενα εἶνε χειρότερη ἀπὸ κείνη τῆς Ἄρτας.

Παρακολουθούμενοι ἀπὸ τὸ φρενιασμένο ὄχλο, λιθοβολούμενοι οἱ Γάλλοι, ὁδηγοῦνται μπροστὰ στὸ Σεράγι τοῦ Ἀλῆ, ὅπου μὲ φρίκη βλέπουν ἀραδιασμένα στὶς ἐπάλξεις τῶν πύργων του τὰ κεφάλια ἀρκετῶν συμπατριωτῶν των ! Ἡ ἀπελπισία κυριεύει καὶ πάλι τὴν ψυχή τους. Ὁ Ρὸζ χτυπημένος ἀπὸ μιὰ πέτρα εἶναι αἱμόφυρτος...

Τοὺς ρίχνουν στὶς φυλακές. Τὴν ἄλλη μέρα ἔρχεται διαταγὴ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης νὰ τοὺς στείλουν στὴν Κων)πολι. Ἐπιθυμοῦν καὶ οἱ Τοῦρκοι τῆς Σταμποὺλ νὰ διασκεδάσουν.

Ἔχει ἀρχίσει ὁ χειμῶνας. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, 147 τὸν ἀριθμόν, μεταφέρονται πεζοὶ καὶ ξυπόλυτοι, σχεδὸν γυμνοί, διὰ τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ρωμυλίας στὴν πρωτεύουσα τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους. Στὸ δρόμο πεθαίνουνε οἱ περισσότεροι. Ὁ Ρὸζ ὅμως ζῇ ἀκόμη. Φτάνουν στὴν Κωνσταντινούπολι, διαπομπεύονται γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμη, καὶ φυλακίζονται στὸ Ἑπταπύργιο. Ἐκεῖ πεθαίνει τέλος καὶ ὁ δυστυχὴς Ρὸζ, χωρὶς νὰ ξαναϊδῇ τὴ Ζωΐτσα του !... Οἱ ἐπιζήσαντες λίγοι ἀπελευθερώθησαν ὅταν ἔκλεισε ἡ εἰρήνη.

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΟΘΩΝ ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ

Μιὰ αἴτησις τῆς Βαυαρικῆς Ἀντιβασιλείας. Ὄθων καὶ Μαξιμιλιανὸς στὴ Σμύρνη. Συγκινητικὲς ἐκδηλώσεις. Ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος δακρύζει. Ἡ ἐξορία τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης. Ἡ λύσσα τῶν Τούρκων ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου.

Κατὰ τὰ 1833, ἡ Βαυαρικὴ Ἀντιβασιλεία, θέλοντας νὰ καταστήσῃ τὸ νεοφερμένο βασιλέα Ὄθωνα ἀγαπητὸ καὶ στοὺς ὑποδούλους Ἕλληνες, καὶ συνάμα νὰ τοὺς δώσῃ ἐλπίδες ἀπελευθερώσεως, ἐζήτησε ἀπὸ τὸν τότε Σουλτάνο Μαχμοὺτ νὰ ἐπιτρέψῃ στὸ νεαρὸ βασιλέα τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Κωνσταντινούπολι μὲ ὁποιαδήποτε πρόφασι. Ἀλλ' ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀπέρριψε κατηγορηματικὰ τὴν αἴτησι αὐτή.

Τότε ἡ Ἀντιβασιλεία ἐζήτησε τὴν ἄδεια νὰ ἐπιτραπῇ τουλάχιστον στὸ βασιλέα νὰ πάῃ στὴ Σμύρνη. Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας ὑπεστήριξε τὴ δεύτερη αὐτὴ αἴτησι τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὲς συζητήσεις ἡ Τουρκία ἔδωσε τὴν ἄδεια μὲ τὴν ἑξῆς συμφωνία : Νὰ πάῃ ὁ Ὄθων στὴ Σμύρνη ἰνκόγνιτο, χωρὶς θόρυβο, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι θὰ συναντοῦσε ἐκεῖ τὸν ἀδελφό του Μαξιμιλιανό, περαστικὸ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τῆς Ἰωνίας.

Ἦταν Ἰούνιος τοῦ 1833 ὅταν ὁ βασιλεὺς Ὄθων ἔφυγε ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ σὲ περιοδεία μὲ τὴν Ἀγγλικὴ φρεγάτα «Μαδαγασκάρη», τὴν ἴδια ποὺ τὸν ἔφερε ἀπὸ τὴ Βαυαρία στὸ Ναύπλιον. Τὸ ταξεῖδι του ἄρχισε μ' ἕνα γῦρο στὶς Κυκλάδες καὶ ἐτελείωσε στὸ λιμάνι τῆς ποιητῆς πόλεως.

Οἱ Σμυρναῖοι, ποὺ ἤξεραν ἀπὸ ἡμέρες τὴν ἐπίσκεψι τοῦ βασιλέως, καὶ κρατοῦσαν μὲ δυσκολία τὸν πατριωτικό τους ἐνθουσιασμό, ἅμα εἶδαν τὴν φρεγάτα νὰ μπαίνῃ στὸ λιμάνι τους ἔκλαιγαν ἀπὸ συγκίνησι. Ὄχι μόνον ὅλη ἡ Σμύρνη, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες τῶν προαστείων καὶ τῶν χωριῶν ἀκόμη κατέβηκαν στὴν προκυμαία ἀλαλάζοντες. Ἦταν μιὰ φρενῖτις ἀπερίγραπτη !

Ἄπειρες βάρκες, στολισμένες μὲ τὴν Ἑλληνικὴ σημαία, περικύκλωσαν τὴ φρεγάτα, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐβγῆκε στὸ κατάστρωμα, κατασυγκινημένος, ἐπίσης φέρων τὴν ἐθνικὴν στολήν. Οἱ Σμυρνιοὶ ὅταν εἶδαν τὸν φουστανελλοφόρο Ὄθωνα, ἐζητωκραύγαζαν σὰν τρελλοὶ ἀπὸ τὴ χαρά τους καὶ πολλοὶ ἔπεσαν στὴ θάλασσα. Ὁ βασιλεὺς συγκινημένος ἐχαιρέτισε μὲ διπλῆ χειρονομία ὅλο ἐκεῖνο τὸ μεθυσμένο καὶ ἀλλόφρον ἐξ ἐνθουσιασμοῦ πλῆθος.

Ὁ Βασιλεὺς Ὄθων

Ἔπειτα, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν ὑπασπιστή του Δημήτρη Μπότσαρη, τὸ βαρῶνο Λύντερ, τὸν κόμητα Σαπόρτα, τὸν ἀρχίατρο Βύπνερ καὶ τὸν γραμματέα του βαρῶνο Στάγκελ, ἐβγῆκε στὴν προκυμαία. Τόσος ὅμως ἦταν ὁ συνωστισμὸς τοῦ κόσμου, τέτοιες ἡ ἐκδηλώσεις, ὥστε δὲν μποροῦσαν νὰ προχωρήσουν καὶ ὁ βασιλεὺς ἀναγκάστηκε νὰ γυρίσῃ στὸ πλοῖο. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Τουρκικὸς λαὸς τῆς Σμύρνης καὶ ἡ ἀρχὲς εἶχαν δυσαρεστηθεῖ γιὰ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτές.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρες, ὅταν οἱ Τουρκικὲς ἀρχὲς κατώρθωσαν νὰ ἡσυχάσουν τοὺς ὁμοεθνεῖς τους ὅτι δὲν συμβαίνει τίποτε δυσάρεστο καὶ ὁ Ἕλλην πρόξενος κατώρθωσε νὰ πείσῃ τοὺς Σμυρναίους νὰ μετριάσουν τὶς ἐκδηλώσεις τους, ὁ βασιλεὺς Ὄθων μὲ τὴν ἀκολουθία του ἐβγῆκε στὴ Σμύρνη καὶ ἐπισκέφτηκε τὴν Ἁγία Φωτεινή, τὰ σχολεῖα καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Νοσοκομεῖο.

Οἱ Ἕλληνες ἔμποροι ἤθελαν νὰ ὀργανώσουν μεγάλη γιορτὴ πρὸς τιμή του, ἀλλ' ὁ Ὄθων τοὺς ἐμπόδισε γιὰ νὰ μὴν ἐρεθισθοῦν περισσότερο οἱ Τοῦρκοι. Δέχτηκε μόνο νὰ πάῃ, τάχα γιὰ περίπατο, στὸ Μπουρνόβα, ἐκεῖ δὲ νὰ προσκληθῇ (ἀπὸ σύμπτωσι τάχα), στὴν ἔπαυλι τοῦ Ἄγγλου ἐμπόρου Μπίττελ, φανατικοῦ φιλέλληνα.

Ὁ Μπίττελ ἔδωσε λαμπρότατο γεῦμα καὶ χορό. Στὴ γιορτὴ παρευρέθη ὁ Ὄθων, ἡ ἀκολουθία του, οἱ Ἄγγλοι ἀξιωματικοὶ τῆς «Μαδαγασκάρης» καὶ ἡ Σμυρναϊκὴ ἀριστοκρατία.

Ἔπειτα ὁ βασιλεὺς ἐγύρισε στὴ φρεγάτα.

***

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἔφθασε στὴ Σμύρνη καὶ ὁ πρίγκηψ Μαξιμιλιανός καὶ δόθηκαν ἄλλες γιορτές. Στὴν Ἁγία Φωτεινὴ ἐτελέσθη πάνδημος δοξολογία ἀπὸ τὸ Μητροπολίτη Σμύρνης Σεραφεὶμ καὶ ὅλον τὸν Κλῆρο. Παρευρέθησαν ὁ Διευθυντὴς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημογεροντίας, οἱ Ἔφοροι τῶν σχολείων, οἱ προῦχοντες.

Ὁ ναὸς ἦταν γεμάτος ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς Σμύρνης. Γύρω οἱ δρόμοι ἀδιάβατοι. Καὶ ἦταν τόσος ὁ ἐνθουσιασμός, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ἄγγλος κυβερνήτης τῆς φρεγάτας ἐδάκρυσε.

Μέσα στὴν Ἁγία Φωτεινὴ ὁ προϊστάμενος τῆς Ἑλληνικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας Ὁμηρολης, μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε, προσεφώνησε τὸν *«Βασιλέα ὅλων τῶν Ἑλλήνων»*. Ἔπειτα ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης εὐλόγησε κλαίγοντας ἀπὸ συγκίνησι, τὸν Ὄθωνα.

Μετὰ τὴν τελετὴ αὐτή, ὁ βασιλεὺς ἐγύρισε στὴ «Μαδαγασκάρη», ἡ ὁποία ἄνοιξε τὰ πανιὰ ξαναφέρνοντάς τον στὴν Ἐλεύθερη Ἑλλάδα. Οἱ σκλαβωμένοι Ἕλληνες τὸν ἀποχαιρετοῦσαν μὲ φρενιασμένες ζητωκραυγές.

***

Ὁ Διοικητὴς τῆς Σμύρνης τὴν ἄλλη μέρα περιέγραψε στὴν Ὑψηλὴ Πύλη λεπτομερῶς τὰ ὅσα ἔγειναν. Ὁ βεζύρης ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη τὴν ἐξορία τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης. Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Πατριάρχης Κωστάντιος Α΄. ἀναγκάστηκε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπαίτησι τῆς Ὑψ. Πύλης, νὰ ἐξορίσῃ τὸ Μητροπολίτη Σεραφεὶμ καὶ ν' ἀπαγορεύσῃ νὰ μνημονεύεται στὶς ἐκκλησίες τὸ ὄνομα τοῦ Ὄθωνος.

ΕΛΑ ΣΤΗ ΣΑΛΑ

Ἔλα στὴ σάλα ἡ γάστρες ποὺ εὐωδιάζουν,
ὄξω τὰ λούλουδα τώρα χλωμιάζουν,
ἔλα καὶ κάθησε' δῶ στὸ ντιβάνι,
χειμῶνας πλάϊ μου νὰ μὴ σὲ φτάνει.
ἔλα καὶ θὰ σοῦ πῶ τὸ παραμύθι
γιὰ τὴ Βασιλοπούλα ποὺ ἀναστήθη !
—« Ἤτανε μιὰ φορὰ ἕνα βασιλόπουλο...»
ἄχ! δὲν τὸ λέω ! . . Ἄχ, ὄνειρο θολὸ
μὲ ροδομάγεμα μὲ βαυκαλάει,
μὰ στὴ Βασιλοπούλα δὲν μὲ πάει !

Γιάννης Καμπύσης

Η ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΑ

Ἡ ζωὴ καὶ τὰ κατορθώματα τῆς Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας. Ἡ χήρα τοῦ Γιάννουζα καὶ ὁ ὁρμητικὸς Δημήτρης Μπούμπουλης. Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδός της στὸ Ἄργος. Ἡ Μπουμπουλίνα στὴν πολιορκία τῆς Τριπολιτσᾶς. Οἱ τραγικοὶ θάνατοι τῶν γυιῶν της. Ὁ φόνος τῆς Μπουμπουλίνας.

*Ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα — «ἡ Μεγάλη **Κυρὰ**», ὅπως τὴν ἔλεγαν οἱ Σπετσιῶτες — εἶναι ἡ μεγαλείτερη γυναικεία μορφὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ ἱστορικός Φιλήμων μᾶς τὴ ζωγραφίζει «ἀνδρώδη καὶ ὑπερμαζῶσαν». Καὶ ἀλήθεια, ὄχι μόνο ἡ καρδιά, ἀλλὰ καὶ τὸ παράστημα τῆς ἡρωΐδας αὐτῆς ἦταν ἀνδρικό, ἐπιβλητικό, θάλεγες ἀρειμάνιο.*

Ἡ Λασκαρίνα ἦτανε κόρη τοῦ Ὑδραίου ἐφοπλιστὴ Σταυριανοῦ Πινότση καὶ γεννήθηκε στὴν Ὕδρα κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1700. Παντρεύτηκε τὸ Σπετσιώτη τολμηρὸ θαλασσοπόρο Δημήτρη Γιάννουζα. Αὐτὸς ὅμως, ταξειδεύοντας στὴ Μαύρη Θάλασσα, βούλιαξε μὲ τὸ καράβι του καὶ ὅλους τοὺς ναῦτες του σὲ μιὰ φουρτουνιασμένη χειμωνιάτικη νύχτα. Ὁ Γιάννουζας τῆς ἄφησε δυὸ γυιούς, τὸ Γιάννο καὶ τὸ Γιώργη, μιὰ κόρη καὶ μικρὴ περιουσία. Ἡ νεαρὰ χήρα ἦταν πάρα πολὺ ὡραία καὶ περιζήτητη νύφη. Οἱ γονεῖς της τὴν ἀνάγκασαν νὰ ξαναπαντρευθῇ ἕνα Σπετσιώτη πλοίαρχο, τὸ Δημήτρη Μπούμπουλη, ἄντρα ποὺ εἶχε βίαιο χαρακτῆρα καὶ φοβέριζε ὅτι, ἂν δὲν τοῦ τὴ δώσουν, θὰ τὴν κλέψῃ. Κι' ἦταν ἄξιος νὰ τὸ κάνῃ.

Γενναῖος ναυτικὸς ὁ Μπούμπουλης καὶ ριψοκίνδυνος, ἀπέκτησε μεγάλη περιουσία, πρὸ πάντων στὸν καιρὸ ποὺ, οἱ Ἄγγλοι εἶχαν ἀποκλείσει τὰ Γαλλικὰ παράλια, καὶ ὁ Μπούμπουλης, περνῶντας μὲ τὸ πλοῖο του κρυφά, νύχτα μέσα ἀπὸ τὸ στόλο τοῦ Νέλσωνος, ἔφερνε καὶ πουλοῦσε ἐμπορεύματα στοὺς Γάλλους. Στὰ 1811 ὁ Μπούμπουλης συνέπραττε μὲ τὸ Ρωσσικὸ Στόλο τοῦ ναυάρχου Σινιαβὶν ἐναντίον τῶν Τούρκων. Δύο Ἀλγερίνικα πειρατικὰ ἐπετέθησαν ἐναντίον τοῦ καραβιοῦ τοῦ Μπούμπουλη γιὰ νὰ τὸ σκλαβώσουν. Ἡ ναυμαχία ἦταν πεισματώδης καὶ αἱματηρὴ, ὁ Μπούμπουλης ἀπέκρουσε μὲ ἀνδρεία τοὺς κουρσάρους, ἀλλὰ στὸ τέλος λαβώθηκε θανάσιμα ἀπὸ ἐχθρικὴ σφαίρα στὸ μέτωπο, ἐνῷ στεκότανε στὴ γέφυρα τοῦ πλοίου διευθύνοντας τὴ μάχη. Ὁ ὑποπλοίαρχος Κατσιγαμῆς, φρόνιμος ἄνθρωπος, κατώρθωσε νὰ κρύψῃ ἀπὸ τοὺς ναῦτες τὸ θάνατο τοῦ κυβερνήτου τους, καὶ κατέπλευσε στὶς Σπέτσες, φέροντας στὴ δυστυχισμένη χήρα τὸ λείψανο τοῦ ἀντρός της καὶ ὅλα τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματά του.

Ἀπὸ τὸ δεύτερο γάμο της ἡ Λασκαρίνα ἀπέκτησε δυὸ θυγατέρες κ' ἕνα γυιό, τὸ Νικόλαο, πατέρα τοῦ ὑποναυάρχου Γεωρ. Μπούμπουλη ποὺ πέθανε στὸ 1912. Ἡ περιουσία της λογαριαζότανε ἀπάνω ἀπὸ 100,000 δίστηλα. Ὁ Καπετὰν Πασᾶς ἐφοβέρισε τὴν Μπουμπουλίνα ὅτι θὰ δημεύσῃ τὴν περιουσία τοῦ σκοτωμένου ἄντρα της, ἐπειδὴ ὁ Μπούμπουλης εἶχε βοηθήσει τοὺς Ρώσσους ἐναντίον τοῦ Ὀθωμανικοῦ Στόλου. Βρῆκε μιὰ πρόφασι γιὰ νὰ ἰδιοποιηθῇ τὰ χρήματα τοῦ φονευθέντος θαλασσομάχου.

Ἡ φοβέρα αὐτὴ ἀνάγκασε τὴ χήρα Μπουμπουλίνα νὰ ταξειδέψῃ πολλὲς φορὲς στὴν Κωνσταντινούπολι, ὅπου μὲ τὶς ἐνέργειες τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας Στραγανὼφ ἐγλύτωσε ἀπὸ τὸν κίνδυνο αὐτό, νὰ κατασχεθῇ ἡ περιουσία της. Στὸ τελευταῖο ταξεῖδι της στὴν Πόλη, ἡ Μπουμπουλίνα ἐκατηχήθη στὰ μυστήρια τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, καὶ ὅταν ἐγύρισε στὶς Σπέτσες, συνεννοημένη μὲ τοὺς συμπατριῶτες της Φιλικούς, ἄρχισε νὰ προετοιμάζεται γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς Ἀνεξαρτησίας, ἐναυπήγησε μάλιστα κι' ἕνα ἀξιόμαχο καράβι, τὸν ''Ἀγαμέμνονα,, βρίκιο πρώτης τάξεως, ἐξοπλισμένο μὲ 18 κανόνια μεγάλης ὁλκῆς.

Στὶς 2 Ἀπριλίου 1821, Κυριακὴ τῶν Βαΐων, ἐκηρύχθη ἡ Ἐπανάστασις στὸ Μητροπολιτικὸ ναὸ τῶν Σπετσῶν. Ἡ Μπουμπουλίνα κάνει τότε ἁγιασμὸ στὸ καράβι της καὶ ὑψώνει στὸ κατάρτι τοῦ ''Ἀγαμέμνονα,, τὴν Ἐπαναστατικὴ Σημαία, ποὺ τὴ χαιρετίζουν βροντῶντας τὰ 18 κανόνια του. Μέσα στὸ πλοῖο εἶνε καὶ ὁ πρωτότοκος γυιός της Γιάννος, ἄντρας πιὰ καὶ πλοίαρχος. Ὁ ''Ἀγαμέμνων,, ἀνοίγει κατόπιν πανιὰ καὶ πηγαίνει καὶ ἀράζει στὸν ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου ὅρμο τῆς Λέρνης (στοὺς Μύλους) γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς Ἕλληνες ποὺ πολιορκοῦσαν τὸ Ναύπλιον.

Τὸν ''Ἀγαμέμνονα,, συνώδευε καὶ τὸ καράβι τοῦ Γκίκα Μπόταση. Ἀπὸ τοὺς Μύλους, καβαλλικεύοντας ἕνα πολεμικὸ ἄτι, ἁρματωμένη ἡ Μπουμπουλίνα περικυκλωμένη ἀπὸ τοὺς μελαψοὺς ναῦτες της, ξυπόλυτους, μὲ τὰ τρομπόνια στὸν ὦμο πηγαίνει στὸ Ἄργος. Ἕνας ὡραῖος πίνακας τοῦ ζωγράφου μας κ. Γ. Ροΐλοῦ, καμωμένος πέρσυ, μᾶς τὴ δείχνει στὸ θρίαμβό της αὐτό, ὅπως τὴ θέλει ὁ ἱστορικός : «Τὸ ἀνδρικὸν παράστημα, τῆς Μεγάλης Κυρᾶς, *ἡ ἔκτακτος ἐπιβολὴ καὶ τὸ ἀρειμάνιον τοῦ ἤθους τῆς ὁπλοφορούσης ὑπερόχου γυναικός, οἱ ζωηροὶ καὶ πομπώδεις αὐτῆς λόγοι, κατέπληξαν καὶ μεγάλως ἀνεψύχωσαν τοὺς παρατόλμους πολιορκητὰς τῶν δυσπορθήτων φρουρίων τοῦ Ναυπλίου».*

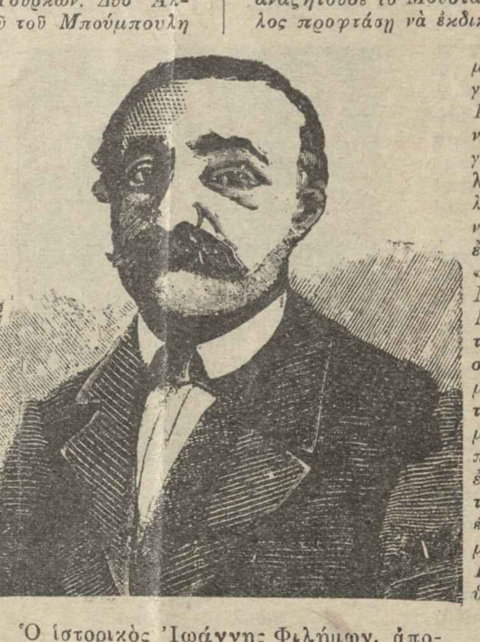

Ὁ ἱστορικὸς Ἰωάννης Φιλήμων, ἀποσπάσματα τῆς ἱστορίας τοῦ ὁποίου ἐδημοσιεύθησαν πολλάκις εἰς τὰς ἱστορικάς μας σελίδας.

Λίγες μέρες μετὰ τὴν ἐπανάληψι τῆς πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου, φάνηκε κατεβαίνοντας στὸν Ἀργολικὸ κάμπο, καὶ ἀπὸ τὴν Κόρινθο, ὁ Μουσταφᾶ μπέης ἐπὶ κεφαλῆς 4000 Ἀλβανῶν. Οἱ Ἕλληνες προσπάθησαν νὰ τοῦ κόψουν τὸ δρόμο. Φονικὴ μάχη δόθηκε τότε στὰ πρόθυρα τοῦ Ἄργους, κατὰ τὴν ὁποίαν σκοτώθηκαν 700 Ἕλληνες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 50 Ὑδραιοσπετσιῶτες. Οἱ ἄλλοι σκορπίστηκαν καὶ κατέβηκαν στὴν παραλία γιὰ νὰ βροῦν προστασία στὰ κανόνια τοῦ ''Ἀγαμέμνονος,,. Στὴ μάχη αὐτὴ σκοτώθηκε ὁ γυιὸς τῆς Μπουμπουλίνας ὁ Γιάννος Γιάννουζας. Ἡ μητέρα του, συντριμμένη γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γυιοῦ της, ἐπροστάτεψε ὅσους κατέφυγαν στὴ Λέρνη, ἐπῆρε δὲ μαζί μὲ τὸ πτῶμα τοῦ γυιοῦ της, καὶ τοὺς λαβωμένους τῆς μάχης αὐτῆς γιὰ νὰ τοὺς φέρῃ στὶς Σπέτσες.

Στὸ μεταξὺ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πολιορκοῦσε τὴν Τριπολιτσά, σφίγγοντάς την σὰ σὲ τανάλια. Ἡ Μπουμπουλίνα θάβει τὸ γυιό της, καὶ διψῶντας ἐκδίκησι, φορεῖ τ' ἅρματά της καὶ πηγαίνει νὰ λάβῃ μέρος στὴν πολιορκία ! Ξέρει ὅτι μέσα στὴν Τριπολιτσὰ εἶναι ὁ φονιᾶς τοῦ Γιάννου της, ὁ μισητὸς Μουσταφᾶς καὶ θέλει νὰ τὸν σφάξῃ μὲ τὸ ἴδιο της τὸ χέρι ! Ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Τριπολιτσᾶς ἡ ἀδάμαστη γυναῖκα ὑπέφερε καρτερικὰ ὅλα τὰ βάσανα τοῦ πολέμου ὥς στὶς 26 Ὀκτωβρίου 1821. Οἱ Ἕλληνες ἐκυρίεψαν τὴν Τριπολιτσὰ, ἡ Μπουμπουλίνα ἐμπῆκε ἀπὸ τοὺς πρώτους μέσα, ἔφιππη καὶ ἁρματωμένη, στὸ πλευρὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Κολοκοτρώνη, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε καὶ τὴ σεβότανε πολύ. Ἡ Μπουμπουλίνα, κεντῶντας τὸ ἄλογό της «ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυρός καὶ τοῦ αἵματος» ἀναζητοῦσε τὸ Μουσταφᾶ, ἀλλὰ δὲ βρῆκε παρὰ τὸ πτῶμα του. Εἶχε ἄλλος προφτάσῃ νὰ ἐκδικηθῇ !

Μετὰ τὴν ἐκπόρθησι τῆς Τριπολιτσᾶς, ἡ Μπουμπουλίνα μὲ τὸ καράβι της ἀποκλείει τὸ Ἀνάπλι γιὰ ν' ἀναγκάσῃ τοὺς Τούρκους νὰ παραδοθοῦν. Τὰ 18 κανόνια τοῦ «Ἀγαμέμνονα» σκορπίζουν τὸ θάνατο καὶ οἱ πολιορκημένοι ἀγάδες τρέμουν. Μιὰ μεγάλη ζωγραφιὰ, κρεμασμένη στὸ Ἡρῷον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος *ποὺ ἵδρυσε στὸ Μόναχο ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβῖκος, πατέρας τοῦ Ὄθωνος, παριστάνει τὴ σκηνὴ αὐτή. Ἡ Μπουμπουλίνα ἐπάνω στὸ καράβι της, παρακινεῖ τοὺς ναῦτες τοῦ «Ἀγαμέμνονος» νὰ μπομπαρδίσουν τὰ τείχη τοῦ Ναυπλίου. Μετὰ τὴν ἅλωσι τῆς πόλεως, στὶς 30 Νοεμβρίου 1822, ἡ Μπουμπουλίνα, κατὰ διαταγὴ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐφρόντισε νὰ ἐκτελεσθῇ ἕνας ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους ὅρους τῆς συνθήκης μὲ τοὺς Ὀθωμανοὺς ἀγάδες. Ἐπεβίβασε σὲ Σπετσιώτικα καράβια τὶς τουρκικὲς οἰκογένειες καὶ τὶς μετέφερε στὴ Νέα Ἔφεσο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἔπειτα ξαναγύρισε στὸ ἐλευθερωμένο Ναύπλιον καὶ ἐγκατεστάθηκε ὁριστικῶς σὲ αὐτὸ, σ' ἕνα σπίτι ποὺ τῆς παρεχώρησε ἡ Κυβέρνησις, γιὰ τὶς μεγάλες ἐθνικές της ὑπηρεσίες. Ἐκεῖ ἐτέλεσε καὶ τοὺς γάμους τῆς κόρης της Ἑλένης μὲ τὸ γυιὸ τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρώνη Πάνο, πρῶτο φρούραρχο τοῦ κυριευθέντος Ναυπλίου.*

***

Στὸν καιρὸ τῶν θλιβερῶν ἐμφυλίων πολέμων τοῦ 1824, ὁ γαμπρός της Πάνος Κολοκοτρώνης ἐκηρύχθη ἀπὸ τὸ Βουλευτικὸν τοῦ Κρανιδιοῦ «ἀποστάτης καὶ ἐχθρὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους». Ἡ Μπουμπουλίνα ὠργίσθηκε πολὺ γιὰ τὴν ἀδικία αὐτὴ καὶ ἀκολούθησε τὸ γαμπρό της στὶς Σπέτσες. Σὲ μιὰ ἐμφύλιο συμπλοκή, στὶς 22 Νοεμβρίου 1824, ὁ Πάνος Κολοκοτρώνης σκοτώθηκε ἀπὸ μιὰ σφαῖρα ποὺ τὸν εὕρηκε στὸ μέτωπο. Ἡ Μπουμπουλίνα λυπήθηκε κατάκαρδα καὶ περιμάζεψε σπίτι της τὴν ἀπαρηγόρητη χήρα θυγατέρα της Ἑλένη, πολὺ νέα ἀκόμη καὶ ὡραιοτάτη. Ἡ Ἑλένη Κολοκοτρώνη ἦρθε ἀργότερα σὲ δεύτερο γάμο μὲ τὸν περιλάλητο στρατηγὸ Θοδωράκη Γρίβα καὶ διέπρεψε στὰ Ἀνάκτορα τοῦ Ὄθωνος.

***

Ἡ Μπουμπουλίνα πέθανε στὶς 23 Μαΐου 1825, θάνατο τραγικό, ὑπὸ τὶς ἀκόλουθες περιστάσεις :

Ὁ Γιώργης Γιάννουζας, γυιός της ἀπὸ τὸν πρῶτο της γάμο, ἀγαποῦσε κρυφὰ τὴ Βγενιώ, θυγατέρα τοῦ γέρου καπετὰν Χριστοδούλου Κούτση. Ἡ κόρη αὐτὴ ἦταν, παρὰ τὴ θέλησί της, ἀρραβωνιασμένη μὲ τὸν Παναγῆ Μέξη, ἀγαποῦσε ὅμως κι' αὐτὴ τὸ Γιάννουζα καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ πάῃ νὰ τὴν κλέψῃ, γιατὶ οἱ γονεῖς της τὴ στενοχωροῦσανε ἀπὸ τὴ μιὰ Κυριακὴ στὴν ἄλλη, νὰ στεφανωθῇ τὸ Μέξη. Πῆγε ὁ Γιάννουζας κρυφὰ στὸ νησί, τὴν ἔκλεψε ἕνα βράδυ καὶ τὴν ἔκρυψε στὸ σπίτι τῆς μάννας του, χωρὶς τάχα αὐτὴ νὰ ξέρῃ τίποτα.

Γιὰ τ' αὐστηρὰ ἐκεῖνα χρόνια ἡ ἀπαγωγὴ ἦταν ἕνα πρᾶμα ἀσυνήθιστο καὶ προσβολὴ θανάσιμη γιὰ τὴν οἰκογένεια τοῦ κοριτσιοῦ.

Ἅμα ὁ πατέρας καὶ τὰ τρία ἀδέρφια τῆς Βγενιῶς μάθανε τὸ κακὸ ποὺ γίνηκε σπίτι τους, τρέ-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΡΥΛΟΥΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Ἡ μυστηριώδης ἐπιγραφὴ τοῦ θόλου. Ποιὰ εἶνε ἡ Εὐφρασία ; Ἡ συγκινητικὴ διήγησις τῆς γρηᾶς. Ὁ στεναγμὸς τῶν ζώων. Οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς Ἁγιᾶ-Σοφιᾶς. Μερικὲς λεπτομέρειες τῆς οἰκοδομῆς.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ χτίσιμο τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς διέταξε τοὺς τεχνῖτες νὰ προσθέσουν στὸ θόλο μὲ γιγαντιαῖα χρυσᾶ γράμματα τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή :

«Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀφιεροῖ τὸν ναὸν τοῦτον τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ».

Ἡ διαταγὴ ἐδόθη τὴν παραμονὴ τῶν ἐγκαινίων, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, βέβαιος γιὰ τὴν πιστὴ ἐκτέλεσί της, ἐπῆγε τὴν ἄλλη μέρα στὸ Ναὸ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Πατριάρχη καὶ τοὺς αὐλικοὺς κ' ἐκάθησε στὸ χρυσό του θρόνο. Ἔξαφνα, ὑψώνοντας τὰ μάτια, διάβασε τὴν ἐπιγραφὴ αὐτή :

«Εὐφρασία ἀφιεροῖ τὸν Ναόν τοῦτον τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ.»

Τότε ἐρωτᾷ τὸν Πατριάρχη ποὺ καθότανε πλάγι του :

– Τί σημαίνει αὐτὸς ὁ ἐμπαιγμός ; Δὲν διέταξα νὰ χαραχθῇ τ' ὄνομά μου στὸ θόλο ; Ποία εἶνε αὐτὴ ἡ Εὐφρασία ; Θέλω νὰ μάθω γιὰ τὴ γυναῖκα αὐτή !

Ὅλοι ὅσοι βρίσκονταν στὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ ἀνώτατοι κληρικοί, αὐλικοί, τιτλοῦχοι κλπ. ἐρωτήθησαν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤξερε νὰ δώσῃ πληροφορίες. Ἐνῷ ὁ Αὐτοκράτωρ καθότανε σιωπηλὸς καὶ βυθισμένος σὲ σκέψεις, ἕνας φτωχὸς ἐργάτης ποὺ εἶχε καθαρίσει τὸ μαρμαρένιο δάπεδο τοῦ ναοῦ, ἐπλησίασε τὸν Αὐτοκράτορα μὲ ταπεινοσύνη καὶ ζήτησε νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ.

–Λέγε! Τί θέλεις ; ρώτησε ὁ Ἰουστινιανός.

– Ξέρω μιὰ φτωχὴ γυναῖκα ποὺ ὀνομάζεται Εὐφρασία. Κάθεται ἐδῶ κοντά, ἀλλὰ εἶνε ἄρρωστη, σχεδὸν κατάκοιτη.

– Ἂς τὴ φέρουν ἀμέσως ἐδῶ ! διέταξε ὁ Αὐτοκράτωρ.

Ἀμέσως ἔτρεξαν διάφοροι θαλαμηπόλοι τοῦ Παλατιοῦ νὰ ἐκτελέσουν τὴ διαταγή. Καὶ σὲ λίγο ἔφεραν μιὰ γρηούλα ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ τὸ φόβο της. Ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν ρώτησε :

– Ὀνομάζεσαι Εὐφρασία ;

– Ναί, πολυχρονεμένε Βασιληᾶ μου! ἀπήντησε ἡ γρηούλα.

– Τί ξέρεις γιὰ τὴν ἐπιγραφὴ αὐτή ; τὴν ἐρώτησε καὶ πάλι δείχνοντας τὰ χρυσᾶ γράμματα τοῦ θόλου.

Ἡ γρηούλα ἐδιάβασε καὶ ὁ φόβος της δυνάμωσε.

— Δὲν ξέρω τίποτα, βασιληᾶ μου !

— Μὰ αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορο ! ἐφώναξε ὁ Ἰουστινιανός. Ἴσως σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι νὰ εἶνε ἀνακατωμένος ὁ Διάβολος ! Μίλα ! Ἐξηγήσου ! Βλέπεις ὅτι τ' ὄνομά σου εἶνε ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ εἶνε τὸ δικό μου ! Σὲ τί ἔχεις συντελέσει ἐσὺ στὸ χτίσιμο τῆς ἐκκλησίας ;

— Μεγάλε βασιληᾶ, σὲ τίποτα ! Τί θὰ μποροῦσα νὰ κάμω ἐγὼ ἡ φτωχή ;

— Σὲ τίποτε δὲν συνετέλεσες ; Ἀλλὰ μοῦ εἶπαν ὅτι κατοικεῖς ἐδῶ κοντά... Σκέψου, θυμήσου ! Δὲν ἔκανες τίποτα, δὲν εἶπες τίποτα, δὲν καταπιάστηκες τίποτα γιὰ τὴν ἐκκλησία;

— Βασιληᾶ μου, ἔκανα κἄτι μικρό, ἀλλὰ εἶνε τόσο τιποτένιο ποὺ ντρέπουμαι νὰ τὸ πῶ.

— Μίλησε σὲ διατάσσω ! Μὴ φοβᾶσαι, γερόντισσα. Πές μου τα ὅλα !

Τότε ἡ γρηὰ ἐπῆγε κοντήτερα στὸν Αὐτοκράτορα ποὺ περιστοιχίζετο ἀπὸ τοὺς αὐλικοὺς καὶ τὸν Πατριάρχη καὶ διηγήθηκε τὴν ἀκόλουθη ἱστορία :

— Ἤμουνα κατάκοιτη στὸ κρεββάτι μου, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσα ἀγκομαχητὰ καὶ μουγγρίσματα βωδιῶν καὶ ἀλόγων, ποὺ περνοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι μου σέρνοντας τὰ ὀγκώδη μάρμαρα γιὰ τὸ χτίσιμο τῆς ἐκκλησιᾶς, τὰ μεγάλα δοκάρια καὶ τὰ κάρρα φορτωμένα μὲ πλῆθρες. Ἔνοιασα μεγάλη λύπηση γιὰ τὰ καϋμένα τὰ ζῶα. Ἅμα γίνηκα λιγάκι καλλίτερα, ἐσυλλογίστηκα πῶς θὰ μποροῦσα ν' ἀνακουφίσω τὰ ὑπομονετικὰ ζῶα ποὺ δὲν ἔχουν φωνὴ νὰ ποῦν τὸν πόνο τους καὶ ὅμως εἶνε πλάσματα τοῦ Θεοῦ κι' αὐτά... Ἐπῆρα λοιπὸν τὸ στρῶμα μου τὸ ἀχερένιο, βγῆκα ἔξω, τὸ ἄνοιξα καὶ σκόρπισα ὅλα τ' ἄχερα στὸν ἀνηφορικὸ δρόμο... Τ' ἄχυρα ἦταν λίγα, ἀλλ' ἐνῶ τὰ ἔρριχνα κατὰ γῆς ἐπλήθαιναν—ἐπλήθαιναν καὶ σκέπασαν ὅλο τὸ δρόμο. Ἀπὸ τότε τὰ ζῶα περνοῦσαν χωρὶς ἀγκομαχητά, καὶ τραβοῦσαν πολὺ εὔκολα τὰ φορτία τους, καὶ τὸ χτίσιμο τοῦ ναοῦ τέλειωσε πειὸ γρήγορα...

Ὁ Ἰουστινιανὸς σηκώθηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του. Ἦτανε δακρυσμένος. Δίνοντας τὸ βασιλικό του χέρι στὴ γρηά, εἶπε στοὺς αὐλικούς :

— Φέρτε αὐτὴ τὴ γυναῖκα μὲ μεγάλη προσοχὴ στὸ παλάτι καὶ περιποιηθῆτε την. Γιατὶ ἔχει μαζί της τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ ποὺ δημιουργεῖ τὸ θαῦμα !

Ἔπειτα, ἐκοίταξε τὴν ἐπιγραφὴ καὶ εἶπε :

— Τὸ ὄνομα τῆς Εὐφρασίας νὰ μείνῃ ! Εἶνε ἀξία μεγαλείτερης τιμῆς ἀπὸ μένα !...

***

Οἱ ἀρχιτέκτονες ποὺ ἐπεστάτησαν στὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἦταν δύο : Ἀνθέμιος ὁ ἐκ Τράλλεων καὶ Ἰσίδωρος ὁ Μιλήσιος. Εἶχαν στὶς διαταγές τους 100 ἀρχιτεχνίτες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καθένας διηύθυνε 100 χτίστες. Ὥστε ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι ἦταν δέκα χιλιάδες ἄνθρωποι.

Ἡ μεγαλείτερη δυσκολία ἦτανε στὴν οἰκοδομὴ τοῦ τεραστίου θόλου, ὁ ὁποῖος δικαίως θεωρεῖται ἀρχιτεκτονικὸ κατόρθωμα γιατὶ δὲν στηρίζεται σὲ συνηθισμένους τοίχους, ἀλλὰ σὲ τέσσερες ἀψίδες.

Γιὰ τὴν Ἁγία Σοφιὰ ἐδαπανήθησαν 300.000 λίρες χρυσοῦ, δηλαδὴ σημερινὰ Γαλλικὰ φράγκα 1.500.000.000.

ἁρματωμένοι μαζὶ μὲ πολλοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τους καὶ περικυκλώσανε τὸ σπίτι τῆς Μπουμπουλίνας. Μὲ φοβέρες καὶ βρισιὲς οἱ Κούτσηδες γυρεύανε τὸ κορίτσι.

Ἡ Μπουμπουλίνα δυσαρεστημένη καὶ ἀπὸ πρὶν μὲ τοὺς Κούτσηδες, ὁρμητικὴ καὶ ἀκράτητη στὴ γλῶσσα γυναῖκα, ἀπαντοῦσε ἀπὸ μέσα ὅτι δὲν εἶχε κανένα κορίτσι καὶ ὅτι ὁ γυιός της ἔλειπε. Ἀπάνου στὴν ὥρα, φθάνει καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς Μπουμπουλίνας, ὁ καπετὰν Μανώλης Ὀρλώφ, ποὺ ἦταν γαμπρὸς τῶν Κούτσηδων γιατὶ εἶχε πάρει γυναῖκα ἄλλη μεγαλείτερη ἀδελφὴ τῆς Βγενιῶς. Δὲν θὰ μποροῦσε λοιπὸν ἀνηψιὸς καὶ θεῖος νὰ πάρουν, μὲ τὴν ἄδεια τῆς ἐκκλησιᾶς, δυὸ ἀδελφάδες. Τὰ εἶπε αὐτὰ τῆς Μπουμπουλίνας ὁ Ὀρλὼφ καὶ προσπάθησε νὰ προλάβῃ τὰ ἐπακόλουθα. Οἱ Κούτσηδες πιστεύανε ὅτι ἡ Μπουμπουλίνα ἦταν συνένοχη στὴν ἀπαγωγὴ καὶ ὅσο δυνάμωνε ὁ θυμός τους ζητοῦσαν νὰ σπάσουν τὴν πόρτα καὶ νὰ μποῦν μέσα νὰ πάρουν τὴν κόρη. Ὁ καπετὰν Μανώλης Ὀρλὼφ βγῆκε ἔξω, τοὺς ἡσύχασε ὅσο μποροῦσε καὶ φώναξε ἀπὸ κάτω στὴν ἀδερφή του :

— Λασκαρίνα ! Λασκαρίνα ! Ἔβγα στὸ παράθυρο !

Ἡ Λασκαρίνα, ἀκούγοντας τὴ φωνὴ τοῦ ἀδελφοῦ της, ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ πρόβαλε. Μὰ τότε ἄναψε δυνατώτερος ὁ καυγᾶς μὲ βρισιὲς καὶ μὲ φοβέρες. Ἔξαφνα, ἕνα ἀπὸ τ' ἀδέρφια τῆς Βγενιῶς, ὁ Γιάννης Κούτσης ἔρριξε ἀπὸ κάτου μιὰ πιστολιὰ καὶ τὴ σκότωσε. Ἡ σφαῖρα σφηνώθηκε στὸ κεφάλι της. Ἡ Μπουμπουλίνα ἔπεσε σὰν κεραυνόπληκτη. Θὰ γινόντουσαν τότε καὶ χειρότερα στὸ νησί, ἂν δὲν μπαίνανε στὴ μέση οἱ πιὸ φρόνιμοι Σπετσιῶτες καὶ οἱ γέροι νὰ τοὺς χωρίσουν.

Μετὰ τὸ τραγικὸ αὐτὸ ἐπεισόδιο, οἱ Κούτσηδες δεχτήκανε νὰ δώσουν τὴ Βγενιὼ στὸ Γιάννουζα, καὶ σὲ λίγες μέρες γίνηκε ὁ γάμος τους.

Τὸ κρανίο τῆς Μπουμπουλίνας μὲ τὴ σφαῖρα ποὺ τὴ σκότωσε σώζεται, καὶ φυλάγεται μὲ εὐλάβεια ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Μπούμουλη στὴν ἰδιόκτητη ἐκκλησία τους, στὸν Ἅγιο Ἰωάννη, στὶς Σπέτσες.

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

ΣΟΥΗΔΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΦΕΙΔΙ

Ζοῦσε μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἕνας βασιληᾶς καὶ μιὰ βασίλισσα ποὖχαν ἕνα πολὺ μεγάλο βασίλειο. Ζούσανε καλὰ κι' εὐτυχισμένα, γιατὶ εἶχαν ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου. Δὲν εἴχανε μόνον παιδί. Κι' ὅσο περνούσανε τὰ χρόνια, τόσο ὁ βασιληᾶς τὸ συλλογιζότανε αὐτὸ καὶ λυπότανε. Στὴ βασίλισσα δὲν ἔλεγε τίποτα, αὐτὴ ὅμως καταλάβαινε τὴ λύπη του στενοχωριότανε κι' αὐτὴ καὶ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ, μέρα-νύχτα, νὰ τῆς χαρίσῃ ἐπιτέλους ἕνα διάδοχο. Τὰ χρόνια ὅμως περνοῦσαν, καὶ παιδὶ δὲν τοὺς ἔστελνε ὁ Θεός.

Τέλος πῆγε μιὰ μέρα στὸ παλάτι μιὰ γρηά, καὶ ζήτησε νὰ δῇ τὴ βασίλισσα. Τῆς ἔγινε ἡ χάρη, παρουσιάστηκε στὴ βασίλισσα καὶ τῆς εἶπε :

— Ξέρω τὴν κρυφὴ στενοχώρια σου, ὦ βασίλισσα, κι' ἦρθα νὰ σὲ βοηθήσω. Ξέρω πὼς θέλεις ν' ἀποκτήσῃς ἕν' ἀγόρι. Ὁ Θεὸς θὰ σοῦ χαρίσῃ δύο, ἂν ἀκούσῃς αὐτὰ ποὺ θὰ σοῦ πῶ.

Ἡ βασίλισσα παραξενεύτηκε πολὺ ὅταν εἶδε πὼς ἡ γρηὰ αὐτὴ ἤξερε ἐκεῖνο ποὺ αὐτὴ δὲν εἶχε πῇ σὲ κανένα.

Τῆς ὑποσχέθηκε λοιπὸν πὼς θἄκανε ὅτι τῆς ἔλεγε.

— Λοιπόν, τῆς εἶπε τότε ἡ γρηά. Θὰ διατάξῃς νὰ σοῦ ἑτοιμάσουνε στὴν κάμαρά σου ἕνα κρύο λουτρὸ ἀπὸ τρεχούμενο νερό. Ἀφοῦ πλυθῇς, θὰ βγῇς καὶ θὰ κυττάξῃς ἀποκάτω ἀπ' τὸ λουτρό. Ἐκεῖ θὰ βρῇς δυὸ κρεμμυδάκια. Αὐτὰ τὰ κρεμμυδάκια θὰ τὰ πάρῃς, θὰ τὰ καθαρίσῃς καλά, καὶ θὰ τὰ φᾷς. Ἂν τὸ κάνῃς αὐτό, ὁ Θεὸς θὰ σοῦ στείλῃ, ὅταν ἔρθῃ ὁ καιρός, τὰ παιδιὰ ποὺ τόσο ἐπιθυμεῖς.

Αὐτὰ εἶπε ἡ γρηὰ κι' ἔφυγε. Ἡ βασίλισσα ἀκολούθησε ἀμέσως τὶς συμβουλές της. Πῆγε στὸ λουτρό, πλύθηκε, ἔψαξε ὕστερα καὶ βρῆκε κάτ' ἀπ' αὐτὸ καὶ τὰ δυὸ κρεμμύδια. Ἦτανε καὶ τὰ δυὸ ἐντελῶς ὅμοια. Ἀπὸ τὴ χαρά της ὅταν τὰ εἶδε ἡ βασίλισσα ξέχασε τί τῆς εἶχε πῇ ἡ γρηὰ κι' ἔφαγε τὸ ἕνα κρεμμυδάκι βιαστικὰ—βιαστικά, χωρὶς να τὸ καθαρίσῃ καθόλου. Ὅταν τὤφαγε ὅμως θυμήθηκε πάλι τί τῆς εἶχε πῇ ἡ γρηά, κι' ἔτσι τὸ δεύτερο τὸ καθάρισε καὶ τὤφαγε καθαρισμενο.

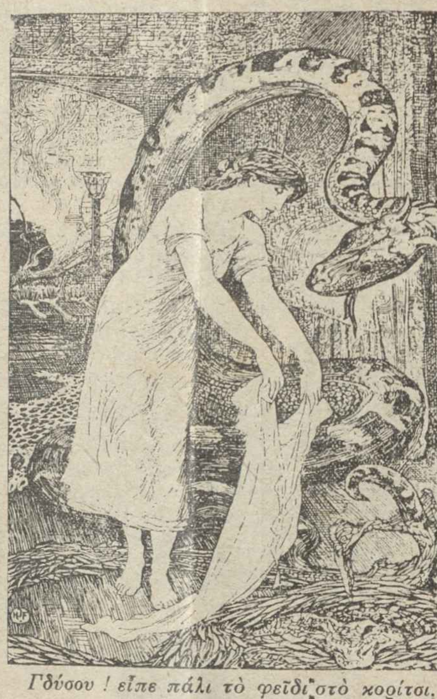

Γδύσου ! εἶπε πάλι τὸ φεῖδι στὸ κορίτσι.

Ὅταν ἦρθε ὁ καιρός, ἔγινε ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὖχε πῇ ἡ γρηά. Ἡ βασίλισσα ἔκανε δίδυμα. Τὸ ἕνα ὅμως ἀπὸ αὐτὰ ἦταν ἕνα τρομερὸ φεῖδι ! Ἡ μαμή, μόλις τὸ εἶδε τὸ πέταξε ἀπ' τὸ παράθυρο στὸ δάσος ποὺ ἁπλωνότανε κάτ' ἀπὸ τὸ κάστρο τοῦ βασιληᾶ, χωρὶς νὰ πῇ λέξι σὲ κανέναν. Τὸ δεύτερο παιδὶ ἦταν ἕνα θαυμάσιο βασιλόπουλο. Αὐτὸ ἔδειξε ἡ μαμὴ στὸ βασιληᾶ καὶ στὴ βασίλισσα, κι' ἔτσι δὲν ὑποψιαστήκανε τίποτα.

Ὅλο τὸ παλάτι ἑώρτασε πανηγυρικὰ τὴ γέννηση τοῦ διαδόχου. Κανεὶς δὲν ἔμαθε τίποτα γιὰ τὸ φεῖδι ποὺ γεννήθηκε, κανεὶς δὲ σκέφτηκε ποτὲ πὼς τὸ πρῶτο παιδί, ὁ ἀληθινὸς δηλαδη διάδοχος τοῦ θρόνου, ἦταν ἕνα ἀπαίσιο φεῖδι ποὺ βρισκότανε στὰ βάθη τοῦ δάσους, ποὺ ἁπλωνότανε δίπλα στὸ παλάτι.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ χρόνια περνοῦσαν. Ὁ βασιληᾶς, ἡ βασίλισσα κι' ὁ νεαρὸς διάδοχος ζούσανε μαζὺ στὸ παλάτι. Ὅταν ὅμως ὁ διάδοχος ἔκλεισε τὰ εἴκοσί του χρόνια, ὁ πατέρας του τοῦ εἶπε πὼς ἦτανε πειὰ καιρὸς νὰ κυττάξῃ νὰ παντρευτῇ, καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ πάῃ ταξεῖδι σὲ ἄλλα βασίλεια καὶ νὰ ψάξῃ νὰ βρῇ μιὰ καλὴ βασιλοπούλα γιὰ γυναίκα.

Κι' ἔτσι ἔδωσε τὸ βασιλόπουλο διαταγὴ νὰ τοῦ ἑτοιμάσουνε τὸ μεγάλο του ἁμάξι, ποὺ τὸ σέρνανε ὀχτὼ ἄλογα, καὶ ξεκίνησε μὲ μεγάλη συνοδεία γιὰ τὸ ταξεῖδι του.

Ἀλλά, στὸ πρῶτο σταυροδρόμι ποὺ φτάσανε, τὰ ὀχτὼ ἄλογα ποὺ σέρνανε τὸ πριγκηπικὸ ἁμάξι ἀναγκάστηκαν νὰ σταματήσουν. Ἕνα τεράστιο φεῖδι ἦτανε ξαπλωμένο μπροστά τους καὶ τοὺς ἔκλεινε τὸ δρόμο.

Ὅταν ἐσταμάτησαν, τὸ φεῖδι σήκωσε ψηλὰ τὸ τρομερὸ κεφάλι του καὶ ρώτησε μὲ βροντερὴ φωνή :

— Ποῦ πᾶτε ;

— Πάω ταξεῖδι, ἀποκρίθηκε τὸ βασιλόπουλο. Πάω νὰ βρῶ μιὰ βασιλοπούλα γιὰ γυναῖκα.

— Γύρισε πίσω, εἶπε τὸ φεῖδι. Δὲν θὰ παντρευτῇς προτοῦ βρῶ ἐγὼ γυναῖκα καὶ κοιμηθῶ στο πλευρό της.

Μὴ μπορῶντας νὰ κάνῃ ἀλλοιῶς ὁ πρίγκηπας ἀναγκάστηκε νὰ γυρίσῃ πίσω.

Εἶπε στοὺς γονεῖς του τί τοῦ συνέβη στὸ σταυροδρόμι, κι' αὐτοὶ τοῦ εἴπανε νὰ περιμένῃ ὥς τὴν ἄλλη μέρα, καὶ τότε νὰ δοκιμάσῃ πάλι νὰ περάσῃ. Ἴσως νὰ μὴ τὸν ἐμπόδιζε καὶ δεύτερη φορὰ τὸ φεῖδι. Μὰ καὶ τὴν δεύτερη μέρα καὶ τὴν τρίτη τὸ φεῖδι τοὖκοψε τὸ δρόμο καὶ τὸ βασιλόπουλο γύρισε πίσω...

Ὅταν ὁ βασιληᾶς εἶδε γιὰ τρίτη φορὰ τὸ γυιό του νὰ γυρίζῃ, σκέφτηκε πὼς τὸ καλλίτερο ποὺ μποροῦσε νὰ κάνῃ ἦτανε νὰ φέρῃ τὸ φεῖδι στὸ παλάτι καὶ νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ γυναῖκα. Νόμισε πὼς ἕνα φεῖδι θἄμενε εὐχαριστημένο μὲ ὅτι γυναῖκα κι' ἂν τοῦ δίνανε, κι' ἔτσι ἀποφάσισε νὰ τοῦ δώσῃ μιὰ ἀπ' τὶς ἀμέτρητές του σκλάβες. Ἔβαλε λοιπὸν νὰ φέρουνε τὸ φεῖδι στὸ παλάτι καὶ νὰ τὸ κλείσουνε σὲ μιὰ κάμμαρα μαζὺ μὲ μια σκλάβα. Ἔτσι κ' ἔγινε. Τὸ πρωΐ, μόλις μπῆκαν στὴν κάμαρη βρῆκαν τὴ σκλάβα κομμάτια ! Ὁ βασιληᾶς ὅμως δὲν ἀπελπίστηκε. Τὴν ἄλλη μέρα ἔδωσε στὸ φεῖδι ἄλλη μιὰ σκλάβα. Ἀλλὰ κι' αὐτὴ τὴν ἔκανε κομμάτια. Κι' ὁ βασιληᾶς ἐξακολούθησε νὰ θυσιάζῃ κάθε μέρα ἀπὸ μιὰ σκλάβα, ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Ζοῦσε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ σ' ἕνα χωριὸ ἐκεῖ κοντὰ ἕνας φτωχὸς ἄνθρωπος ποὺ τοὖχε πεθάνει ἡ πρώτη του γυναῖκα κι' εἶχε παντρευτεῖ δεύτερη φορά. Ἡ γυναῖκα του ἔμαθε τὴν ἱστορία τοῦ φειδιοῦ καὶ χάρηκε.

Ὁ ἄντρας της εἶχε ἀπὸ τὴν πρώτη του γυναῖκα μιὰ κόρη ποὖταν ὠμορφότερη ἀπ' ὅλα τὰ κορίτσια τοῦ τόπου, καὶ ποὖτανε τόσο καλὴ καὶ πονόψυχη ποὺ τὴν ἐθαύμαζαν ὅλοι ὅσοι τὴν ἤξεραν. Ἡ μητρυιά της εἶχε κι' αὐτὴ δική της κόρη, ποὖταν ἄσχημη καὶ εἶχε κακιὰ ψυχὴ καὶ ποὺ γι' αὐτὸ ὅλοι τὴν περιφρονοῦσαν.

Ἡ κακὴ αὐτὴ μητρυιὰ ἔννοιωθε στὴν ψυχή της ἕνα μεγάλο μῖσος γιὰ τὴν κόρη τοῦ ἀντρός της, καὶ πολὺν καιρὸ συλλογιζότανε μὲ τί τρόπο θὰ μποροῦσε νὰ τὴν ξεμπερδέψῃ. Γι' αὐτό, μόλις ἄκουσε ὅτι ὁ βασιληᾶς εἶχε στὸ παλάτι ἕνα φεῖδι ποὺ ἔκανε κομμάτια ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ τοῦ δίνανε, ἡ κακὴ μητρυιὰ πῆγε στὸ παλάτι, καὶ εἶπε στὸ βασιληᾶ πὼς εἶχε μιὰ ὡραία κόρη ποὺ ἤθελε νὰ γίνῃ γυναῖκα τοῦ φειδιοῦ. Ὅταν τἄκουσε αὐτὸ ὁ βασιληᾶς, χάρηκε, κι' ἔδωσε ἀμέσως διαταγὲς νὰ φέρουνε τὸ κορίτσι στὸ παλάτι.

Ὅταν πῆγαν σπίτι της οἱ ἄνθρωποι τοῦ βασιληᾶ γιὰ νὰ τὴν πάρουν, ἡ φτωχιὰ ἡ κόρη φοβήθηκε πολύ, γιατὶ κατάλαβε πὼς κἄτι κακὸ τῆς ἑτοίμαζε ἡ μητρυιά της.

Ὅταν ὅμως τῆς εἴπανε τι τὴν ἤθελε ὁ βασιληᾶς, ἡ κόρη ἐζήτησε μιὰ χάρι. Τοὺς παρακάλεσε να την ἀφήσουνε νὰ κοιμηθῇ μιὰ βραδυὰ στὸ σπιτι της καὶ ν' ἀρθοῦνε να τὴν πάρουνε τὴν ἄλλη μέρα. Τῆς ἔγινε ἡ χάρη, κι' ἔτσι τὸ κορίτσι μπόρεσε να μείνῃ μιὰ βραδυὰ ἀκόμα στο πατρικο της σπίτι.

Τὸ βράδυ, ὅταν ὅλοι στὸ σπίτι της εἶχαν ἀποκοιμηθῇ, τὸ κορίτσι σηκώθηκε καὶ πῆγε κρυφὰ στὸν τάφο τῆς μητέρας της.

Ἐκεῖ ἔκλαψε ὥρα πολλὴ τὴν κακή της μοῖρα καὶ παρακάλεσε τὴν ψυχὴ τῆς μητέρας της νὰ τὴν βοηθήσῃ. Τότε παρουσιάστηκε ἡ ψυχὴ τῆς μητέρας της :

— Θάρρος ! κόρη μου, τῆς εἶπε. Ἂν ἀκούσῃς τὶς συμβουλές μου, δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῇς τίποτα. Θ' ἀπαιτήσῃς ἀπὸ τὸ βασιληᾶ νά βάλῃ ν' ἀνάψουνε μιὰ καλὴ φωτιὰ στὴν καμαρα ποὺ θὰ κοιμηθῇς μὲ τὸ φεῖδι καὶ νά βάλουν ἀπάνω ἕνα μεγάλο τσουκάλι γεμάτο νερό. Θὰ ζητήσῃς ἀκόμα νὰ σοῦ δώσουνε μιὰ γερη βοῦρτσα. Ἀκόμα προτοῦ κλειστῇς στὴν κάμαρα με τὸ φεῖδι, θὰ πῇς στὴ βασίλισσα νὰ σοῦ δώσῃ νὰ φορέσῃς ἑφτα ὁλόασπρα καὶ καθαρὰ πουκάμισσα. Μόλις μείνῃς μόνη σου μὲ τὸ φεῖδι, τὸ φεῖδι θὰ σοῦ πῇ νὰ γδυθῇς. Ἐσὺ ὅμως ν' ἀρνηθῇς καὶ νὰ τοῦ πῇς νὰ γδυθῇ αὐτὸ πρῶτα. Τὸ φεῖδι θὰ βγάλῃ το δέρμα του. Ἀμέσως νὰ βγάλῃς καὶ συ ἕνα ἀπ' τὰ ἑφτὰ πουκάμισσα ποὺ θὰ φορῇς. Τὸ φεῖδι θὰ σοῦ πῇ πάλι νὰ γδυθῇς, μὰ σὺ θὰ κάμῃς το ἴδιο. Καὶ τοτε θὰ βγάλῃ το ἄλλο δέρμα, κι' ἐσὺ ἄλλο ἕνα πουκάμισσο. Αὐτὸ θὰ ἐξακολουθήσῃ ὥσπου νὰ βγάλῃ τό φεῖδι ἑφτὰ δέρματα. Σὺ θὰ μείνῃς μ' ἕνα μονάχα πουκάμισσο. Τότε θὰ πάρῃς τὴ βοῦρτσα, θὰ τὴ βουτήξῃς στὸ ζεστὸ νερό, καὶ θ' ἀρχίσῃς να τρίβῃς δυνατὰ τὸ φεῖδι. Ἅμα το τρίψῃς, καλά θὰ χαθῇ ἀπὸ μπροστά σου καὶ στὴ θέσι του θὰ δῇς τὸ ὡραιότερο βασιλόπουλο τοῦ κόσμου.

Αὐτὰ τῆς εἶπε ἡ μητέρα της καὶ χάθηκε ἀπ' τὰ μάτια της. Τὸ κορίτσι πῆρε τότε θάρρος, χάρηκε, γύρισε ἀμέσως σπίτι του καὶ κοιμήθηκε ἥσυχα ὥς τὸ πρωΐ. Κι' ὅταν ἤρθανε νὰ τὴν πάρουν οἱ στρατιῶτες τοῦ βασιληᾶ, τοὺς ἀκολούθησε πρόθυμα.

Τὸ βράδυ, ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ κοιμηθῇ μὲ τὸ φεῖδι, τὸ κορίτσι εἶπε στὴ βασίλισσα πὼς ἤθελε νὰ τῆς ἀνάψουνε μιὰ καλὴ φωτιὰ καὶ νὰ βάλουν ἀπάνω ἕνα τσουκάλι νερὸ νὰ ζεσταθῇ. Ζήτησε ἀκόμα νὰ τῆς δώσουνε μιὰ καλὴ βούρτσα καὶ ἑφτὰ ὁλόασπρα πουκάμισα. Ἡ βασίλισσα ἔδωσε ἀμεσως διαταγὴ νὰ τῆς ἑτοιμάσουν ὅτι ἤθελε.

Κι' ἔτσι ἑτοιμάστηκαν ὅπως τῆς εἶχε πεῖ ἡ μητέρα της.

Ὅταν ἔμεινε μόνη της μὲ τὸ φεῖδι ἡ κόρη, τὸ φεῖδι τῆς εἶπε μ' ἀγρία φωνή :

— Γδύσου !

— Γδύσου ἐσὺ πρῶτα τοῦ εἶπε τότε τὸ κορίτσι.

Τότε τὸ φεῖδι ἄρχισε νὰ κυλιέται χάμω, νὰ ξεφυσάῃ, νὰ δέρνεται καὶ νὰ βογγάῃ. Κι' ἔτσι τοῦ βγῆκε σὲ λίγο το πρῶτο δέρμα καὶ τὸ κορίτσι ἔβγαλε ἕνα ἀπ' τὰ πουκάμισσά της.

— Γδύσου ! εἶπε πάλι τὸ φεῖδι στὸ κορίτσι.

— Γδύσου ἐσὺ πρῶτα, ξανἄπε τὸ κορίτσι στὸ φεῖδι...

Τὸ φεῖδι ἄρχισε πάλι νὰ σέρνεται χάμω, νὰ βογγάῃ καὶ νὰ δέρνεται, ὥσπου τοῦ βγῆκε καὶ τὸ δεύτερο δέρμα. Τὸ κορίτσι ἔβγαλε τότε ἄλλο ἕνα πουκάμισσο, κι' ἔτσι ἔγινε ὥσπου τὸ φεῖδι ἔβγαλε καὶ τὰ ἑφτά του τομάρια. Τὸ κορίτσι δὲ φοροῦσε πειὰ παρὰ ἕνα πουκάμισσο. Τὸ κορίτσι πῆρε τότε τὴ βοῦρτσα, τὴ βούτηξε στὸ τσουκάλι, κι' ἄρχισε νὰ τρίβῃ μὲ τὸ ζεστὸ νερὸ τὸ φεῖδι. Κι' ἔτσι, σὲ λίγο, ὅπως τῆς εἶχε πῇ ἡ μητέρα της, χάθηκε ἀπ' τὰ μάτια της τὸ φεῖδι καὶ παρουσιάστηκε μπροστά της ἕνα θαυμάσιο παλληκάρι. Τὸ παλληκάρι τῆς εἶπε τότε πῶς αὐτὸς ἦταν ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, καὶ τῆς ὑποσχέθηκε πῶς θὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα του καὶ θὰ τὴν κάνῃ μιὰ μέρα βασίλισσα.

Τὸ πρωΐ, μόλις ἔφεξε, ὁ βασιληᾶς ἔστειλε ἕναν ἄνθρωπό του νὰ κυττάξῃ μὲς στὴν κάμαρα καὶ νὰ δῇ τί εἶχε ἀπογίνει. Σὲ λίγο ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς γύρισε στὸ βασιληᾶ καὶ τοῦ εἶπε πὼς εἶχε δῇ καταπληκτικὰ πράμματα. Στὸ πάτωμα ἦταν ἑφτὰ φειδοτόμαρα κι' ἕξη ὁλόλευκα πουκάμισσα. Δίπλα στὸ κορίτσι κοιμώτανε ἕνα ὡραῖο παλληκάρι, καὶ τὸ φεῖδι δὲ φαινότανε πουθενά.

Ὁ βασιληᾶς καὶ ἡ βασίλισσα ἀπόρησαν πολὺ μ' αὐτὰ καὶ στὴν ἀρχὴ δὲ θέλησαν νὰ τὰ πιστέψουν, ὥς ποὺ πῆγαν καὶ τὰ εἴδανε μὲ τὰ μάτια τους. Ξυπνήσανε τότε το παλληκάρι καὶ τὴν κόρη καὶ τοὺς ζήτησαν ἐξηγήσεις. Τὸ κορίτσι τοὺς εἶπε τότε πῶς μὲ τὶς συμβουλὲς τῆς μητέρας του κατώρθωσε νὰ κάνῃ τὸ φεῖδι ἄνθρωπο, κι' ἔτσι οἱ βασιλεῖς ἔμαθαν ὅλη τὴν ἱστορία. Ἡ βασίλισσα θυμήθηκε τότε πῶς δὲν εἶχε καθαρίσει τὸ πρῶτο κρεμμύδι, καὶ κατάλαβε τί εἶχε συμβεῖ. Ρώτησε καὶ τὴ μαμή, κι' αὐτὴ ὡμολόγησε πῶς ἡ βασίλισσα εἶχε κάνει δυὸ παιδιά, δίδυμα, ἀλλὰ τὸ πρῶτο ποὺ γεννήθηκε ἦταν ἕνα φεῖδι, καὶ γι' αὐτὸ τὸ πέταξε ἀπ' τὸ παράθυρο κάτω στὸ δάσος.

Τότε ὁ βασιληᾶς ἀγκάλιασε τὸ παιδί του καὶ κήρυξε σ' ὅλο τὸ βασίλειο πῶς ὁ πραγματικὸς διάδοχος τοῦ θρόνου ἦταν αὐτός, καὶ πως αὐτὸς θὰ κληρονομοῦσε μετὰ τὸ θάνατό του ὅλο τὸ βασίλειο. Σὲ λίγα χρόνια ἔγινε κι' αὐτό. Καὶ τὸ βασιλόπουλο ποὺ εἴκοσι χρόνια ἦτανε φεῖδι ἔγινε βασιληᾶς, καὶ τὸ φτωχὸ κορίτσι βασίλισσα, καὶ κάνανε πολλὰ παιδιὰ καὶ ζῆσαν εὐτυχισμένοι πολλὰ-πολλὰ χρόνια.

Μετάφρ. **Σταθ.**

ΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ὁ Γρίβας κι' ὁ δικαστικὸς κλητῆρας

Ὁ Θοδωράκης Γρίβας χρωστοῦσε σὲ κἄποιον ἕνα χρηματικὸ ποσόν, ἀλλ' ἀπὸ πεῖσμα δὲν ἤθελε νὰ τὸ πληρώσῃ. Ὁ δανειστὴς ἔκανε ἀγωγή, ὁ Θοδωράκης δὲν καταδέχτηκε νὰ ὑπερασπισθῇ μὲ δικηγόρο καὶ ὁ ἐνάγων κέρδισε. Ἔπρεπε ὅμως κἄποιος νὰ πάῃ νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀπόφασι στὸ στρατηγό, ἀλλ' ὅλοι οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες τῆς περιφερείας ἀρνιόντανε, γιατὶ κάποτε ὁ Γρίβας ὑπεχρέωσε ἕνα κλητῆρα ποὺ ἐτόλμησε νὰ παρουσιαστῇ μπροστά του γιὰ μιὰ τέτοια ἐνέργεια, νὰ μασσήσῃ καὶ νὰ καταπιῇ τὴν ἀπόφασι τοῦ δικαστηρίου !

Τέλος, ὁ ἐνδιαφερόμενος βρῆκε ἕνα δικαστικὸ κλητῆρα ἄλλης περιφερείας, ὁ ὁποῖος δὲν ἤξερε τί ἐσήμαινε Θοδωράκης Γρίβας καὶ τὸν ἔστειλε νὰ κοινοποιήσῃ τὴν ἀπόφασι.

Ὁ στρατηγὸς τὸν ἐδέχτηκε καὶ ὅταν ἔμαθε τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς του, ἅρπαξε τὴν πάλα καὶ τοῦ εἶπε·

— Κακομοίρη, ἂν ξαναφανῇς μπροστά μου, θὰ σὲ κόψω στὰ δυό.

Ὁ κλητῆρας τὄβαλε στὰ πόδια. Ἐνῷ ὅμως ἔτρεχε στὸν κῆπον, ἔπεσε ἀπάνω σ' ἕνα νεαρὸ ἀνθυπολοχαγὸ τοῦ Πεζικοῦ.

— Ποιὸς εἶσαι σύ; τί τρέχεις ἔτσι; τὸν ἐρώτησε ὁ ἀξιωματικός.

Ὁ κλητῆρας τοῦ ἐδήλωσε τὴν ἰδιότητά του, τοῦ ἐξήγησε τί συνέβη καὶ τοῦ ἔδειξε τὴν ἀπόφασι. Ὁ ἀξιωματικός, ἀφοῦ τὴν ἐδιάβασε, τοῦ εἶπε :

— Πήγαινε πίσω ἀπάνω καὶ πές του : «Μοῦ εἶπε ὁ γυιός σου ὁ Δημητράκης νὰ μὲ πληρώσῃς, γιατὶ ἂν δὲ μὲ πληρώσῃς θ' ἀνεβῇ ἐπάνω νὰ τὰ κάνῃ θάλασσα !»

Ὁ κλητῆρας ἔκανε ν' ἀρνηθῇ, ἀλλ' ὁ Δημητράκης Γρίβας, ἀγριώτερος ἀπὸ τὸν πατέρα του, ἔβαλε τὸ χέρι στὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του. Εἶδε πιὰ ὁ κλητῆρ ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ἀπελπισμένος γύρισε πίσω καὶ ἀνέβη στὸ σπίτι.

Μόλις τὸν εἶδε ὁ στρατηγὸς ἐτράβηξε τὴν πάλα ἔξω φρενῶν.

— Ἆ, ἦρθες πάλι !....

— Στάσου μιὰ στιγμή, γιὰ τὸν Θεό ! Ὁ γυιὸς σου ὁ Δημητράκης μ' ἔστειλε νὰ μὲ πληρώσῃς ἀλλοιῶς θ' ἀνεβῇ ἐπάνω νὰ κάψῃ τὸ κονάκι.

Ὁ στρατηγὸς σκέφτηκε λίγο καὶ εἶπε·

— Θὰ σὲ πληρώσω, γιατὶ ὁ γυιός μου τὸ εἶπε καὶ θὰ τὸ κάνῃ. Θὰ μᾶς κάψῃ !.....

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ἂν δὲν ὑπῆρχαν γυναῖκες στὴ γῆ, ὅλοι οἱ ἄνδρες θὰ ἦσαν ἄγγελοι, ἀλλὰ θὰ ἔπληττων ὑπερβολικά.

***

Κανένας δὲν ξέρει τὶς γυναίκες, γιατὶ ὅσοι τὶς ἀγαποῦν τὶς βλέπουν ἀπὸ πολὺ κοντὰ κι' ὅσοι δὲν τὶς ἀγαποῦν τὶς βλέπουν ἀπὸ πολὺ μακρυά.

***

Μὴ μιμεῖσθε ὅσους πίνουν τὸν καφέ τους μελετῶντας τὴ γυναῖκα. Ἀρκεσθῆτε νὰ τὶς ἀγαπᾶτε.

***

Στὴ νεότητά μας ὁ ἔρως εἶνε μιὰ λύπη εὐχάριστη, ἀργότερα δὲ μιὰ θλιβερὴ εὐχαρίστηση.

***

Πέτε μου τὶς ἀρετὲς ποὺ ἐπιδεικνύει ἕνας ἄνθρωπος, γιὰ νὰ σᾶς πῶ τὰ ἐλαττώματα ποὺ κρύβει.

Ὅταν ἀγαποῦμε κανένα, δὲν βλέπουμε τὰ σφάλματά του. Αὐτὸ ἐξηγεῖ γιὰ ποιὸ λόγο δὲ βλέπουμε ποτέ ! τὰ δικά μας.

***

Ἀδύνατο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ θέλουμε νὰ τὸ κάνουμε κι' ὄχι ἐκεῖνο ποὺ μποροῦμε νὰ τὸ κάνουμε.

***

Οἱ ἀπιστίες τῆς ἐλπίδος δὲν ἐμπόδιζαν ποτὲ κανέναν νὰ ἐλπίζῃ καὶ οἱ προδοσιὲς τοῦ ἔρωτος δὲν ἐθεράπευσαν κανένα ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ἀγάπης.

⁂

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

ΑΥΤΗ ΕΙΝΕ Κ' Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΓΝΩΜΗ

Ὁ Σατωβριάνδος διηγεῖται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του ἐν σχέσει μὲ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ Λουδοβίκου 18ου :

Λίγον καιρὸ μετὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς συνωμοσίας τοῦ δουκὸς τῆς Ὀτράντης ποὺ ἐστρέφετο ἐναντίον τοῦ τότε βασιλικοῦ καθεστῶτος, ὁ Λουδοβῖκος 18ος ἐκάλεσε τὸν ποιητὴν καὶ τὸν ἐρώτησε ποιὰ ἦτο ἡ γνώμη του ἐπὶ τῶν μέτρων ποὺ εἶχε λάβει πρὸς πάταξιν τῶν ἐπαναστατῶν.

— Τώρα πλέον Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ Σατωβριάνδος, ὅ,τι ἔγινε ἔγινε. Σᾶς παρακαλῶ θερμῶς νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σιωπήσω.

— Διόλου, Διόλου ! Ἐννοῶ νὰ μοῦ πῆτε ἐλεύθερα τὴ γνώμη σας. Σᾶς ἀκούω !

— Συγχωρῆστε με λοιπὸν, Μεγαλειότατε, ἂν σᾶς μιλήσω «χωρὶς γάντι». Σεῖς μὲ διατάξατε... Κατὰ τὴ γνώμη μου, λοιπόν, ἡ μοναρχία τείνει στὸ νὰ σβύσῃ διὰ παντός !...

Ὁ βασιλεὺς ἐσιώπησε γιὰ λίγο. Κατόπιν δὲ ἀναστενάζοντας ἐλαφρὰ εἶπε:

— Ἔ, λοιπόν, κύριε ντὲ Σατωβριάνδε, αὐτὴ εἶνε καὶ ἡ δική μου γνώμη. Καὶ πράγματι ἡ μοναρχία ἔπεσε καὶ κυλίστηκε στὸ ἴδιο της τὸ αἷμα!

⁂

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

(Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν μας μᾶς ζήτησαν τελευταίως ὡς ἐξαιρετικὴν χάριν, νὰ δημοσιεύσουμε τραγούδια τοῦ ἀλησμονήτου ποιητοῦ Δημ. Παπαρηγοπούλου δημοσιεύουμε εὐχαρίστως τὰ κατωθι.)

Τὴν εἶδον μόλις κ' ἔκτοτε ἠγάπησα ἐκείνην.
Εἶναι πολὺ τὸ αἴσθημα, κανεὶς δὲν θὰ τὸ μάθῃ.
Εἰς τῆς ψυχῆς μου κρύπτεται περίλυπον τὰ βάθη,
Τὴν ὑπερτάτην ἐνδυθὲν σιωπηλὴν γαλήνην.

Ἄλλης ζωῆς ἀνάμνησις καὶ πόθος κόσμων ἄλλων.
Ἐδῶ ἐβλάστησεν, ἐκεῖ ἐπάνω θὰ ἀνθήσῃ·
Ἐδῶ θα μείνῃ ἄγνωστον καὶ ἀφανὲς θα ζήσῃ,
Ὡς ἄνθος εἰς ἐρείπια τοῦ παρελθόντος θάλλον.

Καὶ διαβαίνει ἔμπροσθεν ἐμοῦ φαιδρὰ ἐκείνη,
Ἀμέριμνος μὲ θεωρεῖ μὲ τὸ γλαυκόν της ὄμμα·
Τὴν βλέπω καὶ βαπτίζεται εἰς τῆς αἰδοῦς τὸ χρῶμα,
καὶ ἀγνοεῖ ὅτι τὸ πᾶν περὶ ἐμὲ καλλύνει.

Καὶ ὅταν μάθῃ ἄψυχον πῶς μ' ἔλαβε τὸ χῶμα,
Πρὶν ἔτι ὁ ψυχρὸς βορρᾶς τὸ ἔαρ μου μαράνῃ,
Ὑψοῦσα πρὸς τὸν οὐρανὸν τεθολωμένον ὄμμα,
Θὰ ἐρωτήσῃ : «διατὶ λοιπὸν νὰ ἀποθάνῃ ;»

† **Δ. Παπαρηγόπουλος**

ΚΑΡΤ—ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος, κρίσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Π α ῦ λ ο ν Ἰ ω ά ν ν ο υ, Πάτρας.— Ἡ μετάφρασίς σας ὄχι καλή. Τὶ σᾶς ἔπταισεν ὁ ξένος ποιητής; Εἴχατε προηγούμενα μήπως; Τὸ διήγημά σας ἀντιθέτως ἀριστούργημα ! Κλασικὸν στὸ εἶδος του. Θὰ ραγίζουν καρδιὲς μόλις τὸ διαβάσουν. Τὰ ἔχει ὅλα. Ρομάτζα, λυρισμούς, σπαρακτικότητα, μυστήριον, βάθος, ὕψος καὶ πλάτος ! Νάτο :

Στὸ μνῆμα τοῦ Ἐραστοῦ

«...Στὸ βάθος τοῦ δρόμου ποῦ ἐπερνοῦσε εμπροσθεν ἀπό τό νεκροταφεῖον ἐφάνη μιά νέα μαυροφορεμένη, ἐπερπατοῦσε συγά συγά καί καί μέ σκυπτό τό κεφάλη. Εκρατοῦσε εἰς τὸ δεξή χέρι της ἕνα μαραμένο τριαντάφυλο καί καπου κάπου τό ἐμύριζε τὸ ἔφερνε στά κοραλένεια χείλη της καί τὸ φυλοῦσε ψηθιρίζων αχ ! ἐμαραθηκε ὅπως ὁ δωρητής του, τέλος ἔφθασε στό νεκροταφεῖον εἰσῆλθε μέσα τρέμουσα εποχώρισε ἑνὰ τά δάκρα τῆς ἔτρεχον ἐκ τῶν οφθαλμῶν, ἔφασε εἰς τήν δεξιά μεριά τοῦ νεκροταφείου κοντά στήν μάδρα ποῦ ἦτο ἕνα μνῆμα ἀνθοστόλιστον καί ἔλεγε κανείς πῶς μόλης τόν ἐνταφίασαν, τό επλησίασε καί ἔπεσε ἐπάνω σπασθής εἰς λυγμούς. Σὲ ὅλιγον ἐσυκώθη τρέμων ἐφύλησε τήν οἰκόνα ἐνός νέου περίπου εἴκοση ἐτῶν ποῦ ἦτο περιτιληγμένη μέ ἄνθη, καί ἔθεσε τὸ μαραμένο τριανταφυλλο ἐπανω αὐτῆς λέγων «Γεώργη μου ὅσον καιρό ἔζης ἔζη καί τό τριαντάφυλλο τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἀγάπη μας, τώρα ἐπέθανες σύ ἐμαράθη κ' αὐτό ὅπως μαρένωμαι κ' ἐγώ, ἐφύλησε καί δευτεραν φορά τήν φωτογραφία, ἄναψε ἕνα κερί ποῦ ἔφερε μαζί της καί ἐσυκώθη μέ δάκρυα στούς ὀφθαλμούς καί μέ ἀργο κ' ὅλο πόνο βῆμα ἔφευγε, ἔφθασε ἔπροσθεν στήν Εκκλησιά τοῦ Νεκροταφείου καί εσωριασθη χαμω κατά γιῆς ψηθηρίζων «Γεώργη μου μαζί σου ἔρχομαι !...»

ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΤΕΛΟΣ

Θ. Κ. Γ ι ο υ ρ ο υ κ ό π ο υ λ ο ν, Ν. Ὑόρκην. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὰ καλὰ, εὐγενικὰ καὶ ἐνθουσιώδη λόγια, ποὺ μᾶς γράφετε γιὰ τὸ «Μπουκέτο». Καὶ ἄλλοι Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς μᾶς γράψανε μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη γιὰ τὸ περιοδικό μας, τὸ ὁποῖο ἔχει γίνει μοναδικός τους σύντροφος στὴ μακρυνὴ ξενητειά... «Κάθε τεῦχος τοῦ «Μπουκέτου» εἶναι γιὰ μᾶς —μᾶς ἔγραφε πρό τινος κἄποιος μετανάστης ἀπ' τὸν Ἅγ. Φραγκῖσκο—κ' ἕνα κομμάτι Ἑλλάδος !...»

Τὸ ποίημα τοῦ κ. Θ. Γιαννακούλη τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὅλα περνοῦν», εἶναι ἀρκετὰ καλὸ καὶ δημοσιεύεται ἐδῶ :

Βαρυὰ ποῦνε ἡ ζωή, στὰ χέ-
[ρια της
Σκλάβα ἡ ψυχὴ τῶμορφου
[κόσμου
Γύρω, τριγύρω μου, κι' ἐντὸς
[μου
Στὴ γῆ, στὸν οὐρανὸ, στη
[θάλασσα
Καμπάνες πένθιμα σημαί-
[νουν,
Κι' ὅλα περνοῦν κι' ὅλα πε-
[θαίνουν.

Κιτρινιασμένα τὰ ἡλιολού-
[λουδα
Γέρνουν καὶ σήπονται στὴ
[γλάστρα,
Δίπλα στὸ παραθῦρι λάμ-
[πουν τἄστρα,
Μάτια θαμπὰ καὶ μάτια
[ὁλόφωτα
Κλαῖνε καὶ κλειοῦν κι' ἀγά-
[λια σβαίνουν
Κι' ὅλα περνοῦν κι' ὅλα πε-
[θαίνουν.

Σιγομιλήματα καὶ μουρμου-
[ρίσματα
Σὰν δέηση προσκυνητῶν ποῦ πᾶνε
Στὸ ναὸ σκυφτοὶ καὶ προσκυνᾶνε
Γιὰ ὅ,τι ζῇ καὶ σβύνει κάτου ἀπ' τ' ἄστρα,
Καμπάνες πένθιμα σημαίνουν,
Κι' ὅλα περνοῦν κι' ὅλα πεθαίνουν.

Γ. Χ ά τ ζ . . . Τὸ ποίημά σας ἀνεπιτυχές. Ἰδοὺ μερικοὶ στίχοι :

Τὰ κορίτσια στὸ χωριό μου
κόβοντ' ὅλα γιὰ τὸ γυιό μου
Πρόεδρο σὰν ἔχ' πατέρα
δὲν κυττοῦν καὶ παραπέρα... *κτλ. κτλ.*

Δὲν εἶναι δηλαδὴ ποίησις αὐτή. Πιστέψτε μας...—Σ. Α. Α. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα καλὰ μᾶς γράφετε. Τὸ τετράστιχό σας ὅμως ὄχι καλό. Διαβάστε ποίησιν. Ἔτσι θὰ βεβαιωθῆτε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ τραγοῦδι αὐτό :

Ὢ ἀνάμνησις σκληρά
Μὴ μὲ τυραννῇς πειὰ
Φύγε, κρύψου μακρυὰ
Σὲ ἔρημα βουνά !...

Κατόπιν ;

Ι. Γ ο υ λ α ν δ ρ ῆ ν, Ἀμαρούσιον. Ζητᾶτε πάρα πολλά. Περάστε, ἂν θέλετε, ἀπὸ τὸ γραφεῖο 7-10 μ.μ.—Ἠ λ. Μ α υ ρ. (Τελειοφ. Φιλολογίας) Ἐνταῦθα. Μᾶς γράφετε :

«Μπουκέτο» μου,

«Εἰς τοὺς πενιχρούς μου στίχους, τοὺς μετ' ἀγανακτήσεως ἀσυγκρατήτου καὶ ἀσθμαινούσης κροτοῦντας τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου διὰ τὴν ὑπ' ἐνίων ποταπῶν ἐξάμβλωσιν τῆς παρθένου ἡμῶν γλώσσης, τῆς καλλιεπεστάτης καθαρευούσης, ἐλπίζω ὅτι θὰ παρέξῃς τὴν θαλπωρὴν μιᾶς γωνίας τῶν ἀγκαλῶν σου, μολονότι καὶ εἰς αὐτῶν τὰ κάτισχνα καὶ οἰκτρὰ σκευωρήματα παρέχεις, ἄσωτε υἱὲ, καὶ Σὺ, ἀρωγὸν τὴν χεῖρα.»

Πρὸς σωτηρίαν λοιπὸν τῆς καθαρευούσης ἢ . . . «καταρρεούσης», ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ ὁ φίλος διδάσκαλος Μένος Φιλήντας δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ ἀριστούργημά σας, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Μετανοεῖτε!...

Εἰς ἡμίφως ὡς ἀσπάλαξ οὐκ ἀνέχομαι βιώσειν,
ἄπλετον διψῶ τὸ φῶς
καὶ τρεφόμενος ἀκτίσι καὶ ἀνδρούμενος φωτὶ
ἀσφαλῶς ἐκβῶ τοῦ γένους οὐρανόπεμπτος τροφός.

Καθαρόν ἐστι τὸ πνεῦμα, πάσης ὕλης καθαρὸν,
τὸ ἀρχαῖον τῆς Ἑλλάδος
ἐκδηλοῦται εἰς τὴν τέχνην,
[εἰς τὴν γλῶσσαν, τὸν χορὸν,
θρεπτικὸν ὡς γάλα-νέκταρ
[Ὀλλανδέζας ἀγελάδος.

Πλὴν ἀκάθαρτοι τὰ ρύπη τῆς
[ψυχῆς των βδελυρὰ
ἐξετίναξαν ἐν πᾶσι
κι' ὅσον οὔπω φρίκη! φρίκη!
[πλησιάζει σοβαρὰ
ἡ ἀρχαία μας ἡ γλῶσσα νὰ
[χαλάσῃ!!!

Ἐμείνατε εὐχαριστημένος ; Ἱκανοποιηθήκατε ; Καλὴ νύχτα σας !... — Ἰ ω. Κ α ρ... Σᾶς εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Οἱ στίχοι σας ὄχι ἐπιτυχεῖς. Πάρτε μιὰ ἰδέα ποιήσεως διαβάζοντας Ἕλληνας ποιητάς. Θὰ σᾶς ὠφελήσῃ πολὺ αὐτό, γιατὶ ὑστερεῖτε τρομερά.—Ἐ μ μ. Ν ι κ η φ ο ρ ά κ η ν, Ἡράκλειον. Ἡ μετάφρασις ἀρκετὰ καλή. Λίγο μεγάλη ὅμως. Πάντως θὰ δημοσιευθῇ.—Γ. Σ τ α υ ρ ί δ η ν. Περάστε, ἂν ἔχετε καιρὸ ἀπὸ τὸ γραφεῖο μας 7—10 μ. μ. Δ. Κ. Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς καὶ σᾶς καὶ τὴν φίλην σας γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Ἔ μ μ α ν Φ ί φ η ν. Περάστε ἀπ' τὸ γραφεῖο καὶ ζητῆστε ἀπ' τὴν διεκπεραίωσιν. Τὸ δικαίωμα κρίσεως ποιημάτων καὶ διηγημάτων δρχ. 5. Φ ά ν η ν Κ α ρ δ α ρ ᾶ ν. Θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν. Γ ο υ λ ι έ λ μ ο ν Θ έ ο ν, Καρδίτσαν. Τὸ ποίημά σας ὄχι ἐπιτυχές. Λέστε δυὸ τρεῖς στίχους σας.

Σὲ χαμηλὲς Βουνοπλαγιὲς
[τὰ πρόβατ' ὁ τσοπᾶνος
τὰ βόσκει σὰν τιτᾶνος
μὲ ἄπειρη χαρά.

Ἐκεῖνο τὸ «σὰν τιτᾶνος» τί θέλει νὰ πῇ ; Μοιάζει μὲ Τιτάνα ;... Μὰ καὶ πάλιν τὸ ποίημα εἶνε κακό...

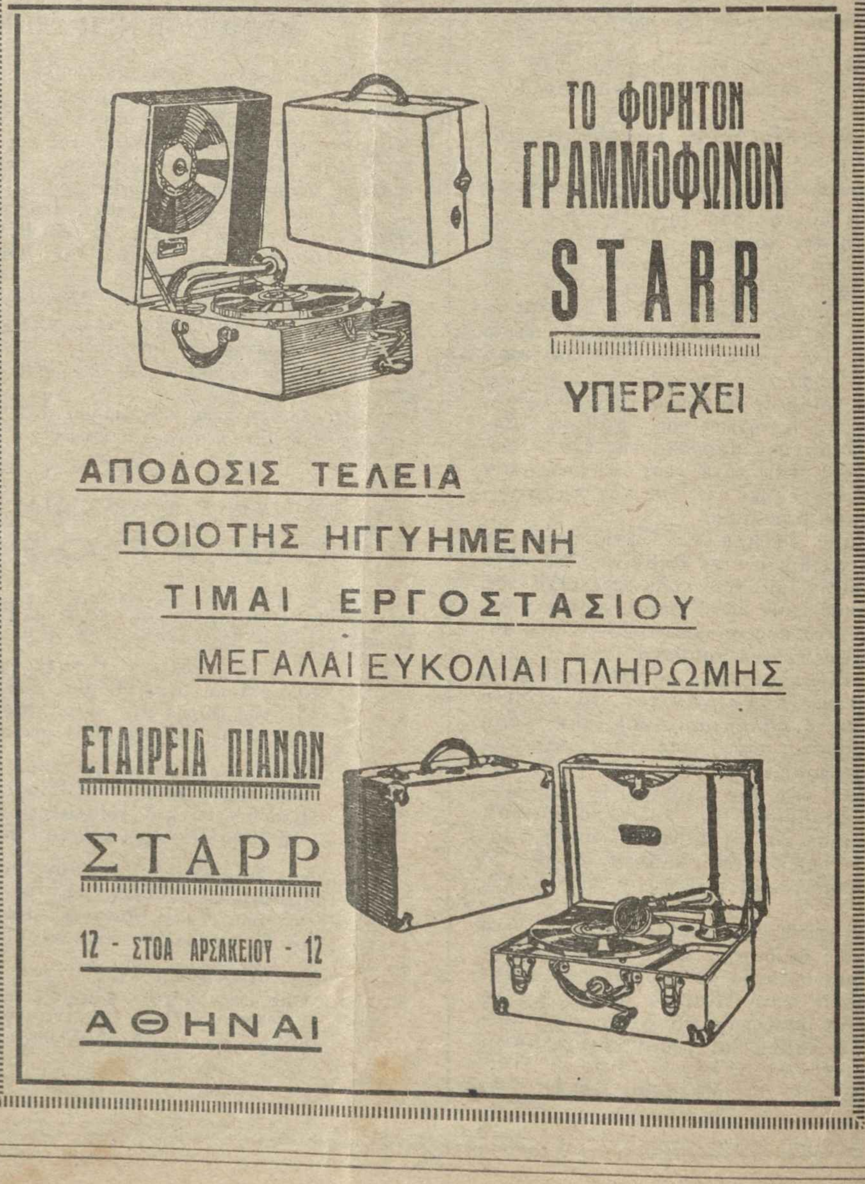

ΤΟ ΦΟΡΗΤΟΝ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟΝ STARR ΥΠΕΡΕΧΕΙ
ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΕΛΕΙΑ
ΠΟΙΟΤΗΣ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗ
ΤΙΜΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ
ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ
12 - ΣΤΟΑ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ - 12
ΑΘΗΝΑΙ

ΚΟΥΒΑΡΙΣΤΡΕΣ ΛΕΟΝΤΟΣ
ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΚΟΥΒΑΡΙΣΤΡΑΣ "ΛΕΟΝΤΟΣ,,
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΡΗΓΑ & Σία
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ καταστήματα καὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. =
Στερεώτεραι καὶ εὐθηνώτεραι κλωσταὶ ραφῆς

ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΑΙ "ΤΟΥΔΩΡ,,
ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ ΒΕΛΓΙΟΥ
Παγκοσμίου φημης
Ὁ Οἶκος «ΤΟΥΔΩΡ» Βελγίου, μὲ 50 ἐτῶν βίον καὶ πεῖραν παράγει τοὺς καλυτέρους καὶ εὐθηνωτέρους συσσωρευτὰς διὰ ΡΑΔΙΟΦΩΝΑ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ, μονίμους ἐγκαταστάσεις, φανους κλπ. κλπ.
ΕΠΙΜΕΝΕΤΕ προμηθευόμενοι συσσωρευτὰς νὰ σᾶς δώσουν ΤΟΥΔΩΡ Βελγίου.
Προσέχετε καὶ ἀποφεύγετε τὰς ἀπομιμήσεις (?)
ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΖΙΒΟΓΛΟΥ, Βερανζέρου 20 Ἀθῆναι
Ζητοῦνται σοβαροὶ ἀποκλειστικοὶ ἀντιπρόσωποι διὰ τὰς ἐπαρχίας.

ΚΡΕΜΑ ΑΤΖΙΤΗΡΗ
Ἡ ὡραιότης καὶ ἡ ὑγιεινὴ τοῦ δέρματος ἀποκτᾶται διὰ τῆς γνωστῆς
ΚΡΕΜΑΣ ΑΤΖΙΤΗΡΗ
ῆς μόνης ἐπιστημονικῶς παρασκευαζομένης, βραβευθείσης εἰς τὰς ἐκθέσεις Μασσαλίας, Λυῶνος, Παρισίων καὶ Ἀθηνῶν.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ
Ὁδὸς Ἀδριανοῦ 70 (Παλαιὰ Ἀγορά)

ΠΟΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ
Εἶνε ὁ καλλίτερος σύντροφος ἑκάστης κυρίας. Μὴ ἐμπεριέχουσα οὐδὲν βλαβερὸν στοιχεῖον κάμει βελούδινο δέρμα, μεταχειριζομένη δὲ μετὰ τῆς κρέμας Ροδαλίνης δίδει εἰς αὐτὸ ἐλαστικότητα καὶ δροσερότητα. Ὑπάρχει εἰς ὅλους τοὺς χρωματισμούς

ΚΥΡΙΑΙ,
Ἐξαλείφει τὰ σημεῖα τῆς κοπώσεως καὶ τῶν φροντίδων τὰ ὁποῖα γηράσκουν τὸ πρόσωπόν σας Η ΚΡΕΜΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗ καὶ ἀπομακρύνει τὴν ἐμφάνισιν τῶν ρυτίδων.

ΘΕΟΚΡ. ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΗΣ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
Μιλτιάδου 9 (Πάροδος Ἁγ. Μάρκου)
Φωτογραφίαι — Μεγεθύνσεις Ἀριστοτεχνικαί.
Κτενίσματα Δωρεὰν

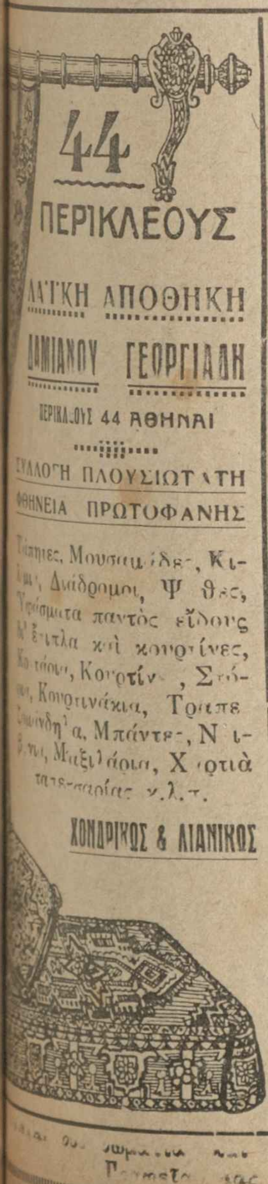

44 ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ
ΛΑΪΚΗ ΑΠΟΘΗΚΗ
ΔΑΜΙΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ 44 ΑΘΗΝΑΙ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ
ΕΥΘΗΝΕΙΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ
Τάπητες, Μουσαμάδες, Κιλίμια, Διάδρομοι, Ψάθες, Ὑφάσματα παντὸς εἴδους δι' ἔπιπλα καὶ κουρτίνες, Κουρτίνες, Στόρια, Κουρτινάκια, Τραπεζομάνδηλα, Μπάντες, Νιβιτι, Μαξιλάρια, Χαρτιὰ ταπετσαρίας κ.λ.π.
ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ & ΛΙΑΝΙΚΩΣ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

1) Ἡ «ΣΟΝΙΑ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 12 διὰ τὸ Ἐξωτερ. δρ. 20
2) Ἡ «ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ 12, διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 20
3) Ἡ «ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ» διὰ το Ἐσωτερικὸν δρ. 12, διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ 20.
4) Ὁ «ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 12, διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ 20
5) Αἱ «ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ» δια το Ἐσωτερικον δρ. 12, δια το Ἐξωτερικὸν δρ. 20
6) Ἡ «ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ» δια τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 18, δια τὸ Ἐξωτερικὸν δρ 30.
7) Ἡ «ΣΦΙΓΞ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ» δια τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 18, διὰ το Ἐξωτερικὸν δρ. 30.
8) Ὁ «ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ» διὰ το Ἐσωτερικὸν δρ. 25 δια το Ἐξωτερικὸν δρ. 40.
9) Ὁ «ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ» διὰ το Ἐσωτερικὸν δρ. 50, δια τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. 80.

Ἐκτος τῶν ἀνωτέρω βιβλίων τῆς «Βιβλιοθήκης», ὑπάρχουν καὶ πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Μπουκέτου» ὁ πρῶτος τομος τοῦ «Μπουκετου» σπανιώτατος καὶ χρυσόδετος ἀντι 400 δραχμῶν διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ μιᾶς λίρας Ἀγγλίας δια τὸ Ἐξωτερικόν, καθὼς καὶ ὁ δεύτερος χρυσόδετος ἀντὶ δρ. 250 δια τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ μιᾶς λίρας Ἀγγλιας διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη εἰς βάρος τῶν αναγνωστῶν μας, οἱ ὁποῖοι παρακαλοῦνται με την ἀξίαν τῶν βιβλιων νὰ μᾶς ἐμβάζουν = καὶ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη. =

Γιατὶ ὅλα τὰ μεγάλα κομμωτήρια τῶν Ἀθηνῶν (Στίνη, Κάμμερ, Βελησσάριος, Συράκος, Δάφφας κ.λ.π.) μεταχειρίζονται ἀποκλειστικῶς τὴν Βαφὴν
OREAL;;
Διότι εἶνε ἡ μόνη ἀβλαβὴς καὶ ἀποτελεσματικὴ βαφὴ ἡ ἔχουσα τὴν μεγαλυτέραν φήμην εἰς ὅλον τὸν κόσμον.
Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Μυρωπωλεῖα καὶ Φαρμακεῖα.
Γενικὸς Ἀντιπρόσωπος ἐν Ἑλλάδι : ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΚΑΝΖΟΥΧ
Στοὰ Πεσματζόγλου ΑΘΗΝΑΙ

ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ

Προσοχὴ
ὅταν ἀγοράζετε
ἀρωματικὸν σάπωνα
« Ἑρμῆς »
γιατὶ κυκλοφοροῦν πολλὲς
ἐπιβλαβεῖς ἀπομιμήσεις

Ι. ΛΟΥΤΖΙΔΗΣ
Χειροῦργος ὀδοντοϊατρὸς ΠΑΡΙΣΙΩΝ
Ἐπὶ τετραετίαν εἰς Παρισίους σπουδάσας. Ὀλιγοήμερος καὶ ἀνώδυνος θεραπεία παθήσεων στόματος καὶ ὀδόντων. Οὐλήτιδας, δυσοσμίαν καὶ Pyorrhée τα[illegible] 51 Γ' Σεπτεμβρίου 51.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΒΙΚΤΩΡΙΑ πιεστήριον ποδοκίνητον καὶ ἠλεκτροκίνητον διαστάσεων 27Χ41 εἰς συμφέρουσαν τιμήν. Πληροφορίαι εἰς τὰ γραφεῖα μας.

[illegible] Λέκα 7

EVA

E
V
A

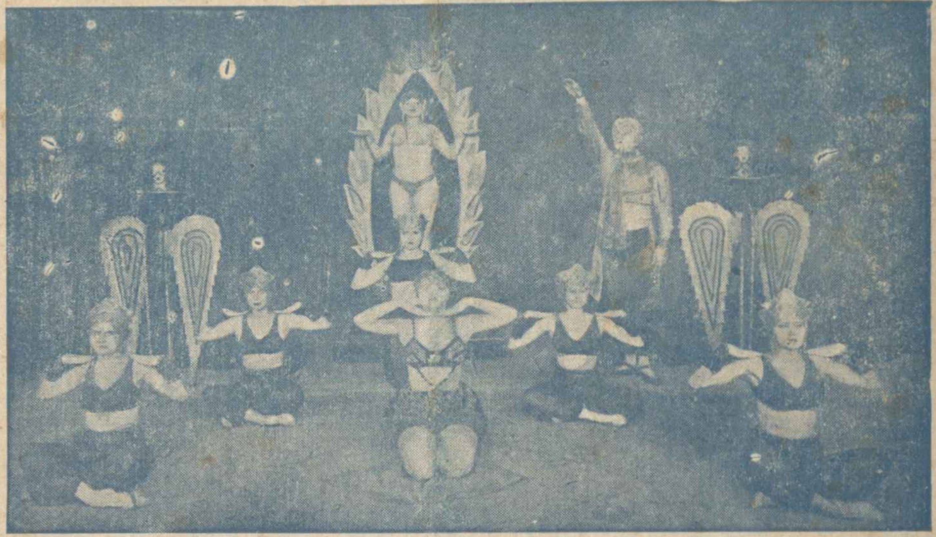

E
V
A

RESTAURANT - VARIETÉ

ΚΑΤΩΘΙ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΛΑΜΠΡΑΣ

ΟΔΟΣ ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ & ΠΑΤΗΣΙΩΝ

Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ ἀρτίσται ὅλων τῶν ἐθνικοτήτων χορεύουν ὅλους τοὺς χοροὺς ὅλων τῶν Ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

ΘΑΝΑΤΟΣ εἰς τὶς σκόνες, κρέμες καὶ λοιπὰς μεθόδους δι' ἀποτρίχωσιν.

Ἰδοὺ τί λέγει ἡ περίφημος Παρισινὴ ἠθοποιὸς

GINA PALERME

Εἶμαι κατενθουσιασμένη μὲ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὑγροῦ ἀποψιλωτικοῦ:

=DIXOR=

τὸ ἀβλαβὲς καὶ ὀνειρῶδες προϊὸν διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν περιττῶν τριχῶν τῶν βραχιόνων καὶ κνημῶν εἶνε ἀσυζητήτως τὸ ὕδωρ DIXOR. Τὸ ἀποτέλεσμά του εἶνε μαγικὸν ἐντὸς ἑνὸς λεπτοῦ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ ὑγρὸν ἀποτριχώνει καθαρῶς καὶ ἄνευ δυσαρέστου ὀσμῆς καὶ ἀφίνει τὴν ἐπιδερμίδα καθαρὰν ὡς μάρμαρον.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Μυροπωλεῖα καὶ Φαρμακεῖα

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣ ΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ **ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΚΑΝΖΟΥΧ** ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΘΗΝΑΙ

"ΘΑ ΣΑΣ ΠΩ

ΕΝΑ ΜΥΣΤΙΚΟ, ΠΟΛΥΤΙΜΟ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ,,

λέγει ἡ Κυρία Ὑγκὲτ Ντυφλὸ

«Διὰ νὰ ἔχετε ἕνα σβέρκο ὡραῖο, λευκὸ καὶ λεῖον, διὰ νὰ ἀπαλαχθῆτε ἀπὸ τὰς περιττὰς τρίχας εἰς οἱονδήποτε μέρος θέλετε, μεταχειρίζεσθε ὀλίγη κρέμα TAKY, ἡ ὁποία ἀρωματισμένη ὡραία μεταχειρίζεται *ὅπως βγαίνει ἀπὸ τὸ σωληνάριο*: περιμένετε 5 λεπτὰ καὶ πλυθῆτε μὲ νερό. Αὐτὸ ἦτο ὅλο. Θὰ καταμαγευθῆτε ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ θὰ ἐγκαταλείψητε τὸ δύσοσμα ἀποψιλωτικά, καὶ τὸ ἐπικίνδυνο ξυράφι, ποὺ ἐρεθίζει τὸ δέρμα, προκαλεῖ σπιράκια καὶ ἀφίνει τὰς βάσεις τῶν τριχῶν νὰ φαίνωνται ὡς μικρὰ μαῦρα στίγματα. Οἰκονομικόν, ἀβλαβές, τὸ TAKY, διαλύει τὶς τρίχες καὶ πολλάκις τὰς ἐξαλείφει. Εἶνε μία θαυμασία συσκευασία. Εἶμαι καταμαγευμένη!»

Τὸ TAKY, πωλεῖται παντοῦ, πρὸς δρ. 40 τὸ σωληνάριον. Ζητήσατέ το, ἀλλὰ προσοχὴ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐπιβλαβῶν ἀπομιμήσεων: γνήσια εἶνε μόνον τὰ κυτία, τὰ φέροντα ἐρυθρὰν ἐτικέτταν μὲ μαῦρα γράμματα καὶ τὸ ὄνομα Πέτρος Ντουράτσος, Ἀθῆναι, ὡς ἐπίσης καὶ ὁδηγίαν χρήσεως ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστί.

Διαρκὴς παρακαταθήκη παρὰ τῷ ἀποκλειστικῷ ἀντιπροσώπῳ δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα Πέτρῳ Ντουράτσῳ, στοὰ Πεσματζόγλου, Ἀθῆναι, ὡς καὶ εἰς τὸ ἐν Θεσ/νίκῃ ὑποκατάστημά του, ὁδὸς Μεγ. Ἀλεξάνδρου ἀρ. 33.

Ἀγοράζομεν εἰς καλὴν τιμὴν βιβλία μεταχειρισμένα καὶ βιβλιοθήκας.

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

συνιστῶμεν την τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν τοῦ κ.

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας. Διευθυντοῦ Ὀφθαλμολογικῶν Κλινικῶν. Ὀφθαλμολόγου Σχ. Παρισίων

ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ: Καταρράκτης ἀμέσως καὶ ἀσφαλῶς. Τραχώματα, τριχίασις, ἀλλοιθωρία κλπ. διὰ τῶν ἀσφαλεστέρων θεραπειῶν καὶ πάντα τὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα.

27 Μενάνδρου 27—Ἀθῆναι. Τηλ. 1-69

Κ. ΚΟΛΛΙΤΣΙΔΑΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ-ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

ΟΔΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ 17[illegible]—(ΤΕΡΜΑ

Ὀγοράζετε ὅλοι μαζὺ μὲ τὸ «Μπουκέτο» καὶ καὶ τὴν «Οἰκογένεια».

ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,, ΤΟΥ 1928

Θὰ εἶνε ἀληθινὸ ἀριστούργημα ποὺ πρώτη φορὰ ἐμφανίζεται στὴν Ἑλλάδα

ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΑΠΟ ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ